คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ม. 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- *ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย*
- *ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้แนวคิด Backward Design ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย*
- *ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี*
- *แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้*
- *มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา*
- *นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้*

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
วัฒนาพานิช สำราญราษฎร์
216–220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371–2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557
email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ม. 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่
ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

สุเทพ จิตรชื่น กศ.บ., กศ.ม.

บุญรัตน์ รอดตา ศษ.บ.

นฤชภรณ์ กมลนฤเมธ ศศ.บ.

อิทธิกร โชควิสุทธิ์ ศศ.บ.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

สมพร อ่อนน้อม พธ. บ. (เกียรตินิยม), นศ. บ.

ISBN 978–974–18–6185–9

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ระดับ ม. ต้น–ม.ปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

● หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) ● หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แบบฝึกทักษะ ● แผนฯ (CD) ● คู่มือการสอน ● PowerPoint

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา ม. 1–3** ..... รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **หน้าที่พลเมืองฯ ม. 1–3** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **เศรษฐศาสตร์ ม. 1–3** ..... ดร.ขวัญนภา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ประวัติศาสตร์ ม. 1–3** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ภูมิศาสตร์ ม. 1–3** ..... ผศ.สมมต สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน • PowerPoint **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม. 1–3** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน **กฎหมายน่ารู้ ม. 1–3** ..... ปรางค์สุวรรณ ศักดิ์โสภณกุล
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน **เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1–3** ..... ดร.พิษณุ และกุสุมาวดี
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) **โลกศึกษา ม. 1–3** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) **อาเซียนศึกษา ม. 1–3** ..... ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • PowerPoint **หน้าที่พลเมือง ๑–๖ ม. ๑–๓** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา 1** ..... รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา 2 ม.** ..... รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา 3 ม. 4–6** ..... รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา ม. 4–6** ..... ผศ. ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4–6 เล่ม 1** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4–6 เล่ม 2** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน • คู่มือการสอน **หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4–6** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **เศรษฐศาสตร์ ม. 4–6** ..... ดร.ขวัญนภา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ประวัติศาสตร์ไทย ม. 4–6** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ประวัติศาสตร์สากล ม. 4–6** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ภูมิศาสตร์ ม. 4–6** ..... ผศ.สมมต สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน **กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ ม. 4–6** ..... ปรางค์สุวรรณ ศักดิ์โสภณกุล
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน **เศรษฐกิจพอเพียง ม. 4–6** ..... ดร.พิษณุ และกุสุมาวดี
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) **โลกศึกษา ม. 4–6** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) **อาเซียนศึกษา ม. 4–6** ..... ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) PowerPoint **หน้าที่พลเมือง ๑–๔ ม. ๔–๖** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child–Centered) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์เล่มนี้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผล ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และโครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในสื่อการเรียนรู้สมบูรณ์แบบ และหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ 1

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ 5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design 6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ……..……...18
5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี
   กับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้..... 21
6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 24
7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2..... 25
8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 26

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ 31

แผนปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 32

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ 37

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 37

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1.....38

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ….....40

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน 44

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การตีความหลักฐาน 47

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา 51

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 51

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 52

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 57

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา 61

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ความเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยา 65

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา 69

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 69

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 70

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคม 74

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสมัยอยุธยา 79
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและระบบเงินตรา 83
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา 87

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยอยุธยา 91
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 91
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 92
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 นโยบายต่างประเทศและรูปแบบความสัมพันธ์ 94
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนและญี่ปุ่น 98
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 102
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก 106
การทดสอบกลางภาค 110

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี 111
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 111
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 112
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 115
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี 119
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี 122
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี 126

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 130
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 130
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 131
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 133
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 137

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี 142
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 142
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 143
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 145
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี 149

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย 153
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 153
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 154
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ 157
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง 161

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย 165
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 165
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 166
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25 อารยธรรมในเอเชียตะวันออก 169
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 อารยธรรมในเอเชียใต้ 173
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ 176
การทดสอบปลายภาค 180

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู 181
ตอนที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง..... 182
ตอนที่ 3.2 โครงงานและแฟ้มสะสมผลงาน 185
ตอนที่ 3.3 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง..... 190
ตอนที่ 3.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้ 192
ตอนที่ 3.5 แบบทดสอบกลางภาค 228
ตอนที่ 3.6 แบบทดสอบปลายภาค..... 234
ตอนที่ 3.7 ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน 241

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ม. 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

- *ออกแบบการเรียนรู้โดยใช้มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปีเป็นเป้าหมาย*
- *ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้แนวคิด Backward Design ผสมผสานกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างหลากหลาย*
- *ออกแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญของนักเรียนในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี*
- *แบ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมง สะดวกในการใช้*
- *มีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา*
- *นำไปพัฒนาเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้*

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
วัฒนาพานิช สำราญราษฎร์
216–220 ถนนบำรุงเมือง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200
โทร. 02 222 9394 • 02 222 5371–2 FAX 02 225 6556 • 02 225 6557
email: info@wpp.co.th

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ม. 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย
ห้ามละเมิด ทำซ้ำ ดัดแปลง และเผยแพร่
ส่วนใดส่วนหนึ่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาต

ผู้เรียบเรียง

สุเทพ จิตรชื่น กศ.บ., กศ.ม.

บุญรัตน์ รอดตา ศษ.บ.

นฤชภรณ์ กมลนฤเมธ ศศ.บ.

อิทธิกร โชควิสุทธิ์ ศศ.บ.

บรรณาธิการ

สุระ ดามาพงษ์ กศ.บ., กศ.ม.

สมพร อ่อนน้อม พธ. บ. (เกียรตินิยม), นศ. บ.

ISBN 978–974–18–6185–9

พิมพ์ที่ บริษัท โรงพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นายเริงชัย จงพิพัฒนสุข กรรมการผู้จัดการ

สื่อการเรียนรู้ระดับ ม. ต้น–ม.ปลาย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

● หนังสือเรียน (ศธ. อนุญาต) ● หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม ● แบบฝึกทักษะ ● แผนฯ (CD) ● คู่มือการสอน ● PowerPoint

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา ม. 1–3** ..... รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **หน้าที่พลเมืองฯ ม. 1–3** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **เศรษฐศาสตร์ ม. 1–3** ..... ดร.ขวัญนภา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ประวัติศาสตร์ ม. 1–3** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ภูมิศาสตร์ ม. 1–3** ..... ผศ.สมมต สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน • PowerPoint **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ม. 1–3** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน **กฎหมายน่ารู้ ม. 1–3** ..... ปรางค์สุวรรณ ศักดิ์โสภณกุล
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน **เศรษฐกิจพอเพียง ม. 1–3** ..... ดร.พิษณุ และกุสุมาวดี
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) **โลกศึกษา ม. 1–3** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) **อาเซียนศึกษา ม. 1–3** ..... ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • PowerPoint **หน้าที่พลเมือง ๑–๖ ม. ๑–๓** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา 1** ..... รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา 2 ม.** ..... รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา 3 ม. 4–6** ..... รศ. ดร.จรัส พยัคฆราชศักดิ์ และคณะ
หนังสือเรียน • PowerPoint **พระพุทธศาสนา ม. 4–6** ..... ผศ. ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4–6 เล่ม 1** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4–6 เล่ม 2** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน • คู่มือการสอน **หน้าที่พลเมืองฯ ม. 4–6** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **เศรษฐศาสตร์ ม. 4–6** ..... ดร.ขวัญนภา สุขคร และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ประวัติศาสตร์ไทย ม. 4–6** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ประวัติศาสตร์สากล ม. 4–6** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน • PowerPoint **ภูมิศาสตร์ ม. 4–6** ..... ผศ.สมมต สมบูรณ์ และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน **กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ ม. 4–6** ..... ปรางค์สุวรรณ ศักดิ์โสภณกุล
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) • คู่มือการสอน **เศรษฐกิจพอเพียง ม. 4–6** ..... ดร.พิษณุ และกุสุมาวดี
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) **โลกศึกษา ม. 4–6** ..... รศ. ดร.ไพฑูรย์ มีกุศล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แบบฝึกทักษะ • แผนฯ (CD) **อาเซียนศึกษา ม. 4–6** ..... ดร.พิษณุ เพชรพัชรกุล และคณะ
หนังสือเรียน รายวิชาเพิ่มเติม • แผนฯ (CD) PowerPoint **หน้าที่พลเมือง ๑–๔ ม. ๔–๖** ..... รศ.ธวัช ทันโตภาส และคณะ

คำนำ

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** เล่มนี้เป็นสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยยึดหลักการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child–Centered) ตามหลักการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม บทบาทของครูมีหน้าที่เอื้ออำนวยความสะดวกให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ โดยสร้างสถานการณ์การเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้ในเชิงบูรณาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ/กระบวนการ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี นำไปสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

การจัดทำคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์เล่มนี้ได้จัดทำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งครอบคลุมสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ภายในเล่มได้นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้เป็นรายชั่วโมงตามหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้สะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ยังมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ ทำให้ทราบผลการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ของนักเรียนได้ทันที

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์เล่มนี้นำเสนอเนื้อหาแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยแนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผล ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างรายวิชา และโครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้เสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ในสื่อการเรียนรู้สมบูรณ์แบบ และหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน แบ่งเป็นแผนย่อยรายชั่วโมง ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนมีองค์ประกอบครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู ประกอบด้วยแบบทดสอบต่าง ๆ และความรู้เสริมสำหรับครู ซึ่งบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** เล่มนี้ได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคและวิธีการสอนอย่างหลากหลาย หวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของนักเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

ตอนที่ 1 คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้ 1

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 2
2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ 5
3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design 6
4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ……..……...18
5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี
   กับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้..... 21
6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 24
7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2..... 25
8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 26

ตอนที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ 31

แผนปฐมนิเทศ ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 32

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ 37

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 37

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1.....38

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ….....40

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน 44

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การตีความหลักฐาน 47

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา 51

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 51

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 52

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 57

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา 61

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ความเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยา 65

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา 69

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 69

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 70

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคม 74

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสมัยอยุธยา 79
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและระบบเงินตรา 83
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา 87

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในสมัยอยุธยา 91
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 91
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 92
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 นโยบายต่างประเทศและรูปแบบความสัมพันธ์ 94
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนและญี่ปุ่น 98
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 102
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก 106
การทดสอบกลางภาค 110

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี 111
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 111
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 112
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 115
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี 119
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17 สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี 122
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี 126

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 130
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 130
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 131
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 133
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 137

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี 142
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 142
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 143
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 145
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี 149

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย 153
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 153
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 154
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ 157
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง 161

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย 165
ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน 165
ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 166
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25 อารยธรรมในเอเชียตะวันออก 169
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 อารยธรรมในเอเชียใต้ 173
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ 176
การทดสอบปลายภาค 180

ตอนที่ 3 เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู 181
ตอนที่ 3.1 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง..... 182
ตอนที่ 3.2 โครงงานและแฟ้มสะสมผลงาน 185
ตอนที่ 3.3 ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง..... 190
ตอนที่ 3.4 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้ 192
ตอนที่ 3.5 แบบทดสอบกลางภาค 228
ตอนที่ 3.6 แบบทดสอบปลายภาค..... 234
ตอนที่ 3.7 ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน 241

ตอนที่ 1
คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
(ประวัติศาสตร์ ม. 2)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 9 หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นี้ให้ละเอียดเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมงซึ่งมีจำนวนมากน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

1. ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ทักษะ/กระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

2. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (Backward Design Template) เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในหน่วยการเรียนรู้นี้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

3. แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ประกอบด้วย

3.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เวลา 1 ชั่วโมง

3.2 สาระสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังจากเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดชั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.6 สาระการเรียนรู้ เป็นหัวเรื่องย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.7 แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

3.8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน
ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน
ขั้นที่ 4 นำไปใช้
ขั้นที่ 5 สรุป

3.9 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในชั่วโมงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าเนื้อหานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

3.10 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต วีดิทัศน์ ปราชญ์ชาวบ้าน

3.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำเอกสารและความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

1.มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ (ประวัติศาสตร์ ม. 2)

2. โครงงาน (Project Work) และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

3. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ซึ่งออกแบบตามแนวคิด Backward Design

4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

5. แบบทดสอบกลางภาค เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้กลางภาค 3 ด้าน ได้แก่

5.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

5.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางประเมิน

5.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางประเมิน

6. แบบทดสอบปลายภาค เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ปลายภาค 3 ด้าน ได้แก่

6.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

6.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางประเมิน

6.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางประเมิน

7. ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การ

แก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้นี้แล้ว

นอกจากนี้ ครูสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียน และสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** เล่มนี้สามารถใช้คู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ และแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ทุกเล่มได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรมเพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

โครงงาน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อพัฒนากระบวนการคิดด้านต่าง ๆ

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติในการทำประโยชน์เพื่อสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติเพื่อเกิดทักษะอันจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์และติดตัวคงทน

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นนิสัย

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจ รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ หาเหตุหาผล ฝึกความเป็นผู้รอบคอบ

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เรียนซ่อมเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดชั้นปี

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอย่างไร ทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

แกรนต์ วิกกินส์ (Grant Wiggins) และเจย์ แมกไท (Jay McTighe) นักการศึกษาชาวอเมริกันได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า Backward Design อันเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่านักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิด Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบแนวคิดที่เป็นเหตุเป็นผลและมีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ
3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

1. นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งใดได้บ้าง

2. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียนและความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ด้านเนื้อหาระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ 1 ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทนหมายถึงสาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญหมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนมติ และสังกัป ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมและข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

1. ระดับกว้าง (Broad Concept)

2. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

- ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยแบ่งออกเป็นหลายยุคสมัย

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

- ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยแบ่งออกได้เป็น 2 สมัย คือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์

แนวทางการเขียนสาระสำคัญ

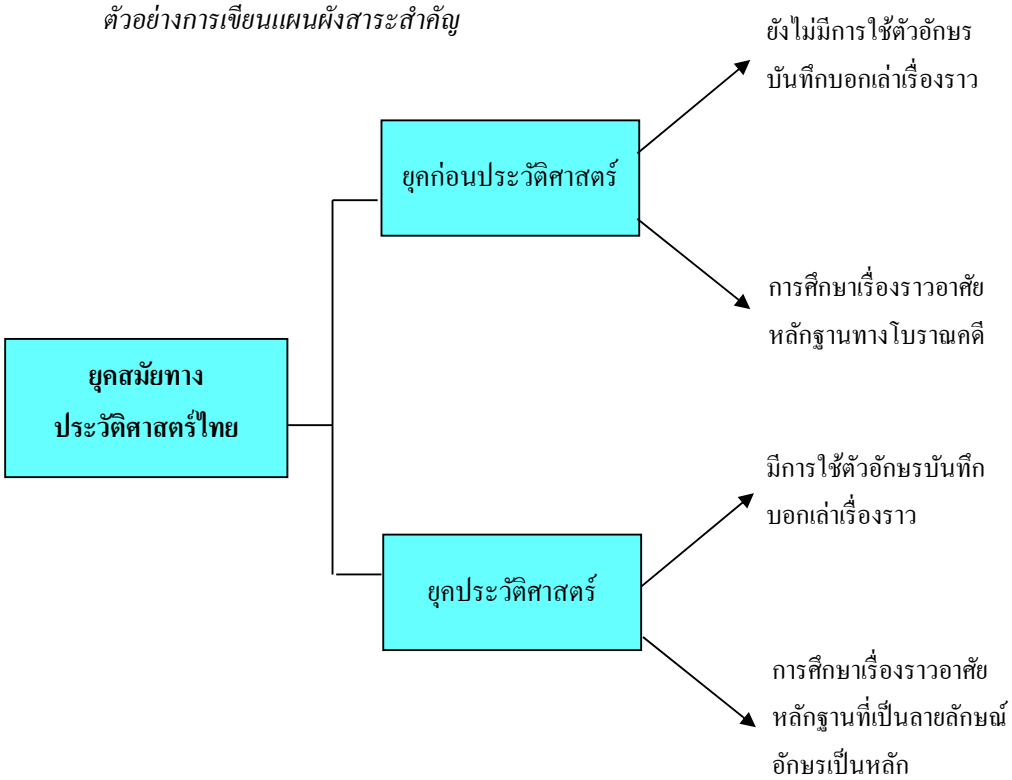
1. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)

2. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

3. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที

4. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ วิธีการหนึ่ง คือ การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

ตัวอย่างการเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย: ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยแบ่งออกได้เป็น 2 สมัย คือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ โดยใช้ช่วงเวลาที่มีการใช้ตัวอักษรบันทึกบอกเล่าเรื่องราวเป็นเกณฑ์

5. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

6. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญ ควรใช้ภาษาที่มีการขัดเกลาอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่างการเขียนสาระสำคัญ **เรื่อง หลักฐานชั้นต้น**

หลักฐานชั้นต้น	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
เป็นลายลักษณ์อักษร	–	✓
บันทึกไว้โดยผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้น ๆ	✓	–
บันทึกไว้โดยผู้รู้เห็นเหตุการณ์ด้วยตนเอง	✓	–
เป็นสิ่งที่มนุษย์โบราณสร้างไว้หรือทิ้งไว้	–	✓

สาระสำคัญของหลักฐานชั้นต้น: หลักฐานชั้นต้น คือ หลักฐานที่บันทึกไว้โดยผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์หรือรู้เห็นเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งอาจเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์โบราณสร้างไว้หรือทิ้งไว้ก็ได้

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไปขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

– นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว

– ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการของ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูคิดล่วงหน้าว่า ครูควรจะกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลแบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการ

ตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า "สอนไปวัดผลไป"

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตาม ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้งานและกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงาน/ชิ้นงานเรื่อง ประเภทของหลักฐานทางทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ *(ส 4.1 ม. 2/1)*	ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	1. การวิเคราะห์และอภิปรายกลุ่ม 2. การนำเสนอผลงาน	1. ซักถามความรู้ 2. ตรวจผลงาน 3. ประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	1. แบบ ซักถาม 2. แบบตรวจสอบผลงาน 3. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	1. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 2. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 3. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ	1. ซักถามความรู้อภิปรายกลุ่ม และนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน 2. สืบค้นความรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	1. แบบทดสอบก่อนเรียน 2. ประเด็นการอภิปราย 3. แบบประเมิน พฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม 4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 5. แบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 6. คู่มือการสอน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2

การสร้างความเข้าใจที่คงทน

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ 6 ประการ ได้แก่

1. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุมีผล และเป็นระบบ

2. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระจ่างชัด และทะลุปรุโปร่ง

3. การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิผล มีประสิทธิภาพ และคล่องแคล่ว

4. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือเป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่

5. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

6. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ธำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์จะแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา และใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

3. มีวินัย เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ผู้ที่มีวินัยจะปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

4. ใฝ่เรียนรู้ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้จะแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. อยู่อย่างพอเพียง เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียงจะดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

6. มุ่งมั่นในการทำงาน เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงานจะแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

7. รักความเป็นไทย เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้ที่รักความเป็นไทยจะมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูกตเวที ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

8. มีจิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ให้และผู้ช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชนน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยแรงกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังผลตอบแทน

ดังนั้นการกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน 6 ประการตามแนวคิด Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward design ในขั้นที่ 2 นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และสร้างความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้แก่นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญ ต่อไปนี้

- ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อนำให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง
- สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง
- กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดหลัง
- กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิด Backward Design นั้น วิกกินส์และแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERETO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้นั้นจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้างที่ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจของนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐานและวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดBackward Design

หน่วยการเรียนรู้ที่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. ..... 2.	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน **นักเรียนจะเข้าใจว่า...** 1. ..... 2.	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน** 1. ..... 2. .....
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน **นักเรียนจะรู้ว่า...** 1. ..... 2.	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...** 1. ..... 2. .....
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ..... 1.2	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) ..... 2)	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) ..... 2) .....
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1 ..... 3.2 ..... 3.3	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
....	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เขียนโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุลำดับที่และชื่อของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ให้ครูที่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้นำขั้นตอนหลักของเทคนิคและวิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติการ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นสอน โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ สพฐ. ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผล ประวัติศาสตร์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 (2) และ (3) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริง และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ม. 2 เล่มนี้จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดในวิถีชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้นำหรือถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** นี้จึงได้นำเสนอทฤษฎีและเทคนิควิธีการเรียนการสอนมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

วิธีสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีดังนี้

1. การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา ควรเริ่มต้นที่คำถามทางประวัติศาสตร์ หรือประเด็นทางประวัติศาสตร์ มีลักษณะชัดเจน รัดกุม และเปิดกว้างพอสมควรเพื่อที่จะนำไปศึกษาหาข้อสรุปได้

2. การรวบรวมหลักฐาน เป็นการรวบรวมหลักฐานทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษามาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน เป็นขั้นตรวจสอบว่าหลักฐานเป็นของจริงหรือปลอม และประเมินความน่าเชื่อถือหลักฐาน

4. การตีความหลักฐานและวิเคราะห์ คือ การทำความเข้าใจว่าหลักฐานนั้นหมายความว่าอย่างไร หรือบอกข้อเท็จจริงอะไร แล้วนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์หรือแยกแยะ แยกประเภทเพื่อความสะดวกแก่การเรียบเรียง

5. การเรียบเรียงและนำเสนอ เป็นการนำข้อเท็จจริงที่ค้นพบหรือตีความได้มาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวแล้วเผยแพร่ต่อไป

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหา สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ครูควรเลือกใช้ให้เหมาะสม ดังนั้น บทบาทของครูจึงมีความสำคัญมาก

นอกจากแนวการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวแล้ว การจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สามารถนำทฤษฎี เทคนิค และวิธีการเรียนรู้อื่น ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ได้อีก เช่น

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning–BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร

โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning–PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของผู้สอน ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป สำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาองค์รวมของนักเรียนทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวา บนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้ความหลากหลายของวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม

4. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดสถานการณ์และบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัดร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันศึกษาค้นคว้า

5. การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบหรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

6. การจัดการเรียนรู้สืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

7. การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

8. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัย ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

9. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงาน รู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

10. การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง

11. การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

12. การเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

13. การเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมุติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยการกำหนดกฎ กติกา เงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้ผู้เรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

14. การจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน (Flipped Classroom) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดว่า เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน เป็นการกลับมุมมองจากการให้บทบาทและความสำคัญที่ครูไปให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จากเดิมสิ่งที่ทำในชั้นเรียนนำไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่มอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียน โดยครูคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตอบข้อสงสัยในระหว่างการทำงาน/กิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่กับการวัดและการประเมินผลตามภาระงาน/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ เน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การดูร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงานและผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วย พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้
และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่	โครงสร้างเนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ความสอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัดชั้นปี/ช่วงชั้น												ข้อมูลเพิ่มเติม
		สาระที่ 4												
		มฐ. ส 4.1			มฐ. ส 4.2				มฐ. ส 4.3					
		1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	
1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ทางประวัติศาสตร์														
	1. ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	*												
	2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและธนบุรี		*											
	3. การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน		*											
	4. การตีความหลักฐาน			*										
2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา														
	1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา								*					
	2. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น								*					
	3. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง								*					
	4. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย								*					
	5. ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา								*					
3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา														
	1. สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคม									*				
	2. องค์ประกอบของสังคมอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม									*				

	3. พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา									*				
	4. ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา									*				
	5. รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา									*				
4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา														
	1. นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา									*				
	2. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน									*				
	3. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก									*				
	4. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก									*				
5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี														
	1. การกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี								*					
	2. การปราบชุมนุมต่าง ๆ								*					
	3. การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี								*					
	4. สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี								*					
	5. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี								*					
6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี														
	1. ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี										*			
	2. ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี										*			
7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี														
	1. บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา								*					
	2. บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี								*					

8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย														
	1. เอเชียตะวันออก				*									
	2. เอเชียใต้				*									
	3. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้				*									
	4. เอเชียกลาง				*									
9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย														
	1. อารยธรรมจีน					*								
	2. อารยธรรมอินเดีย					*								
	3. แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย					*								

6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

คำอธิบายรายวิชา

ส 22101	**ประวัติศาสตร์**
รายวิชาพื้นฐาน	**กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม**
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	**40 ชั่วโมง**

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายวิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยาและธนบุรี การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการ โดยสังเขป พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทยโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ มีความรัก ความภาคภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ส 4.1 ม. 2/1, ม. 2/2, ม. 2/3

ส 4.2 ม . 2/1, ม. 2/2

ส 4.3 ม. 2/1, ม. 2/2, ม. 2/3

รวมทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด

7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

ส 22101 **ประวัติศาสตร์**

รายวิชาพื้นฐาน **กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 **40 ชั่วโมง**

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มฐ./ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน (100)
1	หลักฐานทางประวัติศาสตร์	ส 4.1 ม. 2/1, ม. 2/2, ม. 2/3	4	15
2	การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา	ส 4.3 ม. 2/1, ม. 2/2	4	15
3	สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา	ส 4.3 ม. 2/1	4	10
4	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา	ส 4.3 ม. 2/1	4	10
5	พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี	ส 4.3 ม. 2/1	4	16
6	ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี	ส 4.3 ม. 2/3	3	7
7	บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี	ส 4.3 ม. 2/1	3	7
8	พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย	ส 4.2 ม. 2/1	2	10
9	แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย	ส 4.2 ม. 2/2	6	10

หมายเหตุ: ส 22101 ประวัติศาสตร์ ม. 2 จัดเวลาเรียนให้นักเรียนได้เรียนตลอดปี เท่ากับ 40 ชั่วโมง การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียนได้กำหนดเวลาเรียนไว้ 40 ชั่วโมง เวลาปฐมนิเทศ 1 ชั่วโมง เวลาในการทดสอบกลางภาค 1 ชั่วโมง และเวลาในการทดสอบปลายภาค 1 ชั่วโมง

8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 เวลาเรียน 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนปฐมนิเทศ	ชั่วโมงที่ 1 ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน	
หน่วยที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ (3 แผน)	แผนที่ 1 ประเภทของหลักฐานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 2 ประเภทของหลักฐานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 1. ประเภทของหลักฐาน 2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	
	แผนที่ 2 การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน (1ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 3 การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน 3. การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน	
	แผนที่ 3 การตีความหลักฐาน (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 4–5 การตีความหลักฐาน 4. การตีความหลักฐาน	
หน่วยที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา (3 แผน)	แผนที่ 4 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 6 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา	
	แผนที่ 5 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 7–8 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา 2. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น 3. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง 4. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 6 ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 9 ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา 5. ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา	
หน่วยที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **(4 แผน)**	แผนที่ 7 สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคม (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 10 สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคม 1. สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคม 2. องค์ประกอบของสังคมอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม	
	แผนที่ 8 พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 11 พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา 3. พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา	
	แผนที่ 9 ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและระบบเงินตรา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 12 ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและระบบเงินตรา 4. ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา	
	แผนที่ 10 รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 13 รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา 5. รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 **ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**	แผนที่ 11 นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 14 นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา 1. นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
สมัยอยุธยา (4 แผน)	แผนที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 2. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน	
	แผนที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 16–17 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก 3. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก	
	แผนที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 18–19 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก 4. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก	
		ชั่วโมงที่ 20 การทดสอบกลางปี	ปรับเปลี่ยนชั่วโมงทดสอบตามความเหมาะสม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี (4 แผน)	แผนที่ 15 การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 21 การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 1. การกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 2. การปราบชุมนุมต่าง ๆ	
	แผนที่ 16 การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 22 การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี 3. การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 17 สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 23 สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี 4. สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี	
	แผนที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี 5. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี (2 แผน)	แผนที่ 19 ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 25 ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี 1. ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี	
	แผนที่ 20 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 26 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 2. ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 2.1 ศิลปกรรม ชั่วโมงที่ 27 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี (ต่อ) 2.2 ดนตรีและนาฏศิลป์ 2.3 วรรณกรรม 2.4 ประเพณี	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี	แผนที่ 21 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 28–29 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 1.บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
(2 แผน)	แผนที่ 22 บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 30 บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี 2. บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย (2 แผน)	แผนที่ 23 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 31 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ 1. เอเชียตะวันออก 2. เอเชียใต้	
	แผนที่ 24 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 32 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง 3. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ 4. เอเชียกลาง	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย (3 แผน)	แผนที่ 25 อารยธรรมจีน (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 33–34 อารยธรรมจีน 1. อารยธรรมจีน	
	แผนที่ 26 อารยธรรมอินเดีย (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 35–36 อารยธรรมอินเดีย 2. อารยธรรมอินเดีย	
	แผนที่ 27 แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 37–38 แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย 3. แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย	
		ชั่วโมงที่ 39–40 การทดสอบปลายปี	

ตอนที่ 2
แผนการจัดการเรียนรู้
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
(ประวัติศาสตร์ ม. 2)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

แผนปฐมนิเทศ
ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน
ประวัติศาสตร์ ม. 2

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ *(ส 4.1 ม. 2/1)*

2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ *(ส 4.1 ม. 2/2)*

3. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ *(ส 4.1 ม. 2/3)*

4. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

5. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

6. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

7. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา *(ส 4.3 ม. 2/2)*

8. ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา *(ส 4.3 ม. 2/3)*

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 เป็น 3 มาตรฐาน และยังได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปีที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด

4. สาระการเรียนรู้

1. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์
2. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์
3. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระในหน่วยการเรียนรู้
4. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2
5. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2
6. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

7. ภาระงาน/ชิ้นงาน

ภาระงานรวบยอด

– การตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์

– การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าใต้ร่มไม้

2. ครูแนะนำตนเอง แล้วให้นักเรียนแนะนำตนเองตามลำดับตัวอักษร หรือตามลำดับหมายเลขประจำตัว หรือตามแถวที่นั่ง ตามความเหมาะสม

3. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ พร้อมซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ทำไมเราจึงต้องเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2) วิชาประวัติศาสตร์มีความสำคัญและจำเป็นต่อเราหรือไม่ เพราะอะไร

4. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูศึกษาข้อมูลเรื่อง การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าสารบัญในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด จากนั้นอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

1) คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

2) โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

3) โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

6. ครูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 โดยสรุปว่ามีเทคนิคและวิธีการเรียนรู้อะไรบ้าง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

7. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1) รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 มีเวลาเรียนเท่าไร

2) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร เท่าไร

3) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร

8. ครูแนะนำการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าบรรณานุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นอกจากนี้ครูแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อทำความเข้าใจถึงแหล่งสืบค้นความรู้แต่ละอย่าง

9. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

1) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ หรือไม่ขาดเรียนเกิน 3 ครั้ง กรณีป่วยต้องส่งใบลาโดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา

2) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน

3) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน

4) ในชั่วโมงที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

5) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด

6) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

12. ครูให้นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้แก้ไขอย่างไรบ้าง

13. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

14. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
2. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

11. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา_____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

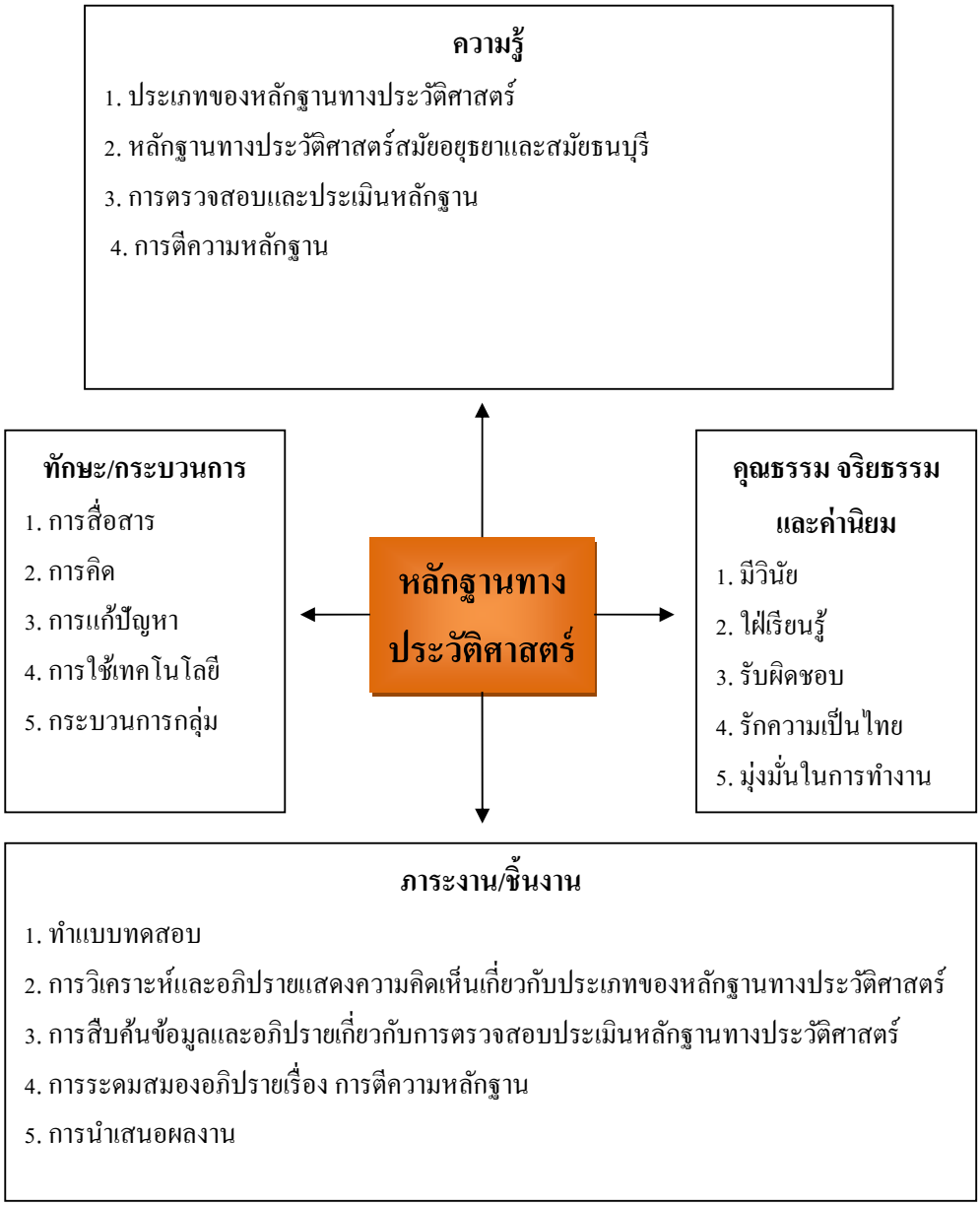
ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1
หลักฐานทางประวัติศาสตร์

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระ/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ (ส 4.1 ม. 2/1)
2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 2/2)
3. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 2/3)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการอธิบายเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ จดหมายเหตุ
2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งตามลักษณะของหลักฐานมี 2 ประเภท ได้แก่ หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร แบ่งตามความสำคัญมี 2 ประเภท ได้แก่ หลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง
3. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร จดหมายเหตุโหร จดหมายเหตุชาวต่างชาติ วรรณกรรม หลักฐานทางโบราณคดีและศิลปกรรม ส่วนหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร เอกสารชาวต่างชาติ และบันทึกจากเรื่องบอกเล่า
4. การตรวจสอบและประเมินหลักฐานแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินภายนอกและการประเมินภายใน การตรวจสอบและประเมินหลักฐานจะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและสามารถเลือกข้อมูลที่เชื่อถือได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อธิบายประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
2. อธิบายและตรวจสอบและประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์
3. อธิบายและวิเคราะห์การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์</td></tr>
</table>

5. การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต้องทำด้วยใจเป็นกลาง ไม่เกินหลักฐานที่มีอยู่ และไม่เอาปัจจุบันไปตัดสินอนาคต ข้อมูลที่ได้จากการตีความมีทั้งส่วนที่เป็นความจริง ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 วิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

1.2 สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับการตรวจสอบประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์

1.3 ระดมสมองอภิปรายเรื่อง การตีความหลักฐาน

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน	เวลา 1ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การตีความหลักฐาน	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์	**เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งตามลักษณะของหลักฐานมี 2 ประเภท ได้แก่ หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร แบ่งตามความสำคัญมี 2 ประเภท ได้แก่ หลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง

หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร จดหมายเหตุโหร จดหมายเหตุชาวต่างชาติ วรรณกรรม หลักฐานทางโบราณคดีและศิลปกรรม ส่วนหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร เอกสารชาวต่างชาติ และบันทึกจากเรื่องบอกเล่า

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ *(ส 4.1 ม. 2/1)*
2. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ *(ส 4.1 ม. 2/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ (K)
2. สนใจใฝ่รู้เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี (A)
3. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์วิเคราะห์เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ประเภทของหลักฐานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี
   2. 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา
   2. 2 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

ศิลปะ ➡ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนรู้จัก โดยครูเขียนชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนบอกบนกระดานดำ

4. ครูอธิบายประเด็นการศึกษาเรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยหรือที่ไม่เข้าใจ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

1) ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร

2) เพราะเหตุใดจึงต้องแบ่งประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

3) งานวิจัยทางประวัติศาสตร์จัดเป็นหลักฐานประเภทใด เพราะเหตุใด

4) หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยามีความสำคัญอย่างไร

5) หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีที่สำคัญมีอะไรบ้าง

7. ครูให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุป บันทึกผล แล้วนำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เช่น บรรยาย จัดป้ายนิเทศ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุป

8. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

10. ครูให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีแล้วตกแต่งให้สวยงาม

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

12. ครูให้นักเรียนช่วยกันหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศ

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับ การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

☐ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง ประเภทของหลักฐานทางและหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี แล้วนำข้อมูลมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การตรวจสอบและประเมินหลักฐานแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินภายนอกและการประเมินภายใน การตรวจสอบและประเมินหลักฐานจะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและสามารถเลือกข้อมูลที่เชื่อถือได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ *(ส 4.1 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและวิเคราะห์การตรวจสอบและประเมินหลักฐานได้ (K)
2. สนใจใฝ่รู้เรื่อง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน (A)
3. อภิปรายเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐานได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

● การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

1. การประเมินภายนอก
2. การประเมินภายใน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐานจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า การรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์จำเป็นต้องมีการตรวจสอบหรือไม่ อย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายไปอ่านมา ครูอธิบายสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้มาร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1) เพราะเหตุใดจึงต้องมีการตรวจสอบและประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2) วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทำได้อย่างไร

3) การประเมินภายนอกมีประโยชน์อย่างไร

4) การประเมินภายนอกแตกต่างจากการประเมินภายในอย่างไร

5) วิธีการนำเสนอข้อมูลในหลักฐานอยู่ในขั้นตอนใดของการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

6. ครูให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ สร้างแนวคิดใหม่ และบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปราย

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนพร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของประเทศสมาชิกอาเซียนที่สนใจมา 4–5 ชิ้น นำมาตรวจสอบและประเมินหลักฐาน บันทึกผลการตรวจสอบ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐานในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน มาติดที่หน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเรื่อง การตีความหลักฐาน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมแล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน สรุปและบันทึกผล

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
การตีความหลักฐาน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต้องทำด้วยใจเป็นกลาง ไม่เกินหลักฐานที่มีอยู่ และไม่เอาปัจจุบันไปตัดสินอนาคต ข้อมูลที่ได้จากการตีความมีทั้งส่วนที่เป็นความจริง ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ *(ส 4.1 ม. 2/2)*

2. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ *(ส 4.1 ม. 2/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประเภทและลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการตีความหลักฐานได้ (K)
2. สนใจใฝ่รู้เรื่อง การตีความหลักฐาน (A)
3. มีทักษะในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการตีความหลักฐาน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การตีความหลักฐาน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

● การตีความหลักฐาน

1. ประเภทของการตีความหลักฐาน

2 ลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการตีความหลักฐาน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการตีความหลักฐาน

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการตีความหลักฐานจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 4–5

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสม

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูให้นักเรียนเล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐานที่ได้เรียนรู้มาแล้ว โดยให้นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถามที่ครูถาม ใครตอบได้ให้ยกมือขึ้น คนที่ตอบถูกมากที่สุดเป็นคนชนะ ครูสรุปและกล่าวชมเชยให้รางวัลแก่คนชนะ

4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า รู้หรือไม่ การตีความหลักฐานควรมีความรู้พื้นฐานในเรื่องอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียนและเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูอธิบายเกี่ยวกับการตีความหลักฐาน จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการตีความหลักฐาน จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมอื่น ๆ

6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคระดมสมอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1) ประเภทของการตีความมีอะไรบ้าง

2) ทำไมจึงต้องมีข้อควรปฏิบัติในการตีความหลักฐาน

3) การตีความหลักฐานมีความสำคัญอย่างไร

4) ลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการตีความหลักฐานมีอะไรบ้าง

5) ตัวอย่างการตีความหลักฐาน เช่น

เหตุการณ์ในสงครามยุทธหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หลังพระมหาอุปราชาสิ้นพระชนม์ในที่รบแล้ว

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) บันทึกไว้ว่า

ขณะเมื่อสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ ทำคชสงครามได้ชัยชนะพระอุปราชาและมังจาชะโรแล้ว บรรดาท้าวพระยามุขมนตรีนายทัพนายกองซ้ายขวาหน้าหลังทั้งปวง จึงมาทันเสด็จได้เข้ารบพุ่งแทงฟันข้าศึกเป็นสามารถ และพลพม่ามอญทั้งนั้น ก็แตกกระจายไปเพราะพระเดชเดชานุภาพ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสให้นายทัพนายกองทั้งปวงยกไปตามจับข้าศึก แล้วเสด็จคืนยังพลับพลาพระราชทานชื่อเจ้าพญาไชยาณุภาพเป็นเจ้าพญาปราบหงสา บรรดามุขมนตรีนายทัพนายกองซึ่งยกตามข้าศึกนั้น ได้ฆ่าฟันพม่ามอญ โดยทางไปถึงกาญจนบุรี อาศพเกลื่อนไป แต่ตะพังตรุนั้นประมาณ ๒๐,๐๐๐ เศษ จับได้เจ้าเมืองมะลวนและนายทัพนายกองกับไพร่เป็นอันมาก ได้ช้างใหญ่สูง ๖ ศอก ๓๐๐ ช้าง พลายพังระวางเพรียว ๕๐๐ ม้า ๒,๐๐๐ เศษ มาถวายสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว ตรัสให้ก่อพระเจดียฐานสวมศพพระมหาอุปราชาไว้ ตำบลตะพังตรุ ขณะนั้นโปรดพระราชทานช้างหนึ่งกับหมอและควาญ ให้เจ้าเมืองมะลวนกลับขึ้นไปแจ้งแก่พระเจ้าหงาสาวดี

ที่มา: ประชุมพงศาวดารฉบับกาญจนาภิเษก เล่ม 3, หน้า 311.

6) ข้อมูลที่ได้จากหลักฐานนี้มีอะไรบ้าง

7) ในการตีความหลักฐานมีปัญหาอะไรบ้าง

7. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปรายเรื่อง การตีความหลักฐาน ว่าทำให้รู้ประเภทของการตีความ ความสำคัญของการตีความ แล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการตีความหลักฐาน ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนหาข่าวที่เกิดจากความขัดแย้งทางสังคมจากนั้นนำมาตีความหลักฐาน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง การตีความหลักฐาน แล้วนำปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การตีความหลักฐาน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดแล้วตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ในแบบ

ฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง การตีความหลักฐาน จากนั้นนำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. บัตรคำถามเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

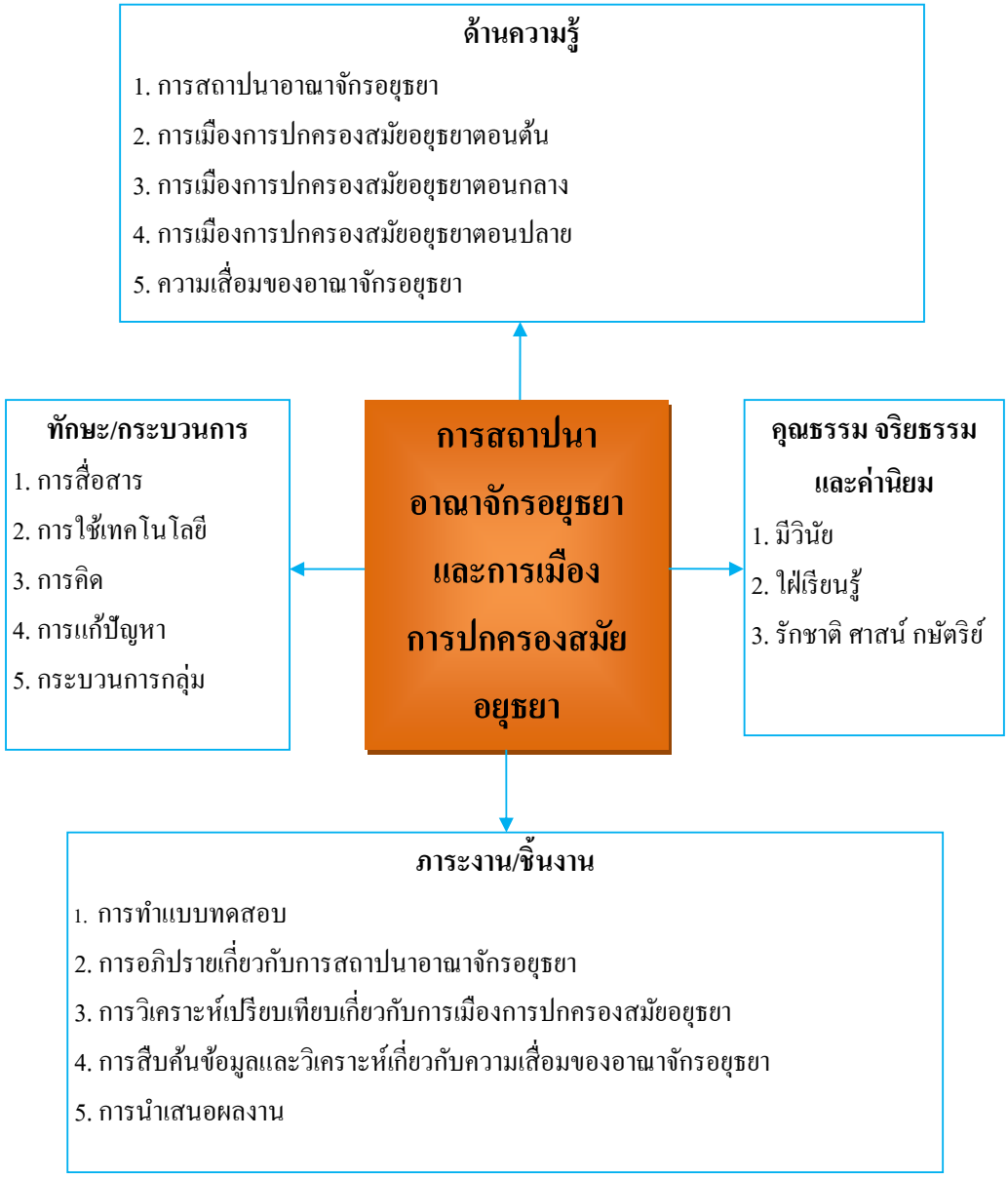
ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2
การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา (ส 4.3 ม. 2/2)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองหลวง ใน พ.ศ. 1893 ด้วยเหตุผลทางด้านทำเลที่ตั้งและมีปัจจัยที่เหมาะสม ทำให้อาณาจักรอยุธยามีความเข้มแข็งทางการเมือง อาณาจักรอยุธยาได้ขยายอำนาจไปยังอาณาจักรข้างเคียงอย่างต่อเนื่อง และสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับอาณาจักรมาเป็นเวลาหลายร้อยปี</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
การที่พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาทรงมีอำนาจเด็ดขาดในการปกครองมีผลดีอย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ พระมนูธรรมศาสตร์ อัครมหาเสนาบดี กรมภูษามาลา การค้าสำเภา ผู้รั้งราชทินนาม
2. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนาอาณาจักรอยุธยาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1893 ประวัติความเป็นมาของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ว่ามีต้นกำเนิดที่ไหน ต้องอาศัยการตีความจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลายประเภท ทั้งจากหลักฐานที่เป็นที่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ เทศนาจุลยุทธการวงศ์ พงศาวดารเหนือ จดหมายเหตุลาลูแบร์ การศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี นายตรี อมาตยกุล</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. วิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยาและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา
2. วิเคราะห์การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา
3. วิเคราะห์สาเหตุของความเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยา</td></tr>
</table>

ปัจจัยที่สำคัญในการสถาปนากรุงศรี-อยุธยา ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ การเป็นศูนย์กลางคมนาคมและการค้า มีความมั่นคงทางยุทธศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในภูมิภาค ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทำเลที่ตั้ง การรับอารยธรรมเดิม และพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาได้รับการยกย่องว่าเป็นสมมติเทพ มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง ทรงยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ ทศพิธราชธรรม มาใช้ในการปกครอง พระมหากษัตริย์อยุธยามี 33 พระองค์ จาก ราชวงศ์ต่าง ๆ 5 ราชวงศ์ ได้แก่ ราชวงศ์อู่ทอง ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง 3. อาณาจักรอยุธยาปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีอำนาจสูงสุดในการปกครอง การเมืองการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893–1991) เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) แบ่งการปกครองออกเป็นการปกครองส่วนกลาง ซึ่งการปกครองอาณาจักรในเขตราชธานีและบริเวณโดยรอบราชธานี จัดการปกครองแบบจตุสดมภ์ตามอย่างเขมร แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น กรมเวียงหรือเมือง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา ส่วนการปกครองหัวเมืองเป็นการปกครองที่กระจายอำนาจของราชธานีสู่หัวเมือง แบ่งเป็นเมืองลูกหลวงหรือเมืองหน้าด่าน หัวเมืองชั้นใน	

เมืองชั้นนอกหรือเมืองพระยามหานคร และประเทศราช สำหรับกฎหมายและการศาลพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้ออกกฎหมาย สันนิษฐานว่าอิงกับกฎหมายพระมนูธรรม-ศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม รวมทั้งควบคุมกำลังคน 4. สมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991–2231) ในระหว่างสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองใหม่ให้เหมาะสมแก่สภาพของอาณาจักรที่ขยายตัวเป็นอาณาจักรใหญ่ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ จัดรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางทำให้ราชธานีมีอำนาจ และแยกกิจการฝ่ายพลเรือนกับฝ่ายทหารออกจากกันอย่างชัดเจน การปกครองส่วนกลางโดยแยกการปกครองเป็นฝ่ายทหารให้สมุหพระกลาโหมดูแล และฝ่ายพลเรือนให้สมุหนายกดูแล มีการปรับปรุงชื่อเรียกและหน้าที่ของจตุสดมภ์ และให้ขึ้นกับสมุหนายก ส่วนการปกครองหัวเมืองแบ่งเป็นเมืองชั้นในเมืองชั้นนอก และประเทศราช ทรงเพิ่มเติมกฎหมายอีกหลายฉบับ ที่สำคัญได้แก่ พระไอย-การตำแหน่งนาพลเรือน พ.ศ. 1998 พระไอย-การตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998 กฎหมายลักษณะอาญาขบถศึก พ.ศ. 2000 กฎมณเฑียรบาล พ.ศ. 2011 กฎหมายลักษณะอาญาหลวง (เพิ่มเติม) ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองมีการแก้ไขอำนาจของอัครมหาเสนาบดี โดยให้สมุหพระกลาโหมดูแลกิจการทหารและพลเรือนในหัวเมืองฝ่ายใต้ สมุหนายกดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ และพระคลังหรือโกษาธิบดีดูแลหัวเมืองชายทะเลตะวันออก	

5. สมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231–2310) สมุหพระกลาโหมถูกลดบทบาทไม่ให้ดูแลหัวเมืองสมุหนายกดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือตามเดิม พระคลังดูแลหัวเมืองชายทะเลตะวันออกรวมทั้งหัวเมืองฝ่ายใต้ที่โอนมาจากสมุหพระกลาโหม 6. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อม ได้แก่ การแย่งชิงอำนาจของพวกขุนนางและเจ้านาย ความขัดแย้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และความเข้มแข็งของอาณาจักรพม่า กรุงศรีอยุธยาเสียอิสรภาพให้แก่พม่า 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2112 และครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 อภิปรายเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

1.3 สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์เกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	**2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้**
1) การทำแบบทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนาอาณาจักรอยุธยาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1893 ประวัติความเป็นมาของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ว่ามีต้นกำเนิดที่ไหน ต้องอาศัยการตีความจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลายประเภท ทั้งจากหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ เทศนาจุลยุทธการวงศ์ พงศาวดารเหนือ จดหมายเหตุลาลูแบร์ การศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และแนวคิดของนายตรี อมาตยกุล

ปัจจัยที่สำคัญในการสถาปนากรุงศรีอยุธยา ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ การเป็นศูนย์กลางคมนาคมและการค้า มีความมั่นคงทางยุทธศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในภูมิภาค

ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ทำเลที่ตั้ง การรับอารยธรรมเดิม และพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์

พระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาได้รับการยกย่องว่าเป็นสมมติเทพ มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง ทรงยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ ทศพิธราชธรรม มาใช้ในการปกครอง พระมหากษัตริย์อยุธยามี 33 พระองค์ จากราชวงศ์ต่าง ๆ 5 ราชวงศ์ ได้แก่ ราชวงศ์อู่ทองราชวงศ์สุพรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าเรื่องราวของการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้ (K, P)

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยาและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้ (K, P)

3. ระบุพระนามของพระมหากษัตริย์อยุธยาได้ (K)

4. ชื่นชมและเกิดความภาคภูมิใจในชาติไทยและพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์ไทยในอดีต (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
  1. ประวัติความเป็นมาของพระเจ้าอู่ทอง
  2. ปัจจัยสำคัญในการสถาปนากรุงศรีอยุธยา
  3. ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา
  4. พระมหากษัตริย์อยุธยา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ศิลปะ ➡ ทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 6

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูซักถามนักเรียนว่า ใครเป็นผู้ก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ แล้วครูสรุปจำนวนคำตอบ จากนั้นให้นักเรียนดูแผนที่อาณาจักรอยุธยา และให้นักเรียนใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
   1) แผนที่ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอะไร
   2) สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) มีความสำคัญอย่างไร
4. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แล้วจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคระดมสมอง ตามประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นอภิปราย

1) พระเจ้าอู่ทองมีความสำคัญอย่างไร

2) ปัจจัยอะไรบ้างที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

3) ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์อยุธยาขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไรบ้าง

7. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปราย และช่วยกันวิพากษ์วิจารณ์ผลงาน แล้วร่วมกันอภิปรายสรุปในประเด็นต่อไปนี้

1) อาณาจักรอยุธยาเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

2) หากเราไม่สามารถสรุปได้ว่าพระเจ้าอู่ทองมีประวัติความเป็นมาอย่างไร จะเกิดผลเสียต่อการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาอย่างไรบ้าง

3) การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยในปัจจุบันอย่างไรบ้าง

4) ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยามีอะไรบ้าง

5) เพราะอะไรพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์จึงเป็นหนึ่งปัจจัยที่เอื้อต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

6) จากการศึกษาเรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา นักเรียนสรุปได้ว่าอย่างไร

8. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893–1991) การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991–2231) และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231–2310) เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

15. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา จากนั้นนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

16. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education) จากสถานการณ์เรื่อง มัคคุเทศก์น้อย จากคู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แผนที่อาณาจักรอยุธยา
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5
การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรอยุธยาปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีอำนาจสูงสุดในการปกครอง

การเมืองการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893–1991) เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) แบ่งการปกครองออกเป็นการปกครองส่วนกลาง ซึ่งการปกครองอาณาจักรในเขตราชธานีและบริเวณโดยรอบราชธานีจัดการปกครองแบบจตุสดมภ์ตามอย่างเขมร แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น กรมเวียงหรือเมือง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา ส่วนการปกครองหัวเมืองเป็นการปกครองที่กระจายอำนาจของราชธานีสู่หัวเมือง แบ่งเป็นเมืองลูกหลวงหรือเมืองหน้าด่าน หัวเมืองชั้นใน เมืองชั้นนอกหรือเมืองพระยามหานคร และประเทศราช สำหรับกฎหมายและการศาลพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้ออกกฎหมาย สันนิษฐานว่าอิงกับกฎหมายพระมนูธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม รวมทั้งควบคุมกำลังคน

สมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991–2231) ในระหว่างสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองใหม่ให้เหมาะสมแก่สภาพของอาณาจักรที่ขยายตัวเป็นอาณาจักรใหญ่ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ จัดรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางทำให้ราชธานีมีอำนาจ และแยกกิจการฝ่ายพลเรือนกับฝ่ายทหารออกจากกันอย่างชัดเจน การปกครองส่วนกลางโดยแยกการปกครองเป็นฝ่ายทหารให้สมุหพระกลาโหมดูแล และฝ่ายพลเรือนให้สมุหนายกดูแล มีการปรับปรุงชื่อเรียกและหน้าที่ของจตุสดมภ์ และให้ขึ้นกับสมุหนายก ส่วนการปกครองหัวเมืองแบ่งเป็นเมืองชั้นใน เมืองชั้นนอก และประเทศราช กฎหมายทรงเพิ่มเติมกฎหมายอีกหลายฉบับ ที่สำคัญได้แก่ พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน พ.ศ. 1998 พระไอยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998 กฎหมายลักษณะอาญาขบถศึก พ.ศ. 2000 กฎมณเฑียรบาล พ.ศ. 2011 กฎหมายลักษณะอาญาหลวง (เพิ่มเติม) ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองมีการแก้ไขอำนาจของอัครมหาเสนาบดี โดยให้สมุหพระกลาโหมดูแลกิจการทหารและพลเรือนในหัวเมืองฝ่ายใต้สมุหนายกดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ และพระคลังหรือโกษาธิบดีดูแลหัวเมืองชายทะเลตะวันออก

สมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231–2310) สมุหพระกลาโหมถูกลดบทบาทไม่ให้ดูแลหัวเมืองสมุหนายกดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือตามเดิม พระคลังดูแลหัวเมืองชายทะเลตะวันออกรวมทั้งหัวเมืองฝ่ายใต้ที่โอนมาจากสมุหพระกลาโหม

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา *(ส 4.3 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาได้ (K, P)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893–1991)
2. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991–2231)
3. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231–2310)

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 7–8

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า การเมืองการปกครองสมัยอยุธยามีอะไรที่เป็นลักษณะเด่น ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาว่า มีลักษณะอย่างไรบ้าง โดยครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมอภิปราย

1) การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลางมีลักษณะอย่างไร

2) การปฏิรูปการปกครองในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์การเมืองไทยอย่างไร

3) การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลายมีลักษณะอย่างไร

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนสมมุติว่าตนเองเป็นนักวิเคราะห์ จากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลายว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง โดยให้ตัวแทน 1 คน เป็นพิธีกรเพื่อตั้งคำถาม ให้นักเรียนบันทึกผลการวิเคราะห์ที่ได้เขียนสรุปเป็นรายงานส่งครู จากนั้นครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

5. **ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการปกครองของประเทศสมาชิกอาเซียนกลุ่มละ 1 ประเทศ (ไม่นับประเทศไทย) โดยใช้วิธีการจับฉลาก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาเสนอหน้าชั้นเรียน**

6. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมตอบคำถามที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลและทำแผ่นพับเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

9. ครูให้ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา ในแบบแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา ไปเผยแพร่ให้กับคนในครอบครัวได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6
ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อม ได้แก่ การแย่งชิงอำนาจของพวกขุนนางและเจ้านาย ความขัดแย้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และความเข้มแข็งของอาณาจักรพม่า กรุงศรีอยุธยาเสียอิสรภาพให้แก่พม่า 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2112 และครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา *(ส 4.3 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาและสาเหตุของการเสียกรุงศรี-อยุธยา ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ได้ (K)

2. สนใจศึกษาเรื่อง การเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ได้ (A)

3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. แบบทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความเสื่อมของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา
  1. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อม
  2. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 พ.ศ. 2112
  3. สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 พ.ศ. 2310

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 9

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูซักถามนักเรียนว่า อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้อาณาจักรอยุธยาเสื่อมและเสียกรุงศรีอยุธยาในที่สุดอยุธยา ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาให้นักเรียนฟัง

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์หาปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา โดยใช้แผนที่ความคิดประกอบการอธิบาย สรุป และบันทึกผล

5. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า รัฐโบราณที่สำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียน คือ อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรเขมร อาณาจักรนามเวียด อาณาจักรจัมปา อาณาจักรพุกาม อาณาจักรล้านช้างหรือศรีสัตนาคนหุต อาณาจักรสิงหัดส่าหรี และอาณาจักรมัชปาหิต

6. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา ไปเผยแพร่ให้ความรู้แก่คนในครอบครัวและผู้อื่นได้เข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

10. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา เรื่อง สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคมและองค์ประกอบของสังคมอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงานแต่ละกลุ่ม

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แผนที่ความคิดเรื่อง ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

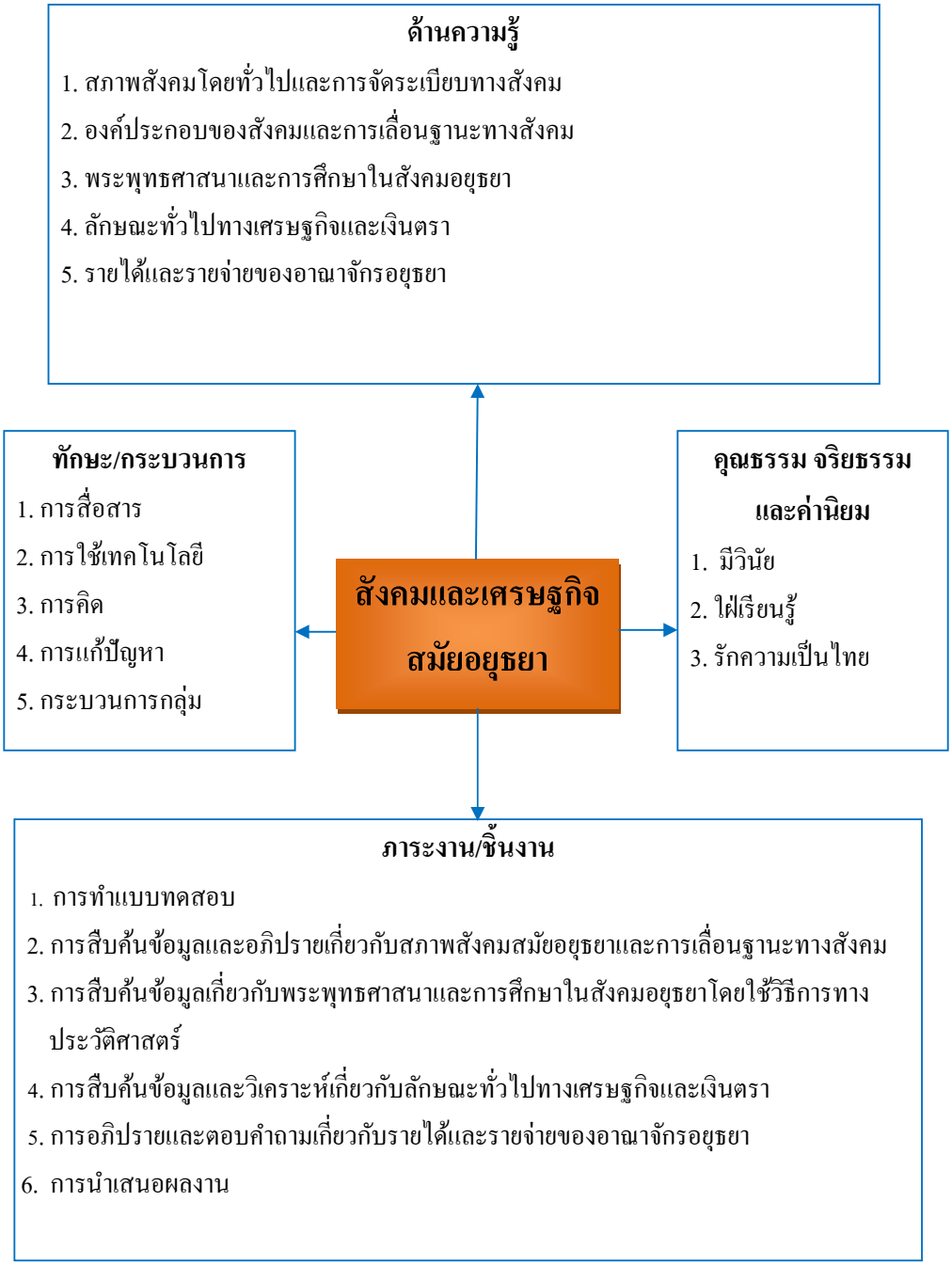
_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระ/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
• วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. ประชาชนในสังคมอยุธยามีความรักความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด และมีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย
2. เศรษฐกิจในสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับเกษตรกรรม หัตถกรรม และการค้า</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. ในสมัยอยุธยาสภาพสังคมมีลักษณะอย่างไร
2. เพราะเหตุใดเศรษฐกิจของอยุธยาจึงมีความเจริญรุ่งเรือง</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ บรรดาศักดิ์ มูลนาย เข้าเดือนออกเดือน สอบไล่ สันตะปาปา พวกเข้ารีต ทุพภิกขภัย เบี้ยหวัด
2. สภาพสังคมโดยทั่วไปของอาณาจักรอยุธยาเป็นสังคมที่มีความรักความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด มีความเป็นอยู่เรียบง่าย เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีการจัดระเบียบทางสังคมโดยใช้ระบบศักดินา ซึ่งเป็นกลไกทางสังคมที่สำคัญในการจัดระบบชนชั้นในสังคมและควบคุมกำลังคน สันนิษฐานว่า ไทยคงเริ่มใช้ระบบศักดินามาตั้งแต่อาณาจักรอยุธยาโดยการจัดระเบียบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และพัฒนาเรื่อยมาจนถึงสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงมีการวางกฎเกณฑ์ระบบศักดินาให้มีความเหมาะสมด้วยการตรากฎหมายที่เรียกว่า พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน และพระไอยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998
3. สังคมอยุธยาแบ่งเป็นชนชั้นปกครอง ได้แก่ พระมหากษัตริย์ เจ้านาย และขุนนาง และชนชั้น</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อธิบายสภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบสังคม
2. อธิบายองค์ประกอบของสังคมอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม
3. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา
4. วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา
5. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา</td></tr>
</table>

ใต้ปกครอง ได้แก่ ไพร่และทาส การเลื่อนฐานะทางสังคมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ในสังคมอยุธยากลุ่มขุนนางเป็นอีกชนชั้นหนึ่งที่มีบทบาทและมีอำนาจมาก 4. ทุกชนชั้นในสังคมมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะที่เป็นแบบอย่างแก่คนในสังคม ทรงทำนุบำรุงศาสนาด้วยการสร้างวัดวาอาราม อุปถัมภ์พระสงฆ์ ประกอบพระราชพิธีทางศาสนา วัดจึงเป็นศูนย์รวมของคนในสังคม ส่วนการศึกษาในกรุงศรีอยุธยามีการศึกษาเล่าเรียนในบ้าน วัด และวัง ซึ่งบ้านเป็นแหล่งการศึกษาแบบสืบทอดความรู้กันในวงศ์ตระกูล เด็กผู้ชายจะเป็นผู้สืบทอดอาชีพ ส่วนเด็กผู้หญิงได้รับการอบรมในด้านงานบ้านงานเรือน วัดเป็นแหล่งการศึกษาสำหรับเด็กชาย พ่อแม่ที่ต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาก็จะนำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงตั้งแต่เด็ก วังเป็นแหล่งวิชาการชั้นสูงและเป็นศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรมนับเป็นแหล่งการศึกษาที่สำคัญที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในวงแคบจำกัดเฉพาะหมู่เชื้อพระวงศ์ เจ้านาย และลูกหลานขุนนาง 5. เศรษฐกิจโดยทั่วไปในสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับการเกษตร หัตถกรรม และการค้า ซึ่งการค้าการเกษตรสมัยอยุธยามีลักษณะเป็นการเกษตรแบบยังชีพ ได้ผลิตผลเพียงพอแก่การบริโภคภายในอาณาจักร ผลิตผลที่เหลือจึงส่งขายไปยังต่างอาณาจักร แบ่งออกเป็นการค้าภายในและการค้าระหว่างประเทศ การค้ากับต่างประเทศในสมัยอยุธยาตอนต้นมีลักษณะค่อนข้างเสรี พ่อค้าต่างชาติสามารถติดต่อค้าขายกับราษฎรได้โดยตรง เข้าใจว่าอาจเป็นเพราะยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานใด ๆ มาดูแลกฎเกณฑ์การค้า	

ต่าง ๆ ต่อมาในสมัยสมเด็จพระบรมไตร-โลกนาถ ซึ่งเป็นสมัยที่มีการปฏิรูปการปกครอง อยุธยาสามารถควบคุมหัวเมืองต่าง ๆ ได้รัดกุม ทำให้ราชสำนักมีสินค้าที่ได้จากการเกณฑ์ส่วยบรรณาการจากหัวเมืองต่าง ๆ ในอาณาจักรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การค้ากับต่างประเทศมีการขยายตัว ส่วนเงินตราใช้เป็นตัวกลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า เงินตราที่ใช้ในสมัยอยุธยามี 4 ชนิด คือ พดด้วง เบี้ย ไพและกล่ำ และปะกับ 6. รายได้ของอาณาจักรมาจากจังกอบ อากร ฤชา และส่วย ส่วนรายจ่ายของอาณาจักร ได้แก่ รายจ่ายเป็นเบี้ยหวัด รายจ่ายในการทหาร รายจ่ายในทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา รายจ่ายในการจัดพระราชพิธีต่าง ๆ รายจ่ายอื่น ๆ เช่น รายจ่ายในการจัดพระราชพิธีต่าง ๆ รายจ่ายในในการสงเคราะห์คนอนาถา	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับสภาพสังคมสมัยอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม 1.2 สืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา 1.3 สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา 1.4 อภิปรายและตอบคำถามเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7
สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

สภาพสังคมโดยทั่วไปของอาณาจักรอยุธยาเป็นสังคมที่มีความรักความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด มีความเป็นอยู่เรียบง่าย เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีการจัดระเบียบทางสังคมโดยใช้ระบบศักดินา ซึ่งเป็นกลไกทางสังคมที่สำคัญในการจัดระบบชนชั้นในสังคมและควบคุมกำลังคน สันนิษฐานว่า ไทยคงเริ่มใช้ระบบศักดินามาตั้งแต่อาณาจักรอยุธยาโดยการจัดระเบียบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และพัฒนาเรื่อยมาจนถึงสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงมีการวางกฎเกณฑ์ระบบศักดินาให้มีความเหมาะสมด้วยการตรากฎหมายที่เรียกว่า พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน และพระไอยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998

สังคมอยุธยา แบ่งเป็นชนชั้นปกครอง ได้แก่พระมหากษัตริย์ เจ้านาย และขุนนาง และชนชั้นใต้ปกครอง ได้แก่ ไพร่และทาส การเลื่อนฐานะทางสังคมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ในสังคมอยุธยากลุ่มขุนนางเป็นอีกชนชั้นหนึ่งที่มีบทบาทและมีอำนาจมาก

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยาได้ (K)
2. สนใจศึกษาเรื่องสภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคม
   1.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป
   1.2 การจัดระเบียบทางสังคม
2. องค์ประกอบของสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคม
   2.1 องค์ประกอบของสังคมอยุธยา
   2.2 การเลื่อนฐานะทางสังคม

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคม

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 10

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูซักถามนักเรียนว่า สังคมในปัจจุบันแตกต่างจากสังคมในสมัยอยุธยาอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ
4. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนดูภาพการแต่งกายของขุนนางชาวสยามในสมัยอยุธยา แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1) ภาพดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอะไร

2) การแต่งกายในสมัยอยุธยามีความสำคัญอย่างไร

5. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

7. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคม

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคม จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แล้วจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคระดมสมองตามประเด็นที่กำหนดให้

ประเด็นอภิปราย

1) สภาพสังคมโดยทั่วไปในสมัยอยุธยามีลักษณะอย่างไร

2) เพราะเหตุใดในสมัยอยุธยาจึงต้องมีการจัดระเบียบทางสังคม

3) การแบ่งชนชั้นในสังคมอยุธยาแตกต่างจากระบบชนชั้นของสังคมไทยปัจจุบันอย่างไร

4) นักเรียนคิดว่าการเลื่อนฐานะทางสังคมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลในสังคมอยุธยาอย่างไรบ้าง

5) การจัดระเบียบทางสังคมในสมัยอยุธยาจำเป็นหรือไม่ เพราะอะไร

10. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปผล จากนั้นให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

11. **ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมของประเทศสมาชิกอาเซียนในช่วงเวลาเดียวกับกรุงศรีอยุธยาว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง กลุ่มละ 1 ประเทศ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเสนอหน้าชั้นเรียน**

12. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคมแล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

14. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) การจัดระเบียบสังคมโดยใช้ระบบศักดินามีประโยชน์ต่อการปกครองบ้านเมืองสมัยอยุธยาอย่างไร

2) ไพร่สมและไพร่หลวงแตกต่างกันอย่างไร

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคมในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์

ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

16. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา

ขั้นที่ 5 สรุป

17. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเรื่อง สภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคม จากนั้นนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพการแต่งกายของขุนนางชาวสยามในสมัยอยุธยา
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8
พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ทุกชนชั้นในสังคมมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะที่เป็นแบบอย่างแก่คนในสังคม ทรงทำนุบำรุงศาสนาด้วยการสร้างวัดวาอาราม อุปถัมภ์พระสงฆ์ ประกอบพระราชพิธีทางศาสนา วัดจึงเป็นศูนย์รวมของคนในสังคม ส่วนการศึกษาในกรุงศรีอยุธยามีการศึกษาเล่าเรียนในบ้าน วัด และวัง ซึ่งบ้านเป็นแหล่งการศึกษาแบบสืบทอดความรู้กันในวงศ์ตระกูล เด็กผู้ชายจะเป็นผู้สืบทอดอาชีพ ส่วนเด็กผู้หญิงได้รับการอบรมในด้านงานบ้านงานเรือน วัดเป็นแหล่งการศึกษาสำหรับเด็กชาย พ่อแม่ที่ต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาก็จะนำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงตั้งแต่เด็ก วังเป็นแหล่งวิชาการชั้นสูงและเป็นศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรมนับเป็นแหล่งการศึกษาที่สำคัญที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในวงแคบจำกัดเฉพาะหมู่เชื้อพระวงศ์ เจ้านาย และลูกหลานขุนนาง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะของพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยาได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา
  1. พระพุทธศาสนากับสังคมอยุธยา
  2. การศึกษาในสังคมอยุธยา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 11

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูนำภาพพระสงฆ์ในสมัยอยุธยามาให้นักเรียนดู และซักถามว่ามีความสำคัญอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ดังนี้
   1) เรื่องที่ศึกษา: พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา
   2) การหาข้อมูลได้ใช้วิธีการใดบ้าง ในการหาข้อมูลนั้นมีปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่ แก้ไขอย่างไร

3) ตรวจสอบหลักฐานว่าเชื่อถือได้หรือไม่ เพราะอะไร

4) ตีความหลักฐานว่าเป็นจริงหรือไม่ อย่างไร

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเรียบเรียงแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานด้วยวิธีที่น่าสนใจ

6. ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลเรื่อง พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

7. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา ติดที่หน้าชั้นเรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาหรือการศึกษาในสังคมอยุธยา จากนั้นนำมาติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา แล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพพระสงฆ์ในสมัยอยุธยา
2. แบบบันทึกความรู้
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9
ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

เศรษฐกิจโดยทั่วไปในสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับ การเกษตร หัตถกรรม และการค้า ซึ่งการค้า การเกษตรสมัยอยุธยามีลักษณะเป็นการเกษตรแบบยังชีพ ได้ผลิตผลเพียงพอแก่การบริโภคภายในอาณาจักร ผลิตผลที่เหลือจึงส่งขายไปยังต่างอาณาจักร แบ่งออกเป็นการค้าภายในและการค้าระหว่างประเทศ การค้ากับต่างประเทศในสมัยอยุธยาตอนต้นมีลักษณะค่อนข้างเสรี พ่อค้าต่างชาติสามารถติดต่อค้าขายกับราษฎรได้โดยตรง เข้าใจว่าอาจเป็นเพราะยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานใด ๆ มาดูแลกฎเกณฑ์การค้าต่าง ๆ ต่อมาในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ซึ่งเป็นสมัยที่มีการปฏิรูปการปกครอง อยุธยาสามารถควบคุมหัวเมืองต่าง ๆ ได้รัดกุม ทำให้ราชสำนักมีสินค้าที่ได้จากการเกณฑ์ส่วยบรรณาการจากหัวเมืองต่าง ๆ ในอาณาจักรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การค้ากับต่างประเทศมีการขยายตัว ส่วนเงินตราใช้เป็นตัวกลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า เงินตราที่ใช้ในสมัยอยุธยามี 4 ชนิด คือ พดด้วง เบี้ย ไพและกล่ำ และปะกับ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราสมัยอยุธยาได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของเศรษฐกิจและเงินตราสมัยอยุธยา (A)
3. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราสมัยอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P
1. ซักถามความรู้เรื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ และเงินตรา 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา
  1. ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ
  2. เงินตรา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา

ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 12

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูซักถามนักเรียนว่า คนในสมัยอยุธยาประกอบอาชีพอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูให้นักเรียนดูภาพเงินพดด้วงในสมัยอยุธยา แล้วซักถามนักเรียนว่า เคยเห็นเงินเหล่านี้หรือไม่ มีความสำคัญอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน แล้วอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราให้นักเรียนฟัง

4. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและ

เงินตรา จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

5. ครูให้นักเรียนแต่ละคู่วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) ลักษณะเศรษฐกิจในสมัยอยุธยาเป็นอย่างไร

2) เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเงินตราทำให้เศรษฐกิจในสมัยอยุธยามีการขยายตัวมากขึ้น

3) เงินตราในสมัยอยุธยามีกี่ชนิด อะไรบ้าง

6. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญ บันทึกผล และเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

7. ครูให้นักเรียนแต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนคู่อื่น ๆ ที่ไม่ได้นำเสนอซักถามและแสดงความคิดเห็น โดยครูประเมินผลพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพิ่มเติม

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจในอดีตของประเทศสมาชิกอาเซียนที่นักเรียนสนใจ 1 ประเทศ แล้วนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกันในชั้นเรียน

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) การที่อยุธยาทำการค้ากับต่างประเทศมีผลดีอย่างไร

2) เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเงินตราทำให้เศรษฐกิจในสมัยอยุธยามีการขยายตัวมากขึ้น

12. ครูให้นักเรียนจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา มาติดที่หน้าชั้นเรียน

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา แล้วนำมาติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งตกแต่งให้สวยงาม

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง รายได้และรายจ่ายของของอาณาจักรอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการเพาะปลูก หัตถกรรม การค้าขาย
2. ภาพเงินพดด้วงในสมัยอยุธยา
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10
รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

รายได้ของอาณาจักรมาจากจังกอบ อากร ฤชาและส่วย ส่วนรายจ่ายของอาณาจักร ได้แก่ รายจ่ายเป็นเบี้ยหวัด รายจ่ายในการทหารรายจ่ายในทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา รายจ่ายในการจัดพระราชพิธีต่าง ๆ รายจ่ายอื่น ๆ เช่น รายจ่ายในการจัดพระราชพิธีต่าง ๆ รายจ่ายในในการสงเคราะห์คนอนาถา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยาได้ (K)
2. สนใจศึกษาเรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา
  1. รายได้ของอาณาจักร
  2. รายจ่ายของอาณาจักร

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 13

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้
   1) ในสมัยอยุธยารายได้ของอาณาจักรขึ้นอยู่กับอะไรบ้าง
   2) ใครเป็นผู้ที่มีอำนาจมากที่สุดในการใช้จ่ายในสมัยอยุธยา

ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา จากนั้นให้นักเรียนดูแผนภูมิรายได้สมัยอยุธยา แล้วร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
   1) แผนภูมินี้เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร
   2) นักเรียนคิดว่ารายได้ในสมัยอยุธยาส่วนใหญ่มาจากที่ใดบ้าง
   3) นอกจากรายได้ที่กล่าวมาแล้วจะมีรายได้มาจากที่ไหนได้อีก
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม ตัวอย่างคำถาม
   1) เปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายในสมัยอยุธยากับสมัยปัจจุบันว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
   2) ถ้าไม่มีการเก็บอากรจะเกิดผลเสียอย่างไร
   3) ในสมัยสมเด็จพระเพทราชาการค้ากับชาติตะวันตกเป็นอย่างไร
   4) จากการศึกษาเรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักร นักเรียนสรุปได้ว่าอย่างไร
5. ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง วิเคราะห์รายจ่ายในสมัยอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
6. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

7.ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนเขียนแผนภูมิแสดงที่มาของรายได้ในสมัยอยุธยา แล้วนำสนทนารอบวงว่า ถ้าไม่มีการเก็บภาษีอากรจะทำให้มีรายได้หรือไม่ อย่างไร

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา เรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา จากนั้นนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนภูมิรายได้สมัยอยุธยา
2. บัตรคำถามลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและระบบเงินตรา
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

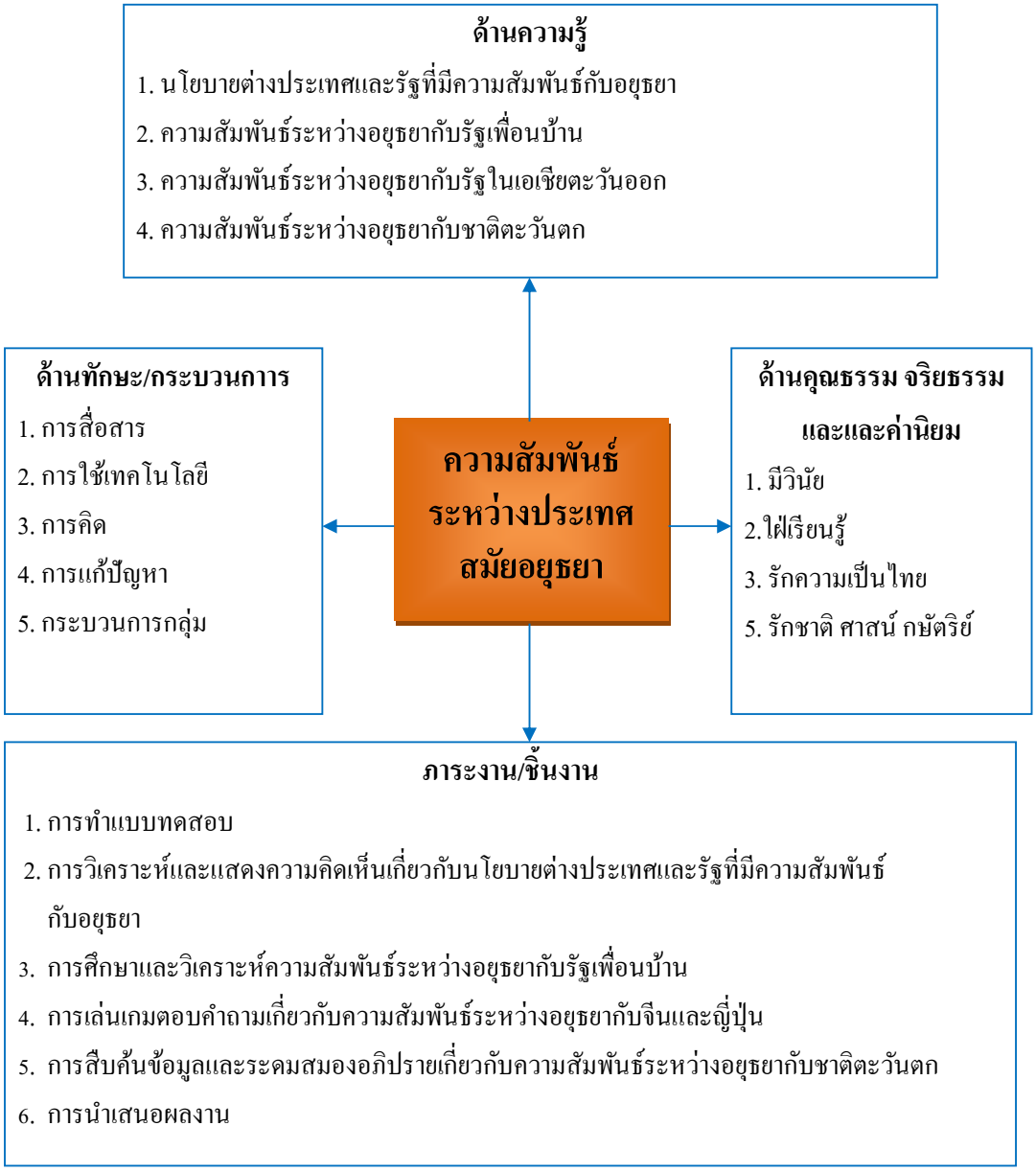
ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน**
นักเรียนจะเข้าใจว่า... อยุธยามีความสัมพันธ์ระหว่างต่างประเทศทั้งในด้านการเมือง การค้า และการทูต	การที่อยุธยามีความสัมพันธ์กับต่างประเทศมีผลดีและผลเสียอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน **นักเรียนจะรู้ว่า...** 1. คำสำคัญ ได้แก่ สวามิภักดิ์ ไม้หอม ฮอลันดา บาทหลวง ออกพระ ออกขุน 2. ในสมัยอยุธยามีการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศทั้งในด้านการเมืองและด้าน เศรษฐกิจ ซึ่งรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ รัฐเพื่อนบ้าน รัฐในเอเชียตะวันออก และชาติตะวันตก 3. รัฐเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาที่สำคัญ ได้แก่ อาณาจักรสุโขทัย อาณาจักรล้านนา (เชียงใหม่) อาณาจักรมอญ อาณาจักรพม่า อาณาจักรล้านช้าง (ลาว) อาณาจักรเขมร และหัวเมืองมลายู รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นไปในรูปความสัมพันธ์ด้านการสู้รบ ระบบรัฐบรรณาการ และทางการทูต 4. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนเป็นความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการหรือจิ้มก้อง คือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนที่กำหนดไว้ โดยจีนถือว่าตนเองเป็นจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่ รัฐทั้งหลายต้องเข้ามาอ่อนน้อมสวามิภักดิ์ต่อจีน จักรพรรดิจึงจะติดต่อด้วย ส่วนความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นเน้นในด้านการค้า	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...** 1. อธิบายนโยบายต่างประเทศและความสัมพันธ์กับรัฐต่าง ๆ สมัยอยุธยา 2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนและญี่ปุ่น 3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

5. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า การทูต และการเผยแผ่คริสต์ศาสนา ชาติตะวันตกที่เข้ามาติดต่อกับอยุธยา ได้แก่ โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

1.3 เล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนและญี่ปุ่น

1.4 สืบค้นข้อมูลและระดมสมองอภิปรายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทำแบบทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11
นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ในสมัยอยุธยามีการดำเนินนโยบายต่างประเทศทั้งในด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาอาจแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ รัฐเพื่อนบ้าน รัฐในเอเชียตะวันออก และชาติตะวันตก

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา (A)
3. วิเคราะห์นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

1. นโยบายต่างประเทศสมัยอยุธยา
2. รัฐที่มีความสัมพันธ์กับอาณาจักรอยุธยา

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

ศิลปะ ➡ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 24

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูแผนที่สมัยอยุธยา แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
   1) แผนที่นี้แสดงให้เห็นสิ่งใดบ้าง
   2) แผนที่นี้มีความสำคัญอย่างไร
   3) ชาวต่างชาติเข้ามาติดต่อสัมพันธ์กับอยุธยาโดยทางใด (โดยใช้แผนที่อาณาจักรอยุธยาประกอบ)
4. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
6. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา
7. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เพื่อเตรียมวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นร่วมกัน
8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6–8 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
   1) นโยบายต่างประเทศของอยุธยามีลักษณะอย่างไร
   2) การดำเนินนโยบายต่างประเทศของอยุธยาเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
   3) นักเรียนคิดว่าการดำเนินนโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยาถ้าเปรียบเทียบกับการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยในปัจจุบันจะแตกต่างกันอย่างไร

4) รัฐต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับอาณาจักรอยุธยามีกี่กลุ่ม อะไรบ้าง

5) รัฐในเอเชียตะวันออกมีความสัมพันธ์กับอยุธยาอย่างไร

9. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ในขณะที่แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ครูทำหน้าที่ตั้งคำถามเร้าความสนใจให้นักเรียนคิด และเพิ่มเติมเสริมเนื้อหา

10. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ว่าในสมัยอยุธยา ไทยมีความสัมพันธ์กับอาณาจักรต่าง ๆ ตรงกับประเทศสมาชิกอาเซียนใดในปัจจุบัน และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร สรุป แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

11. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง นโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยา และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูแนะนำให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา จากนั้นนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แผนที่อาณาจักรอยุธยา
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง นโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยา
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12
ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

รัฐเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา ที่สำคัญ ได้แก่ อาณาจักรสุโขทัย อาณาจักรล้านนา (เชียงใหม่) อาณาจักรมอญ อาณาจักรพม่า อาณาจักรล้านช้าง (ลาว) อาณาจักรเขมร และหัวเมืองมลายู ซึ่งความสัมพันธ์จะเป็นไปในรูปแบบความสัมพันธ์ด้านการสู้รบ ระบบรัฐบรรณาการ และทางการทูต

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้านได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและสนใจศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้านจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 15

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูนำแผนที่อาณาจักรอยุธยามาให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่า อาณาจักรอยุธยาติดต่อกับอาณาจักรใดบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน ให้นักเรียนฟัง

4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่ม 1 คน ออกมาจับสลากเลือกหัวข้อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 1 เรื่อง จากเรื่องต่อไปนี้

   1) อาณาจักรสุโขทัย
   2) อาณาจักรล้านนา (เชียงใหม่)
   3) อาณาจักรมอญ
   4) อาณาจักรพม่า
   5) อาณาจักรล้านช้าง (ลาว)
   6) อาณาจักรเขมร
   7) หัวเมืองมลายู

5. ครูให้นักเรียนศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่องที่จับสลากได้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน จากนั้นครูสรุป

6. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนจับคู่กันทำใบงานที่ 2 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน โดยใช้เวลา 15 นาที เมื่อหมดเวลาที่กำหนดให้นักเรียนแลกเปลี่ยนใบงานกับคู่อื่นเพื่อตรวจคำตอบ โดยครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกเรื่อง จีนและญี่ปุ่น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนศึกษาและสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมและทำรายงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แผนที่อาณาจักรอยุธยา
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13
ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนเป็นความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการหรือจิ้มก้อง คือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนที่กำหนดไว้ โดยจีนถือว่าตนเองเป็นจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่ รัฐทั้งหลายต้องเข้ามาอ่อนน้อมสวามิภักดิ์ต่อจีน จักรพรรดิจึงจะติดต่อด้วย ส่วนความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นเน้นในด้านการค้า

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกได้ (K)
2. สนใจศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 16–17

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูถามนักเรียนว่า จีนและญี่ปุ่นเกี่ยวข้องกับอยุธยาในด้านใดบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกให้นักเรียนฟัง

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เล่นเกมเล่าเรื่องรอบวง โดยกำหนดหมายเลขประจำตัวของแต่ละคน เป็น 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ โดยหมายเลข 1 คู่กับหมายเลข 3 หมายเลข 2 คู่กับหมายเลข 4

5. ครูให้นักเรียนหมายเลข 1 และ 3 ศึกษาและสืบค้นเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีน หมายเลข 2 และ 4 ศึกษาและสืบค้นเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับญี่ปุ่น จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 หรือหนังสืออื่นเพิ่มเติม จากนั้นให้แต่ละคู่ผลัดกันเล่าเรื่องที่ศึกษาและสืบค้นมา

6. ครูตั้งคำถาม แล้วสุ่มหมายเลขของแต่ละกลุ่มให้ตอบคำถาม ตัวอย่างคำถาม เช่น

   1) อยุธยามีความสัมพันธ์กับจีนในลักษณะใด

   2) การดำเนินนโยบายต่างประเทศของอยุธยากับญี่ปุ่นมีลักษณะอย่างไร

   3) การที่อยุธยามีความสัมพันธ์กับจีนมีผลดีอย่างไร

   4) ระบบความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการมีลักษณะอย่างไร

   5) อยุธยามีความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด

   6) เพราะเหตุใดความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับญี่ปุ่นจึงเสื่อมลง

   กลุ่มใดตอบได้คะแนนมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ ครูกล่าวชมเชย จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

7. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์ว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศใดได้รับอิทธิพลจากจีนมากที่สุด เพราะอะไร สรุปผลการวิเคราะห์แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) ยามาดา นางามาซาเกี่ยวข้องกับอยุธยาอย่างไร

2) การที่อยุธยามีความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นมีผลดีต่อการค้าอยุธยาอย่างไรบ้าง

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก ไปเผยแพร่โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ ป้ายนิเทศ

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก สรุป และบันทึกผล

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14
ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า การทูต และการเผยแผ่คริสต์ศาสนา ชาติตะวันตกที่เข้ามาติดต่อกับอยุธยา ได้แก่ โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกได้ (K)
2. สนใจศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก (A)
3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

ศิลปะ → จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

การงานอาชีพฯ → สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 18–19

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูนำแผนที่โลกมาให้นักเรียนดู จากนั้นครูนำบัตรคำชื่อประเทศต่าง ๆ เช่น โปรตุเกส สเปน อังกฤษ ฮอลันดา และฝรั่งเศส แล้วให้นักเรียนนำบัตรคำไปติดบนแผนที่ให้ถูกต้อง ครูซักถามนักเรียน แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่อไปนี้
   1) แผนที่ดังกล่าวเป็นแผนที่อะไร
   2) ชื่อประเทศที่นำมาติดบนแผนที่เกี่ยวข้องกับอยุธยาอย่างไร
   3) การที่อยุธยาติดต่อกับชาติตะวันตกมีผลอย่างไร
3. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก ให้นักเรียนฟัง
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต
6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคการระดมสมองตามประเด็นต่อไปนี้

   ประเด็นที่อภิปราย

   1) นโยบายทางการเมืองเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดให้อยุธยาต้องดำเนินความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก โดยมีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ
   2) เพราะเหตุใดชาติตะวันตกจึงเข้ามามีความสัมพันธ์กับอยุธยา
   3) อยุธยาติดต่อกับชาติตะวันตกชาติใดบ้าง และติดต่อกันในลักษณะใด
   4) ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับโปรตุเกสเป็นอย่างไร
   5) ชาติตะวันตกชาติสุดท้ายที่เข้ามาติดต่อกับอยุธยาคือชาติใด

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย

8. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

9. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมว่า นอกจากกรุงศรีอยุธยาแล้ว ในช่วงในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ยังมีประเทศอาเซียนประเทศใดอีกบ้างที่มีความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก และมีความสัมพันธ์แบบใด จากนั้นให้นักเรียนสรุปสั้น ๆ นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

10. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมตอบคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบกลางภาคในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก สรุป และบันทึกผล

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แผนที่โลก
3. บัตรคำชื่อประเทศต่าง ๆ เช่น โปรตุเกส อังกฤษ ฮอลันดา และฝรั่งเศส
4. ใบงานที่ 3 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

การทดสอบกลางภาค

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**
การทดสอบกลางภาค	**เวลา 1 ชั่วโมง**

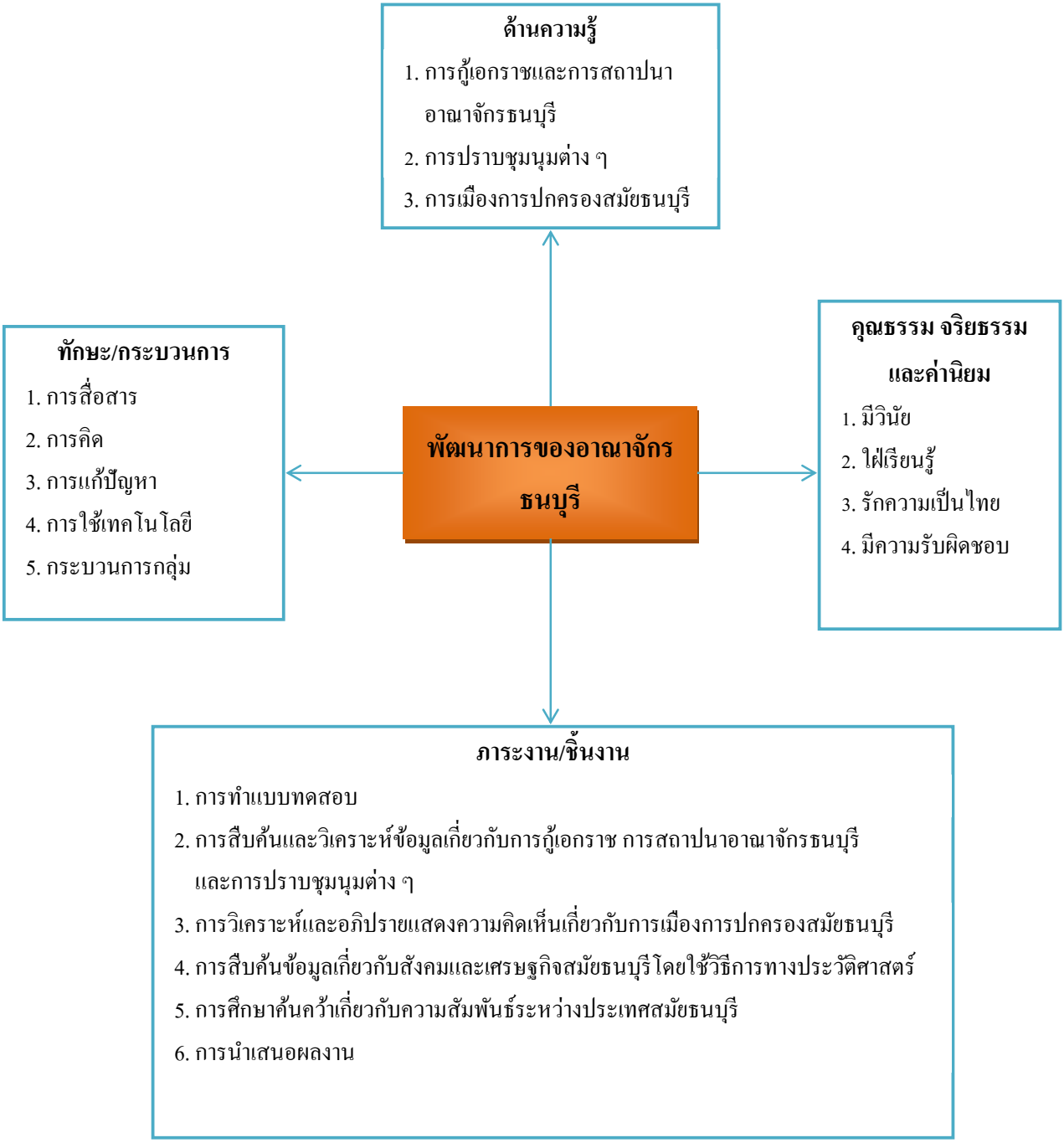
ชั่วโมงที่ 20

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบกลางภาค
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาราจักรธนบุรี เรื่อง การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
• วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
หลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 แก่พม่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้กู้เอกราชและสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี ทรงฟื้นฟูบ้านเมือง และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
พระราชกรณียกิจของพระเจ้าตากสินมหาราชมีอะไรบ้าง</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ พระนคร ผู้รั้ง นาปรัง ต้นไม้เงินต้นไม้ทอง
2. เมื่อพระยาตาก (สิน) เจ้าเมืองตากทรงเห็นว่าจะรักษากรุงศรีอยุธยาไว้ไม่ได้จึงตีฝ่าวงล้อมของพม่ามุ่งหน้าไปยังหัวเมืองชายทะเลตะวันออกจนถึงเมืองจันทบุรีและตีเมืองจันทบุรีได้สำเร็จ พระยาตากได้ใช้เป็นฐานที่มั่นรวบรวมกำลังคนต่อเรือรบยกทัพกลับมากอบกู้เอกราช
3. เมื่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงขับไล่พม่าออกจากกรุงศรีอยุธยาแล้ว พระองค์ทรงย้ายราชธานีไปตั้งที่ใหม่ที่เมืองธนบุรี ทรงปราบปรามชุมนุมต่าง ๆ ให้อยู่ในอำนาจเพื่อรวมอาณาจักรให้เป็นปึกแผ่น ได้แก่ การปราบชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก ชุมนุมเจ้าพิมาย ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช และชุมนุมเจ้าพระฝาง
4. การเมืองการปกครองสมัยธนบุรีดำเนินตามแบบแผนสมัยอยุธยาตอนปลาย โดยแบ่งการบริหารออกเป็นการปกครองส่วนกลางและการปกครองหัวเมือง อาณาจักรธนบุรีก่อตั้งขึ้นมาได้</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อภิปรายเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ
2. อภิปรายเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี</td></tr>
</table>

เวลา 15 ปี สิ้นสุดลงใน พ.ศ. 2325 5. สังคมสมัยธนบุรีมีการควบคุมกำลังคนอย่างเข้มงวด เพราะบ้านเมืองตกอยู่ในภาวะสงคราม จึงมีการกวดขันการสักเลกไพร่เป็นพิเศษ เพื่อความสะดวกในการเกณฑ์คนไปรบ ด้านเศรษฐกิจประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดแคลนอาหารบริโภค สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงทรงแก้ไขวิกฤตการณ์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ที่สำคัญได้แก่ การแจกข้าวสารและเครื่องอุปโภคบริโภค การส่งเสริมการทำนา การลงโทษผู้กระทำผิดทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การเปิดประมูลค่าภาคหลวงขุดทรัพย์ การติดต่อชาวต่างชาติให้เข้ามาค้าขายในอาณาจักร 5. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับรัฐเพื่อนบ้าน เช่น พม่า เขมร ล้านช้าง ล้านนา ความสัมพันธ์กับจีน และความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก ได้แก่ ฮอลันดา อังกฤษ และโปรตุเกส ซึ่งความสัมพันธ์กับรัฐต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นไปในรูปแบบของการสู้รบ รัฐบรรณาการ การค้า และการทูต	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

1.2 วิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

1.4 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทำแบบทดสอบ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17	สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15
การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

เมื่อพระยาตาก (สิน) เจ้าเมืองตากทรงเห็นว่าจะรักษากรุงศรีอยุธยาไว้ไม่ได้จึงตีฝ่าวงล้อมของพม่ามุ่งหน้าไปยังหัวเมืองชายทะเลตะวันออกจนถึงเมืองจันทบุรีและตีเมืองจันทบุรีได้สำเร็จ พระยาตากได้ใช้เป็นฐานที่มั่นรวบรวมกำลังคนต่อเรือรบยกทัพกลับมากกู้เอกราช

เมื่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงขับไล่พม่าออกจากกรุงศรีอยุธยาแล้ว พระองค์ทรงย้ายราชธานีไปตั้งที่ใหม่ที่เมืองธนบุรี ต่อจากนั้นทรงปราบปรามชุมนุมต่าง ๆ ให้อยู่ในอำนาจเพื่อรวบรวมอาณาจักรให้เป็นปึกแผ่น ได้แก่ การปราบชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก ชุมนุมเจ้าพิมาย ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช และชุมนุมเจ้าพระฝาง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ ได้ (K ,P)

2. สนใจศึกษาเรื่องการกอบกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ (A)

3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ ได้ถูกต้องและเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. การกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี
2. การปราบชุมนุมต่าง ๆ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช สถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 21

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แล้วซักถามว่ามีความสำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับสมัยใด จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ
5. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราช สถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบ

ชุมนุมต่าง ๆ จากนั้นตั้งคำถามซักถามนักเรียน โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

ตัวอย่างคำถาม

1) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงดำเนินการกู้เอกราชอย่างไร

2) เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงเลือกเมืองจันทบุรีเป็นฐานที่มั่น

3) เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงทรงเลือกเมืองธนบุรีเป็นที่ตั้งราชธานีใหม่

4) การปราบชุมนุมใดที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงไว้ชีวิตหัวหน้าชุมนุม เพราะอะไร

6. หลังจากนักเรียนตอบคำถามแล้วครูสรุปคำตอบของนักเรียนและอธิบายเพิ่มเติม

7. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 การกู้เอกราช

กลุ่มที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี

กลุ่มที่ 3 การปราบชุมนุมต่าง ๆ

8. ครูให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์สรุป แล้วบันทึกผล จากนั้นนำมารายงานให้เพื่อนฟังและเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่นำเสนอ

10. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

11. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า นอกจากการกอบกู้เอกราชของไทยในสมัยกรุงธนบุรีแล้วนั้น มีประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศใดอีกบ้างที่มีการเรียกร้องเอกราชเกิดขึ้น จากนั้นนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนกันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช สถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ เพิ่มเติมนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
3. แบบบันทึกผลการสืบค้นข้อมูลเรื่อง การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16
การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การเมืองการปกครองสมัยธนบุรีดำเนินตามแบบแผนสมัยอยุธยาตอนปลาย โดยแบ่งการบริหารออกเป็นการปกครองส่วนกลางและการปกครองหัวเมือง อาณาจักรธนบุรีก่อตั้งขึ้นมาได้ 15 ปี สิ้นสุดลงใน พ.ศ. 2325

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์การเมืองการปกครองสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง (K)
2. สนใจศึกษาเรื่อง การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี
  1. ลักษณะการปกครอง
  2. การสิ้นสุดสมัยธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 22

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในสมัยอยุธยาว่ามีลักษณะอย่างไร จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยใช้ความรู้จากที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา ในประเด็นต่อไปนี้

   1) การเมืองการปกครองในสมัยธนบุรีมีลักษณะอย่างไร

   2) การเมืองการปกครองสมัยธนบุรีแตกต่างจากสมัยอยุธยาหรือไม่ อย่างไร

   3) ในสมัยธนบุรีการปกครองหัวเมืองมีลักษณะอย่างไร

   4) เมืองพระยามหานครมีความสำคัญอย่างไร

   5) จตุสดมภ์อยู่ในความดูแลของใคร

   6) อาณาจักรธนบุรีสิ้นสุดลงเพราะสาเหตุใด

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานด้วยรูปแบบที่น่าสนใจ และนำผลงานมาติดที่ป้ายนิเทศ จากนั้นครูสรุปความรู้และอธิบายเพิ่มเติม

6. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

9. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรีไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นทราบ

ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

11. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรีแล้วนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู
2. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17
สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

สังคมสมัยธนบุรีมีการควบคุมกำลังคนอย่างเข้มงวด เพราะบ้านเมืองตกอยู่ในภาวะสงครามจึงมีการกวดขันการสักเลกไพร่เป็นพิเศษ เพื่อความสะดวกในการเกณฑ์คนไปรบ

ด้านเศรษฐกิจประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดแคลนอาหารบริโภค สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงทรงแก้ไขวิกฤตการณ์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่สำคัญ ได้แก่ การแจกข้าวสารและเครื่องอุปโภคบริโภค การส่งเสริมการทำนา การลงโทษผู้กระทำผิดทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การเปิดประมูลค่าภาคหลวงขุดทรัพย์ การติดต่อชาวต่างชาติให้เข้ามาค้าขายในอาณาจักร

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง (K)
2. สนใจศึกษาเรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี
  1. สังคมสมัยธนบุรี
  2. เศรษฐกิจสมัยธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 23

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาอภิปรายถึงพระราชกรณียกิจที่สำคัญของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่สร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ดังนี้
   1) เรื่องที่ศึกษา: สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีเป็นอย่างไร
   2) แหล่งที่ศึกษาและสืบค้นในประเด็นดังกล่าวมีอะไรบ้าง
   3) แหล่งที่สืบค้นนั้นเชื่อถือได้หรือไม่ เพราะอะไร
   4) ข้อมูลที่ศึกษาและสืบค้นได้มีความเป็นเหตุเป็นผลกันหรือไม่ อย่างไร
   5) ข้อมูลหรือคำตอบที่ได้จากการสืบค้นในประเด็นดังกล่าวคืออะไร
5. ครูให้แต่ละกลุ่มเรียบเรียงและนำผลงานออกมานำเสนอด้วยวิธีการที่น่าสนใจ
6. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมาสรุปผลที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ แล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้
7. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า สมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้มีการติดต่อค้าขายกับประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศใดบ้าง จากนั้นนำมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ทรงแก้ไขวิกฤตทางเศรษฐกิจเพื่อมุ่งช่วยเหลือประชาชนที่กำลังประสบปัญหาขาดแคลนอาหารบริโภค ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ซื้อข้าวสารและนำมาแจกราษฎร ผู้ยากไร้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้ และค่อยหาทางเรียนรู้แก้ปัญหาอื่น ๆ ตามมา

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีมาติดที่หน้าชั้นเรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกความรู้
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับรัฐเพื่อนบ้าน เช่น พม่า เขมร ล้านช้าง ล้านนา ความสัมพันธ์กับจีน และความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก ได้แก่ ฮอลันดา อังกฤษ และโปรตุเกส ซึ่งความสัมพันธ์กับรัฐต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นไปในรูปแบบของการสู้รบ รัฐบรรณาการ การค้า และการทูต

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
  1. ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับรัฐเพื่อนบ้าน
  2. ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับจีน
  3. ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับชาติตะวันตก

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
การงานอาชีพฯ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 24

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูนำภาพพระบรมสาทิสลักษณ์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมาติดที่แผ่นป้ายหน้าชั้นเรียน และร่วมกันสนทนาอภิปรายถึงพระราชกรณียกิจที่สำคัญที่สร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศของพระองค์ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา ในประเด็นต่อไปนี้

   1) การมีความสัมพันธ์กับต่างประเทศมีผลดีต่อธนบุรีอย่างไร

   2) ในสมัยธนบุรีความสัมพันธ์กับรัฐเพื่อนบ้านมีลักษณะอย่างไร

   3) สมัยธนบุรีความสัมพันธ์กับเขมรมีลักษณะอย่างไร

   4) รัฐใดที่มีความเป็นมิตรกับกรุงธนบุรีมากที่สุด เพราะเหตุใด

   5) ชาติตะวันตกชาติใดบ้างเข้ามาติดต่อกับกรุงธนบุรี เพราะอะไร

   6) เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีจึงส่งทูตและนำพระราชสาส์นพร้อมบรรณาการไปจีนหลายครั้ง

4. ครูให้ความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับรัฐเพื่อนบ้าน

กลุ่มที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับจีน

กลุ่มที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับชาติตะวันตก

6. ครูให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์สรุป และบันทึกผล จากนั้นรายงานให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน แล้วเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น

7. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า นอกเหนือจากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีที่กล่าวมานั้น กรุงธนบุรียังมีความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ อีกหรือไม่ จากนั้นนำแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ

12. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม .2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี แล้วนำผลมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพพระบรมสาทิสลักษณ์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6
ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย
สมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 3 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
• ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา (ส 4.3 ม. 2/3)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามส่งผลต่อมรดกทางวัฒนธรรมอันมีค่ามาจนถึงปัจจุบัน</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีมีผลต่อสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ ตำราโอสถพระนารายณ์ พระพุทธรูปทรงเครื่อง หรดาล เกษียรสมุทร วิทยาธร พญาครุฑ
2. ภูมิปัญญาไทยเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะและความชำนาญที่สร้างสรรค์ของคนไทย ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ได้สืบทอดต่อมายังสมัยรัตนโกสินทร์มีมากมาย ที่สำคัญได้แก่ การควบคุมกำลังคน อาหารการกิน บ้านเรือน การแพทย์ และเงินตรา ซึ่งภูมิปัญญาเหล่านี้ได้สืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบัน
3. ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยามีทั้งที่เป็นแบบฉบับอยุธยาแท้ และที่ได้รับอิทธิพลมาจากที่อื่น เช่น จากเขมร จากสุโขทัย ส่วนศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรีได้รับแบบอย่างมาจากอยุธยา ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีแบ่งออกเป็น 4 แขนงใหญ่ ได้แก่ ศิลปกรรม ดนตรีและนาฏศิลป์ วรรณกรรมและประเพณี</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อภิปรายภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี
2. อภิปรายศิลปวัฒนธรรมสมัยอยุธยาและธนบุรี</td></tr>
</table>

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 ยกตัวอย่างภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี

1.2 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

1.3 สำรวจศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีประโยชน์ต่อศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบัน

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1) การทำแบบทดสอบ
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19
ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญาไทยเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความชำนาญที่สร้างสรรค์ของคนไทย ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ได้สืบทอดต่อมายังสมัยรัตนโกสินทร์มีมากมาย ที่สำคัญได้แก่ การควบคุมกำลังคน อาหารการกิน บ้านเรือน การแพทย์ และเงินตรา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา *(ส 4.3 ม. 2/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีในเรื่องต่าง ๆ ได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี (A)
3. นำความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีไปเผยแพร่ได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

● ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี

ศิลปะ ➡ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีแล้วตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 25

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูนำดูภาพเงินตราสมัยธนบุรีให้นักเรียนดู และซักถามว่าเกี่ยวข้องกับเงินตราสมัยธนบุรีให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี
5. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี ในเรื่องต่อไปนี้
   1) การควบคุมกำลังคน
   2) อาหารการกิน
   3) บ้านเรือน
   4) การแพทย์
   5) เงินตรา

ในการให้ความรู้ครูอาจใช้สื่ออื่น ๆ ประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน เช่น สไลด์ วีดิทัศน์ ภาพ หรืออาจตั้งประเด็นคำถาม ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มระดมสมองเพื่อหาคำตอบ

6. ครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่บรรยายและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตามความสนใจ จากนั้นให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

7. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาดั้งเดิมของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีอิทธิพลต่อไทยหรือที่ไทยมีอิทธิพลต่อภูมิปัญญาดังกล่าว แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ทำให้เราเกิดความภาคภูมิใจ

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูแนะนำให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำมาเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรีและอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีคนละ 1 หน้ากระดาษ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพเงินตราสมัยธนบุรี
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20
ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยามีทั้งที่เป็นแบบฉบับอยุธยาแท้ และที่ได้รับอิทธิพลมาจากที่อื่น เช่น จากเขมร จากสุโขทัย ส่วนศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรีได้รับแบบอย่างมาจากอยุธยา ศิลปะ-วัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีแบ่งออกเป็น 4 แขนงใหญ่ ได้แก่ ศิลปกรรม ดนตรีและนาฏศิลป์ วรรณกรรม และประเพณี

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา *(ส 4.3 ม. 2/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีได้ถูกต้อง (P, K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี (A)
3. สืบค้น สำรวจ และนำความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีไปเผยแพร่ได้อย่างเหมาะสม (P, K)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี
  1. ศิลปกรรม
  2. ดนตรีและนาฏศิลป์
  3. วรรณกรรม
  4. ประเพณี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 25–26

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูซักถามนักเรียนว่ารู้จักศิลปวัฒนธรรมไทยอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดนครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ

3. ครูให้นักเรียนดูภาพปรางค์ประธานวัดพุทไธศวรรย์ พระเจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคล ภาพจากสมุดภาพไตรภูมิบุราณฉบับกรุงธนบุรี แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

   1) ภาพดังกล่าวเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมสมัยใด

   2) ภาพดังกล่าวมีอิทธิพลต่อศิลปวัฒนธรรมไทยในปัจจุบันอย่างไร

4. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงให้ไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี แล้วบอกวิธีการสืบค้นข้อมูลศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และยกตัวอย่างศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีให้นักเรียนฟัง จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

   1) งานสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยาส่วนใหญ่สร้างขึ้นมาเพื่อจุดประสงค์ใด

   2) พัฒนาการของจิตรกรรมในสมัยอยุธยาเป็นอย่างไร

   3) ดนตรีและนาฏศิลป์ของสมัยอยุธยากับสมัยธนบุรีแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

4) มหาชาติคำหลวงเป็นวรรณกรรมที่มีความสำคัญอย่างไร

5) ประเพณีพระราชพิธีสิบสองเดือนมีความสำคัญอย่างไร

6. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีตามหัวข้อต่อไปนี้

1) ศิลปกรรม

2) ดนตรีและนาฏศิลป์

3) วรรณกรรม

4) ประเพณี

จากนั้นให้แต่ละคนนำผลงานมาร่วมกันกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วร่วมกันสรุปผลการอภิปราย

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสำรวจศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีประโยชน์ต่อศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบัน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกผลการสำรวจ

8. ครูให้นักเรียนนำผลการสำรวจมาร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

10. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะศิลปกรรม ดนตรีและนาฏศิลป์ วรรณกรรม และประเพณีของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศในช่วงเวลาเดียวกับสมัยอยุธยาหรือสมัยธนบุรี แล้วเขียนสรุปเป็นความรู้เสริม

11. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า การดูแลรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยถือเป็นการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างหนึ่ง เนื่องจากถ้าทุกคนช่วยกันดูแลรักษาศิลปวัฒนธรรมจะทำให้คงอยู่คู่กับคนไทยตลอดไป ซึ่งแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรี

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี ไปเผยแพร่และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมสมัยอยุธยาและธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

17. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม .2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนสอบถามผู้ปกครองหรือผู้รู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรี จากนั้นนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพปรางค์ประธานวัดพุทไธศวรรย์ พระเจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคล ภาพจากสมุดภาพไตรภูมิบุราณ ฉบับกรุงธนบุรี
3. แบบบันทึกผลการสำรวจเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

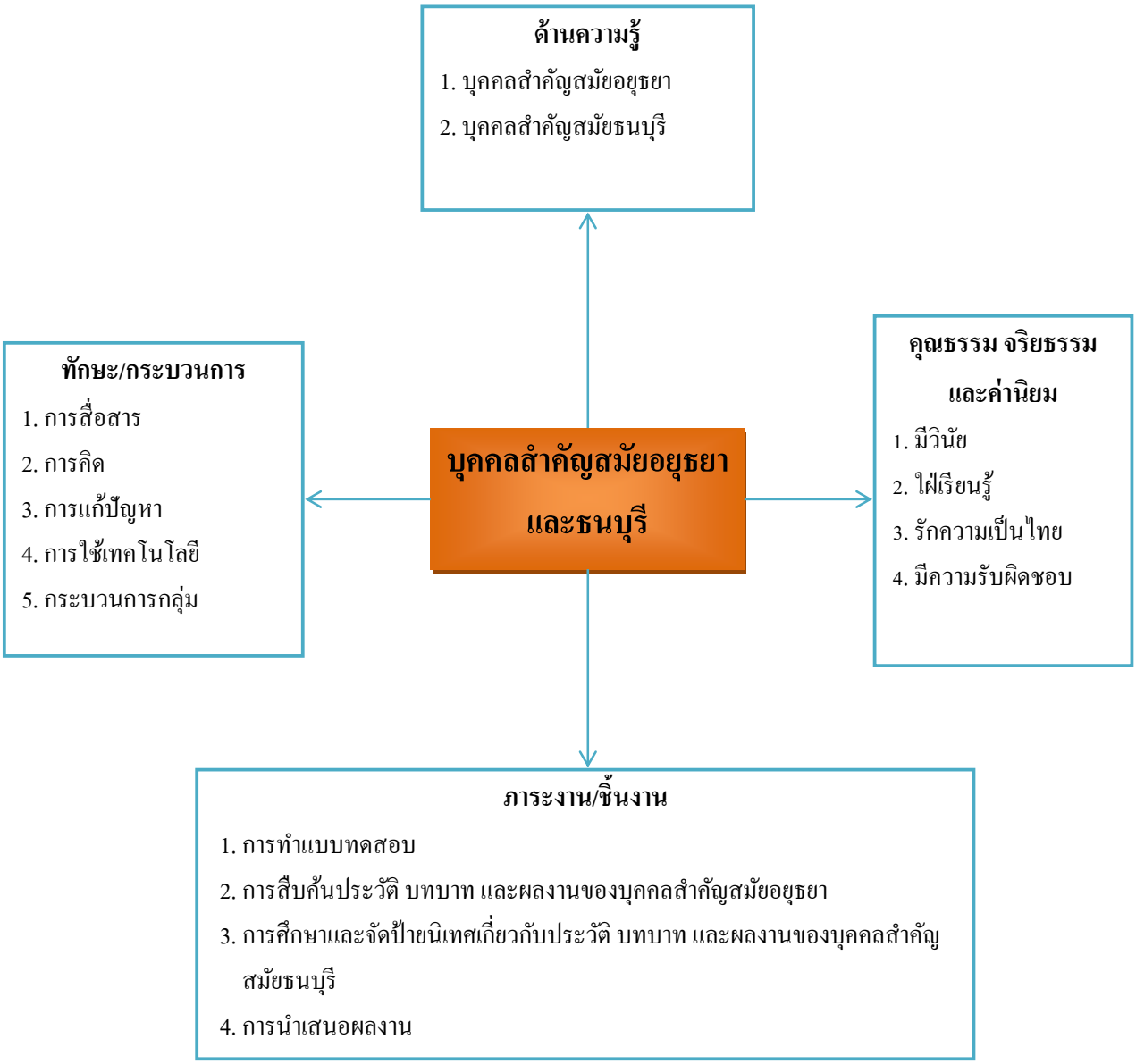
ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7
บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 3 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน**
นักเรียนจะเข้าใจว่า... บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม	การเรียนรู้เรื่องบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีมีประโยชน์อย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ ตำราพิชัยสงคราม อิสรภาพ ออกหาก 2. บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ที่สำคัญ ได้แก่ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 สมเด็จพระสุริโยทัย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระนารายณ์มหาราช 3. บุคคลสำคัญสมัยธนบุรีที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ที่สำคัญ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (กรมพระราชวังบวรสุรสิงหนาท)	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...** 1. สืบค้นข้อมูลวิเคราะห์บทบาทและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 2. สืบค้นข้อมูลวิเคราะห์บทบาทและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 สืบค้นประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

1.2 ศึกษาและจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทำแบบทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21
บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมที่สำคัญ ได้แก่ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 สมเด็จพระสุริโยทัย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าประวัติและวิเคราะห์บทบาทและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา (A)
3. นำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติและผลงานบุคคลสำคัญสมัยอยุธยามาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา
  1. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  2. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2
  3. สมเด็จพระสุริโยทัย
  4. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  5. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่นอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 28–29

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูซักถามนักเรียนว่า รู้จักพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาพระองค์ใดบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบโดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ จากนั้นสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ออกมาจับสลากเลือกรายชื่อบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 1 ชื่อ จากชื่อต่อไปนี้
   1) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
   2) สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2
   3) สมเด็จพระสุริโยทัย
   4) สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
   5) สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
6. แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาที่จับสลากได้ จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์บทบาทและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา บันทึกผล แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

7. หลังจากนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียนที่นักเรียนสนใจในช่วงเวลาที่ตรงกับสมัยอยุธยา สรุป บันทึกผล แล้วนำเสนอในชั้นเรียน

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาแล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาที่ตนเองชื่นชอบพร้อมทั้งผลงานมา 1 ท่าน แล้วช่วยกันคัดเลือกผลงานมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา จากนั้นนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. สลากรายชื่อบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22
บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

บุคคลสำคัญสมัยธนบุรีที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมที่สำคัญ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท)

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าประวัติและวิเคราะห์บทบาทผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี (A)
3. นำความความและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี
  1. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
  2. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช)
  3. เจ้าพระยาสุรสีห์ (กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท)

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 30

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูเล่าประวัติความเป็นมาของอาณาจักรธนบุรีให้นักเรียนฟัง จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น
   1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ฟังประวัติความเป็นมาของอาณาจักรธนบุรี
   2) บุคคลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อตั้งอาณาจักรธนบุรีมีใครบ้าง

3. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี จากนั้นซักถามนักเรียนว่า เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงต้องทรงยกทัพเข้าตีอาณาจักรต่าง ๆ

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลากเลือกรายชื่อของบุคคลต่อไปนี้
   1) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
   2) สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช)
   3) เจ้าพระยาสุรสีห์ (กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท)

6. ครูให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีตามที่กลุ่มของตนเองจับสลากได้

7. ครูให้แต่ละกลุ่มข้อมูลที่ได้มาอภิปรายร่วมกันและจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน แล้วตัวแทนกลุ่มยืนประจำที่ป้ายนิเทศของตนเอง เพื่ออธิบายตอบข้อซักถามของเพื่อนต่างกลุ่มซึ่งจะเวียนไปศึกษาจากป้ายนิเทศ โดยให้จดบันทึกไว้ทุกหัวข้อ จนครบทุกหัวข้อ แล้วนำมาอภิปรายร่วมกันอีกครั้ง

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลการอภิปราย

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

10. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า บุคคลสำคัญในสมัยกรุงธนบุรีมีบทบาทต่อแคว้นหรืออาณาจักรต่าง ๆ ที่เป็นประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบันประเทศใดบ้างและมีบทบาทในด้านใด จากนั้นสรุปผลการวิเคราะห์ลงในสมุด

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี ไปเผยแพร่และนำแบบอย่างของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม .2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย เรื่อง เอเชียตะวันออก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. สลากรายชื่อบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

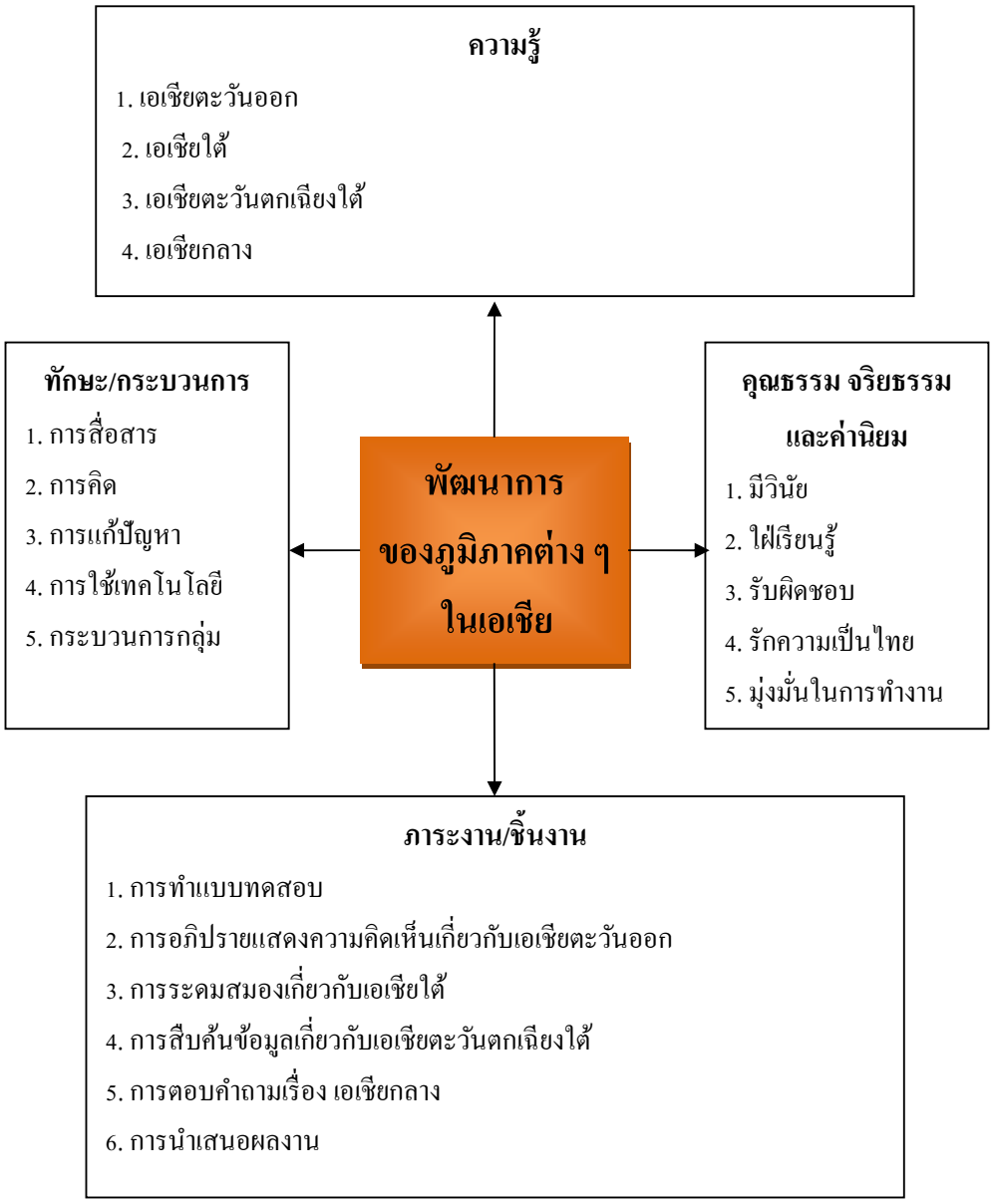
ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8
พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

เวลา 2 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระ/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
● อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ส 4.2 ม . 2/1)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
เอเชียเป็นทวีปที่ใหญ่ที่สุด เป็นดินแดนที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน เป็นแหล่งอารย-ธรรมที่สำคัญของโลก และแหล่งอารยธรรมแต่ละแห่งมีร่องรอยพัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าดินแดนทวีปเอเชียเป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ จักรวรรดิ นครรัฐ ระบอบสาธารณรัฐ ดินดอนสามเหลี่ยม ภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน สงครามครูเสด
2. เอเชียตะวันออกมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ เนื้อที่ของภูมิภาคนี้แบ่งเป็น 2 เขต ได้แก่ เขตผืนแผ่นดินใหญ่เขตหมู่เกาะ พัฒนาการของเอเชียตะวันออกเริ่มจากการรวมตัวแบบนครรัฐสมัยราชวงศ์ชาง และโจว ต่อมาเปลี่ยนการปกครองเป็นแบบจักรวรรดิ และพัฒนามาเป็นสาธารณรัฐทำให้รักษาอำนาจไว้ได้เป็นเวลานาน ส่วนญี่ปุ่นมีจักรพรรดิปกครองและรับวัฒนธรรมหลายด้านไปจากจีน
3. เอเชียใต้มีสภาพภูมิศาสตร์แตกต่างกันมาก เป็นบริเวณที่มนุษย์ตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่ 4,500 ปีมาแล้ว พัฒนาการของเอเชียใต้เริ่มจากชุมชนเมืองของชาวดราวิเดียนตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มน้ำสินธุ ต่อมาชาวอารยันเข้ามามีอำนาจแทนชาวพื้นเมือง อินเดียเริ่มปกครองเป็นจักรวรรดิครั้งแรกในราชวงศ์เมารยะ</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อภิปรายที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียตะวันออก
2. อภิปรายที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียใต้
3. อภิปรายที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้
4. อภิปรายที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียกลาง</td></tr>
</table>

4. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้อยู่บริเวณกึ่งกลางระหว่างทวีปเอเชียกับทวีปยุโรป จึงเป็นดินแดนที่มีการผสมผสานระหว่างชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานในดินแดนแถบนี้ตั้งแต่โบราณ พัฒนาการของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เป็นแหล่งอารยธรรมลุ่มน้ำที่เก่าแก่ที่สุด โดยเฉพาะลุ่มน้ำไทกริสและยูเฟรทีส 5. เอเชียกลางเป็นดินแดนที่ตั้งอยู่ตอนกลางของทวีปเอเชีย เป็นแหล่งผสมผสานกันระหว่างอารยธรรมตะวันตกและอารยธรรมตะวันออกมาร่วม 2,000 ปี พัฒนาการของเอเชียกลางในอดีตอยู่ในอำนาจของชนชาติอื่นจนถึง ค.ศ. 1991 ประเทศในเอเชียกลางจึงแยกเป็นอิสระจากสหภาพโซเวียต	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอเชียตะวันออก 1.2 ระดมสมองเกี่ยวกับเอเชียใต้ 1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ 1.4 ตอบคำถามเรื่อง เอเชียกลาง	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม	

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23
เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

เอเชียตะวันออกมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ เนื้อที่ของภูมิภาคนี้แบ่งเป็น 2 เขต ได้แก่ เขตผืนแผ่นดินใหญ่ และเขตหมู่เกาะ พัฒนาการของเอเชียตะวันออกเริ่มจากการรวมตัวแบบนครรัฐสมัยราชวงศ์ชางและโจว ต่อมาเปลี่ยนการปกครองเป็นแบบจักรวรรดิ และพัฒนามาเป็นสาธารณรัฐทำให้รักษาอำนาจไว้ได้เป็นเวลานาน ส่วนญี่ปุ่นมีจักรพรรดิปกครองและรับวัฒนธรรมหลายด้านไปจากจีน

เอเชียใต้มีสภาพภูมิศาสตร์แตกต่างกันมาก เป็นบริเวณที่มนุษย์ตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่ 4,500 ปีมาแล้ว พัฒนาการของเอเชียใต้เริ่มจากชุมชนเมืองของชาวดราวิเดียนตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มน้ำสินธุ ต่อมาชาวอารยันเข้ามามีอำนาจแทนชาวพื้นเมือง อินเดียเริ่มปกครองเป็นจักรวรรดิครั้งแรกในราชวงศ์เมารยะ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายที่ตั้ง สภาพภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ได้ (K)
2. สนใจใฝ่รู้เรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ (A)
3. ระดมสมองและแสดงความคิดเห็นเรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. เอเชียตะวันออก
    1.1 ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์
    1.2 พัฒนาการของเอเชียตะวันออก
2. เอเชียใต้
    2.1 ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์
    2.2 พัฒนาการของเอเชียใต้

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้
การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 31

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูแผนที่ทวีปเอเชีย แล้วนักเรียนช่วยกันตอบคำถามว่า เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้อยู่บริเวณใด ประกอบด้วยประเทศอะไรบ้าง โดยใช้ข้อมูลจากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา
4. ครูสรุปคำตอบเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเอเชียตะวันออก
6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
    1) เอเชียตะวันออกมีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นอย่างไร
    2) เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเอเชียตะวันออกมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์
    3) เอเชียตะวันออกประกอบด้วยดินแดนใดบ้าง
    4) เอเชียตะวันออกมีพัฒนาการเป็นมาอย่างไร
    5) ชาวต่างชาติเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในประเทศจีนสมัยราชวงศ์ใด
    6) เพราะเหตุใดญี่ปุ่นจึงเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่มั่งคั่งและมีเศรษฐกิจที่มั่นคงที่สุด
7. ครูให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
8. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง เอเชียใต้
9. ครูจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคการระดมสมองในประเด็นต่อไปนี้

1) เอเชียใต้ตั้งอยู่บริเวณใดของทวีปเอเชีย

2) เอเชียใต้ประกอบด้วยประเทศอะไรบ้าง

3) ชนกลุ่มแรกที่ตั้งอารยธรรมในลุ่มน้ำสินธุคือชนกลุ่มใด

4) เพราะเหตุใดชาวเศรษฐกิจของอินเดียจึงเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยจักรวรรดิมุคัล

5) นักเรียนคิดว่าแหล่งอารยธรรมในเอเชียใต้เจริญรุ่งเรืองเพราะอะไร

6) การที่ชาวยุโรปเข้ามาแสวงหาอาณานิคมในเอเชียใต้มีผลเป็นอย่างไร

7) จากการศึกษาเรื่อง เอเชียใต้ นักเรียนสรุปได้ว่าอย่างไร

10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการระดมสมอง

11. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุป

12. ครูให้นักเรียนบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้และให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง เอเชียใต้

13. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ บันทึกผล และสรุปส่งครู

14. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูแนะนำให้นักเรียนทำสมุดภาพเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

□ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ จากนั้นนำมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน

2. แผนที่ทวีปเอเชีย

3. แบบบันทึกความรู้
4. ใบงานที่ที่ 1 เรื่อง เอเชียใต้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการประเมินรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24
เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

เอเชียตะวันตกเฉียงใต้อยู่บริเวณกึ่งกลางระหว่างทวีปเอเชียกับทวีปยุโรป จึงเป็นดินแดนที่มีการผสมผสานระหว่างชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานในดินแดนแถบนี้ตั้งแต่โบราณ พัฒนาการของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ เป็นแหล่งอารยธรรมลุ่มน้ำที่เก่าแก่ที่สุด โดยเฉพาะลุ่มน้ำไทกริสและยูเฟรทีส

เอเชียกลางเป็นดินแดนที่ตั้งอยู่ตอนกลางของทวีปเอเชีย เป็นแหล่งผสมผสานกันระหว่างอารยธรรมตะวันตกและอารยธรรมตะวันออกมาร่วม 2,000 ปี พัฒนาการของเอเชียกลางในอดีตอยู่ในอำนาจของชนชาติอื่น จนถึง ค.ศ. 1991 ประเทศในเอเชียกลางจึงแยกเป็นอิสระจากสหภาพโซเวียต

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายที่ตั้ง สภาพภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางได้ (K)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง (A)
3. อภิปรายเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้
2. เอเชียกลาง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง

ศิลปะ ➡ วาดแผนเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางและระบายสีให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 32

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูแผนที่ทวีปเอเชีย แล้วซักถามนักเรียนว่า เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางตั้งอยู่บริเวณใดของทวีปเอเชีย และเกี่ยวข้องกับอารยธรรมและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์อย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ข้อมูลจากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา แล้วครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสุ่มนักเรียน 2–3 คน ออกมาชี้แผนที่ว่า เอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีอาณาเขตติดต่อกับอะไร แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

4. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้

5. ครูให้แต่ละคู่แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

   1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เป็นอย่างไร

   2) ดินแดนรูปพระจันทร์เสี้ยวมีความอุดมสมบูรณ์เพราะอะไร

   3) เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เป็นแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่ที่สุด

6. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญ บันทึกผล และเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

7. ครูให้แต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนคู่อื่น ๆ ที่ไม่ได้นำเสนอซักถามและแสดงความคิดเห็น

8. ครูประเมินผลพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพิ่มเติม

9. ครูให้นักเรียน 2–3 คน ออกมาชี้แผนที่ทวีปเอเชียว่าเอเชียกลางมีอาณาเขตติดต่อกับอะไร มีประเทศอะไรบ้าง แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

10. ครูจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย โดยให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้

    1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์

    2) พัฒนาการของเอเชียกลาง

11. ครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่บรรยายและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

12. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง บันทึกผล และสรุปส่งครู

13. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

14. ครูให้นักเรียนทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางติดที่หน้าชั้นเรียน

15. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูให้นักเรียนวาดแผนที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางแล้วระบายสีให้สวยงาม

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

19. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย เรื่อง อารยธรรมจีน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

☐ แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แผนที่ทวีปเอเชีย
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. ใบงานที่ 2 เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

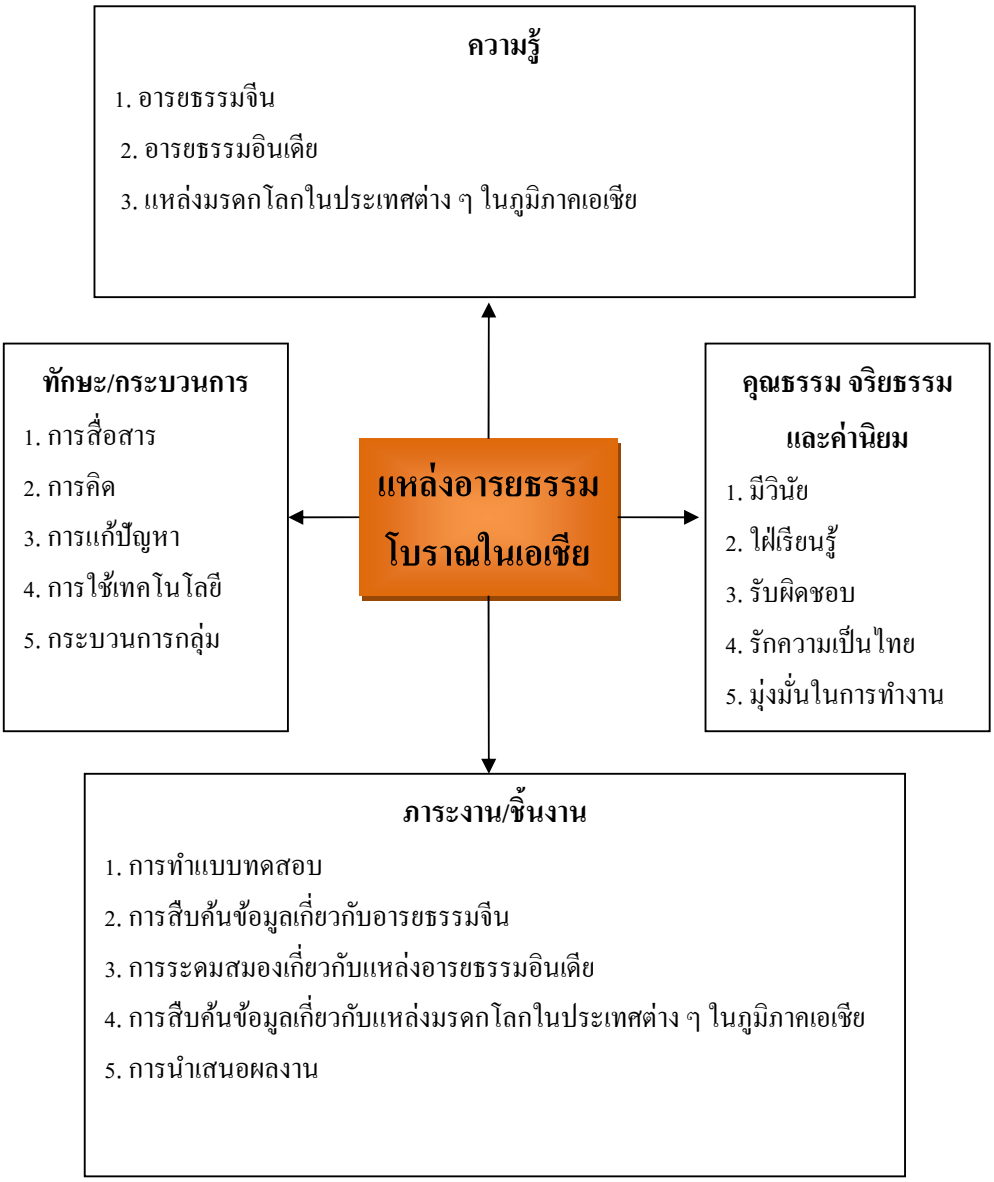
ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9
แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
• ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย (ส 4.2 ม. 2/2)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
ทวีปเอเชียเป็นแหล่งอารยธรรมโบราณที่สำคัญ ได้แก่ อารยธรรมจีนและอารยธรรมอินเดีย ซึ่งอารยธรรมทั้งสองนี้ได้แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งในทวีปเอเชียและทวีปยุโรป</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
การเรียนรู้แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชียมีประโยชน์อย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ อาณัติสวรรค์ สวินจื่อ จันทรุปราคา พระสูตร โยคี อวตาร มหายาน
2. อารยธรรมจีนโบราณแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์และอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์ อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ได้ปรากฏหลักฐานชัดเจนจากการขุดค้นแหล่งโบราณคดี 2 แหล่ง คือ วัฒนธรรมหยางเชาและวัฒนธรรมหลงชาน ส่วนอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์มีพัฒนาการและความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ศาสนาและความเชื่อ ศิลปะและนวัตกรรม ตัวอักษรและวรรณกรรม การติดต่อค้าขาย อารยธรรมจีนจึงแผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งในทวีปเอเชียและทวีปยุโรป
3. อารยธรรมอินเดียโบราณแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุและอารย-ธรรมอินเดียภายหลังจากการเข้ามาของพวกอารยัน อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเป็นอารยธรรมของชาวดราวิเดียน ซึ่งเป็นชนพื้นเมือง เมื่ออารยธรรมของพวกอารยันแพร่เข้ามาในบริเวณ</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. สืบค้นข้อมูลและอธิบายแหล่งอารยธรรมจีน
2. สืบค้นข้อมูลและอธิบายแหล่งอารยธรรมอินเดีย
3. อธิบายแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย</td></tr>
</table>

ลุ่มน้ำสินธุ ทำให้อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเสื่อมลง อารยธรรมของพวกอารยันเข้ามาแทนที่และได้สร้างสรรค์อารยธรรมที่โดดเด่นในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่จักรวรรดิ โดยเฉพาะอารย-ธรรมที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ อันเป็นที่มาของการสร้างขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา วรรณกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม ส่งผลให้อารย-ธรรมอินเดียแพร่ขยายไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วทวีปเอเชีย โดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4. แหล่งมรดกโลกที่สำคัญในทวีปเอเชียมีอยู่เป็นจำนวนมากกระจายอยู่ตามประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งมรดกโลกทางธรรมชาติและมรดกโลกทางวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น กำแพงเมืองจีนในจีน ปราสาทเมจิในญี่ปุ่น สุสานราชวงศ์โชซอนในเกาหลีใต้ ตาชมะฮัลในอินเดีย ตักศิลาในปากีสถาน เปตราในจอร์แดน ซามาร์คันด์ในอุซเบกิสถาน	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมจีน 1.2 ระดมสมองเกี่ยวกับแหล่งอารยธรรมอินเดีย 1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25	อารยธรรมจีน	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26	อารยธรรมอินเดีย	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27	แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25
อารยธรรมจีน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

อารยธรรมจีนโบราณแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์และอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์ อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ได้ปรากฏหลักฐานชัดเจนจากการขุดค้นแหล่งโบราณคดี 2 แหล่ง คือ วัฒนธรรมหยางเชาและวัฒนธรรมหลงชาน ส่วนอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์มีพัฒนาการและความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ศาสนาและความเชื่อ ศิลปะและนวัตกรรม ตัวอักษรและวรรณกรรม การติดต่อค้าขาย อารยธรรมจีนจึงแผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งในทวีปเอเชียและทวีปยุโรป

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายแหล่งอารยธรรมและอิทธิพลของอารยธรรมจีนได้ (K, P)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับอารยธรรมจีน (A)
3. สืบค้นความรู้เกี่ยวกับอารยธรรมจีนได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง อารยธรรมจีน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• อารยธรรมจีน

1. อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์
2. อารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์
3. อิทธิพลของอารยธรรมจีน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมจีน

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมจีนจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 33–34

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักอารยธรรมอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับอารยธรรมจีน จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยจากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากเลือกเรื่องเกี่ยวกับอารยธรรมจีน 1 เรื่อง จากเรื่องต่อไปนี้

1) อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์

2) อารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์

3) อิทธิพลของอารยธรรมจีน

6. ครูให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่องที่จับสลากได้ จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ บันทึกผล และเตรียมตัวเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและสืบค้น

7. ครูให้แต่ละกลุ่มผลัดกันออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมจีน บันทึกผล และสรุปส่งครู

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของ

นักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนจับคู่กันทำใบงานที่ 1 เรื่อง อารยธรรมจีน โดยใช้เวลา 15 นาที

11. เมื่อหมดเวลาที่กำหนดให้นักเรียนแลกเปลี่ยนใบงานกับคู่อื่นเพื่อตรวจคำตอบ โดยครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอารยธรรมจีน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอารยธรรมจีน ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูให้นักเรียนทำจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง อารยธรรมจีน

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อารยธรรมจีน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง อารยธรรมอินเดีย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง อารยธรรมจีน สรุป บันทึกผล แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างกลุ่มในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง อารยธรรมจีน
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26
อารยธรรมอินเดีย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

อารยธรรมอินเดียโบราณแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุและอารยธรรมอินเดียภายหลังจากการเข้ามาของพวกอารยัน อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเป็นอารยธรรมของชาวดราวิเดียน ซึ่งเป็นชนพื้นเมือง เมื่ออารยธรรมของพวกอารยันแพร่เข้ามาในบริเวณลุ่มน้ำสินธุ ทำให้อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเสื่อมลง อารยธรรมของพวกอารยันเข้ามาแทนที่และได้สร้างสรรค์อารยธรรมที่โดดเด่นในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่จักรวรรดิ โดยเฉพาะอารยธรรมที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ อันเป็นที่มาของการสร้างขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ภาษา วรรณกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม ส่งผลให้อารยธรรมอินเดียแพร่ขยายไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วทวีปเอเชีย โดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายแหล่งอารยธรรมอินเดียและอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย (A)
3. สืบค้นความรู้เกี่ยวกับอารยธรรมอินเดียได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องอารยธรรมอินเดีย 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

● อารยธรรมอินเดีย

1. อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุ
2. อารยธรรมอินเดียภายหลังการเข้ามาของชาวอารยัน
3. อิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดียจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 35–36

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูเล่าเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับประเทศอินเดียในอดีต จากนั้นสุ่มนักเรียน 2–3 คน ออกมาเล่าเรื่องประเทศอินเดียให้เพื่อนฟัง โดยใช้ข้อมูลจากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา เมื่อเล่าจบแล้วเพื่อน ๆ ปรบมือให้กำลังใจ ครูสรุปเรื่อง ประเทศอินเดีย แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองว่า แหล่งอารยธรรมอินเดียมีอิทธิพลต่อภูมิภาคต่าง ๆ ในปัจจุบันอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการระดมสมองและให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอารยธรรมในเอเชียใต้

5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย

กลุ่มที่ 1 อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุ

กลุ่มที่ 2 อารยธรรมอินเดียภายหลังการเข้ามาของชาวอาหรับ

กลุ่มที่ 3 อิทธิพลของอารยะรรมอินเดีย

ครูสุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

6. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมอินเดีย บันทึกผล และสรุปส่งครู

7. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลและทำสมุดภาพเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง อารยธรรมอินเดีย เพื่อเผยแพร่ความรู้

11. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง อารยธรรมอินเดีย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อารยธรรมอินเดีย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

 แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย สรุป บันทึกผล และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง อารยธรรมอินเดีย
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27
แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

แหล่งมรดกโลกที่สำคัญในทวีปเอเชียมีอยู่เป็นจำนวนมากกระจายอยู่ตามประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งมรดกโลกทางธรรมชาติและมรดกโลกทางวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น กำแพงเมืองจีนในจีน ปราสาทเมจิในญี่ปุ่น สุสานราชวงศ์โชซอนในเกาหลีใต้ ตาชมะฮัลในอินเดีย ตักศิลาในปากีสถาน เปตราในจอร์แดน ซามาร์คันด์ในอุซเบกิสถาน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียได้ (K, P)
2. สนใจศึกษาแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย (A)
3. สืบค้นความรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 37–38

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูซักถามนักเรียนว่า รู้จักมรดกโลกอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน สุ่มนักเรียนให้ออกมาเล่าเกี่ยวกับมรดกโลกดังกล่าวให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยใช้ข้อมูลจากที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปและเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 แหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียตะวันออก

กลุ่มที่ 2 แหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียใต้

กลุ่มที่ 3 แหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

กลุ่มที่ 4 แหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียกลาง

แต่ละกลุ่มบันทึกผลลงในแบบบันทึกผลการค้นคว้าและส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

5. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

6. ครูให้นักเรียนวาดภาพแผนที่ทวีปเอเชียและลงชื่อประเทศที่เป็นแหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียตะวันออก เอเชียใต้ เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ และเอเชียกลาง แล้วระบายสีให้สวยงาม

7. ครูให้นักเรียนเล่นเกมเกี่ยวกับมรดกโลกในภูมิภาคเอเชีย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย ในแบบฝึก

ทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

9. ครูแนะนำให้นักเรียนทำจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

11. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย และหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบปลายภาคในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย สรุป บันทึกผล และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แบบบันทึกผลการค้นคว้าเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

การทดสอบปลายภาค

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**
การทดสอบปลายภาค	**เวลา 1 ชั่วโมง**

ชั่วโมงที่ 39–40

- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบปลายภาค

ตอนที่ 3
เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
(ประวัติศาสตร์ ม. 2)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอนที่ 3.1
มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ม. 2

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ	1. วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปลักษณ์ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น 2. ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3)
2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	1. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยาและธนบุรี (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3) เช่น ข้อความบางตอนในพระราช-พงศาวดารอยุธยา/จดหมายเหตุชาวต่างชาติ 2. การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์
3. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ	1. ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี 2. ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย	1. ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการ โดยสังเขป 2. พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
2. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย	1. ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย 2. อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ	1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา 3. พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 4. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช 5. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคน และศิลปวัฒนธรรม 6. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 7. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี 8. วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	
3. ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	

	1) สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 2) พระสุริโยทัย 3) สมเด็จพระนเรศวรมหาราช 4) สมเด็จพระนารายณ์มหาราช 5) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 6) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช 7) สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท

ตอนที่ 3.2
โครงงานและแฟ้มสะสมผลงาน

1. โครงงาน (Project Work)

โครงงานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงงานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงงานประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
2. โครงงานประเภททดลอง ค้นคว้า
3. โครงงานที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่
4. โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงงานมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา นักเรียนคิดหัวข้อโครงงาน ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเองหรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยนักเรียนต้องตั้งคำถามว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและปรึกษาครู หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

3. เขียนเค้าโครงของโครงงานหรือสร้างแผนผังความคิด โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงงานจะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1) ชื่อโครงงาน
2) ชื่อผู้ทำโครงงาน
3) ชื่อที่ปรึกษาโครงงาน
4) ระยะเวลาดำเนินการ
5) หลักการและเหตุผล
6) วัตถุประสงค์
7) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงงานทดลอง)
8) ขั้นตอนการดำเนินงาน
9) ปฏิบัติโครงงาน
10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
11) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

4. ปฏิบัติโครงงาน ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอย่างไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรและมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

5. เขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงงาน ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

6. แสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาธิต

2. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียบเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วมในการประเมิน แฟ้มสะสมผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

1. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง

2. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงานมากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ

3. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม

4. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง

5. ช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด

6. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานมี 10 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จึงสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้ม

สะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

2. การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม ในการรวบรวมผลงานต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

1) จัดแยกตามลำดับวันและเวลาที่สร้างผลงานขึ้นมา

2) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น

3) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน

ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ ดัชนีเรื่อง จุดสี แถบสีติดไว้ที่ผลงานโดยมีรหัสที่แตกต่างกัน เป็นต้น

3. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงานควรมีลักษณะดังนี้

1) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

2) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด

3) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน

4) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ

ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

4. การสร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกัน ตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติ๊กเกอร์ ตกแต่งให้สวยงามเน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

5. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

1) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน

2) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้คืออะไร

3) จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้คืออะไร

4) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากน้อยเพียงใด

5) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

6. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

7. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากเป็นการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

1) การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า แฟ้มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

2) การประเมินโดยให้ระดับคะแนน มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาค ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินแฟ้มสะสมผลงานต้องกำหนดมิติการให้คะแนน (scoring rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน และการให้คะแนนแฟ้มสะสมผลงานทั้งแฟ้ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

8. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียนโดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นนักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

1) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้

2) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง

3) ผลงานชิ้นใดที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

9. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ใน

การประเมิน

10. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง 10 ขั้นตอนนี้ อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย
- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

2. ส่วนเนื้อหาแฟ้ม ประกอบด้วย
- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ประเมินผลงาน

3. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย
- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยครู
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

ตอนที่ 3.3

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และ
รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

1. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. _____
2. _____</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. _____
2. _____</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</td></tr>
<tr><td colspan="2">1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ
1.1 _____
1.2 _____</td></tr>
<tr><td>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้
1) _____
2) _____</td><td>
2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) _____
2) _____</td></tr>
<tr><td colspan="2">3. สิ่งที่มุ่งประเมิน
3.1 _____
3.2 _____</td></tr>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้</td></tr>
<tr><td colspan="2">_____
_____</td></tr>
</table>

2. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่...(ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่...(ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดช่วงชั้น...(ระบุตัวชี้วัดช่วงชั้นที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ความคิด (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้...(ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

แนวทางบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ตอนที่ 3.4

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานประวัติศาสตร์

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ร่องรอยการกระทำของมนุษย์ในอดีตที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบันเรียกว่าอะไร

ก วิธีการทางประวัติศาสตร์

ข หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ค เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

ง กระบวนการทางประวัติศาสตร์

2. ข้อใดเป็นหลักฐานชั้นรอง

ก อนุสาวรีย์บุคคลสำคัญ

ข โบราณสถานโบราณวัตถุ

ค หนังสือพิมพ์ที่รายงานข่าว

ง จดหมายเล่าเรื่องราวต่าง ๆ

3. ข้อใดเป็นการแบ่งประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์ตามความสำคัญ

ก หลักฐานชั้นต้นกับหลักฐานชั้นรอง

ข หลักฐานที่มนุษย์สร้างขึ้นกับหลักฐานทางธรรมชาติ

ค หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรกับไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

ง หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์กับหลักฐานสมัยประวัติศาสตร์

4. ลิลิตยวนพ่ายเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยใด

ก สมัยธนบุรี

ข สมัยอยุธยา

ค สมัยสุโขทัย

ง สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

5. การพิจารณาสาระที่อยู่ในหลักฐานว่าบอกเล่าเรื่องราวอะไรบ้าง เรียกว่าอะไร

ก การประเมินภายใน

ข การตีความหลักฐาน

ค การประเมินภายนอก

ง การตรวจสอบหลักฐาน

6. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการประเมินภายนอก

ก เพื่อดูว่าข้อมูลเชื่อถือได้หรือไม่

ข เพื่อต้องการช่วงเวลาของหลักฐาน

ค เพื่อต้องการรู้วิธีการนำเสนอข้อมูล

ง เพื่อให้รู้ว่าหลักฐานนั้นจริงหรือปลอม

7. **การทำความเข้าใจข้อมูลแล้วตีความเพื่อตอบคำถามเป็นขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์**

ก การรวบรวมข้อมูล

ข การวิเคราะห์ข้อมูล

ค การเรียบเรียงนำเสนอ

ง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

8. การทำความเข้าใจว่าหลักฐานให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอะไร เป็นขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก การตีความ

ข การประเมินหลักฐาน

ค การรวบรวมหลักฐาน

ง การเรียบเรียงและนำเสนอ

9. สิ่งใดที่อาจเกิดขึ้นได้โดย*ไม่จำเป็น*ต้องมีหลักฐานสนับสนุน

ก ความจริง

ข ข้อเท็จจริง

ค ความคิดเห็น

ง ถูกทุกข้อ

10. การตีความขั้นต้นจะ*ทำไม่ได้*เลยถ้าผู้ตีความขาดความรู้เรื่องอะไร

ก อายุของหลักฐาน

ข ประวัติของผู้สร้างหลักฐาน

ค สภาพสังคมในช่วงเวลาที่สร้างหลักฐาน

ง ความหมายของถ้อยคำสำนวนในหลักฐาน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานประวัติศาสตร์

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขาได้ชื่อเช่นนี้เพราะอะไร

ก รัชกาลที่ 4 ทรงค้นพบ

ข รัชกาลที่ 5 ทรงค้นพบ

ค รัชกาลที่ 4 ทรงตรวจแก้ไข

ง รัชกาลที่ 5 ทรงตรวจแก้ไข

2. วิธีการใดช่วยให้รู้ว่าหลักฐานที่ได้มาเป็นของจริงหรือของปลอม

ก การตีความขั้นต้น

ข การตีความขั้นลึก

ค การประเมินภายใน

ง การประเมินภายนอก

3. หลักฐานสำคัญที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาพระราชประวัติของพระมหากษัตริย์และประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและธนบุรีได้แก่อะไร

ก จารึก

ข ตำนาน

ค จดหมายเหตุ

ง พระราชพงศาวดาร

4. หลักฐานชั้นต้นมีลักษณะที่สำคัญอย่างไร

ก ให้ข้อมูลที่เข้าใจง่าย

ข เชื่อถือได้โดยไม่มีข้อสงสัย

ค นักประวัติศาสตร์เป็นผู้เขียน

ง ทำขึ้นในสมัยที่เกิดเหตุการณ์

5. การประเมินภายในเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับอะไร

ก ผู้เขียนหลักฐาน

ข เนื้อหาของหลักฐาน

ค สถานที่ที่พบหลักฐาน

ง จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

6. ประพันธ์กับสมรทำรายงานทางประวัติศาสตร์เรื่องเดียวกันและใช้หลักฐานชุดเดียวกัน ผลปรากฏว่ารายงานของสมรมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากกว่าของประพันธ์ ที่เป็นเช่นนี้เกิดจากความสามารถของสมรในขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก การกำหนดปัญหา

ข การตีความหลักฐาน

ค การรวบรวมหลักฐาน

ง การประเมินหลักฐาน

7. ในการตีความหลักฐาน*ไม่ควร*ปฏิบัติอย่างไร

ก ตีความทั้งขั้นต้นและขั้นลึก

ข ตีความตามสาระในหลักฐาน

ค ตีความโดยไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ง ตีความให้กว้างขวางเพิ่มเติมจากหลักฐาน

8. ความรู้พื้นฐานในเรื่องใดที่มีความสำคัญ*น้อยที่สุด*ต่อการตีความหลักฐาน

ก ประวัติของผู้เขียนหลักฐาน

ข ถ้อยคำสำนวนที่ใช้ในหลักฐาน

ค จุดมุ่งหมายของผู้เขียนหลักฐาน

ง สภาพแวดล้อมในเวลาที่สร้างหลักฐาน

9. อะไรไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงได้ยากที่สุด

ก ความจริง

ข ข้อเท็จจริง

ค ความคิดเห็น

ง ความจริงและข้อเท็จจริง

10. อะไรเปลี่ยนแปลงได้ทั้งหมดถ้ามีหลักฐานที่ดีกว่ามาสนับสนุน

ก ความจริงกับข้อเท็จจริง

ข ความคิดเห็นกับความจริง

ค ข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น

ง ความจริง ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. พระเจ้าอู่ทองมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์อย่างไร

ก กู้เอกราชจากพม่า

ข รวมสุโขทัยกับอยุธยาเข้าด้วยกัน

ค สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

ง ปกครองบ้านเมืองแบบพ่อปกครองลูก

2. ข้อใด*ไม่ใช่*ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ก ช่องว่างทางการเมือง

ข ความมั่นคงทางยุทธศาสตร์

ค ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่

ง การให้ความช่วยเหลือจากต่างชาติ

3. ใครที่เสนอแนวคิดว่า พระเจ้าอู่ทองเป็นผู้ครองเมืองละโว้ หรือเมืองสุพรรณภูมิมาก่อน

ก ซีมง เดอ ลาลูแบร์

ข นายตรี อมาตยกุล

ค หลวงประเสริฐอักษรนิติ์

ง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

4. ในสมัยอยุธยาตอนต้น กรมใดมีหน้าที่ดูแลรักษาพระราชทรัพย์ และผลประโยชน์ของอาณาจักร

ก กรมวัง

ข กรมนา

ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

5. เมืองในข้อใดเป็นเมืองลูกหลวงในสมัยอยุธยาตอนต้น

ก ลพบุรี ปราจีนบุรี ถลาง

ข ทวาย ตะนาวศรี สงขลา

ค พระประแดง ลพบุรี นครนายก

ง นครศรีธรรมราช เพชรบุรี สุพรรณบุรี

6. กฎหมายใดที่ลงโทษผู้ละเมิดพระราชโองการพระราชบัญญัติ

ก กฎมณเฑียรบาล พ.ศ. 2011

ข กฎหมายลักษณะอาญาหลวง (เพิ่มเติม)

ค กฎหมายลักษณะอาญาขบถศึก พ.ศ. 2000

ง พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน พ.ศ. 1998

7. "พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์กลางอำนาจทางการเมือง" คำกล่าวนี้มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

ก ทรงเป็นจอมทัพ

ข ทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดิน

ค ทรงเป็นประมุขของชาติ

ง ทรงควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

8. กฎหมายฉบับใดที่จำแนกฐานะทางสังคมของชาวอยุธยาตั้งแต่ชนชั้นสูงสุดจนถึงต่ำสุด

ก กฎมณเฑียรบาล พ.ศ. 2011

ข กฎหมายลักษณอาญาขบถศึก พ.ศ. 2000

ค พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน พ.ศ. 1998

ง พระไอยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998

9. อะไรเป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

ก ความเข้มแข็งของอาณาจักรพม่า

ข ความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

ค การแย่งชิงอำนาจของพวกขุนนางและเจ้านาย

ง ถูกทุกข้อ

10. พระมหากษัตริย์พระองค์สุดท้ายของกรุงศรีอยุธยาคือใคร

ก สมเด็จพระเพทราชา

ข สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

ค สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช

ง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. หลักฐานสำคัญที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาคืออะไร

ก จารึก

ข ตำนาน

ค บันทึกคำให้การ

ง พระราชพงศาวดาร

2. ข้อใด*ไม่ใช่*ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยา

ก มีแนวแม่น้ำป้องกันข้าศึก

ข ได้รับการสนับสนุนจากจีน

ค พื้นที่มีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์

ง ติดต่อกับเมืองอื่น ๆ ได้สะดวก

3. ข้อใดเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

ก มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม

ข มีลักษณะทางกายภาพดี

ค พระมหากษัตริย์มีพระปรีชาสามารถ

ง ถูกทุกข้อ

4. หลักฐานใดให้ข้อมูลว่าพระเจ้าอู่ทองมาจากกำแพงเพชร

ก พงศาวดารเหนือ

ข จดหมายเหตุลา ลูแบร์

ค เทศนาจุลยุทธการวงศ์

ง พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐฯ

5. วัดใดมีหลักฐานว่าสร้างมาก่อนตั้งกรุงศรีอยุธยา

ก วัดมหาธาตุ

ข วัดพนัญเชิง

ค วัดมงคลบพิตร

ง วัดสุวรรณดาราราม

6. อาณาจักรอยุธยาเกิดจากการรวมตัวกันของรัฐใดกับรัฐใด

ก แคว้นละโว้กับอาณาจักรสุโขทัย

ข แคว้นละโว้กับแคว้นสุพรรณภูมิ

ค อาณาจักรล้านนากับแคว้นสุพรรณภูมิ

ง แคว้นสุพรรณภูมิกับอาณาจักรศรีวิชัย

7. พระมหากษัตริย์อยุธยาใช้หลักอะไรในการปกครองบ้านเมือง

ก อิทธิบาท 4

ข พรหมวิหาร 4

ค สัปปุริสธรรม 7

ง ทศพิธราชธรรม

8. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงสถาปนาราชวงศ์อะไร

ก อู่ทอง

ข สุโขทัย

ค สุพรรณภูมิ

ง ปราสาททอง

9. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเป็นพระมหากษัตริย์ราชวงศ์อะไร

ก สุโขทัย

ข สุพรรณภูมิ

ค ปราสาททอง

ง บ้านพลูหลวง

10. ในการตีกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2307 พม่ายกกองทัพมาทางด้านไหน

ก ทางใต้และทางเหนือ

ข ทางใต้และทางตะวันตก

ค ทางเหนือและทางตะวันตก

ง ทางเหนือ ทางตะวันตก และทางใต้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สมัยอยุธยาใช้ระบบใดในการจัดระเบียบชนชั้นในสังคม

ก ระบบขุนนาง

ข ระบบมูลนาย

ค ระบบศักดินา

ง ระบบชนชั้นปกครอง

2. ในสังคมอยุธยาคนกลุ่มใดมีจำนวนมากที่สุด

ก ไพร่

ข ทาส

ค ขุนนาง

ง พระสงฆ์

3. บุคคลใด*ไม่มี*การกำหนดศักดินาไว้

ก ไพร่

ข ทาส

ค พระสงฆ์

ง พระมหากษัตริย์

4. ไพร่ประเภทใดขึ้นทะเบียนสังกัดพระมหากษัตริย์ โดยตรง

ก ไพร่สม

ข ไพร่ส่วย

ค ไพร่ทาส

ง ไพร่หลวง

5. ข้อใดเป็นพระราชกณียกิจที่สำคัญของพระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยาในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา

ก สร้างวัด

ข เสด็จออกผนวช

ค สังคายนาพระไตรปิฎก

ง ส่งสมณทูตไปเผยแผ่ศาสนา

6. ในสมัยอยุธยามีการเก็บฤชา อากร ส่วย จากบุคคลกลุ่มใด

ก ราษฎร

ข ชาวจีน

ค ขุนนาง

ง ชาวตะวันตก

7. กรมท่าซ้ายในสมัยอยุธยามีหน้าที่เกี่ยวกับอะไร

ก การค้าภายใน

ข การค้ากับชาติยุโรป

ค การค้ากับดินแดนทางตะวันตก

ง การค้ากับดินแดนทางตะวันออก

8. ในสมัยอยุธยาสินค้าประเภทใดต้องซื้อขายผ่านพระคลังสินค้า

ก ผ้าแพร

ข พริกไทย

ค กำมะถัน

ง เครื่องปั้นดินเผา

9. อากรประเภทใดเก็บจากผู้ปลูกอ้อยและข้าวโพด

ก อากรนา

ข อากรสวน

ค อากรศุลกากร

ง อากรสมพัตสร

10. การสร้างและดูแลป้อม ค่าย จัดเป็นค่าใช้จ่ายประเภทใด

ก เบี้ยหวัด

ข การทหาร

ค พระราชพิธี

ง การทำนุบำรุงศาสนา

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใดกล่าวถึงสภาพสังคมโดยทั่วไปในสมัยอยุธยา*ไม่ถูกต้อง*

ก ชอบทำบุญสร้างกุศล

ข สร้างบ้านเรือนด้วยไม้

ค ทำหัตถกรรมเป็นอาชีพหลัก

ง อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่

2. การจัดระเบียบทางสังคมในสมัยอยุธยาใช้อะไรเป็นกลไกสำคัญ

ก ระบบศักดินา

ข พระพุทธศาสนา

ค สถาบันพระมหากษัตริย์

ง วัฒนธรรมที่รับมาจากรัฐโบราณ

3. ข้อใดที่แสดงว่าพระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจสูงสุด

ก เป็นเจ้าชีวิต

ข เป็นสมมติเทพ

ค เป็นเจ้าแผ่นดิน

ง เป็นพุทธมามกะ

4. ถ้าพ่อแม่เป็นทาส ลูกที่เกิดมาจะเป็นทาสประเภทใด

ก ทาสเชลย

ข ทาสสินไถ่

ค ทาสในเรือนเบี้ย

ง ทาสที่ได้รับจากบิดามารดา

5. กลุ่มคนต่อไปนี้กลุ่มใดมีโอกาสเลื่อนฐานะทางสังคมได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น

ก ทาส

ข ไพร่สม

ค พระสงฆ์

ง ไพร่หลวง

6. กรมใดมีหน้าที่เก็บอากรพืชผลทางการเกษตร

ก กรมวัง

ข กรมนา

ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

7. การสีข้าวและการถลุงแร่ในสมัยอยุธยาส่วนใหญ่ใครเป็นเจ้าของกิจการ

ก ชาวจีน

ข ขุนนาง

ค เจ้านาย

ง ชาวตะวันตก

8. “จังกอบ” เกี่ยวข้องกับกิจการใดมากที่สุด

ก การทำไร่ทำนา

ข การฟ้องร้องคดี

ค การขนส่งสินค้า

ง การตั้งบ่อนการพนัน

9. เบี้ยหวัดเป็นเงินรายปีที่จ่ายให้ใคร

ก พระสงฆ์

ข คนยากไร้

ค ไพร่และทาส

ง เจ้านายและขุนนาง

10. การบำเพ็ญพระราชกุศล จัดเป็นค่าใช้จ่ายประเภทใด

ก เบี้ยหวัด

ข การทหาร

ค พระราชพิธี

ง การทำนุบำรุงศาสนา

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. การดำเนินนโยบายทางการเมือง ปัจจัยที่กำหนดให้อยุธยาดำเนินความสัมพันธ์กับต่างชาติมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร

ก การขยายอำนาจ

ข การแลกเปลี่ยนสินค้ากับชาวต่างชาติ

ค แสดงความเข้มแข็งและอำนาจของอาณาจักร

ง ให้ต่างชาติเข้ามามากขึ้นเพื่อให้ราษฎรมีความรู้ด้านภาษา

2. การที่อยุธยาได้ผลักดันนโยบายทางการเมืองและขยายอำนาจไปยังรัฐอื่นเพื่อเหตุต่อไปนี้ *ยกเว้น*ข้อใด

ก บรรณาการ

ข การเผยแผ่ศาสนา

ค การขยายดินแดน

ง การควบคุมเมืองท่า

3. อยุธยามีความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการกับชาติใด

ก จีน

ข ญี่ปุ่น

ค อังกฤษ

ง ฝรั่งเศส

4. อยุธยากับญี่ปุ่นเสื่อมลงในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด

ก สมเด็จพระเอกาทศรถ

ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ค สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

5. ในสมัยอยุธยากษัตริย์พระองค์ใดเสด็จไปประทับที่เมืองพิษณุโลก

ก สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ข สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ค สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1

ง สมเด็จพระบรมบรมไตรโลกนาถ

6. อาณาจักรใดเป็นรัฐกันชนระหว่างอยุธยากับพม่า

ก อาณาจักรเขมร

ข อาณาจักรมอญ

ค อาณาจักรล้านนา

ง อาณาจักรล้านช้าง

7. อะไรคือสาเหตุที่ทำให้อยุธยากับบริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษมีความขัดแย้งกัน

ก การค้า

ข ศาสนา

ค การเมือง

ง ทรัพยากรธรรมชาติ

8. ชาติตะวันตกที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับอยุธยามีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร

ก เผยแพร่วิทยาการ

ข แสวงหาอาณานิคม

ค ค้าขายและเผยแผ่ศาสนา

ง แสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ

9. จุดประสงค์สำคัญที่สุดที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศส คือเรื่องอะไร

ก การค้าระหว่างประเทศ

ข การสร้างพระราชวังใหม่

ค การให้คานอำนาจกับฮอลันดา

ง การช่วยเหลือทางด้านวิทยาการสมัยใหม่

10. อยุธยามีสัมพันธไมตรีกับชาติตะวันตกก่อให้เกิดผลดีในด้านใดมากที่สุด

ก ชาติตะวันตกไม่กล้ารุกรานไทย

ข ชาวไทยมีโอกาสนับถือคริสต์ศาสนา

ค อยุธยาเป็นที่รู้จักของชาติตะวันตกมากขึ้น

ง ได้รับวิทยาการจากชาติตะวันตกมาพัฒนาบ้านเมือง

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. **การดำเนินนโยบายต่างประเทศสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านใด**

   ก เศรษฐกิจและสังคม

   ข การเมืองและเศรษฐกิจ

   ค การเมืองและการศาสนา

   ง สังคมและศิลปวัฒนธรรม

2. **เมืองต่อไปนี้เมืองใด *ไม่ใช่* เมืองท่าในสมัยอยุธยา**

   ก มะริด

   ข ทวาย

   ค ลพบุรี

   ง ตะนาวศรี

3. **เหตุการณ์ใดที่ถือว่าอาณาจักรสุโขทัยถูกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา**

   ก พระมหาธรรมราชาที่ 4 สวรรคต

   ข พระยารามได้รับการแต่งตั้งให้ปกครองเมืองสุโขทัย

   ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเสด็จไปประทับที่เมืองพิษณุโลก

   ง สมเด็จพระบรมราชาธิราชไม่ได้ตั้งใครเป็นพระมหาธรรมราชาคนใหม่

4. **สงครามยืดเยื้อระหว่างล้านนากับอยุธยาเกิดขึ้นในสมัยที่ใครปกครองอยุธยา**

   ก สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

   ข สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

   ค สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพ่องั่ว)

   ง สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา)

5. **รัฐใดมักอยู่ในอำนาจของอยุธยาและพม่าสลับกัน**

   ก มอญกับล้านนา

   ข มอญกับล้านช้าง

   ค ล้านนากับล้านช้าง

   ง ล้านนากับหัวเมืองมลายู

6. **ศิลปวัฒนธรรมเขมรด้านใดมีอิทธิพลต่ออยุธยาน้อยมาก**

   ก ศิลปกรรม

   ข ระบบการปกครอง

   ค ดนตรีและนาฏศิลป์

   ง ขนบธรรมเนียมประเพณี

7. หลักการสำคัญของระบบบรรณาการที่จีนกำหนดให้รัฐที่ต้องการติดต่อกับจีนต้องปฏิบัติคืออะไร

ก ยอมรับวัฒนธรรมจีน

ข สำเภาที่ไปค้าขายกับจีนต้องมีทูตเป็นผู้ดูแล

ค ยอมอ่อนน้อมและส่งของไปถวายจักรพรรดิจีน

ง รัฐที่เปลี่ยนผู้ปกครองใหม่ ผู้ปกครองนั้นต้องไปคารวะจักรพรรดิจีน

8. ข้าราชการในราชสำนักกรุงศรีอยุธยาคนใดเป็นชาวญี่ปุ่น

ก ออกญาเสนาภิมุข

ข ออกญาวิไชเยนทร์

ค ออกพระวิสุทธสุนทร

ง พระยาชลยุทธโยธินทร์

9. ชาติตะวันตกชาติใดพยายามชักชวนสมเด็จพระนารายณ์มหาราชให้หันไปนับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก

ก สเปน

ข ฝรั่งเศส

ค ฮอลันดา

ง โปรตุเกส

10. พระมหากษัตริย์อยุธยาพระองค์ใดส่งคณะทูตไทยไปยุโรปเป็นครั้งแรก

ก สมเด็จพระเอกาทศรถ

ข สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม

ค สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้กรุงศรีอยุธยาสิ้นอำนาจใน พ.ศ. 2310 คืออะไร

ก พม่ามีกำลังเหนือกว่า

ข ขาดแคลนเสบียงอาหาร

ค พม่าใช้กลยุทธ์ไส้ศึกภายใน

ง ความอ่อนแอทางด้านทหารและการเมือง

2. พระเจ้าตากหนีออกจากกรุงศรีอยุธยาไปรวบรวมผู้คนที่เมืองใด

ก เมืองตาก

ข เมืองจันทบุรี

ค เมืองพิษณุโลก

ง เมืองกำแพงเพชร

3. ชุมนุมแรกที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงปราบปรามได้สำเร็จคือชุมนุมใด

ก ชุมนุมเจ้าพิมาย

ข ชุมนุมเจ้าพระฝาง

ค ชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก

ง ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช

4. อะไรคือเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการเลือกเมืองธนบุรีเป็นราชธานีใหม่แทนกรุงศรีอยุธยา

ก มีป้อมปราการพร้อม

ข มีทางหนีออกทะเลสะดวก

ค อยู่ใกล้ปากน้ำเหมาะแก่การค้า

ง เป็นเมืองเล็กเหมาะกับกำลังพลที่มีอยู่

5. ในสมัยธนบุรีกรมใดที่มีหน้าที่ติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ

ก กรมวัง

ข กรมพระคลัง

ค กรมนครบาล

ง กรมเกษตราธิการ

6. หัวเมืองใดที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการผู้ใหญ่ไปปกครอง

ก หัวเมืองชั้นใน

ข หัวเมืองชั้นนอก

ค หัวเมืองชั้นจัตวา

ง หัวเมืองประเทศราช

7. เพราะเหตุใดในสมัยธนบุรีจึงมีการสักเลกไพร่ทุกคน

ก เพื่อควบคุมกำลังพล

ข เพื่อต้องการจำกัดอำนาจของมูลนาย

ค เพื่อต้องการให้ราษฎรมีระเบียบวินัย

ง บ้านเมืองอยู่ในภาวะสงครามตลอดเวลา

8. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงใช้นโยบายใดแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับการขาดแคลนอาหารของราษฎร

ก ทำโรงทานเลี้ยงผู้ที่อดอยาก

ข ประกาศลงโทษผู้กักตุนสินค้า

ค ขุดคลองชลประทานเพื่อทำนาปรัง

ง สละพระราชทรัพย์ซื้อข้าวแจกราษฎร

9. กรุงธนบุรีมีความเป็นมิตรกับรัฐใดมากที่สุด

ก พม่า

ข เขมร

ค ล้านนา

ง ล้านช้าง

10. ชาติตะวันตกชาติใด*ไม่ได้*เข้ามาติดต่อกับกรุงธนบุรี

ก อังกฤษ

ข ฮอลันดา

ค โปรตุเกส

ง สหรัฐอเมริกา

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. พระยาตากนำทหารพวกไหนตีฝ่าวงล้อมของพม่าออกจากกรุงศรีอยุธยา

ก ทหารจีน

ข ทหารอยุธยา

ค ทหารเมืองตาก

ง ทหารหัวเมืองชายทะเล

2. เหตุผลสำคัญที่พระยาตากตีฝ่าวงล้อมของพม่าไปทางหัวเมืองชายทะเลคืออะไร

ก เป็นเส้นทางที่มีชาวจีนอยู่มาก

ข เป็นเส้นทางที่มีทหารพม่าอยู่น้อย

ค หนีออกทะเลได้เมื่อถูกพม่าโจมตี

ง พระยาตากคุ้นเคยกับดินแดนแถบนี้

3. พระยาตากตั้งตนเป็นเจ้าที่เมืองใด

ก ระยอง

ข จันทบุรี

ค ปราจีนบุรี

ง ฉะเชิงเทรา

4. รัฐใดที่ธนบุรีเข้าไปแทรกแซงกิจการภายในโดยการตั้งผู้ปกครองรัฐ

ก พม่า

ข เขมร

ค ล้านช้าง

ง เวียดนาม

5. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงได้รับบาดเจ็บจากการปราบชุมนุมอะไร

ก ชุมนุมเจ้าพิมาย

ข ชุมนุมเจ้าพระฝาง

ค ชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก

ง ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช

6. ในสมัยธนบุรีเมืองชั้นใด*ไม่ใช่*เมืองพระยามหานคร

ก เมืองชั้นเอก

ข เมืองชั้นโท

ค เมืองชั้นตรี

ง เมืองชั้นจัตวา

7. เมื่อขึ้นครองราชย์ใหม่ ๆ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงแก้ปัญหาความอดอยากโดยซื้อข้าวจากพ่อค้าชาติใดมาแจกราษฎร

ก พ่อค้าจีน

ข พ่อค้าญี่ปุ่น

ค พ่อค้าล้านนา

ง พ่อค้าล้านช้าง

8. สงครามระหว่างธนบุรีกับพม่าครั้งใดถือว่ามีความสำคัญมากที่สุด

ก สงครามที่บางกุ้ง

ข สงครามที่บางแก้ว

ค สงครามพม่าตีเมืองพิชัย

ง สงครามพม่าตีหัวเมืองทางเหนือ

9. เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชพยายามผูกมิตรกับจีนคืออะไร

ก เพื่อผลประโยชน์ทางการค้า

ข ให้จีนรับรองการเป็นกษัตริย์

ค หวังการสนับสนุนทางการเมือง

ง ขอกำลังสนับสนุนหากถูกรุกราน

10. ชาติตะวันตกชาติใดเข้ามาติดต่อกับกรุงธนบุรีเป็นชาติแรก

ก อังกฤษ

ข ฝรั่งเศส

ค ฮอลันดา

ง โปรตุเกส

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีคืออะไร

ก อาหารการกิน

ข วิถีชีวิตความเป็นอยู่

ค ความเชื่อและศาสนา

ง ถูกทุกข้อ

2. การนำปลามาทำปลาเค็มเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยด้านใดมากที่สุด

ก การแพทย์

ข ความบันเทิง

ค อาหารการกิน

ง การประกอบอาชีพ

3. งานศิลปกรรมส่วนใหญ่ในสมัยอยุธยาเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร

ก ความงามของธรรมชาติ

ข ความเป็นอยู่ของประชาชน

ค ความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา

ง ความเป็นอยู่ของเจ้านายและขุนนาง

4. ศิลปกรรมสมัยธนบุรีรับแบบอย่างมาจากไหน

ก ลพบุรี

ข อยุธยาตอนต้น

ค อยุธยาตอนกลาง

ง อยุธยาตอนปลาย

5. พระพุทธรูปปางมารวิชัยได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะแบบใด

ก ศิลปะอู่ทอง

ข ศิลปะแบบสุโขทัย

ค ศิลปะแบบทวารวดี

ง ศิลปะแบบเชียงแสน

6. ผลงานชิ้นใดจัดเป็นงานประณีตศิลป์ในสมัยอยุธยา

ก สมุดภาพไตรภูมิพระร่วง

ข พระพุทธรูปสลักด้วยศิลาทรายสีแดง

ค พระเจดีย์ทรงลังกาวัดพระศรีสรรเพชญ์

ง ประตูโบสถ์ประดับมุกที่วัดพระศรีมหาธาตุ

7. ละครประเภทใดมีการดำเนินเรื่องรวดเร็ว ตลกขบขัน และโลดโผน

ก ละครใน

ข ละครนอก

ค ละครพื้นบ้าน

ง ละครดึกดำบรรพ์

8. ลิลิตโองการแช่งน้ำแต่งขึ้นมาเพื่ออะไร

ก อบรมสั่งสอนขุนนาง

ข สรรเสริญผู้ทำความดี

ค ใช้อ่านในพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา

ง ให้ขุนนางชั้นผู้ใหญ่นำไปเป็นแนวปฏิบัติ

9. วรรณกรรมต่อไปนี้เรื่องใดให้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์มากที่สุด

ก ลิลิตพระลอ

ข ลิลิตยวนพ่าย

ค กาพย์มหาชาติ

ง มหาชาติคำหลวง

10. ปรางค์ประธานวัดพุทไธศรรย์ วัดราชบูรณะ สร้างขึ้นในสมัยใด

ก สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1

ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สถาปัตยกรรมในสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ได้รับอิทธิพลจากศิลปะใด

ก เขมร

ข สุโขทัย

ค ศรีวิชัย

ง ทวารวดี

2. วัดราชบูรณะสร้างขึ้นในสมัยใด

ก สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ข สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ค สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)

ง สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา)

3. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของพระพุทธรูปในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ก พระพักตร์รูปไข่

ข ประดับเครื่องประดับ

ค พระโอษฐ์ขอบสองชั้น

ง พระพักตร์ค่อนข้างเหลี่ยม

4. จิตรกรรมในสมัยอยุธยาและธนบุรีมักเน้นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร

ก ความรัก

ข พระพุทธศาสนา

ค วิถีชีวิตและความเป็นอยู่

ง พระราชประวัติของพระมหากษัตริย์

5. งานเครื่องมุกนิยมสร้างกันมากในสมัยใด

ก สมเด็จพระเพทราชา

ข สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

6. งานประณีตศิลป์ประเภทใดมักพบในกรุตามวัดต่าง ๆ

ก เครื่องมุก

ข เครื่องถม

ค ลายรดน้ำ

ง เครื่องทองประดับ

7. วงดนตรีชนิดใดที่อยุธยาได้รับสืบทอดแบบแผนมาจากสุโขทัย

ก วงมโหรี

ข วงปี่พาทย์

ค วงเครื่องสาย

ง วงปี่พาทย์เครื่องคู่

8. ข้อใดเป็นลักษณะของคำหลวง

ก เป็นร้อยแก้ว

ข เป็นคำทำนายชะตาบ้านเมือง

ค เป็นหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มแรก

ง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาและศีลธรรมจรรยา

9. ถ้าอยากรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีจะต้องอ่านวรรณกรรมเรื่องอะไร

ก รามเกียรติ์

ข นิราศกวางตุ้ง

ค ลิลิตเพชรมงกุฎ

ง โคลงยอพระเกียรติพระเจ้ากรุงธนบุรี

10. ในสมัยธนบุรีช่างประเภทใดที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

ก ช่างรัก

ข ช่างเขียน

ค ช่างต่อเรือ

ง ช่างก่อสร้าง

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงประกาศใช้กฎหมายทำเนียบศักดินาเพื่ออะไร

ก กำหนดหน้าที่ของขุนนาง

ข กำหนดศักดินาของเจ้านาย

ค กำหนดสิทธิหน้าที่ของมูลนายและไพร่

ง กำหนดอำนาจหน้าที่ของอัครมหาเสนาบดี

2. วรรณกรรมเรื่องอะไรแต่งในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ก ลิลิตพระลอและจินดามณี

ข ลิลิตยวนพ่ายและกาพย์มหาชาติ

ค มหาชาติคำหลวงและลิลิตยวนพ่าย

ง ลิลิตโองการแช่งน้ำและพระราชพงศาวดารกรุงเก่า ฉบับหลวงประเสริฐฯ

3. ชาติตะวันตกชาติใดที่เข้ามากรุงศรีอยุธยาในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2

ก สเปน

ข อังกฤษ

ค ฮอลันดา

ง โปรตุเกส

4. การทำสารบัญชีในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

ก การคืนภาษีอากร

ข การเก็บภาษีอากร

ค การเอาชนะในการรบ

ง การสำรวจจำนวนไพร่

5. คุณธรรมข้อใดของพระสุริโยทัยที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

ก ความขยัน

ข ความอดทน

ค ความซื่อสัตย์

ง ความกล้าหาญ

6. พระราชกรณียกิจที่สำคัญของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชรองจากประกาศอิสรภาพคืออะไร

ก การส่งทูตไปจีน

ข การขยายดินแดน

ค การทำสงครามยุทธหัตถี

ง การฟื้นฟูบ้านเมืองหลังสงคราม

7. หนังสือเรียนภาษาไทยเล่มแรกที่แต่งในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชคือเรื่องอะไร

ก จินดามณี

ข ปฐม ก กา

ค มูลบทบรรพกิจ

ง สมุทรโฆษคำฉันท์

8. เมื่อกอบกู้เอกราชแล้วสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกระทำสิ่งใดก่อน

ก ปราบจลาจลในเขมร

ข ส่งกองทัพไปตีเวียงจันทน์

ค ปราบชุมนุมที่ตั้งตนเป็นอิสระ

ง เตรียมทัพเพื่อยกไปโจมตีพม่า

9. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกได้รับตำแหน่งใดในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์

ก หลวงยกบัตร

ข พระยายมราช

ค เจ้าพระยาจักรี

ง พระยาอภัยรณฤทธิ์

10. เจ้าพระยาสุรสีห์ได้ครองเมืองใด

ก จันทบุรี

ข เชียงใหม่

ค พิษณุโลก

ง สุพรรณบุรี

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. เพราะเหตุใดสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงต้องการปฏิรูปการปกครองส่วนกลาง

ก เพื่อต้องการแบ่งแยกอำนาจกัน

ข เพื่อถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน

ค เพื่อต้องการแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจนขึ้น

ง เพื่อให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งอาณาจักร

2. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ทรงมีบทบาทสำคัญในด้านใด

ก ด้านศิลปะ

ข ด้านการทหาร

ค ด้านเศรษฐกิจ

ง ด้านวรรณกรรม

3. บุคคลใดต่อไปนี้*ไม่มี*ความเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระสุริโยทัย

ก พระราเมศวร

ข สมเด็จพระมหินทราธิราช

ค สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

4. ข้อใดกล่าวถึงสมเด็จพระสุริโยทัย*ไม่ถูกต้อง*

ก ทรงปลอมพระองค์เป็นชายเข้าร่วมในสงครามกับพม่า

ข ทรงปกป้องพระสวามีจนเป็นเหตุให้พระองค์สิ้นพระชนม์

ค สงครามคราวเสียสมเด็จพระสุริโยทัยเกิดขึ้นในสมัยพระเจ้าบุเรงนอง

ง สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้สร้างวัดสบสวรรค์ เพื่ออุทิศเป็นพระราชกุศลแก่สมเด็จพระสุริโยทัย

5. ข้อใด*ไม่ใช่*เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ก ทรงยกทัพไปตีกรุงหงสาวดี

ข ทรงจัดทำตำราพิชัยสงคราม

ค ทรงติดต่อทางการค้ากับสเปน

ง ทรงขยายเขตแดนได้กว้างขวางยิ่งกว่าสมัยใด ๆ

6. ใคร*ไม่ใช่*กวีในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ก ศรีปราชญ์

ข พระโหราธิบดี

ค พระมหาราชครู

ง เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร

7. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมีอีกพระนามหนึ่งว่าอะไร

ก สมเด็จพระบรมราชาที่ 4

ข สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 4

ค สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 4

ง สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ 4

8. บทบาทที่สำคัญที่สุดของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชคืออะไร

ก ทรงฟื้นฟูพระพุทธศาสนาและศิลปกรรม

ข ทรงปราบชุมนุมต่าง ๆ ของคนไทยระหว่าง พ.ศ. 2311–2313

ค ทรงตีหัวเมืองประเทศราชที่เคยเป็นของกรุงศรีอยุธยากลับมาเป็นของกรุงธนบุรี

ง ทรงยกทัพขับไล่พม่าออกจากกรุงศรีอยุธยาหลังจากผ่านเหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เพียง 7 เดือน

9. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกได้อัญเชิญพระแก้วมรกตจากเวียงจันทน์มายังกรุงธนบุรีในสมัยที่ดำรงตำแหน่งใด

ก พระยายมราช

ข พระราชวรินทร์

ค หลวงยกกระบัตร

ง สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก

10. เหตุการณ์ใดที่แสดงให้เห็นถึงความไว้วางพระราชหฤทัยในตัวเจ้าพระยาสุรสีห์ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมากที่สุด

ก เจ้าพระยาสุรสีห์มักได้รับมอบหมายให้ทำงานที่สำคัญ

ข เจ้าพระยาสุรสีห์ได้รับการเลื่อนยศอยู่เสมอในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ค เจ้าพระยาสุรสีห์ได้ดำรงตำแหน่งแม่ทัพที่รับใช้ใกล้ชิดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงมอบหมายให้เจ้าพระยาสุรสีห์ไปปกครองเมืองพิษณุโลก ควบคุมดูแลหัวเมืองเหนือทั้งหมด

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. เพราะเหตุใดเอเชียตะวันออกจึงมีสภาพภูมิศาสตร์เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐาน

ก ตั้งอยู่ในเขตอบอุ่น

ข มีประชากรจำนวนมาก

ค มีทางออกทะเลทุกด้าน

ง มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน

2. สมัยราชวงศ์ใดรวบรวมแผ่นดินจีนเป็นปึกแผ่นแล้วปกครองเป็นจักรวรรดิ

ก ราชวงศ์โจว

ข ราชวงศ์ชาง

ค ราชวงศ์ฉิน

ง ราชวงศ์หมิง

3. จีนยัง*ไม่ได้*ปกครองแบบจักรวรรดิในสมัยราชวงศ์ใด

ก ราชวงศ์ฉิน

ข ราชวงศ์ฮั่น

ค ราชวงศ์ถัง

ง ราชวงศ์โจว

4. ญี่ปุ่นปิดประเทศไม่ค้าขายกับชาวยุโรปทั้งหมด*ยกเว้น*ข้อใด

ก ชาวดัตช์

ข ชาวอังกฤษ

ค ชาวอเมริกัน

ง ชาวโปรตุเกส

5. เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเอเชียกลางเป็นแหล่งผสมผสานกันระหว่างอารยธรรมตะวันตกและอารยธรรมตะวันออก

ก เพราะมีพื้นที่มาก

ข เพราะมีประชากรมาก

ค เพราะเป็นดินแดนที่อยู่ตอนกลางของทวีป

ง เพราะเป็นแหล่งกำเนิดศาสนาหลายศาสนา

6. อารยธรรมที่ตกทอดมาจากชาวอารยันคืออะไร

ก การปกครอง

ข ระบบวรรณะ

ค ศาสนาอิสลาม

ง พระพุทธศาสนา

7. ข้อใดเป็นลักษณะภูมิอากาศของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ก อบอุ่นชื้น

ข ป่าฝนเมืองร้อน

ค ร้อนชื้นแบบมรสุม

ง อบอุ่นแบบเมดิเตอร์เรเนียน

8. ดินแดนรูปพระจันทร์เสี้ยวอยู่บริเวณใด

ก ลุ่มน้ำสินธุ

ข ลุ่มน้ำคงคา

ค ลุ่มน้ำหวางเหอ

ง ลุ่มน้ำไทกริส–ยูเฟรทีส

9. แหล่งที่รวมความเชื่อ ปรัชญา แหล่งกำเนิดศาสนาของโลก 3 ศาสนา อยู่ในบริเวณใด

ก เอเชียใต้

ข เอเชียกลาง

ค เอเชียตะวันออก

ง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้

10. จักรวรรดิอิสลามเริ่มเสื่อมอำนาจลงเมื่อใด

ก เกิดสงครามร้อยปี

ข เกิดสงครามครูเสด

ค เกิดสงครามกลางเมือง

ง เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใด*ไม่ใช่*ปัจจัยที่ทำให้ดินแดนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์

ก ตั้งอยู่ในเขตอบอุ่น

ข มีที่สูงทางตะวันตกของทวีป

ค มีที่ราบชายฝั่งทางตะวันออกของทวีป

ง มีที่ราบลุ่มแม่น้ำบริเวณแม่น้ำหวางเหอและแม่น้ำฉางเจียง

2. ประเทศจีนรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นครั้งแรกในสมัยใด

ก ราชวงศ์ฮั่น

ข ราชวงศ์ชิง

ค ราชวงศ์ฉิน

ง ราชวงศ์โจว

3. อินเดียเริ่มปกครองเป็นจักรวรรดิครั้งแรกในสมัยใด

ก จักรวรรดิมุคัล

ข จักรวรรดิคุปตะ

ค จักรวรรดิเมารยะ

ง จักรวรรดิกุษาณะ

4. จุดศูนย์กลางดั้งเดิมของภูมิภาคเอเชียใต้อยู่บริเวณใด

ก ลุ่มน้ำสินธุ

ข ลุ่มน้ำคงคา

ค ลุ่มน้ำยมุนา

ง ลุ่มน้ำพรหมบุตร

5. เพราะเหตุใดญี่ปุ่นจึงสามารถพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็วกว่าชาติอื่นในเอเชีย

ก ชาวญี่ปุ่นเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ

ข ชาวญี่ปุ่นมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง

ค ชาวญี่ปุ่นรู้จักนำแนวคิดและวิทยาการของตะวันตกมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาประเทศ

ง ถูกทุกข้อ

6. เหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้อังกฤษต้องการยึดอินเดียเป็นอาณานิคมของตนคืออะไร

ก อังกฤษต้องการเผยแผ่คริสต์ศาสนาในหมู่ชาวอินเดีย

ข อังกฤษต้องการพัฒนาอินเดียให้มีความเจริญก้าวหน้า

ค อังกฤษต้องการขยายดินแดนและแสดงแสนยานุภาพทางทหาร

ง อังกฤษต้องการผูกขาดแหล่งวัตถุดิบในอินเดียเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมของตน

7. บริเวณใดเป็นบริเวณที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ก เขตเอเชียไมเนอร์

ข เขตคาบสมุทรอาหรับ

ค เขตที่ราบลุ่มรูปพระจันทร์เสี้ยว

ง เขตภูเขาและที่ราบสูงภาคเหนือ

8. ชนชาติใดเป็นชนชาติแรกที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มน้ำไทกริส–ยูเฟรทีส

ก ฮิตไทต์

ข สุเมเรียน

ค อามอไรต์

ง อัสซีเรียน

9. เพราะเหตุใดเมื่อประเทศในทวีปยุโรปเริ่มปฏิวัติอุตสาหกรรมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้จึงกลายเป็นประเทศที่ล้าหลังอย่างยิ่ง

ก ผู้คนในภูมิภาคนี้ต่อต้านชาวตะวันตก

ข ผู้คนในภูมิภาคนี้มุ่งสนใจแต่เรื่องศาสนา

ค ภูมิภาคนี้ขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็น

ง ผู้คนในภูมิภาคนี้ต้องการอนุรักษ์วิทยาการของพวกตนไว้

10. ประชาชนในแถบเอเชียกลางทางด้านตะวันออกของทะเลแคสเปียนเริ่มนับถือศาสนาอิสลามตั้งแต่เมื่อใด

ก เมื่อตกอยู่ภายใต้การปกครองของพระเจ้าติมูร์

ข เมื่อตกอยู่ภายใต้การปกครองของสหภาพโซเวียต

ค เมื่อตกอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิอาหรับ

ง เมื่อตกอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิมองโกล

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. จีนสมัยราชวงศ์ชางมีความก้าวหน้าทางวิทยาการมากกว่าอารยธรรมอื่นในสมัยเดียวกันในเรื่องใด

ก การใช้ตัวอักษรกึ่งภาพ

ข การหล่ออาวุธด้วยสำริด

ค การใช้กระดูกทำนายโชคชะตา

ง การประดิษฐ์ปฏิทินระบบจันทรคติ

2. ในสมัยใดของจีนมีการสร้างสุสานของจักรพรรดิจิ๋นซี

ก สมัยราชวงศ์ฮั่น

ข สมัยราชวงศ์ฉิน

ค สมัยราชวงศ์โจว

ง สมัยราชวงศ์ชาง

3. ปรัชญาขงจื๊อและเล่าจื๊อเกิดขึ้นมาในช่วงที่สังคมจีนมีสภาพเป็นอย่างไร

ก มีความสงบสุข

ข เกิดความแตกแยกวุ่นวาย

ค มีการแบ่งชนชั้นอย่างชัดเจน

ง กษัตริย์ไม่ปฏิบัติตามอาณัติสวรรค์

4. การคำนวณการเกิดแผ่นดินไหวและการเกิดจันทรุปราคามีขึ้นในสมัยราชวงศ์ใดของจีน

ก ราชวงศ์ถัง

ข ราชวงศ์ฉิน

ค ราชวงศ์สุย

ง ราชวงศ์ฮั่น

5. สมัยใดของจีนมีการนำเปลือกหอยมาเป็นสื่อกลางในการซื้อขาย

ก ราชวงศ์ถัง

ข ราชวงศ์ฮั่น

ค ราชวงศ์ชาง

ง ราชวงศ์หมิง

6. ดินแดนใดเคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของจีนเป็นเวลานาน

ก ลาว

ข พม่า

ค เขมร

ง เวียดนาม

7. คัมภีร์พระเวทเป็นตำราที่เน้นเกี่ยวกับอะไร

ก ศิลปะ

ข ศาสนา

ค การปกครอง

ง ประวัติศาสตร์

8. เพราะเหตุใดชาวอารยันจึงห้ามการแต่งงานกับชาวดราวิเดียน

ก เพราะนับถือศาสนาต่างกัน

ข เพราะชาวดราวิเดียนเป็นพวกเร่ร่อน

ค เพราะขนบธรรมเนียมประเพณีต่างกัน

ง เพราะชาวอารยันมีจำนวนน้อยอาจถูกกลืนชาติ

9. พระเวทที่ว่าด้วยระเบียบพิธีกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับคัมภีร์พระเวทในข้อใด

ก ฤคเวท

ข ยชุรเวท

ค สามเวท

ง อถรรพเวท

10. วรรณะใดเป็นผู้ผูกขาดการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ

ก วรรณะศูทร

ข วรรณะแพศย์

ค วรรณะกษัตริย์

ง วรรณะพราหมณ์

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ปักกิ่ง

ก รู้จักการทอผ้า

ข รู้จักทำเครื่องปั้นดินเผา

ค รู้จักเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

ง รู้จักใช้ไฟเพื่อให้ความอบอุ่นและทำอาหารให้สุก

2. วัฒนธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์วัฒนธรรมใดที่เป็นจุดเริ่มต้นของอารยธรรมจีน

ก วัฒนธรรมสินธุ

ข วัฒนธรรมคงคา

ค วัฒนธรรมหลงชาน

ง วัฒนธรรมหยางเชา

3. นักปราชญ์ชาวจีนคนใดเสนอแนวคิดว่าการปกครองที่ดีคือการไม่ปกครอง

ก ขงจื๊อ

ข เล่าจื๊อ

ค สวินจื่อ

ง หานเฟย

4. ข้อใด*ไม่ใช่*อารยธรรมที่เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ฉิน

ก การก่อสร้างพระราชวังขนาดใหญ่

ข การคิดค้นเครื่องตรวจจับแผ่นดินไหว

ค การสร้างสุสานจักรพรรดิจิ๋นซีที่มีขนาดใหญ่

ง การสร้างรูปปั้นทหารดินเผาและม้าศึกเป็นจำนวนมาก

5. ข้อใดเป็นรูปแบบอักษรจีนที่เก่าแก่ที่สุด

ก อักษรทองสำริด

ข อักษรกระดองเต่า

ค ตัวอักษรในสมัยราชวงศ์ฮั่น

ง ตัวอักษรในสมัยราชวงศ์ฉิน

6. ยุคประวัติศาสตร์ของอินเดียเริ่มต้นขึ้นในสมัยใด

ก ยุคพระเวท

ข ยุคมหากาพย์

ค จักรวรรดิเมารยะ

ง อาณาจักรกุษาณะ

7. ช่างฝีมือของอินเดียถือว่าอยู่ในวรรณะใด

ก วรรณะศูทร

ข วรรณะแพศย์

ค วรรณะกษัตริย์

ง วรรณะพราหมณ์

8. จุดมุ่งหมายในการสร้างกำแพงเมืองจีนคืออะไร

ก ป้องกันการรุกรานของข้าศึกจากต่างแคว้น

ข แสดงแสนยานุภาพและความยิ่งใหญ่ของแคว้น

ค ป้องกันการรุกรานของชนเผ่าเร่ร่อนทางภาคเหนือ

ง ป้องกันการรุกรานของชนเผ่าเร่ร่อนทางภาคตะวันตก

9. จุดเด่นที่สุดของปราสาทฮิเมจิคืออะไร

ก เป็นปราสาทสีขาว จึงได้ฉายาว่า “ปราสาทกระเรียนขาว”

ข เป็นปราสาทที่แสดงให้เห็นถึงสถาปัตยกรรมอันสวยงามแบบญี่ปุ่น

ค เป็นปราสาทที่รอดพ้นจากการถูกทำลายด้วยระเบิดในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

ง เป็นปราสาทที่แสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาดของชาวญี่ปุ่นที่ซ่อนระบบป้องกันอันซับซ้อนไว้

10. เมืองตักศิลารุ่งเรืองที่สุดในสมัยใด

ก กรีก

ข โรมัน

ค เปอร์เซีย

ง อาณาจักรกุษาณะ

ตอนที่ 3.5

แบบทดสอบกลางภาค

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เอกสารในข้อใดจัดเป็นหลักฐานชั้นต้น

ก สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย

ข ผลงานวิจัยทางประวัติศาสตร์

ค จดหมายเหตุโหรตามต้นฉบับเดิม

ง พระราชพงศาวดารที่มีการชำระแล้ว

2. เพราะเหตุใดการประเมินภายนอกจึงจำเป็นต้องรู้จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

ก ทำให้รู้อายุของหลักฐาน

ข ทำให้รู้ว่าใครเป็นผู้สร้าง

ค ทำให้ได้ข้อมูลจำนวนมาก

ง ทำให้พิจารณาความน่าเชื่อถือได้

3. การตีความต้องคำนึงถึงความรู้ในเรื่องอะไร

ก จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

ข อิทธิพลของทัศนคติค่านิยม

ค การใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหาร

ง ถูกทุกข้อ

4. การที่กรุงศรีอยุธยามีแม่น้ำล้อมรอบมีผลดีต่อความมั่นคงทางยุทธศาสตร์อย่างไร

ก เป็นแนวป้องกันข้าศึกได้ดี

ข ทำให้ข้าศึกเสียขวัญกำลังใจ

ค ทำให้ข้าศึกขาดเสบียงอาหาร

ง ยกกองทัพออกไปตั้งรับข้าศึกได้สะดวก

5. อยุธยารับรูปแบบการปกครองแบบจตุสดมภ์มาจากไหน

ก พม่า

ข มอญ

ค เขมร

ง ล้านช้าง

6. การจัดเตรียมเสบียงไว้ใช้ในราชการเป็นหน้าที่กรมใด

ก กรมวัง

ข กรมนา

ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

7. ลูกทาสที่เกิดจากพ่อแม่ที่เป็นทาสในเรือนของนายเงิน มีฐานะเป็นทาสตั้งแต่เกิด เป็นทาสประเภทใด

ก ทาสเชลย

ข ทาสสินไถ่

ค ทาสในเรือนเบี้ย

ง ทาสที่ได้จากบิดามารดา

8. คำในข้อใดเป็นราชทินนาม

ก พระยา

ข โกษาธิบดี

ค สมุหนายก

ง สมุหพระกลาโหม

9. ในสมัยอยุธยาถ้าจะเรียนวิชาช่างต้องไปเรียนที่วัดจริงหรือไม่ เพราะอะไร

ก จริง เพราะวัดเป็นแหล่งรวมคนที่ได้รับการศึกษา

ข จริง เพราะวัดเป็นแหล่งรวมช่างฝีมือและงานศิลปะ

ค ไม่จริง เพราะวัดเป็นที่อยู่ของพระสงฆ์ จึงต้องการความสงบ

ง ไม่จริง เพราะวัดเป็นแหล่งศึกษาธรรมะ ไม่เกี่ยวกับความรู้ทางโลก

10. กรมใดที่มีหน้าที่ดูแลรักษาพระราชทรัพย์และผลประโยชน์ของราชอาณาจักรคือกรมใด

ก กรมวัง

ข กรมนา

ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

11. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติใดมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากความสัมพันธ์กับชาติอื่น

ก จีน

ข ญี่ปุ่น

ค ฝรั่งเศส

ง ฮอลันดา

12. สินค้าที่อยุธยาซื้อจากจีนคืออะไร

ก กระวาน

ข พริกไทย

ค เครื่องเทศ

ง เครื่องเคลือบ

13. ข้อใดคือรัฐในเอเชียตะวันออก

ก พม่า

ข ญี่ปุ่น

ค ล้านนา

ง โปรตุเกส

14. สงครามระหว่างอยุธยากับล้านนาใน พ.ศ. 2003–2017 ทำให้พระมหากษัตริย์อยุธยาต้องเสด็จไปประทับที่ใด

ก เมืองลพบุรี

ข เมืองสุโขทัย

ค เมืองพิษณุโลก

ง เมืองกำแพงเพชร

15. สงครามระหว่างอยุธยากับพม่าเกิดขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยใด

ก สมเด็จพระไชยราชาธิราช

ข สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ

ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. สาเหตุที่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูประเบียบการปกครองใหม่เพื่อแก้ปัญหาอะไร

แนวคำตอบ

1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ กรุงศรีอยุธยาควบคุมหัวเมืองได้ไม่ทั่วถึง บรรดาเมืองต่าง ๆ เบียดบังรายได้จากภาษีอากรไว้ ทำให้ราชธานีได้รับผลประโยชน์ไม่เต็มที่

2) ปัญหาด้านการเมืองการปกครอง เนื่องจากเจ้าเมืองลูกหลวงมีอำนาจมากและมักยกกำลังทหารเข้ามาแย่งชิงราชสมบัติอยู่บ่อย ๆ และอยุธยามีอาณาเขตกว้างขวางขึ้น ถ้าปกครองแบบเดิมจะควบคุมรัฐที่อยู่ในอำนาจไว้ไม่ได้จึงต้องมีการปฏิรูปการปกครอง

2. การที่อยุธยาติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมีผลดีอย่างไร

แนวคำตอบ

ทำให้การค้าขยายตัวขึ้น ทำให้อยุธยามีความเจริญก้าวหน้า เป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ และทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ_____ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้จ่ายทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน 3	คะแนน 2	คะแนน 1	หมายเหตุ
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3 ☐	2 ☐	1 ☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตอนที่ 3.6

แบบทดสอบปลายภาค

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. "เอกสารนี้เป็นการรายงานผลงานของรัฐบาลจึงเน้นเฉพาะด้านที่รัฐบาลทำสำเร็จ" ข้อสรุปนี้ได้จากการประเมินภายนอกที่ใช้อะไรพิจารณา

ก ผู้เขียนหลักฐาน

ข อายุของหลักฐาน

ค รูปเดิมของหลักฐาน

ง จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

2. "ราชวงศ์บ้านพลูหลวงเป็นราชวงศ์สุดท้ายที่ปกครองอยุธยา" เป็นข้อความประเภทใด

ก ความจริง

ข ความเชื่อ

ค ข้อเท็จจริง

ง ความคิดเห็น

3. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้หลักฐานลดความน่าเชื่อถือลง

ก ประเภทของหลักฐาน

ข จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

ค สำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียน

ง วิธีการนำเสนอข้อมูลในหลักฐาน

4. การไม่นำปัจจุบันไปตัดสินอดีตเป็นข้อปฏิบัติในการตีความหลักฐานในข้อใด

ก ตีความด้วยใจเป็นกลาง

ข ตีความตามความเป็นจริง

ค ตีความในขอบเขตของหลักฐาน

ง ตีความตามยุคสมัยของหลักฐาน

5. หลักฐานใดกล่าวว่าพระเจ้าอู่ทองเดิมสร้างเมืองพิษณุโลก

ก พงศาวดารเหนือ

ข จดหมายเหตุกรุงศรี

ค จดหมายเหตุลา ลูแบร์

ง หนังสือจุลยุทธการวงศ์

6. สมุหนายกเป็นชื่อเรียกอะไร

ก ยศ

ข ศักดินา

ค ตำแหน่ง

ง ราชทินนาม

7. สมัยสมเด็จพระนารายณ์อยุธยามีความขัดแย้งกับชาติใด

ก ญี่ปุ่น

ข อินเดีย

ค ฝรั่งเศส

ง ฮอลันดา

8. สุโขทัยรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยาในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด

ก สมเด็จพระเอกาทศรถ

ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

9. เพราะเหตุใดสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจึงทำให้อังกฤษถ่วงดุลอำนาจกับฮอลันดาไม่สำเร็จ

ก เพราะเกิดสงคราม

ข เพราะอังกฤษยกเลิกการค้า

ค เพราะเกิดความขัดแย้งกันทางการค้า

ง เพราะฮอลันดาไม่ยอมให้อังกฤษเข้ามาค้าขายในอยุธยา

10. พระกรณียกิจใดของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทำให้พระองค์เป็นมหาราชอย่างแท้จริง

ก ความสามารถในการกู้เอกราช

ข การสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี

ค การสร้างระบบการปกครองที่เข้มแข็ง

ง ความสามารถในการปราบชุมนุมต่าง ๆ

11. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชปราบชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก*ไม่สำเร็จ*มีสาเหตุมาจากอะไร

ก ขาดเสบียงอาหาร

ข ถูกทหารพม่าซุ่มโจมตี

ค เกิดกบฏในเมืองราชธานี

ง ถูกกระสุนปืนข้าศึกบาดเจ็บ

12. ในสมัยธนบุรีสมุหพระกลาโหมมีหน้าที่อะไร

ก ดูแลทหารในราชธานี

ข ดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ

ค ดูแลพลเรือนในราชธานี

ง ดูแลหัวเมืองฝ่ายตะวันออก

13. ตำรายาไทยที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่ค้นพบเป็นตำรายาสมัยไหน

ก สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1

ข สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

14. ข้อใดเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาในยุคที่ 1

ก เจดีย์ใหญ่วัดภูเขาทอง

ข พระเจดีย์ที่วัดใหญ่ชัยมงคล

ค ปรางค์ประธานวัดพุทไธศวรรย์

ง พระเจดีย์ที่วัดชุมพลนิกายาราม

15. ขงจื๊อมีทัศนะทางการเมืองว่าอย่างไร

ก การเมืองที่ดีคือการไม่ปกครอง

ข การปกครองต้องอาศัยกฎหมายที่เข้มงวด

ค ผู้ปกครองต้องทำให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

ง ผู้ปกครองต้องทำให้รัฐมีความมั่งคั่งและเข้มแข็ง

16. ข้อใดเป็นราชวงศ์แรกในยุคประวัติศาสตร์ของจีน

ก ราชวงศ์ซ่ง

ข ราชวงศ์ชิง

ค ราชวงศ์ชาง

ง ราชวงศ์โจว

17. ระบบวรรณะที่แบ่งแยกชาวอารยันกับพวกดราวิเดียนเริ่มมีขึ้นในยุคใด

ก ยุคพระเวท

ข ยุคจักรวรรดิ

ค ยุคมหากาพย์

ง ไม่มีข้อใดถูก

18. พระพุทธรูปศิลปะคันธาระได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะใด

ก ศิลปะจีน

ข ศิลปะกรีก

ค ศิลปะโรมัน

ง ศิลปะเปอร์เซีย

19. วรรณะใดเป็นผู้ใช้แรงงานหรือทำงานรับใช้เจ้านาย

ก วรรณะศูทร

ข วรรณแพศย์

ค วรรณะกษัตริย์

ง วรรณะจัณฑาล

20. ข้อใดเป็นแหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียใต้

ก เปตรา

ข ตาชมะฮัล

ค ซามาร์คันด์

ง กำแพงเมืองจีน

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. เพราะเหตุใดเมืองธนบุรีจึงเหมาะที่จะเป็นราชธานีแห่งใหม่

แนวคำตอบ

1) เป็นเมืองขนาดเล็กเหมาะกับกำลังคนของพระเจ้าตากที่จะป้องกันรักษาได้

2) ในกรณีที่ข้าศึกมีกำลังมากกว่าที่จะรักษาราชธานีไว้ได้ก็อาจย้ายไปตั้งมั่นที่จันทบุรี โดยทางเรือได้สะดวก

3) มีป้อมปราการที่สร้างไว้แล้วใช้ป้องกันข้าศึกได้

4) อยู่ใกล้ปากน้ำ ค้าขายกับต่างประเทศได้สะดวก

2. สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาทได้สมัญญาว่าอะไร เพราะอะไร

พระยาเสือ เพราะมีอุปนิสัยเป็นคนกล้าหาญ เข้มแข็ง เด็ดขาด

3. ตาชมะฮัลสร้างขึ้นมาเพื่ออะไร

เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงความรักของพระเจ้าชาร์จะฮานที่มีต่อพระนางมุมตาช มะฮัล

ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญา ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ

การบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการควบคุมยาเสพติดให้โทษ

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ_____ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้จ่ายทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3 ☐	2 ☐	1 ☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตอนที่ 3.7

ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

ใบงานที่ 1

เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง ตอบคำถาม

ผู้ก่อตั้ง คือ *สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)*

กรุงศรีอยุธยามีทำเลที่เหมาะสม เพราะ

1) พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์

2) เป็นศูนย์กลางการคมนาคม

3) มีความมั่นคงทางยุทธศาสตร์

อาณาจักรและแคว้นก่อนอยุธยา คือ *ละโว้ (ลพบุรี) สุพรรณภูมิ (สุพรรณบุรี)*

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา *(ส 4.3 ม. 2/2)*

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. ในสมัยอยุธยาตอนต้นการเมืองมีลักษณะอย่างไร

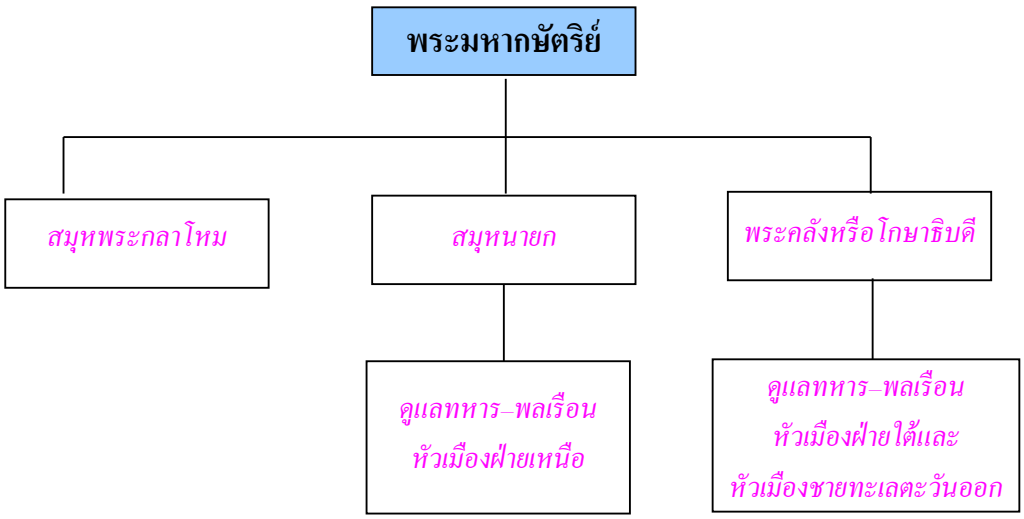
มีการแย่งชิงอำนาจระหว่างเมืองลูกหลวงและราชธานี

2. เพราะเหตุใดสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงทรงปฏิรูปการปกครอง

1) อาณาจักรอยุธยามีอาณาเขตกว้างขวางทำให้ควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง

2) ปัญหาการแย่งชิงราชสมบัติ เนื่องจากเมืองลูกหลวงหรือเมืองหน้าด่าน เจ้าเมืองมีอำนาจมาก จึงมักยกกำลังทหารมาแย่งชิงราชสมบัติ

3. เขียนแผนผังความคิดการปรับปรุงการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์รายจ่ายในสมัยอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในสมัยต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์รายจ่ายในสมัยอยุธยาว่ามีรายจ่ายในด้านใดบ้าง และใครเป็นผู้ใช้จ่าย นำมาแสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วบันทึกผล

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง นโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเรื่อง นโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยา แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และบันทึกผล

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. ในสมัยสมเด็จพระอินทราชา อยุธยากับสุโขทัยมีความสัมพันธ์กันแบบใด

แบบเครือญาติ

2. เพราะเหตุใดสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงทำสงครามกับล้านนา

อยุธยาผนวกอาณาจักรสุโขทัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา ทำให้เจ้านายสุโขทัยเดิมไม่พอใจ จึงไปสวามิภักดิ์ต่อล้านนา และพระเจ้าติโลกราชกษัตริย์ล้านนาได้ยกทัพมาตีหัวเมืองสุโขทัย จึงเกิดสงครามขึ้น

3. เมืองท่าของมอญที่สำคัญได้แก่เมืองอะไร

เมืองทวาย มะริด และตะนาวศรี

4. ในสมัยอยุธยามีความสัมพันธ์กับพม่าในรูปแบบใด สาเหตุมาจากอะไร

มีความขัดแย้งกัน และทำสงครามกันโดยตลอด เพราะต่างฝ่ายต่างต้องการขยายอำนาจออกไป

5. อะไรคือหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างล้านช้างกับอยุธยาเป็นบ้านพี่เมืองน้อง

พระบรมธาตุศรีสองรัก ที่อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

6. เขมรดำเนินนโยบายต่างประเทศกับไทยในรูปแบบใด

สองฝักสองฝ่าย เมื่อใดที่ไทยมีอำนาจเข้มแข็ง เขมรจะสวามิภักดิ์ต่อไทย เมื่อใดไทยอ่อนแอเขมรก็จะไปสวามิภักดิ์ต่อเวียดนาม และถือโอกาสรุกรานไทยตามแนวชายแดน

7. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับหัวเมืองมลายูเป็นไปเพื่อเป้าหมายใด

ผลประโยชน์ทางการค้า

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 3

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้อยุธยาติดต่อกับชาติตะวันตกคืออะไร

สร้างสัมพันธไมตรี รับวิทยาการตะวันตก รักษาเอกราชของอาณาจักร

2. จุดมุ่งหมายที่โปรตุเกสเข้ามาติดต่อกับอยุธยาคืออะไร ประโยชน์ที่อยุธยาได้รับคืออะไร

เพื่อการค้าและเผยแผ่คริสต์ศาสนา อยุธยาได้รับดินปืนและกระสุนปืนที่โปรตุเกสจัดหาให้

3. เพราะเหตุใดความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับสเปนจึงไม่ราบรื่น

ชาวสเปนไม่มีนโยบายที่จะค้าขายกับไทยอย่างจริงจัง แต่มุ่งค้าขายกับเขมรและเผยแผ่คริสต์ศาสนาเข้าสู่เขมรมากกว่า

4. ข้อเสียเปรียบที่อยุธยาได้รับจากฮอลันดาคืออะไร

ฮอลันดาผูกขาดการค้าประเทศเดียว

5. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การค้าระหว่างอยุธยากับอังกฤษไม่พัฒนาเท่าที่ควร

เพราะอังกฤษแข่งขันทางการค้ากับโปรตุเกสและฮอลันดา อังกฤษได้กำไรน้อยจึงยกเลิกสถานีการค้าที่อยุธยา ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับอังกฤษขาดหายไป

6. เพราะเหตุใดสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจึงทรงพยายามที่จะเป็นมิตรกับฝรั่งเศส

ต้องการให้ฝรั่งเศสถ่วงดุลอำนาจกับฮอลันดา

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง เอเชียใต้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. เอเชียใต้มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นอย่างไร

เอเชียใต้เป็นคาบสมุทรขนาดใหญ่ในมหาสมุทรอินเดียขนาบด้วยเทือกเขาสูงทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ด้านเหนือ และด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ทำให้เอเชียใต้แยกจากส่วนอื่น ๆ ของเอเชีย

2. เพราะเหตุใดอินเดียจึงมีความเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยจักรวรรดิมุคัล

มีการติดต่อค้าขายกับชาติต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียและชาติตะวันตก

3. อารยธรรมแห่งแรกของเอเชียใต้เกิดขึ้นบริเวณใด

เกิดขึ้นบริเวณลุ่มน้ำสินธุ เช่น เมืองฮารัปปาและเมืองโมเฮน โจดาโร

4. เพราะเหตุใดชาวอารยันจึงอพยพเข้ามาอยู่บริเวณลุ่มน้ำสินธุ

บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์

5. ประเทศในเอเชียใต้ประกอบด้วยประเทศอะไรบ้าง

ประเทศอินเดีย ปากีสถาน บังกลาเทศ เนปาล อัฟกานิสถาน ภูฏาน ศรีลังกา และมัลดีฟส์

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษา แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ แล้ว นำผลที่ได้มาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นสรุปสาระสำคัญ

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง อารยธรรมจีน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25 อารยธรรมจีน

ตัวชี้วัดชั้นปี ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. อารยธรรมที่เก่าแก่ของจีนพบที่บริเวณใด

ลุ่มน้ำหวางเหอ

2. เครื่องปั้นดินเผาวัฒนธรรมหลงชานมีลักษณะอย่างไร

เป็นเครื่องปั้นดินเผาสีดำขัดมันเป็นเงา มีเนื้อบางละเอียดกว่าเครื่องปั้นดินเผาสีแดงที่พบในวัฒนธรรมหลงชาน

3. ศาสนาและความเชื่อในสมัยราชวงศ์ชางเป็นอย่างไร

สมัยนี้ชาวจีนจะนับถือเทพเจ้าที่มาจากธรรมชาติ และเชื่อในเรื่องวิญญาณ เคารพบูชาบรรพบุรุษ

4. ทัศนะทางการเมืองตามแนวคิดของเล่าจื๊อเป็นอย่างไร

ต่อต้านรัฐและการปกครอง เพราะคิดว่าการปกครองที่ดีคือการไม่ปกครอง

5. ทัศนะทางจริยธรรมของขงจื๊อเป็นอย่างไร

ขงจื๊อพยายามปลูกฝังคุณธรรมและแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนทั่วไป เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูกตเวที ความสุภาพ และมารยาทที่ถูกต้อง

6. อักษรที่เก่าแก่ที่สุดคืออะไรและอยู่ในสมัยราชวงศ์ใด

อักษรกระดองเต่า อยู่ในสมัยราชวงศ์ชางและราชวงศ์โจว

7. อารยธรรมจีนที่แพร่ขยายไปในเอเชียกลางและเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

วิทยาการและสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ เช่น กระดาษ

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง อารยธรรมอินเดีย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 อารยธรรมอินเดีย

ตัวชี้วัดชั้นปี ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย แล้วนำผลที่ได้มาอภิปรายร่วมกัน จากนั้นสรุปสาระสำคัญ *พิจารณาจากผลงานของนักเรียน*

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกผลการสืบค้นข้อมูล

เรื่อง การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆจากหนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต บันทึกผล และนำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่ช่วยกันคิดขึ้น *พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน*

1. การกู้เอกราช

_____

_____

_____

_____

_____

2. การตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานี

_____

_____

_____

_____

_____

3. การปราบชุมนุมต่าง ๆ

_____

_____

_____

_____

_____

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกผลการสำรวจ

เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

ตัวชี้วัดชั้นปี ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา *(ส 4.3 ม. 2/3)*

คำชี้แจง สำรวจศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบันว่าได้รับอิทธิพลจากศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีอย่างไร และศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยนั้นมีประโยชน์ต่อศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบันอย่างไร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกผลการสำรวจ *พิจารณาจากผลงานของนักเรียน*

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกผลการวิเคราะห์

เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา แล้วบันทึกผลการวิเคราะห์สำรวจ *พิจารณาจากผลงานของนักเรียน*

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27 แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

ตัวชี้วัดชั้นปี ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

คำชี้แจง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย แล้วบันทึกข้อมูลลงในกรอบที่กำหนดให้ *พิจารณาจากผลงานของนักเรียน*

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **เรื่อง** _____

1. สรุปความรู้ที่ได้ _____

2. สรุปแนวคิดใหม่ที่ได้ _____

3. การนำไปใช้ประโยชน์ _____

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

แบบบันทึกความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **เรื่อง** _____

1. สรุปความรู้ที่ได้ _____

2. สรุปแนวคิดใหม่ที่ได้ _____

3. การนำไปใช้ประโยชน์ _____

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความ

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่_____**หน่วยการเรียนรู้ที่**_____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การเว้นประโยคแรก (5 คะแนน)	ประโยคหลักให้แนวคิดหลักที่สำคัญต่อย่อหน้า (5 คะแนน)	เขียนประโยคที่สมบูรณ์ (5 คะแนน)	คำสะกดผิดพลาดไม่เกิน 5 คำ (5 คะแนน)	สรุปอย่างมีเหตุผล (6 คะแนน)	ลายมืออ่านออก (4 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการพูด

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่_____**หน่วยการเรียนรู้ที่**_____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การปรากฏตัว (3 คะแนน)	การเริ่มเรื่อง (3 คะแนน)	การออกเสียงและจังหวะ (4 คะแนน)	การลำดับเนื้อหา (5 คะแนน)	บุคลิกท่าทาง (2 คะแนน)	การใช้ถ้อยคำเหมาะสม (3 คะแนน)	ความเร้าใจ (2 คะแนน)	ความสนใจของผู้ฟัง (2 คะแนน)	คุณค่าของเรื่องที่พูด (3 คะแนน)	การสรุปที่เหมาะสม (3 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

เรื่อง_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14–17 คะแนน = 3 (ดี)

10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นกลุ่ม

เรื่อง_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14–17 คะแนน = 3 (ดี)

10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____**เรื่อง**_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		สนใจในการทำงาน	ไม่เอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน	เสนอความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	ประเมินและปรับปรุงงานด้วยความเต็มใจ	เคารพข้อตกลงของกลุ่ม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	พอใจกับความสำเร็จของงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

1. เขียนเครื่องหมาย ✓ ให้ 1 คะแนน
2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9–10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7–8 คะแนน = 3 (ดี)

5–6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ **เรื่อง** _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		แบ่งงานกันรับผิดชอบ	มีกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ร่วมกันแสดงความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม	นำมติ/ข้อตกลงของกลุ่มไปปฏิบัติ	ร่วมกันปรับปรุงผลงานด้วยความเต็มใจ	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	พอใจกับความสำเร็จของงาน	บรรยากาศในการทำงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

1. เขียนเครื่องหมาย ✓ ให้ 1 คะแนน
2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9–10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7–8 คะแนน = 3 (ดี)

5–6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินกระบวนการแสวงหาความรู้

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				หมายเหตุ
		4	3	2	1	
1	การวางแผนการศึกษาค้นคว้า					
2	การเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้					
3	การนำเสนอข้อค้นพบ					
4	การวิเคราะห์และอภิปราย					
5	การสรุปองค์ความรู้					

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

รายการที่ 1 การวางแผนการศึกษาค้นคว้า

4 หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิชาการ อุปกรณ์ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมและครบถ้วนทุกประเด็น

3 หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิชาการ อุปกรณ์ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม แต่ยังไม่ครบถ้วน

2 หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิชาการ อุปกรณ์ ยังไม่สอดคล้องกัน

1 หมายถึง ต้องได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมในการกำหนดจุดประสงค์ และประเด็นการเรียนรู้ จึงสามารถกำหนดวิธีการและเลือกอุปกรณ์ได้

รายการที่ 2 การเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้

4 หมายถึง ศึกษาค้นคว้าได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลได้ตรงประเด็น ผลงานครบสมบูรณ์ดี

3 หมายถึง ศึกษาค้นคว้าได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลได้บางประเด็น ผลงานดี

2 หมายถึง ศึกษาค้นคว้าได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลยังไม่ตรงประเด็น ผลงานแก้ไขเล็กน้อย

1 หมายถึง ศึกษาค้นคว้ายังไม่ตรงตามแผนที่วางไว้ ผลงานต้องปรับปรุง

รายการที่ 3 การนำเสนอข้อค้นพบ

4 หมายถึง นำเสนอข้อค้นพบตรงประเด็น ชัดเจน เข้าใจง่าย ครบถ้วนสมบูรณ์ดี

3 หมายถึง นำเสนอข้อค้นพบได้บางประเด็น ต้องเก็บรายละเอียดข้อมูลอีกเล็กน้อย จึงจะครบถ้วนสมบูรณ์

2 หมายถึง การนำเสนอข้อค้นพบยังไม่ชัดเจน สื่อความหมายได้เข้าใจพอสมควร

1 หมายถึง การนำเสนอข้อค้นพบไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง

รายการที่ 4 การวิเคราะห์และอภิปราย

4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบได้อย่างละเอียดและสามารถอภิปรายได้ชัดเจนดี

3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบและสามารถอภิปรายได้ชัดเจนดี

2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบและสามารถอภิปรายได้เป็นบางประเด็น

1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบยังไม่ค่อยตรงประเด็น ต้องปรับปรุง

รายการที่ 5 การสรุปองค์ความรู้

4 หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานได้ดี

3 หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานเป็นบางประเด็น

2 หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้แต่บางส่วน ยังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ต้องแก้ไขเล็กน้อย

1 หมายถึง ยังสรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้ไม่ชัดเจนและยังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์เท่าใดนัก ต้องแก้ไข

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในแต่ละองค์ประกอบอย่างน้อยระดับ 2 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5 ถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินรายงานการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง _____ **กลุ่มที่** _____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น** _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		เนื้อหาครบถ้วนตรงตามประเด็น	ความถูกต้องของเนื้อหา	ภาษาถูกต้องเหมาะสม	ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ	ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 6 ด้าน

รายการที่ 1 เนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็น

4 หมายถึง มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด

3 หมายถึง มีเนื้อหาสาระค่อนข้างครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด

2 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วนตามประเด็นแต่ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์พอใช้

1 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วน ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

รายการที่ 2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ

4 หมายถึง เนื้อหาสาระทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา

3 หมายถึง เนื้อหาสาระเกือบทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา

2 หมายถึง เนื้อหาสาระบางส่วนถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชาต้องแก้ไขบางส่วน

1 หมายถึง เนื้อหาสาระส่วนใหญ่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง หลักวิชาต้องแก้ไขเป็นส่วนใหญ่

รายการที่ 3 ภาษาถูกต้องเหมาะสม

4 หมายถึง สะกด การันต์ถูกต้อง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดีมาก ลำดับความได้ชัดเจน เข้าใจง่าย

3 หมายถึง สะกด การันต์ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดี ลำดับความได้ดีพอใช้

2 หมายถึง สะกด การันต์มีผิดอยู่บ้าง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมพอใช้ ลำดับความพอเข้าใจ

1 หมายถึง สะกด การันต์ผิดมาก ถ้อยคำสำนวนไม่เหมาะสม สำดับความได้ไม่ชัดเจน

รายการที่ 4 ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 4 แหล่งขึ้นไป

3 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 3 แหล่งขึ้นไป

2 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ 2 แหล่ง

1 หมายถึง ใช้ความรู้เพียงแหล่งเรียนรู้เดียว

รายการที่ 5 รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ

4 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานแปลกใหม่ น่าสนใจดี ลำดับเรื่องราวได้ดีมาก

3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ดี

2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจพอใช้ ลำดับเรื่องราวได้พอใช้

1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ไม่ดี

รายการที่ 6 ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน

4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้ชัดเจน ปรับปรุงพัฒนางานได้เหมาะสม และแสดงความรู้สึกต่องานทั้งกระบวนการทำงานและผลงานได้อย่างชัดเจน

3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้บางส่วน ปรับปรุงพัฒนางานได้บ้าง แสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน

2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้เล็กน้อย ปรับปรุงพัฒนางานด้วยตนเองไม่ได้ ต้องได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น แสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน

1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานไม่ได้ ไม่ปรับปรุงพัฒนางาน แสดงความรู้สึกต่องานได้เล็กน้อยหรือไม่แสดงความรู้สึกต่องาน

เกณฑ์การตัดสินการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 ใน 6 รายการ ถือว่าผ่าน

มิติคุณภาพของการบันทึกผลงาน

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการบันทึกผลงานโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
– บันทึกผลงานได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกได้ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน – ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม คำศัพท์ถูกต้อง	**4**
– บันทึกผลงานได้ตรงตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกที่มีบางส่วนยังไม่ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน – ใช้ภาษาและคำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	**3**
– บันทึกผลงานยึดตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน แนวคิดหลักบางส่วนไม่ถูกต้อง ส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญมีไม่ครบถ้วน – ใช้ภาษาและคำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	**2**
– บันทึกผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน และแนวคิดหลักส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง – ใช้ภาษาและคำศัพท์ไม่ถูกต้อง	**1**

ตัวอย่างแบบประเมินโครงงาน

เรื่อง _____ **กลุ่มที่** _____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน				รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงงาน	เนื้อหาของโครงงาน	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงงาน		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

รายการที่ 1 ความสำคัญของการจัดทำโครงงาน

4 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ในชีวิตจริง

3 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บางส่วนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

2 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

1 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

รายการที่ 2 เนื้อหาของโครงงาน

4 หมายถึง เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี

3 หมายถึง เนื้อหาเกือบทั้งหมดถูกต้อง ใช้แนวคิดที่เหมาะสม มีข้อมูลข่าวสารบางเรื่องไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข

2 หมายถึง เนื้อหาบางส่วนถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารบางส่วนต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข

1 หมายถึง เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไขทั้งหมด

รายการที่ 3 กระบวนการทำงาน

4 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน

3 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน

2 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม

1 หมายถึง มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ

รายการที่ 4 การนำเสนอโครงงาน

4 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2 หมายถึง สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วนขาดสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด

1 หมายถึง สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 4 รายการ ถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินโครงงาน (ทั่วไป)

ชื่อโครงงาน _____ **กลุ่มที่** _____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน					รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน	วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติตามแผน	สามารถนำไปใช้กับปัญหาในชีวิตประจำวัน	เขียนรายงานนำเสนอ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1									
2									
3									
4									
5									

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

รายการที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

4 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก

3 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี

2 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้

1 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

รายการที่ 2 วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

4 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม

3 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม

2 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้

1 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

รายการที่ 3 ลงมือปฏิบัติตามแผน

4 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด

3 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

2 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน

1 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

รายการที่ 4 สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

4 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้องและต่อเนื่อง

3 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้องแต่ขาดความต่อเนื่อง

2 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อยมาก หรือไม่นำไปใช้เลย

รายการที่ 5 เขียนรายงานนำเสนอ

4 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน

3 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน

2 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน

1 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก เห็นขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 2 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5 รายการ ถือว่าผ่าน

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจและมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่า การปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามภาพจริงที่ให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริงสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานมีหลายลักษณะ เช่น บทความ การเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า การทำโครงงาน บันทึกการบรรยาย บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อผลงาน _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.**_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ **เรื่อง**_____

รายการประเมิน	บันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
1. เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน	
2. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	
3. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้น ควรปรับปรุงอย่างไร	
4. ผลงานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	

ความเห็นของครูหรือที่ปรึกษา

_____

_____

_____

_____

ความเห็นของผู้ปกครอง

_____

_____

_____

_____

ผลการประเมินของครูหรือที่ปรึกษา

_____

_____

_____

_____

ตัวอย่างแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

เรื่อง _____ **กลุ่มที่**_____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น**_____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	1	2	3	4
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
2. แนวความคิดหลัก				
3. การประเมินผล				
4. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
รายการที่ 1 โครงสร้างและองค์ประกอบ	
4	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วนและจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
3	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วนและส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
2	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนน้อย แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
1	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญและการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
รายการที่ 2 แนวความคิดหลัก	
4	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
3	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
2	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนว่าได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะนำไปใช้ประโยชน์
1	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ น้อยมาก
รายการที่ 3 การประเมินผล	
4	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปไว้อย่างชัดเจนหลายโครงการ
3	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป
2	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่จะทำต่อไปแต่ไม่ชัดเจน
1	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมากและไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ

รายการที่ 4 การนำเสนอ	
4	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นส่วนมาก
2	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นบางส่วน
1	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
4	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการหรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอและไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
2	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจน หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา
1	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดบันทึกไว้

ตอนที่ 1
คำชี้แจงการจัดแผนการจัดการเรียนรู้
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
(ประวัติศาสตร์ ม. 2)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. แนวทางการใช้แผนการจัดการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ครูใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการแบ่งหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้แบ่งเนื้อหาเป็น 9 หน่วย สามารถใช้ควบคู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้นำเสนอรายละเอียดไว้ครบถ้วนตามแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้พัฒนาองค์ความรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้อย่างครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ครูควรศึกษาคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้นี้ให้ละเอียดเพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สถานการณ์ และสภาพของนักเรียน

ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะแบ่งแผนการจัดการเรียนรู้ออกเป็นรายชั่วโมงซึ่งมีจำนวนมากน้อยไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความยาวของเนื้อหาสาระ และในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีองค์ประกอบดังนี้

1. ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน แสดงขอบข่ายเนื้อหาการจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมความรู้ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ทักษะ/กระบวนการ และภาระงาน/ชิ้นงาน

2. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design (Backward Design Template) เป็นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จะระบุว่าในหน่วยการเรียนรู้นี้แบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้กี่แผน และแต่ละแผนใช้เวลาในการจัดกิจกรรมกี่ชั่วโมง

3. แผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ตามกรอบแนวคิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ประกอบด้วย

3.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยลำดับที่ของแผน ชื่อแผน และเวลาเรียน เช่น แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เวลา 1 ชั่วโมง

3.2 สาระสำคัญ เป็นความคิดรวบยอดของเนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

3.3 ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ตรวจสอบนักเรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาที่นำเสนอในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

3.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นส่วนที่บอกจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนภายหลังจากเรียนจบในแต่ละแผน ทั้งในด้านความรู้ (K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (P) ซึ่งสอดคล้องสัมพันธ์กับตัวชี้วัดชั้นปีและเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้นั้น ๆ

3.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ว่าหลังจากจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว นักเรียนมีพัฒนาการ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้หรือไม่ และมีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริมในด้านใดบ้าง ดังนั้น ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้จึงได้ออกแบบวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ของนักเรียนไว้อย่างหลากหลาย เช่น การทำแบบทดสอบ การตอบคำถามสั้น ๆ การตรวจผลงาน การสังเกตพฤติกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและกลุ่ม โดยเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้

วิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เหล่านี้ครูสามารถนำไปใช้ประเมินนักเรียนได้ ทั้งในระหว่างการจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.6 สาระการเรียนรู้ เป็นหัวเรื่องย่อยที่นำมาจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง

3.7 แนวทางบูรณาการ เป็นการเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องที่เรียนรู้ของแต่ละแผนให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ เพื่อให้การเรียนรู้สอดคล้องและครอบคลุมสถานการณ์จริง

3.8 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เนื้อหาในแต่ละเรื่อง โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ครูนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้น ได้แก่

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน
ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้
ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน
ขั้นที่ 4 นำไปใช้
ขั้นที่ 5 สรุป

3.9 กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมเสนอแนะสำหรับให้นักเรียนได้พัฒนาเพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากที่ได้จัดการเรียนรู้มาแล้วในชั่วโมงเรียน กิจกรรมเสนอแนะมี 2 ลักษณะ คือ กิจกรรมสำหรับผู้ที่มีความสามารถพิเศษและต้องการศึกษาค้นคว้าเนื้อหานั้น ๆ ให้ลึกซึ้งกว้างขวางยิ่งขึ้น และกิจกรรมสำหรับการเรียนรู้ให้ครบตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการซ่อมเสริม

3.10 สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ เป็นรายชื่อสื่อการเรียนรู้ทุกประเภทที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่อบุคคล เช่น หนังสือ เอกสารความรู้ รูปภาพ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต วีดิทัศน์ ปราชญ์ชาวบ้าน

3.11 บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นส่วนที่ให้ครูบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ว่าประสบความสำเร็จหรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรเกิดขึ้นบ้าง ได้แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นอย่างไร สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผนมีอะไรบ้าง และข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

นอกจากนี้ยังอำนวยความสะดวกให้ครู โดยจัดทำเอกสารและความรู้เสริมสำหรับครูบันทึกลงในแผ่นซีดี (CD) ประกอบด้วย

1.มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ (ประวัติศาสตร์ ม. 2)

2. โครงงาน (Project Work) และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

3. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง ซึ่งออกแบบตามแนวคิด Backward Design

4. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

5. แบบทดสอบกลางภาค เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้กลางภาค 3 ด้าน ได้แก่

5.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

5.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางประเมิน

5.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางประเมิน

6. แบบทดสอบปลายภาค เป็นแบบทดสอบเพื่อใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ปลายภาค 3 ด้าน ได้แก่

6.1 ด้านความรู้ มีแบบทดสอบทั้งที่เป็นแบบปรนัยและแบบอัตนัย

6.2 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เป็นตารางประเมิน

6.3 ด้านทักษะ/กระบวนการ เป็นตารางประเมิน

7. ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมิน

ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาครบทุกสมรรถนะสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ สมรรถนะในการสื่อสาร การคิด การ

แก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และกิจกรรมเสนอแนะเพื่อการเรียนรู้เพิ่มเติมให้เต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้นี้แล้ว

นอกจากนี้ ครูสามารถปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของนักเรียน และสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ ซึ่งจะใช้เป็นผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนวิทยฐานะได้ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้อำนวยความสะดวกให้ครู โดยได้พิมพ์โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design ให้ครูเพิ่มเติมเฉพาะส่วนที่ครูปรับปรุงเองไว้ด้วยแล้ว

2. สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้

คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** เล่มนี้สามารถใช้คู่กับหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ และแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ทุกเล่มได้กำหนดสัญลักษณ์กำกับกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ทุกกิจกรรมเพื่อช่วยให้ครูและนักเรียนทราบลักษณะของกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย สัญลักษณ์ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้มีดังนี้

โครงงาน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาการคิด การวางแผน และการแก้ปัญหา

การพัฒนากระบวนการคิด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อพัฒนากระบวนการคิดด้านต่าง ๆ

การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การทำประโยชน์ให้สังคม เป็นกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติในการทำประโยชน์เพื่อสังคม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

การปฏิบัติจริง/ฝึกทักษะ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงหรือฝึกปฏิบัติเพื่อเกิดทักษะอันจะช่วยให้การเรียนรู้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์และติดตัวคงทน

การศึกษาค้นคว้า/สืบค้น เป็นกิจกรรมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าหรือสืบค้นข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจนเกิดเป็นนิสัย

การสำรวจ เป็นกิจกรรมให้นักเรียนสำรวจ รวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ หาเหตุหาผล ฝึกความเป็นผู้รอบคอบ

ทักษะการพูด เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการพูดประเภทต่าง ๆ

ทักษะการเขียน เป็นกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ

กิจกรรมสำหรับกลุ่มพิเศษ เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้พัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ

กิจกรรมสำหรับซ่อมเสริม เป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนใช้เรียนซ่อมเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดชั้นปี

3. การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

การจัดการเรียนรู้หรือการสอนเป็นงานที่ครูทุกคนต้องใช้กลวิธีต่าง ๆ มากมายเพื่อให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้และเกิดผลตามที่ครูคาดหวัง การจัดการเรียนรู้จัดเป็นศาสตร์ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถตลอดจนประสบการณ์อย่างมาก ครูบางคนอาจจะละเลยเรื่องของการออกแบบการจัดการเรียนรู้หรือการออกแบบการสอน ซึ่งเป็นงานที่ครูจะต้องทำก่อนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ทำอย่างไร ทำไมจึงต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ ครูทุกคนผ่านการศึกษาและได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้มาแล้ว ในอดีตการออกแบบการจัดการเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การวางแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ปัจจุบันการเรียนรู้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัว ดังนั้นการออกแบบการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ครูจำเป็นต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

แกรนต์ วิกกินส์ (Grant Wiggins) และเจย์ แมกไท (Jay McTighe) นักการศึกษาชาวอเมริกันได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า Backward Design อันเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ครูจะต้องกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนก่อน โดยทั้งสองให้ชื่อว่า ความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) เมื่อกำหนดความเข้าใจที่คงทนได้แล้ว ครูจะต้องบอกให้ได้ว่าความเข้าใจที่คงทนของนักเรียนนี้เกิดจากอะไร นักเรียนจะต้องมีหรือแสดงพฤติกรรมอะไรบ้าง ครูมีหรือใช้วิธีการวัดอะไรบ้างที่จะบอกว่านักเรียนมีหรือแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นแล้ว จากนั้นครูจึงนึกถึงวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่คงทนต่อไป

แนวคิด Backward Design

Backward Design เป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ผลลัพธ์ปลายทางเป็นหลัก ซึ่งผลลัพธ์ปลายทางนี้จะเกิดขึ้นกับนักเรียนก็ต่อเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ ครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กรอบแนวคิดที่เป็นเหตุเป็นผลและมีความสัมพันธ์กัน จากนั้นจึงจะลงมือเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ขยายรายละเอียดเพิ่มเติมให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดหลักของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design มีขั้นตอนหลักที่สำคัญ
3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ก่อนที่จะกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนนั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

1. นักเรียนควรจะมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำสิ่งใดได้บ้าง

2. เนื้อหาสาระใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจของนักเรียนและความเข้าใจที่คงทน (Enduring Understanding) ที่ครูต้องการจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนมีอะไรบ้าง

เมื่อจะตอบคำถามสำคัญดังกล่าวข้างต้น ให้ครูนึกถึงเป้าหมายของการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ด้านเนื้อหาระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือท้องถิ่น การทบทวนความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากมาตรฐานแต่ละระดับจะมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระต่าง ๆ ซึ่งมีความแตกต่างลดหลั่นกันไป ด้วยเหตุนี้ขั้นที่ 1 ของ Backward Design ครูจึงต้องจัดลำดับความสำคัญและเลือกผลลัพธ์ปลายทางของนักเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่คงทนต่อไป

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน

ความเข้าใจที่คงทนคืออะไร ความเข้าใจที่คงทนเป็นความรู้ที่ลึกซึ้ง ได้แก่ ความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ และหลักการของเนื้อหาและวิชาที่นักเรียนเรียนรู้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ เป็นความรู้ที่อิงเนื้อหา ความรู้นี้เกิดจากการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ของนักเรียนและเป็นองค์ความรู้ที่นักเรียนสร้างขึ้นด้วยตนเอง

การเขียนความเข้าใจที่คงทนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

ถ้าความเข้าใจที่คงทนหมายถึงสาระสำคัญของสิ่งที่จะเรียนรู้แล้ว ครูควรจะรู้ว่าสาระสำคัญหมายถึงอะไร คำว่า สาระสำคัญ มาจากคำว่า Concept ซึ่งนักการศึกษาของไทยแปลเป็นภาษาไทยว่า สาระสำคัญ ความคิดรวบยอด มโนทัศน์ มโนมติ และสังกัป ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นิยมใช้คำว่า สาระสำคัญ

สาระสำคัญเป็นข้อความที่แสดงแก่นหรือเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปรวมและข้อแตกต่างเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจครอบคลุมข้อเท็จจริง กฎ ทฤษฎี ประเด็น และการสรุปสาระสำคัญและข้อความที่มีลักษณะรวบยอดอย่างอื่น

ประเภทของสาระสำคัญ

1. ระดับกว้าง (Broad Concept)

2. ระดับการนำไปใช้ (Operative Concept หรือ Functional Concept)

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับกว้าง

- ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยแบ่งออกเป็นหลายยุคสมัย

ตัวอย่างสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

- ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยแบ่งออกได้เป็น 2 สมัย คือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์

แนวทางการเขียนสาระสำคัญ

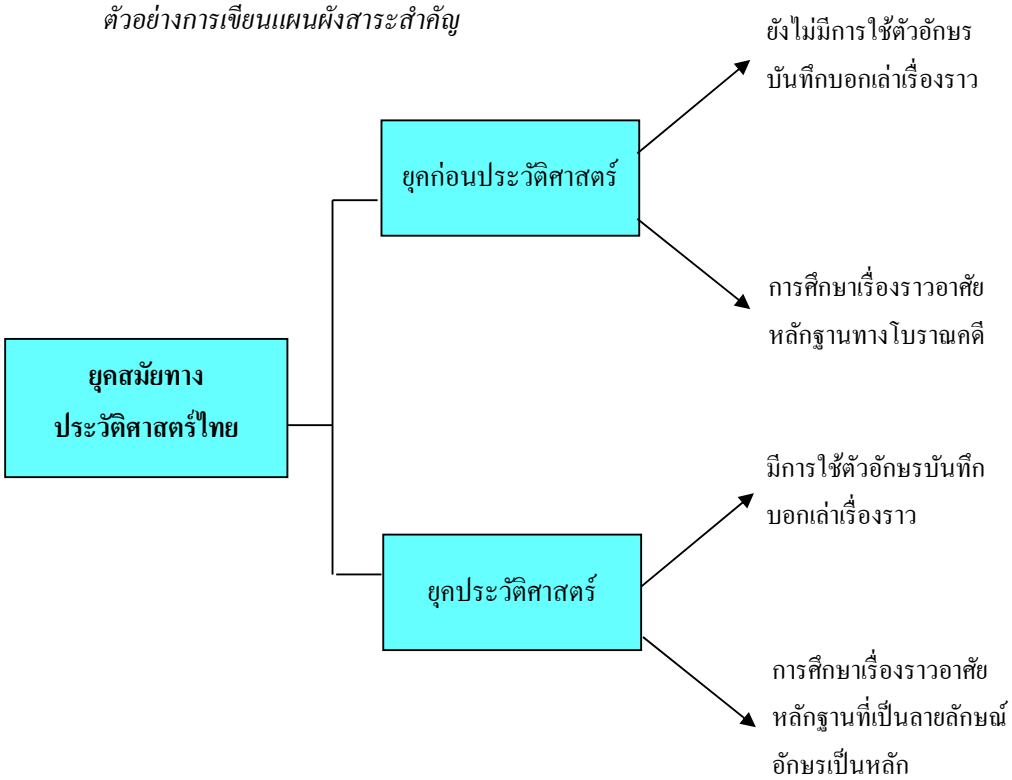
1. ให้เขียนสาระสำคัญของทุกเรื่อง โดยแยกเป็นข้อ ๆ (จำนวนข้อของสาระสำคัญจะเท่ากับจำนวนเรื่อง)

2. การเขียนสาระสำคัญที่ดีควรเป็นสาระสำคัญระดับการนำไปใช้

3. สาระสำคัญต้องครอบคลุมประเด็นสำคัญครบถ้วน เพราะหากขาดส่วนใดไปแล้วจะทำให้นักเรียนรับสาระสำคัญที่ผิดไปทันที

4. การเขียนสาระสำคัญที่จะให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ วิธีการหนึ่ง คือ การเขียนแผนผังสาระสำคัญ

ตัวอย่างการเขียนแผนผังสาระสำคัญ

สาระสำคัญของการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทย: ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ไทยแบ่งออกได้เป็น 2 สมัย คือ สมัยก่อนประวัติศาสตร์และสมัยประวัติศาสตร์ โดยใช้ช่วงเวลาที่มีการใช้ตัวอักษรบันทึกบอกเล่าเรื่องราวเป็นเกณฑ์

5. การเขียนสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใดควรเขียนลักษณะเด่นที่มองเห็นได้หรือนึกได้ออกมาเป็นข้อ ๆ แล้วจำแนกลักษณะเหล่านั้นเป็นลักษณะจำเพาะและลักษณะประกอบ

6. การเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญ ควรใช้ภาษาที่มีการขัดเกลาอย่างดี เลี่ยงคำที่มีความหมายกำกวมหรือฟุ่มเฟือย

ตัวอย่างการเขียนสาระสำคัญ **เรื่อง หลักฐานชั้นต้น**

หลักฐานชั้นต้น	ลักษณะจำเพาะ	ลักษณะประกอบ
เป็นลายลักษณ์อักษร	–	✓
บันทึกไว้โดยผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้น ๆ	✓	–
บันทึกไว้โดยผู้รู้เห็นเหตุการณ์ด้วยตนเอง	✓	–
เป็นสิ่งที่มนุษย์โบราณสร้างไว้หรือทิ้งไว้	–	✓

สาระสำคัญของหลักฐานชั้นต้น: หลักฐานชั้นต้น คือ หลักฐานที่บันทึกไว้โดยผู้เกี่ยวข้องในเหตุการณ์หรือรู้เห็นเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งอาจเป็นลายลักษณ์อักษรหรือเป็นสิ่งที่มนุษย์โบราณสร้างไว้หรือทิ้งไว้ก็ได้

ขั้นที่ 2 กำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

เมื่อครูกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการขั้นต่อไปขอให้ครูตอบคำถามสำคัญต่อไปนี้

– นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกในลักษณะใดจึงทำให้ครูทราบว่า นักเรียนบรรลุผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้แล้ว

– ครูมีหลักฐานหรือใช้วิธีการใดที่สามารถระบุได้ว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหรือแสดงออกตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้

การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เน้นให้ครูรวบรวมหลักฐานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่จำเป็นและมีหลักฐานเพียงพอที่จะกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์แล้ว ไม่ใช่เรียนแค่ให้จบตามหลักสูตรหรือเรียนตามชุดของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูกำหนดไว้เท่านั้น วิธีการของ Backward Design ต้องการกระตุ้นให้ครูคิดล่วงหน้าว่า ครูควรจะกำหนดและรวบรวมหลักฐานเชิงประจักษ์อะไรบ้างก่อนที่จะออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักฐานดังกล่าวควรจะเป็นหลักฐานที่สามารถใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนและครูได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ครูควรใช้วิธีการวัดและประเมินผลแบบต่อเนื่องอย่างไม่เป็นทางการและเป็นทางการ

ตลอดระยะเวลาที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ต้องการให้ครูทำการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เรียกว่า "สอนไปวัดผลไป"

จึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้ครูควรนึกถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกของนักเรียน โดยพิจารณาจากผลงานหรือชิ้นงานที่เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว และเกณฑ์ที่ใช้ประเมินควรเป็นเกณฑ์คุณภาพในรูปของมิติคุณภาพ (Rubrics) อย่างไรก็ตาม ครูอาจจะมีหลักฐานหรือใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น การทดสอบก่อนและหลังเรียน การสัมภาษณ์ การศึกษาค้นคว้า การฝึกปฏิบัติขณะเรียนรู้ประกอบด้วยก็ได้

หลังจากที่ครูได้กำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนแล้ว ครูควรกำหนดภาระงานและวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามผลลัพธ์ปลายทางที่กำหนดไว้แล้ว

ภาระงาน หมายถึง งานหรือกิจกรรมที่กำหนดให้นักเรียนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ลักษณะสำคัญของงานจะต้องเป็นงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริงในชีวิตประจำวัน เป็นเหตุการณ์จริงมากกว่ากิจกรรมที่จำลองขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบ ซึ่งเรียกว่า งานที่ปฏิบัติเป็นงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน (Meaningful Task) นอกจากนี้งานและกิจกรรมจะต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ตัวชี้วัดชั้นปี/มาตรฐานการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ทั้งนี้เมื่อได้ภาระงานครบถ้วนตามที่ต้องการแล้ว ครูจะต้องนึกถึงวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีอยู่มากมายหลายประเภท ครูจะต้องเลือกให้เหมาะสมกับภาระงานที่นักเรียนปฏิบัติ

ตัวอย่างภาระงาน/ชิ้นงานเรื่อง ประเภทของหลักฐานทางทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนดังตาราง

ตัวอย่าง ภาระงาน/ชิ้นงาน แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การวัดและประเมินผล			กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้
			วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์		
ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ *(ส 4.1 ม. 2/1)*	ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	1. การวิเคราะห์และอภิปรายกลุ่ม 2. การนำเสนอผลงาน	1. ซักถามความรู้ 2. ตรวจผลงาน 3. ประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	1. แบบ ซักถาม 2. แบบตรวจสอบผลงาน 3. แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	1. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 2. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ 3. เกณฑ์คุณภาพ 4 ระดับ	1. ซักถามความรู้อภิปรายกลุ่ม และนำเสนอผลการอภิปรายหน้าชั้นเรียน 2. สืบค้นความรู้โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	1. แบบทดสอบก่อนเรียน 2. ประเด็นการอภิปราย 3. แบบประเมิน พฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม 4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 5. แบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 6. คู่มือการสอน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2

การสร้างความเข้าใจที่คงทน

ความเข้าใจที่คงทนจะเกิดขึ้นได้ นักเรียนจะต้องมีความสามารถ 6 ประการ ได้แก่

1. การอธิบาย ชี้แจง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการอธิบายหรือชี้แจงในสิ่งที่เรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สอดคล้อง มีเหตุมีผล และเป็นระบบ

2. การแปลความและตีความ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการแปลความและตีความได้อย่างมีความหมาย ตรงประเด็น กระจ่างชัด และทะลุปรุโปร่ง

3. การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิผล มีประสิทธิภาพ และคล่องแคล่ว

4. การมีมุมมองที่หลากหลาย เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีมุมมองที่น่าเชื่อถือเป็นไปได้ มีความลึกซึ้ง แจ่มชัด และแปลกใหม่

5. การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความละเอียดรอบคอบ เปิดเผย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ระมัดระวังที่จะไม่ให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อผู้อื่น

6. การรู้จักตนเอง เป็นความสามารถที่นักเรียนแสดงออกโดยการมีความตระหนักรู้ สามารถประมวลผลข้อมูลจากแหล่งที่หลากหลาย ปรับตัวได้ รู้จักใคร่ครวญ และมีความเฉลียวฉลาด

นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคม ด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ มีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

นอกจากสมรรถนะสำคัญของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กล่าวแล้วข้างต้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ธำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์จะแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคีปรองดอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่นทั้งทางกาย วาจา และใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตจะพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

3. มีวินัย เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ผู้ที่มีวินัยจะปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

4. ใฝ่เรียนรู้ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้จะแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. อยู่อย่างพอเพียง เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้ที่อยู่อย่างพอเพียงจะดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ มีการวางแผนป้องกันความเสี่ยงและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

6. มุ่งมั่นในการทำงาน เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การงาน ด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้ที่มุ่งมั่นในการทำงานจะแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเพียรพยายาม ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

7. รักความเป็นไทย เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้ที่รักความเป็นไทยจะมีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์

สืบทอด เผยแพร่ภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูกตเวที ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

8. มีจิตสาธารณะ เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะจะเป็นผู้ให้และผู้ช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชนน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยแรงกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังผลตอบแทน

ดังนั้นการกำหนดภาระงานให้นักเรียนปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกวิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้นั้น ครูควรคำนึงถึงความสามารถของนักเรียน 6 ประการตามแนวคิด Backward Design สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้ภาระงาน วิธีการ และเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ครอบคลุมสิ่งที่สะท้อนผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward design ในขั้นที่ 2 นี้ ครูจะต้องคำนึงถึงภาระงาน วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ มีประสิทธิภาพ ตรงกับสภาพจริง มีความยืดหยุ่น และสร้างความสบายใจแก่นักเรียนเป็นสำคัญ

ขั้นที่ 3 วางแผนการจัดการเรียนรู้

เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำหนดผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน รวมทั้งกำหนดภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว ขั้นต่อไปครูควรนึกถึงกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่จะจัดให้แก่นักเรียน การที่ครูจะนึกถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะจัดให้นักเรียนได้นั้น ครูควรตอบคำถามสำคัญ ต่อไปนี้

- ถ้าครูต้องการจะจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนเกิดความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดรวบยอด หลักการ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามที่กำหนดไว้ รวมทั้งเกิดเป็นความเข้าใจที่คงทนต่อไปนั้น ครูสามารถใช้วิธีการง่าย ๆ อะไรบ้าง
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยเป็นสื่อนำให้นักเรียนเกิดความรู้และทักษะที่จำเป็นมีอะไรบ้าง
- สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมและดีที่สุด ซึ่งจะทำให้นักเรียนบรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรมีอะไรบ้าง
- กิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ควรจัดกิจกรรมใดก่อนและควรจัดกิจกรรมใดหลัง
- กิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบไว้เพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนเกิดผลลัพธ์ปลายทางตามแนวคิด Backward Design นั้น วิกกินส์และแมกไทได้เสนอแนะให้ครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดของ **WHERETO** (ไปที่ไหน) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

W แทน กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้นั้นจะต้องช่วยให้นักเรียนรู้ว่าหน่วยการเรียนรู้นี้จะดำเนินไปในทิศทางใด (Where) และสิ่งที่คาดหวังคืออะไร (What) มีอะไรบ้างที่ช่วยให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานและความสนใจอะไรบ้าง

H แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรดึงดูดความสนใจของนักเรียนทุกคน (Hook) ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในสิ่งที่จะเรียนรู้ (Hold) และใช้สิ่งที่นักเรียนสนใจเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมและจัดให้ (Equip) นักเรียนได้มีประสบการณ์ (Experience) ในแนวคิดหลัก/ความคิดรวบยอด และสำรวจ รวมทั้งวินิจฉัย (Explore) ในประเด็นต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

R แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้คิดทบทวน (Rethink) ปรับ (Revise) ความเข้าใจในความรู้และงานที่ปฏิบัติ

E แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมิน (Evaluate) ผลงานและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้

T แทน กิจกรรมการเรียนรู้ควรออกแบบ (Tailored) สำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถที่แตกต่างกันของนักเรียน

O แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้เป็นระบบ (Organized) ตามลำดับการเรียนรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างองค์ความรู้ตั้งแต่เริ่มแรกและตลอดไป ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล

อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ การลำดับบทเรียน รวมทั้งสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่เฉพาะเจาะจงนั้นจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อครูได้มีการกำหนดผลลัพธ์ปลายทาง หลักฐานและวิธีการวัดและประเมินผลที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริงแล้ว การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเพียงสื่อที่จะนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จที่ต้องการเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ถ้าครูมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยทำให้การวางแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถทำให้นักเรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ได้

โดยสรุปจึงกล่าวได้ว่า ขั้นนี้เป็นการค้นหาสื่อการเรียนรู้ แหล่งการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียน กิจกรรมที่กำหนดขึ้นควรเป็นกิจกรรมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างและสรุปเป็นความคิดรวบยอดและหลักการที่สำคัญของสาระที่เรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจที่คงทน รวมทั้งความรู้สึกและค่านิยมที่ดีไปพร้อม ๆ กับทักษะความชำนาญ

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดBackward Design

หน่วยการเรียนรู้ที่

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดชั้นปี 1. ..... 2.	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน **นักเรียนจะเข้าใจว่า...** 1. ..... 2.	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน** 1. ..... 2. .....
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน **นักเรียนจะรู้ว่า...** 1. ..... 2.	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...** 1. ..... 2. .....
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 ..... 1.2	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) ..... 2)	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) ..... 2) .....
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1 ..... 3.2 ..... 3.3	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
....	

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงจากการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design เขียนโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน... (ระบุลำดับที่และชื่อของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง... (ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่... (ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น... (ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

เวลา... (ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

หน่วยการเรียนรู้ที่... (ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

สาระสำคัญ... (เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดชั้นปี... (ระบุตัวชี้วัดชั้นปีที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้... (ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้... (ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

แนวทางบูรณาการ... (เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

กระบวนการจัดการเรียนรู้... (กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ... (ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้... (ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้... (ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ในส่วนของการเขียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้น ให้ครูที่เขียนแผนการจัดการเรียนรู้นำขั้นตอนหลักของเทคนิคและวิธีการของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การเรียนแบบแก้ปัญหา การศึกษาเป็นรายบุคคล การอภิปรายกลุ่มย่อย/กลุ่มใหญ่ การฝึกปฏิบัติการ การสืบค้นข้อมูล ฯลฯ มาเขียนในขั้นสอน โดยให้คำนึงถึงธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้

การใช้แนวคิดของการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design จะช่วยให้ครูมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้และใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของ สพฐ. ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้–การวัดและประเมินผล ประวัติศาสตร์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 (2) และ (3) ได้ระบุแนวทางการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริง และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ปัญหา ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าวนี้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในคู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ม. 2 เล่มนี้จึงยึดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ผสมผสานเชื่อมโยงสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวข้อเรื่องหรือประเด็นที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาในองค์รวม เป็นธรรมชาติ สอดคล้องกับสภาพและปัญหาที่เกิดในวิถีชีวิตของนักเรียน

แนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เปลี่ยนแปลงบทบาทของครูจากการเป็นผู้ชี้นำหรือถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก และส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนโดยใช้วิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้และนำความรู้ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้ **ประวัติศาสตร์ ม. 2** นี้จึงได้นำเสนอทฤษฎีและเทคนิควิธีการเรียนการสอนมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

วิธีสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ มีดังนี้

1. การกำหนดปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษา ควรเริ่มต้นที่คำถามทางประวัติศาสตร์ หรือประเด็นทางประวัติศาสตร์ มีลักษณะชัดเจน รัดกุม และเปิดกว้างพอสมควรเพื่อที่จะนำไปศึกษาหาข้อสรุปได้

2. การรวบรวมหลักฐาน เป็นการรวบรวมหลักฐานทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาหรือเรื่องที่จะศึกษามาให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน เป็นขั้นตรวจสอบว่าหลักฐานเป็นของจริงหรือปลอม และประเมินความน่าเชื่อถือหลักฐาน

4. การตีความหลักฐานและวิเคราะห์ คือ การทำความเข้าใจว่าหลักฐานนั้นหมายความว่าอย่างไร หรือบอกข้อเท็จจริงอะไร แล้วนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์หรือแยกแยะ แยกประเภทเพื่อความสะดวกแก่การเรียบเรียง

5. การเรียบเรียงและนำเสนอ เป็นการนำข้อเท็จจริงที่ค้นพบหรือตีความได้มาเรียบเรียงเป็นเรื่องราวแล้วเผยแพร่ต่อไป

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้หลากหลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหา สื่อและแหล่งการเรียนรู้ ครูควรเลือกใช้ให้เหมาะสม ดังนั้น บทบาทของครูจึงมีความสำคัญมาก

นอกจากแนวการสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ดังกล่าวแล้ว การจัดการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ สามารถนำทฤษฎี เทคนิค และวิธีการเรียนรู้อื่น ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ได้อีก เช่น

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-Based Learning–BBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่อิงผลการวิจัยทางประสาทวิทยา ซึ่งได้เสนอแนะไว้ว่า ตามธรรมชาตินั้นสมองเรียนรู้ได้อย่างไร

โดยได้กล่าวถึงโครงสร้างที่แท้จริงของสมองและการทำงานของสมองมนุษย์ที่มีการแปรเปลี่ยนไปตามขั้นของการพัฒนา ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดของการสร้างสรรค์การจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning–PBL) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนร่วมกันแก้ปัญหาภายใต้การแนะนำของผู้สอน ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามและช่วยกันค้นหาคำตอบ โดยอาจใช้ความรู้เดิมมาแก้ปัญหา หรือศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมสำหรับการแก้ปัญหา นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้ามาสรุปเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหา แล้วช่วยกันประเมินการแก้ปัญหาเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาครั้งต่อไป สำหรับขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

3. การจัดการเรียนรู้แบบพหุปัญญา (Multiple Intelligences) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาองค์รวมของนักเรียนทั้งสมองด้านซ้ายและสมองด้านขวา บนพื้นฐานความสามารถและสติปัญญาที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล มุ่งหมายจะให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาหรือสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ภายใต้ความหลากหลายของวัฒนธรรมหรือสภาพแวดล้อม

4. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดสถานการณ์และบรรยากาศให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ฝึกให้นักเรียนที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งสติปัญญาและความถนัดร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม ร่วมกันศึกษาค้นคว้า

5. การจัดการเรียนรู้แบบใช้หมวกความคิด 6 ใบ (Six Thinking Hats) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและตอบคำถามที่ใช้ความคิดในลักษณะต่าง ๆ โดยสามารถอธิบายเหตุผลประกอบหรือวิเคราะห์วิจารณ์ได้

6. การจัดการเรียนรู้สืบสวนสอบสวน (Inquiry Process) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนค้นหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ มีหลักเกณฑ์ โดยนักเรียนจะต้องใช้ความสามารถของตนเองคิดค้น สืบเสาะ แก้ปัญหา หรือคิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ด้วยตนเอง

7. การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งฝึกให้นักเรียนเรียนรู้จากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทำความเข้าใจปัญหา วางแผนแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และตรวจสอบหรือมองย้อนกลับ

8. การจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project Work) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ โดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้หรือค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่นักเรียนอยากรู้หรือสงสัย ด้วยวิธีการต่าง ๆ อย่างหลากหลาย

9. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติ (Active Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ทดลองทำด้วยตนเอง เพื่อจะได้เรียนรู้ขั้นตอนของงาน รู้จักวิธีแก้ปัญหาในการทำงาน

10. การจัดการเรียนรู้แบบสร้างผังความคิด (Concept Mapping) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดกลุ่มความคิดรวบยอด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กันระหว่างความคิดหลักและความคิดรองลงไป โดยนำเสนอเป็นภาพหรือเป็นผัง

11. การจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experience Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ แล้วกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะใหม่ ๆ เจตคติใหม่ ๆ หรือวิธีการคิดใหม่ ๆ

12. การเรียนรู้โดยการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น โดยอาจกำหนดให้แสดงบทบาทสมมุติที่เป็นพฤติกรรมของบุคคลอื่น หรือแสดงพฤติกรรมในบทบาทของตนเองในสถานการณ์ต่าง ๆ

13. การเรียนรู้จากเกมจำลองสถานการณ์ (Simulation Gaming) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่คล้ายกับการแสดงบทบาทสมมุติ แต่เป็นการให้เล่นเกมจำลองสถานการณ์ โดยครูนำสถานการณ์จริงมาจำลองไว้ในห้องเรียน โดยการกำหนดกฎ กติกา เงื่อนไขสำหรับเกมนั้น ๆ แล้วให้ผู้เรียนไปเล่นเกมหรือกิจกรรมในสถานการณ์จำลองนั้น

14. การจัดการเรียนรู้แบบกลับด้านชั้นเรียน (Flipped Classroom) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดว่า เรียนที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน เป็นการกลับมุมมองจากการให้บทบาทและความสำคัญที่ครูไปให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน จากเดิมสิ่งที่ทำในชั้นเรียนนำไปทำที่บ้าน และนำสิ่งที่มอบหมายให้ทำที่บ้านมาทำในชั้นเรียน โดยครูคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และตอบข้อสงสัยในระหว่างการทำงาน/กิจกรรมของนักเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ต้องจัดควบคู่กับการวัดและการประเมินผลตามภาระงาน/ชิ้นงานที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด แผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้เสนอการวัดและประเมินผลครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการ เน้นวิธีการวัดที่หลากหลายตามสถานการณ์จริง การดูร่องรอยต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการดูกระบวนการทำงานและผลผลิตของงาน โดยออกแบบการประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน และแบบทดสอบประจำหน่วย พร้อมแบบฟอร์มและเกณฑ์การประเมิน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูไว้พร้อม ทั้งนี้ครูอาจเพิ่มเติมโดยการออกแบบการวัดและประเมินด้วยมิติคุณภาพ (Rubrics)

5. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้
และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่	โครงสร้างเนื้อหา/สาระการเรียนรู้	ความสอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัดชั้นปี/ช่วงชั้น												ข้อมูลเพิ่มเติม
		สาระที่ 4												
		มฐ. ส 4.1			มฐ. ส 4.2				มฐ. ส 4.3					
		1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	
1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ทางประวัติศาสตร์														
	1. ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	*												
	2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและธนบุรี		*											
	3. การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน		*											
	4. การตีความหลักฐาน			*										
2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา														
	1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา								*					
	2. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น								*					
	3. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง								*					
	4. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย								*					
	5. ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา								*					
3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา														
	1. สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคม									*				
	2. องค์ประกอบของสังคมอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม									*				

	3. พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา									*				
	4. ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา									*				
	5. รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา									*				
4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา														
	1. นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา									*				
	2. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน									*				
	3. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก									*				
	4. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก									*				
5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี														
	1. การกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี								*					
	2. การปราบชุมนุมต่าง ๆ								*					
	3. การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี								*					
	4. สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี								*					
	5. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี								*					
6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี														
	1. ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี										*			
	2. ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี										*			
7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี														
	1. บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา								*					
	2. บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี								*					

8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย														
	1. เอเชียตะวันออก				*									
	2. เอเชียใต้				*									
	3. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้				*									
	4. เอเชียกลาง				*									
9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย														
	1. อารยธรรมจีน					*								
	2. อารยธรรมอินเดีย					*								
	3. แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย					*								

6. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

คำอธิบายรายวิชา

ส 22101	**ประวัติศาสตร์**
รายวิชาพื้นฐาน	**กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม**
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	**40 ชั่วโมง**

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายวิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยาและธนบุรี การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการ โดยสังเขป พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

ศึกษา วิเคราะห์ อภิปรายพัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทยโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ กระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ มีความรัก ความภาคภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

ส 4.1 ม. 2/1, ม. 2/2, ม. 2/3

ส 4.2 ม . 2/1, ม. 2/2

ส 4.3 ม. 2/1, ม. 2/2, ม. 2/3

รวมทั้งหมด 8 ตัวชี้วัด

7. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

ส 22101 **ประวัติศาสตร์**

รายวิชาพื้นฐาน **กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 **40 ชั่วโมง**

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มฐ./ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนักคะแนน (100)
1	หลักฐานทางประวัติศาสตร์	ส 4.1 ม. 2/1, ม. 2/2, ม. 2/3	4	15
2	การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา	ส 4.3 ม. 2/1, ม. 2/2	4	15
3	สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา	ส 4.3 ม. 2/1	4	10
4	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา	ส 4.3 ม. 2/1	4	10
5	พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี	ส 4.3 ม. 2/1	4	16
6	ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี	ส 4.3 ม. 2/3	3	7
7	บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี	ส 4.3 ม. 2/1	3	7
8	พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย	ส 4.2 ม. 2/1	2	10
9	แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย	ส 4.2 ม. 2/2	6	10

หมายเหตุ: ส 22101 ประวัติศาสตร์ ม. 2 จัดเวลาเรียนให้นักเรียนได้เรียนตลอดปี เท่ากับ 40 ชั่วโมง การจัดทำโครงสร้างเวลาเรียนได้กำหนดเวลาเรียนไว้ 40 ชั่วโมง เวลาปฐมนิเทศ 1 ชั่วโมง เวลาในการทดสอบกลางภาค 1 ชั่วโมง และเวลาในการทดสอบปลายภาค 1 ชั่วโมง

8. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 เวลาเรียน 40 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนปฐมนิเทศ	ชั่วโมงที่ 1 ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน	
หน่วยที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ (3 แผน)	แผนที่ 1 ประเภทของหลักฐานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 2 ประเภทของหลักฐานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 1. ประเภทของหลักฐาน 2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี	
	แผนที่ 2 การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน (1ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 3 การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน 3. การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน	
	แผนที่ 3 การตีความหลักฐาน (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 4–5 การตีความหลักฐาน 4. การตีความหลักฐาน	
หน่วยที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา (3 แผน)	แผนที่ 4 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 6 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา	
	แผนที่ 5 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 7–8 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา 2. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น 3. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง 4. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 6 ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 9 ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา 5. ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา	
หน่วยที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **(4 แผน)**	แผนที่ 7 สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคม (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 10 สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคม 1. สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคม 2. องค์ประกอบของสังคมอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม	
	แผนที่ 8 พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 11 พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา 3. พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา	
	แผนที่ 9 ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและระบบเงินตรา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 12 ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและระบบเงินตรา 4. ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา	
	แผนที่ 10 รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 13 รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา 5. รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 **ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**	แผนที่ 11 นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 14 นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา 1. นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
สมัยอยุธยา (4 แผน)	แผนที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 2. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน	
	แผนที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 16–17 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก 3. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก	
	แผนที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 18–19 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก 4. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก	
		ชั่วโมงที่ 20 การทดสอบกลางปี	ปรับเปลี่ยนชั่วโมงทดสอบตามความเหมาะสม
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี (4 แผน)	แผนที่ 15 การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 21 การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 1. การกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 2. การปราบชุมนุมต่าง ๆ	
	แผนที่ 16 การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 22 การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี 3. การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
	แผนที่ 17 สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 23 สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี 4. สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี	
	แผนที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สมัยธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี 5. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี (2 แผน)	แผนที่ 19 ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 25 ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี 1. ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี	
	แผนที่ 20 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 26 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 2. ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 2.1 ศิลปกรรม ชั่วโมงที่ 27 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี (ต่อ) 2.2 ดนตรีและนาฏศิลป์ 2.3 วรรณกรรม 2.4 ประเพณี	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี	แผนที่ 21 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 28–29 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 1.บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา	

หน่วยการเรียนรู้ที่	แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชั่วโมงที่	หมายเหตุ
(2 แผน)	แผนที่ 22 บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 30 บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี 2. บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย (2 แผน)	แผนที่ 23 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 31 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ 1. เอเชียตะวันออก 2. เอเชียใต้	
	แผนที่ 24 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง (1 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 32 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง 3. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ 4. เอเชียกลาง	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย (3 แผน)	แผนที่ 25 อารยธรรมจีน (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 33–34 อารยธรรมจีน 1. อารยธรรมจีน	
	แผนที่ 26 อารยธรรมอินเดีย (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 35–36 อารยธรรมอินเดีย 2. อารยธรรมอินเดีย	
	แผนที่ 27 แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย (2 ชั่วโมง)	ชั่วโมงที่ 37–38 แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย 3. แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย	
		ชั่วโมงที่ 39–40 การทดสอบปลายปี	

ตอนที่ 2
แผนการจัดการเรียนรู้
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
(ประวัติศาสตร์ ม. 2)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

แผนปฐมนิเทศ
ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน
ประวัติศาสตร์ ม. 2

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียน **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ *(ส 4.1 ม. 2/1)*

2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ *(ส 4.1 ม. 2/2)*

3. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ *(ส 4.1 ม. 2/3)*

4. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

5. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

6. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

7. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา *(ส 4.3 ม. 2/2)*

8. ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา *(ส 4.3 ม. 2/3)*

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา โดยได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ของรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 เป็น 3 มาตรฐาน และยังได้กำหนดตัวชี้วัดชั้นปีที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรกำหนด

4. สาระการเรียนรู้

1. เทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์
2. แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์
3. ตารางวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีกับสาระในหน่วยการเรียนรู้
4. คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2
5. โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2
6. โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

7. ภาระงาน/ชิ้นงาน

ภาระงานรวบยอด

– การตอบคำถามเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์

– การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

9. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้ เช่น จัดนั่งเรียนแบบรูปตัว U นั่งเรียนเป็นกลุ่ม นำนักเรียนศึกษานอกห้องเรียน เช่น ห้องประชุม ห้องโสตทัศนศึกษา สนามหญ้าใต้ร่มไม้

2. ครูแนะนำตนเอง แล้วให้นักเรียนแนะนำตนเองตามลำดับตัวอักษร หรือตามลำดับหมายเลขประจำตัว หรือตามแถวที่นั่ง ตามความเหมาะสม

3. ครูให้ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ พร้อมซักถามนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) ทำไมเราจึงต้องเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2) วิชาประวัติศาสตร์มีความสำคัญและจำเป็นต่อเราหรือไม่ เพราะอะไร

4. ครูสรุปความรู้แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูศึกษาข้อมูลเรื่อง การจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าสารบัญในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด จากนั้นอธิบายเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

1) คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

2) โครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

3) โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

6. ครูบอกเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 โดยสรุปว่ามีเทคนิคและวิธีการเรียนรู้อะไรบ้าง (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1)

7. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนเพื่อทำความเข้าใจถึงแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 (โดยใช้ข้อมูลจากตอนที่ 1) รวมทั้งเกณฑ์ตัดสินผลการเรียนรู้ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น

1) รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 มีเวลาเรียนเท่าไร

2) รายวิชานี้จะสอบและเก็บคะแนนอย่างไร เท่าไร

3) รายวิชานี้จะตัดสินผลการเรียนอย่างไร

8. ครูแนะนำการเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 โดยใช้ข้อมูลจากหน้าบรรณานุกรมในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด นอกจากนี้ครูแนะนำแหล่งสืบค้นความรู้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อทำความเข้าใจถึงแหล่งสืบค้นความรู้แต่ละอย่าง

9. ครูสนทนาและซักถามนักเรียนและร่วมกันทำข้อตกลงในการเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2

1) เวลาเรียน ต้องเข้าเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนในรายวิชานี้ หรือไม่ขาดเรียนเกิน 3 ครั้ง กรณีป่วยต้องส่งใบลาโดยผู้ปกครองลงชื่อรับรองการลา

2) ควรเข้าห้องเรียนตรงเวลาและรักษามารยาทในการเรียน

3) เมื่อเริ่มเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะมีการทดสอบก่อนเรียน และหลังจากเรียนจบแต่ละหน่วยการเรียนรู้แล้วจะมีการทดสอบหลังเรียน

4) ในชั่วโมงที่มีการฝึกปฏิบัติงาน ควรเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

5) รับผิดชอบการเรียน การสร้างชิ้นงาน และการส่งงานตามเวลาที่กำหนด

6) รักษาความสะอาดบริเวณที่ปฏิบัติกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือให้พร้อม โดยจัดหาไว้ล่วงหน้า

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และแหล่งสืบค้นความรู้อื่น ๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปและบันทึกผล

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนพิจารณาว่า จากหัวข้อที่เรียนมาและการปฏิบัติกิจกรรมมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ถ้ามีครูช่วยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจ

12. ครูให้นักเรียนร่วมกันประเมินการปฏิบัติกิจกรรมว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใด และได้แก้ไขอย่างไรบ้าง

13. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหัวข้อนี้และการปฏิบัติกิจกรรม

14. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ไปประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ปฐมนิเทศและข้อตกลงในการเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในแบบบันทึกความรู้ หรือสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

10. สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
2. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

11. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา_____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

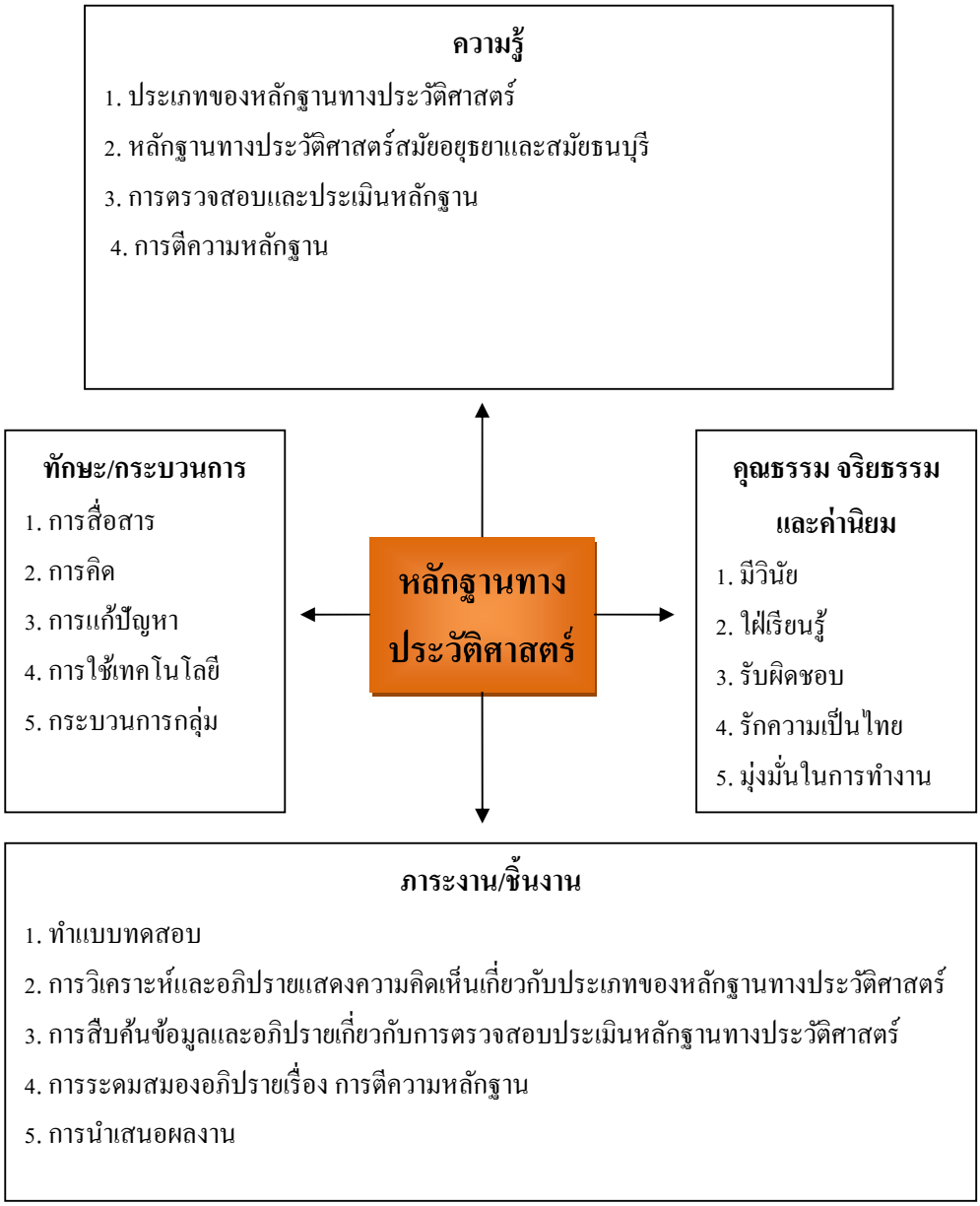
ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1
หลักฐานทางประวัติศาสตร์

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระ/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ (ส 4.1 ม. 2/1)
2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 2/2)
3. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (ส 4.1 ม. 2/3)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
หลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการอธิบายเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
หลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ จดหมายเหตุ
2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งตามลักษณะของหลักฐานมี 2 ประเภท ได้แก่ หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร แบ่งตามความสำคัญมี 2 ประเภท ได้แก่ หลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง
3. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร จดหมายเหตุโหร จดหมายเหตุชาวต่างชาติ วรรณกรรม หลักฐานทางโบราณคดีและศิลปกรรม ส่วนหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร เอกสารชาวต่างชาติ และบันทึกจากเรื่องบอกเล่า
4. การตรวจสอบและประเมินหลักฐานแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินภายนอกและการประเมินภายใน การตรวจสอบและประเมินหลักฐานจะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและสามารถเลือกข้อมูลที่เชื่อถือได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อธิบายประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
2. อธิบายและตรวจสอบและประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์
3. อธิบายและวิเคราะห์การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์</td></tr>
</table>

5. การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต้องทำด้วยใจเป็นกลาง ไม่เกินหลักฐานที่มีอยู่ และไม่เอาปัจจุบันไปตัดสินอนาคต ข้อมูลที่ได้จากการตีความมีทั้งส่วนที่เป็นความจริง ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 วิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

1.2 สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับการตรวจสอบประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์

1.3 ระดมสมองอภิปรายเรื่อง การตีความหลักฐาน

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน	เวลา 1ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การตีความหลักฐาน	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1
ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์	**เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

หลักฐานทางประวัติศาสตร์แบ่งตามลักษณะของหลักฐานมี 2 ประเภท ได้แก่ หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร แบ่งตามความสำคัญมี 2 ประเภท ได้แก่ หลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง

หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร จดหมายเหตุโหร จดหมายเหตุชาวต่างชาติ วรรณกรรม หลักฐานทางโบราณคดีและศิลปกรรม ส่วนหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ พระราชพงศาวดาร เอกสารชาวต่างชาติ และบันทึกจากเรื่องบอกเล่า

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ *(ส 4.1 ม. 2/1)*
2. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ *(ส 4.1 ม. 2/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ (K)
2. สนใจใฝ่รู้เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี (A)
3. ใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์วิเคราะห์เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ประเภทของหลักฐานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์
2. หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี
   2. 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา
   2. 2 หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานและหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

ศิลปะ ➡ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนรู้จัก โดยครูเขียนชื่อหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่นักเรียนบอกบนกระดานดำ

4. ครูอธิบายประเด็นการศึกษาเรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยหรือที่ไม่เข้าใจ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

1) ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร

2) เพราะเหตุใดจึงต้องแบ่งประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

3) งานวิจัยทางประวัติศาสตร์จัดเป็นหลักฐานประเภทใด เพราะเหตุใด

4) หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยามีความสำคัญอย่างไร

5) หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีที่สำคัญมีอะไรบ้าง

7. ครูให้แต่ละกลุ่มร่วมกันสรุป บันทึกผล แล้วนำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เช่น บรรยาย จัดป้ายนิเทศ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุป

8. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

10. ครูให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรีแล้วตกแต่งให้สวยงาม

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูแนะนำให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี

12. ครูให้นักเรียนช่วยกันหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ แล้วนำมาจัดป้ายนิเทศ

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับ การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

☐ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง ประเภทของหลักฐานทางและหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและสมัยธนบุรี แล้วนำข้อมูลมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การตรวจสอบและประเมินหลักฐานแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินภายนอกและการประเมินภายใน การตรวจสอบและประเมินหลักฐานจะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและสามารถเลือกข้อมูลที่เชื่อถือได้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ *(ส 4.1 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและวิเคราะห์การตรวจสอบและประเมินหลักฐานได้ (K)
2. สนใจใฝ่รู้เรื่อง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน (A)
3. อภิปรายเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐานได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

● การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

1. การประเมินภายนอก
2. การประเมินภายใน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐานจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 3

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เหมาะสม

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า การรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์จำเป็นต้องมีการตรวจสอบหรือไม่ อย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายไปอ่านมา ครูอธิบายสรุปแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้มาร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1) เพราะเหตุใดจึงต้องมีการตรวจสอบและประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์

2) วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทำได้อย่างไร

3) การประเมินภายนอกมีประโยชน์อย่างไร

4) การประเมินภายนอกแตกต่างจากการประเมินภายในอย่างไร

5) วิธีการนำเสนอข้อมูลในหลักฐานอยู่ในขั้นตอนใดของการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

6. ครูให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้ สร้างแนวคิดใหม่ และบอกประโยชน์ที่ได้รับจากการอภิปราย

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนพร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของประเทศสมาชิกอาเซียนที่สนใจมา 4–5 ชิ้น นำมาตรวจสอบและประเมินหลักฐาน บันทึกผลการตรวจสอบ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐานในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน มาติดที่หน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนไปอ่านเนื้อหาเรื่อง การตีความหลักฐาน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมแล้วร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน สรุปและบันทึกผล

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
การตีความหลักฐาน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ต้องทำด้วยใจเป็นกลาง ไม่เกินหลักฐานที่มีอยู่ และไม่เอาปัจจุบันไปตัดสินอนาคต ข้อมูลที่ได้จากการตีความมีทั้งส่วนที่เป็นความจริง ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

1. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ *(ส 4.1 ม. 2/2)*

2. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ *(ส 4.1 ม. 2/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายประเภทและลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการตีความหลักฐานได้ (K)
2. สนใจใฝ่รู้เรื่อง การตีความหลักฐาน (A)
3. มีทักษะในการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการตีความหลักฐาน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การตีความหลักฐาน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

● การตีความหลักฐาน

1. ประเภทของการตีความหลักฐาน

2 ลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการตีความหลักฐาน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการตีความหลักฐาน

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการตีความหลักฐานจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 4–5

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ให้เหมาะสม

2. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

3. ครูให้นักเรียนเล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐานที่ได้เรียนรู้มาแล้ว โดยให้นักเรียนตอบคำถามจากบัตรคำถามที่ครูถาม ใครตอบได้ให้ยกมือขึ้น คนที่ตอบถูกมากที่สุดเป็นคนชนะ ครูสรุปและกล่าวชมเชยให้รางวัลแก่คนชนะ

4. ครูสนทนาซักถามนักเรียนว่า รู้หรือไม่ การตีความหลักฐานควรมีความรู้พื้นฐานในเรื่องอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียนและเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูอธิบายเกี่ยวกับการตีความหลักฐาน จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการตีความหลักฐาน จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 หรือหนังสืออ่านเพิ่มเติมอื่น ๆ

6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคระดมสมอง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

1) ประเภทของการตีความมีอะไรบ้าง

2) ทำไมจึงต้องมีข้อควรปฏิบัติในการตีความหลักฐาน

3) การตีความหลักฐานมีความสำคัญอย่างไร

4) ลักษณะของข้อมูลที่ได้จากการตีความหลักฐานมีอะไรบ้าง

5) ตัวอย่างการตีความหลักฐาน เช่น

เหตุการณ์ในสงครามยุทธหัตถีของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หลังพระมหาอุปราชาสิ้นพระชนม์ในที่รบแล้ว

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) บันทึกไว้ว่า

ขณะเมื่อสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวทั้งสองพระองค์ ทำคชสงครามได้ชัยชนะพระอุปราชาและมังจาชะโรแล้ว บรรดาท้าวพระยามุขมนตรีนายทัพนายกองซ้ายขวาหน้าหลังทั้งปวง จึงมาทันเสด็จได้เข้ารบพุ่งแทงฟันข้าศึกเป็นสามารถ และพลพม่ามอญทั้งนั้น ก็แตกกระจายไปเพราะพระเดชเดชานุภาพ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตรัสให้นายทัพนายกองทั้งปวงยกไปตามจับข้าศึก แล้วเสด็จคืนยังพลับพลาพระราชทานชื่อเจ้าพญาไชยาณุภาพเป็นเจ้าพญาปราบหงสา บรรดามุขมนตรีนายทัพนายกองซึ่งยกตามข้าศึกนั้น ได้ฆ่าฟันพม่ามอญ โดยทางไปถึงกาญจนบุรี อาศพเกลื่อนไป แต่ตะพังตรุนั้นประมาณ ๒๐,๐๐๐ เศษ จับได้เจ้าเมืองมะลวนและนายทัพนายกองกับไพร่เป็นอันมาก ได้ช้างใหญ่สูง ๖ ศอก ๓๐๐ ช้าง พลายพังระวางเพรียว ๕๐๐ ม้า ๒,๐๐๐ เศษ มาถวายสมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัว ตรัสให้ก่อพระเจดียฐานสวมศพพระมหาอุปราชาไว้ ตำบลตะพังตรุ ขณะนั้นโปรดพระราชทานช้างหนึ่งกับหมอและควาญ ให้เจ้าเมืองมะลวนกลับขึ้นไปแจ้งแก่พระเจ้าหงาสาวดี

ที่มา: ประชุมพงศาวดารฉบับกาญจนาภิเษก เล่ม 3, หน้า 311.

6) ข้อมูลที่ได้จากหลักฐานนี้มีอะไรบ้าง

7) ในการตีความหลักฐานมีปัญหาอะไรบ้าง

7. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปรายเรื่อง การตีความหลักฐาน ว่าทำให้รู้ประเภทของการตีความ ความสำคัญของการตีความ แล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการตีความหลักฐาน ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนหาข่าวที่เกิดจากความขัดแย้งทางสังคมจากนั้นนำมาตีความหลักฐาน

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง การตีความหลักฐาน แล้วนำปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การตีความหลักฐาน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดแล้วตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ในแบบ

ฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง การตีความหลักฐาน จากนั้นนำมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. บัตรคำถามเกี่ยวกับการตรวจสอบและประเมินหลักฐาน
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

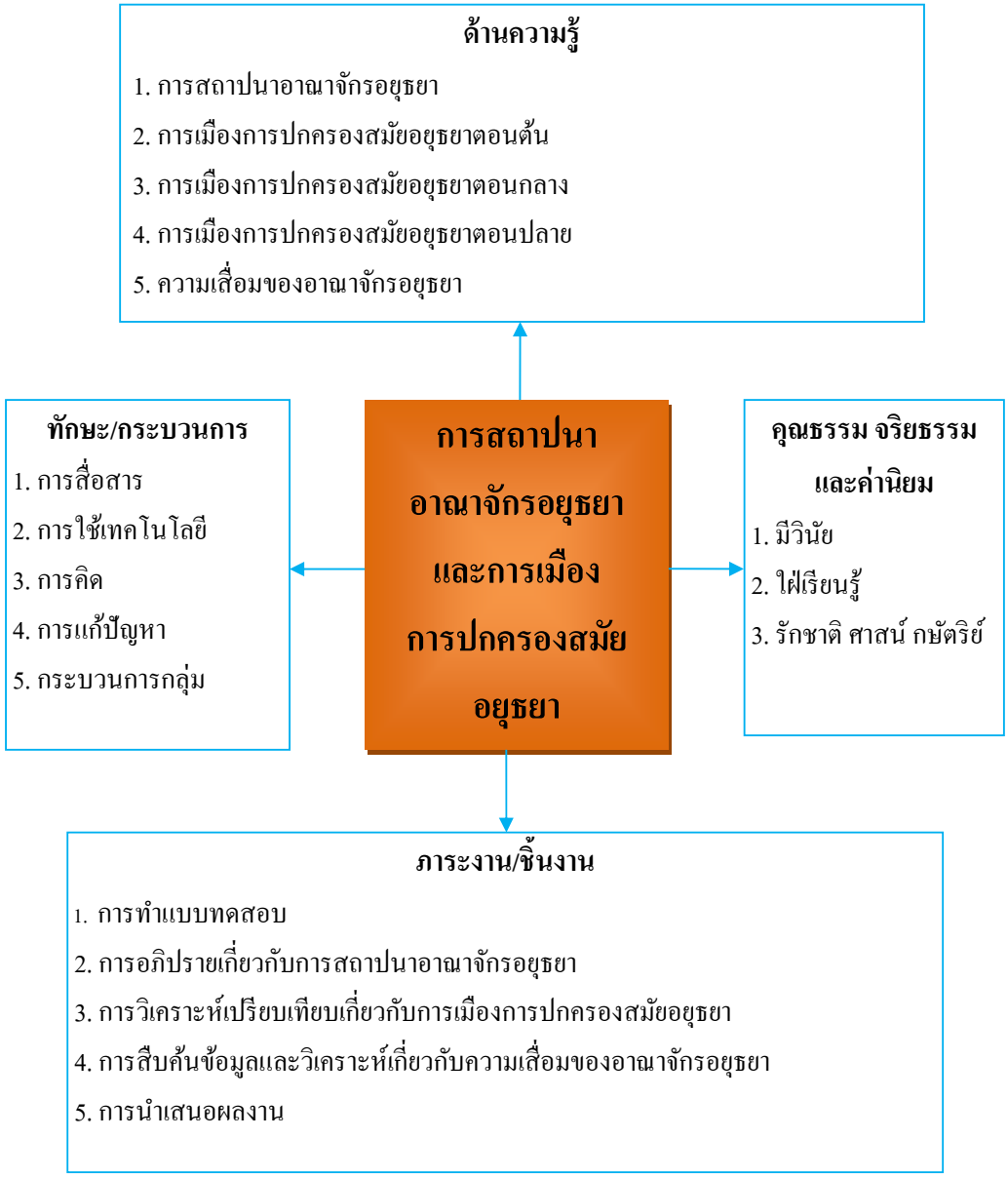
ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2
การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา (ส 4.3 ม. 2/2)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองหลวง ใน พ.ศ. 1893 ด้วยเหตุผลทางด้านทำเลที่ตั้งและมีปัจจัยที่เหมาะสม ทำให้อาณาจักรอยุธยามีความเข้มแข็งทางการเมือง อาณาจักรอยุธยาได้ขยายอำนาจไปยังอาณาจักรข้างเคียงอย่างต่อเนื่อง และสร้างความยิ่งใหญ่ให้กับอาณาจักรมาเป็นเวลาหลายร้อยปี</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
การที่พระมหากษัตริย์ในสมัยอยุธยาทรงมีอำนาจเด็ดขาดในการปกครองมีผลดีอย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ พระมนูธรรมศาสตร์ อัครมหาเสนาบดี กรมภูษามาลา การค้าสำเภา ผู้รั้งราชทินนาม
2. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนาอาณาจักรอยุธยาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1893 ประวัติความเป็นมาของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ว่ามีต้นกำเนิดที่ไหน ต้องอาศัยการตีความจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลายประเภท ทั้งจากหลักฐานที่เป็นที่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ เทศนาจุลยุทธการวงศ์ พงศาวดารเหนือ จดหมายเหตุลาลูแบร์ การศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี นายตรี อมาตยกุล</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. วิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยาและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา
2. วิเคราะห์การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา
3. วิเคราะห์สาเหตุของความเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยา</td></tr>
</table>

ปัจจัยที่สำคัญในการสถาปนากรุงศรี-อยุธยา ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ การเป็นศูนย์กลางคมนาคมและการค้า มีความมั่นคงทางยุทธศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในภูมิภาค ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพทำเลที่ตั้ง การรับอารยธรรมเดิม และพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาได้รับการยกย่องว่าเป็นสมมติเทพ มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง ทรงยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ ทศพิธราชธรรม มาใช้ในการปกครอง พระมหากษัตริย์อยุธยามี 33 พระองค์ จาก ราชวงศ์ต่าง ๆ 5 ราชวงศ์ ได้แก่ ราชวงศ์อู่ทอง ราชวงศ์สุพรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง 3. อาณาจักรอยุธยาปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีอำนาจสูงสุดในการปกครอง การเมืองการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893–1991) เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) แบ่งการปกครองออกเป็นการปกครองส่วนกลาง ซึ่งการปกครองอาณาจักรในเขตราชธานีและบริเวณโดยรอบราชธานี จัดการปกครองแบบจตุสดมภ์ตามอย่างเขมร แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น กรมเวียงหรือเมือง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา ส่วนการปกครองหัวเมืองเป็นการปกครองที่กระจายอำนาจของราชธานีสู่หัวเมือง แบ่งเป็นเมืองลูกหลวงหรือเมืองหน้าด่าน หัวเมืองชั้นใน	

เมืองชั้นนอกหรือเมืองพระยามหานคร และประเทศราช สำหรับกฎหมายและการศาลพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้ออกกฎหมาย สันนิษฐานว่าอิงกับกฎหมายพระมนูธรรม-ศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม รวมทั้งควบคุมกำลังคน 4. สมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991–2231) ในระหว่างสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองใหม่ให้เหมาะสมแก่สภาพของอาณาจักรที่ขยายตัวเป็นอาณาจักรใหญ่ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญคือ จัดรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางทำให้ราชธานีมีอำนาจ และแยกกิจการฝ่ายพลเรือนกับฝ่ายทหารออกจากกันอย่างชัดเจน การปกครองส่วนกลางโดยแยกการปกครองเป็นฝ่ายทหารให้สมุหพระกลาโหมดูแล และฝ่ายพลเรือนให้สมุหนายกดูแล มีการปรับปรุงชื่อเรียกและหน้าที่ของจตุสดมภ์ และให้ขึ้นกับสมุหนายก ส่วนการปกครองหัวเมืองแบ่งเป็นเมืองชั้นในเมืองชั้นนอก และประเทศราช ทรงเพิ่มเติมกฎหมายอีกหลายฉบับ ที่สำคัญได้แก่ พระไอย-การตำแหน่งนาพลเรือน พ.ศ. 1998 พระไอย-การตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998 กฎหมายลักษณะอาญาขบถศึก พ.ศ. 2000 กฎมณเฑียรบาล พ.ศ. 2011 กฎหมายลักษณะอาญาหลวง (เพิ่มเติม) ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองมีการแก้ไขอำนาจของอัครมหาเสนาบดี โดยให้สมุหพระกลาโหมดูแลกิจการทหารและพลเรือนในหัวเมืองฝ่ายใต้ สมุหนายกดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ และพระคลังหรือโกษาธิบดีดูแลหัวเมืองชายทะเลตะวันออก	

5. สมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231–2310) สมุหพระกลาโหมถูกลดบทบาทไม่ให้ดูแลหัวเมืองสมุหนายกดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือตามเดิม พระคลังดูแลหัวเมืองชายทะเลตะวันออกรวมทั้งหัวเมืองฝ่ายใต้ที่โอนมาจากสมุหพระกลาโหม 6. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อม ได้แก่ การแย่งชิงอำนาจของพวกขุนนางและเจ้านาย ความขัดแย้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และความเข้มแข็งของอาณาจักรพม่า กรุงศรีอยุธยาเสียอิสรภาพให้แก่พม่า 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2112 และครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 อภิปรายเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

1.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

1.3 สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์เกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	**2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้**
1) การทำแบบทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ทรงสถาปนาอาณาจักรอยุธยาขึ้นเมื่อ พ.ศ. 1893 ประวัติความเป็นมาของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ว่ามีต้นกำเนิดที่ไหน ต้องอาศัยการตีความจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์หลายประเภท ทั้งจากหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ เทศนาจุลยุทธการวงศ์ พงศาวดารเหนือ จดหมายเหตุลาลูแบร์ การศึกษาหลักฐานทางโบราณคดี และแนวคิดของนายตรี อมาตยกุล

ปัจจัยที่สำคัญในการสถาปนากรุงศรีอยุธยา ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ การเป็นศูนย์กลางคมนาคมและการค้า มีความมั่นคงทางยุทธศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายในภูมิภาค

ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ ทำเลที่ตั้ง การรับอารยธรรมเดิม และพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์

พระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาได้รับการยกย่องว่าเป็นสมมติเทพ มีอำนาจสูงสุดในการปกครอง ทรงยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ ทศพิธราชธรรม มาใช้ในการปกครอง พระมหากษัตริย์อยุธยามี 33 พระองค์ จากราชวงศ์ต่าง ๆ 5 ราชวงศ์ ได้แก่ ราชวงศ์อู่ทองราชวงศ์สุพรรณภูมิ ราชวงศ์สุโขทัย ราชวงศ์ปราสาททอง และราชวงศ์บ้านพลูหลวง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าเรื่องราวของการสถาปนาอาณาจักรอยุธยาได้ (K, P)

2. วิเคราะห์ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยาและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยาได้ (K, P)

3. ระบุพระนามของพระมหากษัตริย์อยุธยาได้ (K)

4. ชื่นชมและเกิดความภาคภูมิใจในชาติไทยและพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์ไทยในอดีต (A)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
  1. ประวัติความเป็นมาของพระเจ้าอู่ทอง
  2. ปัจจัยสำคัญในการสถาปนากรุงศรีอยุธยา
  3. ปัจจัยที่มีผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา
  4. พระมหากษัตริย์อยุธยา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ศิลปะ ➡ ทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 6

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูซักถามนักเรียนว่า ใครเป็นผู้ก่อตั้งอาณาจักรอยุธยา ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ แล้วครูสรุปจำนวนคำตอบ จากนั้นให้นักเรียนดูแผนที่อาณาจักรอยุธยา และให้นักเรียนใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษามา ร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
   1) แผนที่ดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอะไร
   2) สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) มีความสำคัญอย่างไร
4. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แล้วจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคระดมสมอง ตามประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นอภิปราย

1) พระเจ้าอู่ทองมีความสำคัญอย่างไร

2) ปัจจัยอะไรบ้างที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

3) ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์อยุธยาขึ้นอยู่กับปัจจัยอะไรบ้าง

7. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการอภิปราย และช่วยกันวิพากษ์วิจารณ์ผลงาน แล้วร่วมกันอภิปรายสรุปในประเด็นต่อไปนี้

1) อาณาจักรอยุธยาเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

2) หากเราไม่สามารถสรุปได้ว่าพระเจ้าอู่ทองมีประวัติความเป็นมาอย่างไร จะเกิดผลเสียต่อการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาอย่างไรบ้าง

3) การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยในปัจจุบันอย่างไรบ้าง

4) ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยามีอะไรบ้าง

5) เพราะอะไรพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์จึงเป็นหนึ่งปัจจัยที่เอื้อต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

6) จากการศึกษาเรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา นักเรียนสรุปได้ว่าอย่างไร

8. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893–1991) การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991–2231) และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231–2310) เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

15. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา จากนั้นนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

16. ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางสะเต็มศึกษา (STEM Education) จากสถานการณ์เรื่อง มัคคุเทศก์น้อย จากคู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แผนที่อาณาจักรอยุธยา
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5
การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

อาณาจักรอยุธยาปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีอำนาจสูงสุดในการปกครอง

การเมืองการปกครองในสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893–1991) เริ่มตั้งแต่สมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) จนถึงสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) แบ่งการปกครองออกเป็นการปกครองส่วนกลาง ซึ่งการปกครองอาณาจักรในเขตราชธานีและบริเวณโดยรอบราชธานีจัดการปกครองแบบจตุสดมภ์ตามอย่างเขมร แบ่งหน่วยการปกครองออกเป็น กรมเวียงหรือเมือง กรมวัง กรมคลัง และกรมนา ส่วนการปกครองหัวเมืองเป็นการปกครองที่กระจายอำนาจของราชธานีสู่หัวเมือง แบ่งเป็นเมืองลูกหลวงหรือเมืองหน้าด่าน หัวเมืองชั้นใน เมืองชั้นนอกหรือเมืองพระยามหานคร และประเทศราช สำหรับกฎหมายและการศาลพระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้ออกกฎหมาย สันนิษฐานว่าอิงกับกฎหมายพระมนูธรรมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม รวมทั้งควบคุมกำลังคน

สมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991–2231) ในระหว่างสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูปการปกครองใหม่ให้เหมาะสมแก่สภาพของอาณาจักรที่ขยายตัวเป็นอาณาจักรใหญ่ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ จัดรวมอำนาจเข้าสู่ส่วนกลางทำให้ราชธานีมีอำนาจ และแยกกิจการฝ่ายพลเรือนกับฝ่ายทหารออกจากกันอย่างชัดเจน การปกครองส่วนกลางโดยแยกการปกครองเป็นฝ่ายทหารให้สมุหพระกลาโหมดูแล และฝ่ายพลเรือนให้สมุหนายกดูแล มีการปรับปรุงชื่อเรียกและหน้าที่ของจตุสดมภ์ และให้ขึ้นกับสมุหนายก ส่วนการปกครองหัวเมืองแบ่งเป็นเมืองชั้นใน เมืองชั้นนอก และประเทศราช กฎหมายทรงเพิ่มเติมกฎหมายอีกหลายฉบับ ที่สำคัญได้แก่ พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน พ.ศ. 1998 พระไอยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998 กฎหมายลักษณะอาญาขบถศึก พ.ศ. 2000 กฎมณเฑียรบาล พ.ศ. 2011 กฎหมายลักษณะอาญาหลวง (เพิ่มเติม) ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองมีการแก้ไขอำนาจของอัครมหาเสนาบดี โดยให้สมุหพระกลาโหมดูแลกิจการทหารและพลเรือนในหัวเมืองฝ่ายใต้สมุหนายกดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ และพระคลังหรือโกษาธิบดีดูแลหัวเมืองชายทะเลตะวันออก

สมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231–2310) สมุหพระกลาโหมถูกลดบทบาทไม่ให้ดูแลหัวเมืองสมุหนายกดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือตามเดิม พระคลังดูแลหัวเมืองชายทะเลตะวันออกรวมทั้งหัวเมืองฝ่ายใต้ที่โอนมาจากสมุหพระกลาโหม

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา *(ส 4.3 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาได้ (K, P)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893–1991)
2. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลาง (พ.ศ. 1991–2231)
3. การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2231–2310)

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 7–8

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นว่า การเมืองการปกครองสมัยอยุธยามีอะไรที่เป็นลักษณะเด่น ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาว่า มีลักษณะอย่างไรบ้าง โดยครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมอภิปราย

1) การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนกลางมีลักษณะอย่างไร

2) การปฏิรูปการปกครองในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์การเมืองไทยอย่างไร

3) การเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลายมีลักษณะอย่างไร

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนสมมุติว่าตนเองเป็นนักวิเคราะห์ จากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะการเมืองการปกครองสมัยอยุธยาตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลายว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง โดยให้ตัวแทน 1 คน เป็นพิธีกรเพื่อตั้งคำถาม ให้นักเรียนบันทึกผลการวิเคราะห์ที่ได้เขียนสรุปเป็นรายงานส่งครู จากนั้นครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

5. **ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการปกครองของประเทศสมาชิกอาเซียนกลุ่มละ 1 ประเทศ (ไม่นับประเทศไทย) โดยใช้วิธีการจับฉลาก จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาเสนอหน้าชั้นเรียน**

6. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมตอบคำถามที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลและทำแผ่นพับเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

9. ครูให้ให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา ในแบบแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา ไปเผยแพร่ให้กับคนในครอบครัวได้รู้และเข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6
ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา
และการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อม ได้แก่ การแย่งชิงอำนาจของพวกขุนนางและเจ้านาย ความขัดแย้งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และความเข้มแข็งของอาณาจักรพม่า กรุงศรีอยุธยาเสียอิสรภาพให้แก่พม่า 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 เมื่อ พ.ศ. 2112 และครั้งที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2310

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา *(ส 4.3 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาและสาเหตุของการเสียกรุงศรี-อยุธยา ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ได้ (K)

2. สนใจศึกษาเรื่อง การเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ได้ (A)

3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความเสื่อมและการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. แบบทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความเสื่อมของอาณาจักรกรุงศรีอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา
  1. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อม
  2. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 พ.ศ. 2112
  3. สงครามเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 พ.ศ. 2310

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 9

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูซักถามนักเรียนว่า อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้อาณาจักรอยุธยาเสื่อมและเสียกรุงศรีอยุธยาในที่สุดอยุธยา ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาให้นักเรียนฟัง

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์หาปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา โดยใช้แผนที่ความคิดประกอบการอธิบาย สรุป และบันทึกผล

5. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า รัฐโบราณที่สำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียน คือ อาณาจักรฟูนัน อาณาจักรเจนละ อาณาจักรเขมร อาณาจักรนามเวียด อาณาจักรจัมปา อาณาจักรพุกาม อาณาจักรล้านช้างหรือศรีสัตนาคนหุต อาณาจักรสิงหัดส่าหรี และอาณาจักรมัชปาหิต

6. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนนำประโยชน์จากการเรียนรู้เรื่อง ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา ไปเผยแพร่ให้ความรู้แก่คนในครอบครัวและผู้อื่นได้เข้าใจ

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

10. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา เรื่อง สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคมและองค์ประกอบของสังคมอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงานแต่ละกลุ่ม

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แผนที่ความคิดเรื่อง ความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

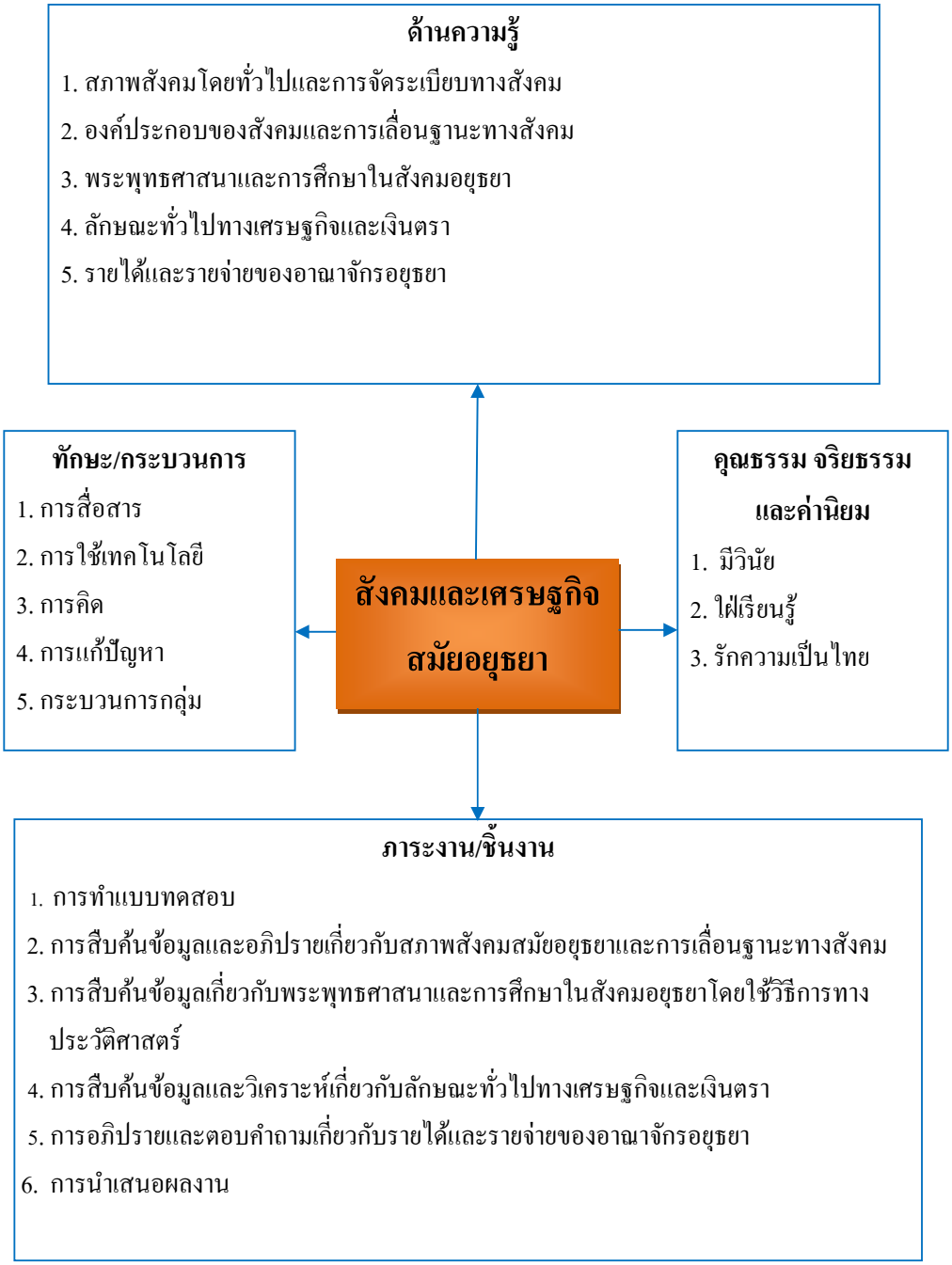
_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3

สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระ/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
• วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. ประชาชนในสังคมอยุธยามีความรักความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด และมีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่าย
2. เศรษฐกิจในสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับเกษตรกรรม หัตถกรรม และการค้า</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. ในสมัยอยุธยาสภาพสังคมมีลักษณะอย่างไร
2. เพราะเหตุใดเศรษฐกิจของอยุธยาจึงมีความเจริญรุ่งเรือง</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ บรรดาศักดิ์ มูลนาย เข้าเดือนออกเดือน สอบไล่ สันตะปาปา พวกเข้ารีต ทุพภิกขภัย เบี้ยหวัด
2. สภาพสังคมโดยทั่วไปของอาณาจักรอยุธยาเป็นสังคมที่มีความรักความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด มีความเป็นอยู่เรียบง่าย เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีการจัดระเบียบทางสังคมโดยใช้ระบบศักดินา ซึ่งเป็นกลไกทางสังคมที่สำคัญในการจัดระบบชนชั้นในสังคมและควบคุมกำลังคน สันนิษฐานว่า ไทยคงเริ่มใช้ระบบศักดินามาตั้งแต่อาณาจักรอยุธยาโดยการจัดระเบียบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และพัฒนาเรื่อยมาจนถึงสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงมีการวางกฎเกณฑ์ระบบศักดินาให้มีความเหมาะสมด้วยการตรากฎหมายที่เรียกว่า พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน และพระไอยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998
3. สังคมอยุธยาแบ่งเป็นชนชั้นปกครอง ได้แก่ พระมหากษัตริย์ เจ้านาย และขุนนาง และชนชั้น</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อธิบายสภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบสังคม
2. อธิบายองค์ประกอบของสังคมอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม
3. อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา
4. วิเคราะห์ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา
5. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา</td></tr>
</table>

ใต้ปกครอง ได้แก่ ไพร่และทาส การเลื่อนฐานะทางสังคมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ในสังคมอยุธยากลุ่มขุนนางเป็นอีกชนชั้นหนึ่งที่มีบทบาทและมีอำนาจมาก 4. ทุกชนชั้นในสังคมมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะที่เป็นแบบอย่างแก่คนในสังคม ทรงทำนุบำรุงศาสนาด้วยการสร้างวัดวาอาราม อุปถัมภ์พระสงฆ์ ประกอบพระราชพิธีทางศาสนา วัดจึงเป็นศูนย์รวมของคนในสังคม ส่วนการศึกษาในกรุงศรีอยุธยามีการศึกษาเล่าเรียนในบ้าน วัด และวัง ซึ่งบ้านเป็นแหล่งการศึกษาแบบสืบทอดความรู้กันในวงศ์ตระกูล เด็กผู้ชายจะเป็นผู้สืบทอดอาชีพ ส่วนเด็กผู้หญิงได้รับการอบรมในด้านงานบ้านงานเรือน วัดเป็นแหล่งการศึกษาสำหรับเด็กชาย พ่อแม่ที่ต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาก็จะนำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงตั้งแต่เด็ก วังเป็นแหล่งวิชาการชั้นสูงและเป็นศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรมนับเป็นแหล่งการศึกษาที่สำคัญที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในวงแคบจำกัดเฉพาะหมู่เชื้อพระวงศ์ เจ้านาย และลูกหลานขุนนาง 5. เศรษฐกิจโดยทั่วไปในสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับการเกษตร หัตถกรรม และการค้า ซึ่งการค้าการเกษตรสมัยอยุธยามีลักษณะเป็นการเกษตรแบบยังชีพ ได้ผลิตผลเพียงพอแก่การบริโภคภายในอาณาจักร ผลิตผลที่เหลือจึงส่งขายไปยังต่างอาณาจักร แบ่งออกเป็นการค้าภายในและการค้าระหว่างประเทศ การค้ากับต่างประเทศในสมัยอยุธยาตอนต้นมีลักษณะค่อนข้างเสรี พ่อค้าต่างชาติสามารถติดต่อค้าขายกับราษฎรได้โดยตรง เข้าใจว่าอาจเป็นเพราะยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานใด ๆ มาดูแลกฎเกณฑ์การค้า	

ต่าง ๆ ต่อมาในสมัยสมเด็จพระบรมไตร-โลกนาถ ซึ่งเป็นสมัยที่มีการปฏิรูปการปกครอง อยุธยาสามารถควบคุมหัวเมืองต่าง ๆ ได้รัดกุม ทำให้ราชสำนักมีสินค้าที่ได้จากการเกณฑ์ส่วยบรรณาการจากหัวเมืองต่าง ๆ ในอาณาจักรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การค้ากับต่างประเทศมีการขยายตัว ส่วนเงินตราใช้เป็นตัวกลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า เงินตราที่ใช้ในสมัยอยุธยามี 4 ชนิด คือ พดด้วง เบี้ย ไพและกล่ำ และปะกับ 6. รายได้ของอาณาจักรมาจากจังกอบ อากร ฤชา และส่วย ส่วนรายจ่ายของอาณาจักร ได้แก่ รายจ่ายเป็นเบี้ยหวัด รายจ่ายในการทหาร รายจ่ายในทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา รายจ่ายในการจัดพระราชพิธีต่าง ๆ รายจ่ายอื่น ๆ เช่น รายจ่ายในการจัดพระราชพิธีต่าง ๆ รายจ่ายในในการสงเคราะห์คนอนาถา	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 สืบค้นข้อมูลและอภิปรายเกี่ยวกับสภาพสังคมสมัยอยุธยาและการเลื่อนฐานะทางสังคม 1.2 สืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา 1.3 สืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา 1.4 อภิปรายและตอบคำถามเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7	สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8	พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9	ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10	รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7
สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

สภาพสังคมโดยทั่วไปของอาณาจักรอยุธยาเป็นสังคมที่มีความรักความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด มีความเป็นอยู่เรียบง่าย เลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนา ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีการจัดระเบียบทางสังคมโดยใช้ระบบศักดินา ซึ่งเป็นกลไกทางสังคมที่สำคัญในการจัดระบบชนชั้นในสังคมและควบคุมกำลังคน สันนิษฐานว่า ไทยคงเริ่มใช้ระบบศักดินามาตั้งแต่อาณาจักรอยุธยาโดยการจัดระเบียบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน และพัฒนาเรื่อยมาจนถึงสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงมีการวางกฎเกณฑ์ระบบศักดินาให้มีความเหมาะสมด้วยการตรากฎหมายที่เรียกว่า พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน และพระไอยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998

สังคมอยุธยา แบ่งเป็นชนชั้นปกครอง ได้แก่พระมหากษัตริย์ เจ้านาย และขุนนาง และชนชั้นใต้ปกครอง ได้แก่ ไพร่และทาส การเลื่อนฐานะทางสังคมขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ ในสังคมอยุธยากลุ่มขุนนางเป็นอีกชนชั้นหนึ่งที่มีบทบาทและมีอำนาจมาก

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยาได้ (K)
2. สนใจศึกษาเรื่องสภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. สภาพสังคมโดยทั่วไปและการจัดระเบียบทางสังคม
   1.1 สภาพสังคมโดยทั่วไป
   1.2 การจัดระเบียบทางสังคม
2. องค์ประกอบของสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคม
   2.1 องค์ประกอบของสังคมอยุธยา
   2.2 การเลื่อนฐานะทางสังคม

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคม

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 10

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูซักถามนักเรียนว่า สังคมในปัจจุบันแตกต่างจากสังคมในสมัยอยุธยาอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ
4. ครูสรุปคำตอบของนักเรียน จากนั้นให้นักเรียนดูภาพการแต่งกายของขุนนางชาวสยามในสมัยอยุธยา แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1) ภาพดังกล่าวเกี่ยวข้องกับอะไร

2) การแต่งกายในสมัยอยุธยามีความสำคัญอย่างไร

5. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

6. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม

7. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคม

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคม จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

9. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แล้วจัดการเรียนรู้แบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคระดมสมองตามประเด็นที่กำหนดให้

ประเด็นอภิปราย

1) สภาพสังคมโดยทั่วไปในสมัยอยุธยามีลักษณะอย่างไร

2) เพราะเหตุใดในสมัยอยุธยาจึงต้องมีการจัดระเบียบทางสังคม

3) การแบ่งชนชั้นในสังคมอยุธยาแตกต่างจากระบบชนชั้นของสังคมไทยปัจจุบันอย่างไร

4) นักเรียนคิดว่าการเลื่อนฐานะทางสังคมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลในสังคมอยุธยาอย่างไรบ้าง

5) การจัดระเบียบทางสังคมในสมัยอยุธยาจำเป็นหรือไม่ เพราะอะไร

10. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สรุปผล จากนั้นให้นักเรียนบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

11. **ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพสังคมของประเทศสมาชิกอาเซียนในช่วงเวลาเดียวกับกรุงศรีอยุธยาว่ามีลักษณะอย่างไรบ้าง กลุ่มละ 1 ประเทศ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเสนอหน้าชั้นเรียน**

12. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคมแล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

14. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) การจัดระเบียบสังคมโดยใช้ระบบศักดินามีประโยชน์ต่อการปกครองบ้านเมืองสมัยอยุธยาอย่างไร

2) ไพร่สมและไพร่หลวงแตกต่างกันอย่างไร

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคมในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์

ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

16. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา

ขั้นที่ 5 สรุป

17. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สภาพสังคมและการเลื่อนฐานะทางสังคมสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด แล้วตกแต่งให้สวยงาม

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเรื่อง สภาพสังคมโดยทั่วไป การจัดระเบียบทางสังคม องค์ประกอบของสังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคม จากนั้นนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพการแต่งกายของขุนนางชาวสยามในสมัยอยุธยา
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8
พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ทุกชนชั้นในสังคมมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอย่างแน่นแฟ้น พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะที่เป็นแบบอย่างแก่คนในสังคม ทรงทำนุบำรุงศาสนาด้วยการสร้างวัดวาอาราม อุปถัมภ์พระสงฆ์ ประกอบพระราชพิธีทางศาสนา วัดจึงเป็นศูนย์รวมของคนในสังคม ส่วนการศึกษาในกรุงศรีอยุธยามีการศึกษาเล่าเรียนในบ้าน วัด และวัง ซึ่งบ้านเป็นแหล่งการศึกษาแบบสืบทอดความรู้กันในวงศ์ตระกูล เด็กผู้ชายจะเป็นผู้สืบทอดอาชีพ ส่วนเด็กผู้หญิงได้รับการอบรมในด้านงานบ้านงานเรือน วัดเป็นแหล่งการศึกษาสำหรับเด็กชาย พ่อแม่ที่ต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาก็จะนำบุตรหลานไปฝากเลี้ยงตั้งแต่เด็ก วังเป็นแหล่งวิชาการชั้นสูงและเป็นศูนย์รวมศิลปวัฒนธรรมนับเป็นแหล่งการศึกษาที่สำคัญที่สุด ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในวงแคบจำกัดเฉพาะหมู่เชื้อพระวงศ์ เจ้านาย และลูกหลานขุนนาง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะของพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยาได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา
  1. พระพุทธศาสนากับสังคมอยุธยา
  2. การศึกษาในสังคมอยุธยา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 11

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูนำภาพพระสงฆ์ในสมัยอยุธยามาให้นักเรียนดู และซักถามว่ามีความสำคัญอย่างไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน สืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ดังนี้
   1) เรื่องที่ศึกษา: พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา
   2) การหาข้อมูลได้ใช้วิธีการใดบ้าง ในการหาข้อมูลนั้นมีปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่ แก้ไขอย่างไร

3) ตรวจสอบหลักฐานว่าเชื่อถือได้หรือไม่ เพราะอะไร

4) ตีความหลักฐานว่าเป็นจริงหรือไม่ อย่างไร

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเรียบเรียงแล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานด้วยวิธีที่น่าสนใจ

6. ครูให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการสืบค้นข้อมูลเรื่อง พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกความรู้

7. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา ติดที่หน้าชั้นเรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาหรือการศึกษาในสังคมอยุธยา จากนั้นนำมาติดที่ป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง พระพุทธศาสนาและการศึกษาในสังคมอยุธยา แล้วจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพพระสงฆ์ในสมัยอยุธยา
2. แบบบันทึกความรู้
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9
ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

เศรษฐกิจโดยทั่วไปในสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับ การเกษตร หัตถกรรม และการค้า ซึ่งการค้า การเกษตรสมัยอยุธยามีลักษณะเป็นการเกษตรแบบยังชีพ ได้ผลิตผลเพียงพอแก่การบริโภคภายในอาณาจักร ผลิตผลที่เหลือจึงส่งขายไปยังต่างอาณาจักร แบ่งออกเป็นการค้าภายในและการค้าระหว่างประเทศ การค้ากับต่างประเทศในสมัยอยุธยาตอนต้นมีลักษณะค่อนข้างเสรี พ่อค้าต่างชาติสามารถติดต่อค้าขายกับราษฎรได้โดยตรง เข้าใจว่าอาจเป็นเพราะยังไม่มีการจัดตั้งหน่วยงานใด ๆ มาดูแลกฎเกณฑ์การค้าต่าง ๆ ต่อมาในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ ซึ่งเป็นสมัยที่มีการปฏิรูปการปกครอง อยุธยาสามารถควบคุมหัวเมืองต่าง ๆ ได้รัดกุม ทำให้ราชสำนักมีสินค้าที่ได้จากการเกณฑ์ส่วยบรรณาการจากหัวเมืองต่าง ๆ ในอาณาจักรเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การค้ากับต่างประเทศมีการขยายตัว ส่วนเงินตราใช้เป็นตัวกลางในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้า เงินตราที่ใช้ในสมัยอยุธยามี 4 ชนิด คือ พดด้วง เบี้ย ไพและกล่ำ และปะกับ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราสมัยอยุธยาได้ (K)
2. เห็นความสำคัญของเศรษฐกิจและเงินตราสมัยอยุธยา (A)
3. อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราสมัยอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P
1. ซักถามความรู้เรื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ และเงินตรา 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา
  1. ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ
  2. เงินตรา

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา

ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 12

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูซักถามนักเรียนว่า คนในสมัยอยุธยาประกอบอาชีพอะไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูให้นักเรียนดูภาพเงินพดด้วงในสมัยอยุธยา แล้วซักถามนักเรียนว่า เคยเห็นเงินเหล่านี้หรือไม่ มีความสำคัญอย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปคำตอบของนักเรียน แล้วอธิบายเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตราให้นักเรียนฟัง

4. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและ

เงินตรา จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

5. ครูให้นักเรียนแต่ละคู่วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) ลักษณะเศรษฐกิจในสมัยอยุธยาเป็นอย่างไร

2) เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเงินตราทำให้เศรษฐกิจในสมัยอยุธยามีการขยายตัวมากขึ้น

3) เงินตราในสมัยอยุธยามีกี่ชนิด อะไรบ้าง

6. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญ บันทึกผล และเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

7. ครูให้นักเรียนแต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนคู่อื่น ๆ ที่ไม่ได้นำเสนอซักถามและแสดงความคิดเห็น โดยครูประเมินผลพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพิ่มเติม

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจในอดีตของประเทศสมาชิกอาเซียนที่นักเรียนสนใจ 1 ประเทศ แล้วนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกันในชั้นเรียน

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมตอบคำถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) การที่อยุธยาทำการค้ากับต่างประเทศมีผลดีอย่างไร

2) เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเงินตราทำให้เศรษฐกิจในสมัยอยุธยามีการขยายตัวมากขึ้น

12. ครูให้นักเรียนจัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา มาติดที่หน้าชั้นเรียน

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา แล้วนำมาติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งตกแต่งให้สวยงาม

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง รายได้และรายจ่ายของของอาณาจักรอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

• ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและเงินตรา แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการเพาะปลูก หัตถกรรม การค้าขาย
2. ภาพเงินพดด้วงในสมัยอยุธยา
3. แบบบันทึกความรู้
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10
รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

รายได้ของอาณาจักรมาจากจังกอบ อากร ฤชาและส่วย ส่วนรายจ่ายของอาณาจักร ได้แก่ รายจ่ายเป็นเบี้ยหวัด รายจ่ายในการทหารรายจ่ายในทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา รายจ่ายในการจัดพระราชพิธีต่าง ๆ รายจ่ายอื่น ๆ เช่น รายจ่ายในการจัดพระราชพิธีต่าง ๆ รายจ่ายในในการสงเคราะห์คนอนาถา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยาได้ (K)
2. สนใจศึกษาเรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา
  1. รายได้ของอาณาจักร
  2. รายจ่ายของอาณาจักร

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 13

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูซักถามนักเรียนในประเด็นต่อไปนี้
   1) ในสมัยอยุธยารายได้ของอาณาจักรขึ้นอยู่กับอะไรบ้าง
   2) ใครเป็นผู้ที่มีอำนาจมากที่สุดในการใช้จ่ายในสมัยอยุธยา

ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา จากนั้นให้นักเรียนดูแผนภูมิรายได้สมัยอยุธยา แล้วร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
   1) แผนภูมินี้เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร
   2) นักเรียนคิดว่ารายได้ในสมัยอยุธยาส่วนใหญ่มาจากที่ใดบ้าง
   3) นอกจากรายได้ที่กล่าวมาแล้วจะมีรายได้มาจากที่ไหนได้อีก
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม ตัวอย่างคำถาม
   1) เปรียบเทียบรายได้และรายจ่ายในสมัยอยุธยากับสมัยปัจจุบันว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง
   2) ถ้าไม่มีการเก็บอากรจะเกิดผลเสียอย่างไร
   3) ในสมัยสมเด็จพระเพทราชาการค้ากับชาติตะวันตกเป็นอย่างไร
   4) จากการศึกษาเรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักร นักเรียนสรุปได้ว่าอย่างไร
5. ครูให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง วิเคราะห์รายจ่ายในสมัยอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
6. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

7.ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนเขียนแผนภูมิแสดงที่มาของรายได้ในสมัยอยุธยา แล้วนำสนทนารอบวงว่า ถ้าไม่มีการเก็บภาษีอากรจะทำให้มีรายได้หรือไม่ อย่างไร

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับรายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา เรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา จากนั้นนำมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนภูมิรายได้สมัยอยุธยา
2. บัตรคำถามลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจและระบบเงินตรา
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้PowerPoint ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

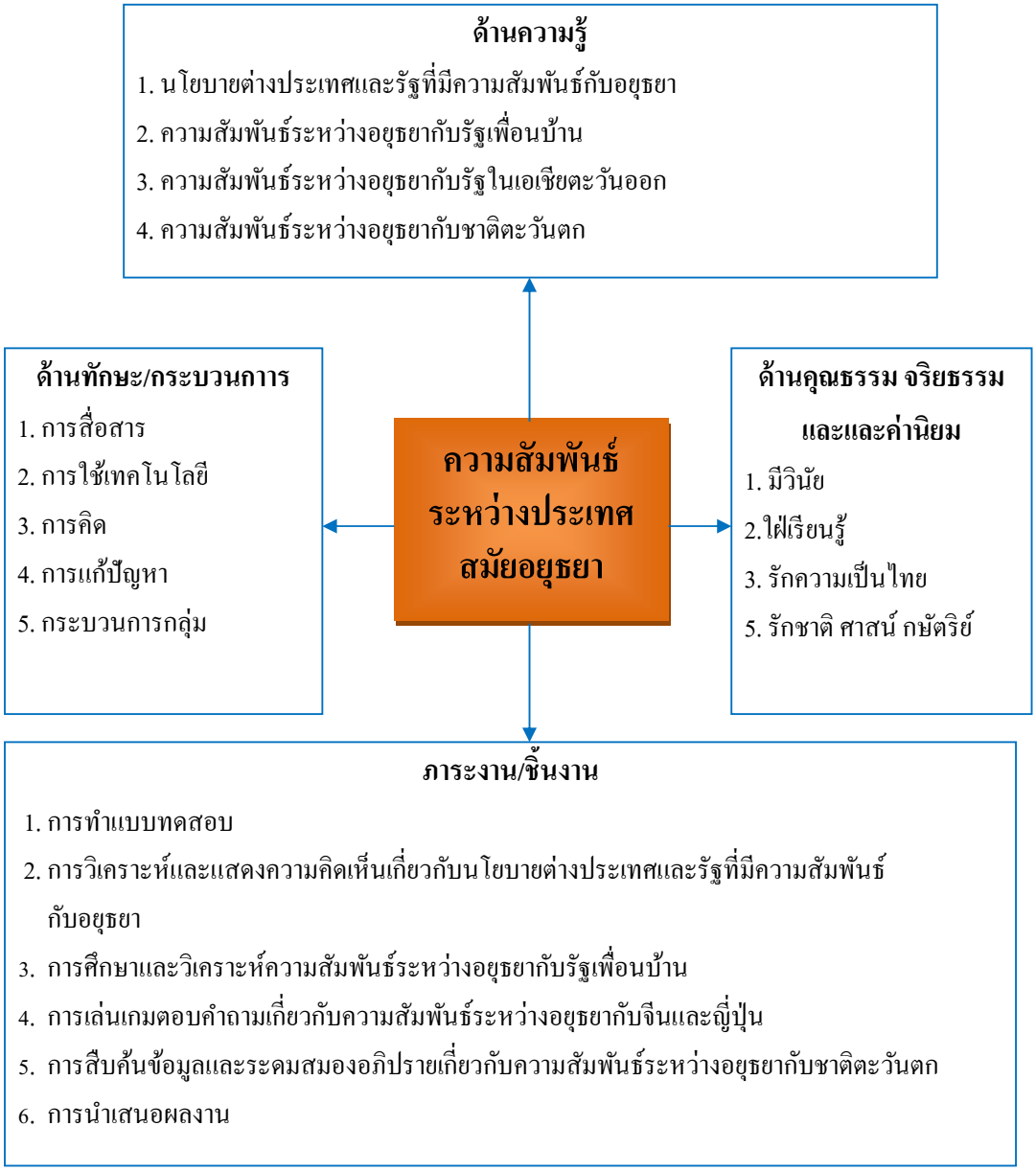
ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน**
นักเรียนจะเข้าใจว่า... อยุธยามีความสัมพันธ์ระหว่างต่างประเทศทั้งในด้านการเมือง การค้า และการทูต	การที่อยุธยามีความสัมพันธ์กับต่างประเทศมีผลดีและผลเสียอย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน **นักเรียนจะรู้ว่า...** 1. คำสำคัญ ได้แก่ สวามิภักดิ์ ไม้หอม ฮอลันดา บาทหลวง ออกพระ ออกขุน 2. ในสมัยอยุธยามีการดำเนินนโยบายระหว่างประเทศทั้งในด้านการเมืองและด้าน เศรษฐกิจ ซึ่งรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ รัฐเพื่อนบ้าน รัฐในเอเชียตะวันออก และชาติตะวันตก 3. รัฐเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาที่สำคัญ ได้แก่ อาณาจักรสุโขทัย อาณาจักรล้านนา (เชียงใหม่) อาณาจักรมอญ อาณาจักรพม่า อาณาจักรล้านช้าง (ลาว) อาณาจักรเขมร และหัวเมืองมลายู รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นไปในรูปความสัมพันธ์ด้านการสู้รบ ระบบรัฐบรรณาการ และทางการทูต 4. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนเป็นความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการหรือจิ้มก้อง คือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนที่กำหนดไว้ โดยจีนถือว่าตนเองเป็นจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่ รัฐทั้งหลายต้องเข้ามาอ่อนน้อมสวามิภักดิ์ต่อจีน จักรพรรดิจึงจะติดต่อด้วย ส่วนความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นเน้นในด้านการค้า	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...** 1. อธิบายนโยบายต่างประเทศและความสัมพันธ์กับรัฐต่าง ๆ สมัยอยุธยา 2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนและญี่ปุ่น 3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

5. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า การทูต และการเผยแผ่คริสต์ศาสนา ชาติตะวันตกที่เข้ามาติดต่อกับอยุธยา ได้แก่ โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

1.2 ศึกษาและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

1.3 เล่นเกมตอบคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนและญี่ปุ่น

1.4 สืบค้นข้อมูลและระดมสมองอภิปรายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) การทำแบบทดสอบ	1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม	3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความสามารถ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11
นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ในสมัยอยุธยามีการดำเนินนโยบายต่างประเทศทั้งในด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาอาจแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ รัฐเพื่อนบ้าน รัฐในเอเชียตะวันออก และชาติตะวันตก

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา (A)
3. วิเคราะห์นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยาได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

1. นโยบายต่างประเทศสมัยอยุธยา
2. รัฐที่มีความสัมพันธ์กับอาณาจักรอยุธยา

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

ศิลปะ ➡ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 24

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูแผนที่สมัยอยุธยา แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้
   1) แผนที่นี้แสดงให้เห็นสิ่งใดบ้าง
   2) แผนที่นี้มีความสำคัญอย่างไร
   3) ชาวต่างชาติเข้ามาติดต่อสัมพันธ์กับอยุธยาโดยทางใด (โดยใช้แผนที่อาณาจักรอยุธยาประกอบ)
4. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
6. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา
7. ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เพื่อเตรียมวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นร่วมกัน
8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6–8 คน ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
   1) นโยบายต่างประเทศของอยุธยามีลักษณะอย่างไร
   2) การดำเนินนโยบายต่างประเทศของอยุธยาเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
   3) นักเรียนคิดว่าการดำเนินนโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยาถ้าเปรียบเทียบกับการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยในปัจจุบันจะแตกต่างกันอย่างไร

4) รัฐต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับอาณาจักรอยุธยามีกี่กลุ่ม อะไรบ้าง

5) รัฐในเอเชียตะวันออกมีความสัมพันธ์กับอยุธยาอย่างไร

9. ครูให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ในขณะที่แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ครูทำหน้าที่ตั้งคำถามเร้าความสนใจให้นักเรียนคิด และเพิ่มเติมเสริมเนื้อหา

10. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ว่าในสมัยอยุธยา ไทยมีความสัมพันธ์กับอาณาจักรต่าง ๆ ตรงกับประเทศสมาชิกอาเซียนใดในปัจจุบัน และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร สรุป แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน

11. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง นโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยา และช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูแนะนำให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา จากนั้นนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. แผนที่อาณาจักรอยุธยา
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง นโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยา
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12
ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

รัฐเพื่อนบ้านที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา ที่สำคัญ ได้แก่ อาณาจักรสุโขทัย อาณาจักรล้านนา (เชียงใหม่) อาณาจักรมอญ อาณาจักรพม่า อาณาจักรล้านช้าง (ลาว) อาณาจักรเขมร และหัวเมืองมลายู ซึ่งความสัมพันธ์จะเป็นไปในรูปแบบความสัมพันธ์ด้านการสู้รบ ระบบรัฐบรรณาการ และทางการทูต

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้านได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและสนใจศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้านจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 15

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูนำแผนที่อาณาจักรอยุธยามาให้นักเรียนดู แล้วซักถามนักเรียนว่า อาณาจักรอยุธยาติดต่อกับอาณาจักรใดบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน ให้นักเรียนฟัง

4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่ม 1 คน ออกมาจับสลากเลือกหัวข้อเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน 1 เรื่อง จากเรื่องต่อไปนี้

   1) อาณาจักรสุโขทัย
   2) อาณาจักรล้านนา (เชียงใหม่)
   3) อาณาจักรมอญ
   4) อาณาจักรพม่า
   5) อาณาจักรล้านช้าง (ลาว)
   6) อาณาจักรเขมร
   7) หัวเมืองมลายู

5. ครูให้นักเรียนศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่องที่จับสลากได้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน จากนั้นครูสรุป

6. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนจับคู่กันทำใบงานที่ 2 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน โดยใช้เวลา 15 นาที เมื่อหมดเวลาที่กำหนดให้นักเรียนแลกเปลี่ยนใบงานกับคู่อื่นเพื่อตรวจคำตอบ โดยครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

12. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกเรื่อง จีนและญี่ปุ่น เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนศึกษาและสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมและทำรายงานเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แผนที่อาณาจักรอยุธยา
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13
ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีนเป็นความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการหรือจิ้มก้อง คือ ระบบความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนที่กำหนดไว้ โดยจีนถือว่าตนเองเป็นจักรวรรดิที่ยิ่งใหญ่ รัฐทั้งหลายต้องเข้ามาอ่อนน้อมสวามิภักดิ์ต่อจีน จักรพรรดิจึงจะติดต่อด้วย ส่วนความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นเน้นในด้านการค้า

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกได้ (K)
2. สนใจศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 16–17

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูถามนักเรียนว่า จีนและญี่ปุ่นเกี่ยวข้องกับอยุธยาในด้านใดบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออกให้นักเรียนฟัง

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เล่นเกมเล่าเรื่องรอบวง โดยกำหนดหมายเลขประจำตัวของแต่ละคน เป็น 1, 2, 3 และ 4 ตามลำดับ โดยหมายเลข 1 คู่กับหมายเลข 3 หมายเลข 2 คู่กับหมายเลข 4

5. ครูให้นักเรียนหมายเลข 1 และ 3 ศึกษาและสืบค้นเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับจีน หมายเลข 2 และ 4 ศึกษาและสืบค้นเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับญี่ปุ่น จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 หรือหนังสืออื่นเพิ่มเติม จากนั้นให้แต่ละคู่ผลัดกันเล่าเรื่องที่ศึกษาและสืบค้นมา

6. ครูตั้งคำถาม แล้วสุ่มหมายเลขของแต่ละกลุ่มให้ตอบคำถาม ตัวอย่างคำถาม เช่น

   1) อยุธยามีความสัมพันธ์กับจีนในลักษณะใด

   2) การดำเนินนโยบายต่างประเทศของอยุธยากับญี่ปุ่นมีลักษณะอย่างไร

   3) การที่อยุธยามีความสัมพันธ์กับจีนมีผลดีอย่างไร

   4) ระบบความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการมีลักษณะอย่างไร

   5) อยุธยามีความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด

   6) เพราะเหตุใดความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับญี่ปุ่นจึงเสื่อมลง

   กลุ่มใดตอบได้คะแนนมากที่สุดเป็นฝ่ายชนะ ครูกล่าวชมเชย จากนั้นครูและนักเรียนช่วยกันสรุป

7. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์ว่า ประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศใดได้รับอิทธิพลจากจีนมากที่สุด เพราะอะไร สรุปผลการวิเคราะห์แล้วแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

8. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

1) ยามาดา นางามาซาเกี่ยวข้องกับอยุธยาอย่างไร

2) การที่อยุธยามีความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นมีผลดีต่อการค้าอยุธยาอย่างไรบ้าง

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก ไปเผยแพร่โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ ป้ายนิเทศ

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกเป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐในเอเชียตะวันออก สรุป และบันทึกผล

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14
ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ การสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า การทูต และการเผยแผ่คริสต์ศาสนา ชาติตะวันตกที่เข้ามาติดต่อกับอยุธยา ได้แก่ โปรตุเกส สเปน ฮอลันดา อังกฤษ และฝรั่งเศส

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกได้ (K)
2. สนใจศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก (A)
3. สืบค้นและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

6. แนวทางการบูรณาการ

ภาษาไทย → ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

ศิลปะ → จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

การงานอาชีพฯ → สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 18–19

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูนำแผนที่โลกมาให้นักเรียนดู จากนั้นครูนำบัตรคำชื่อประเทศต่าง ๆ เช่น โปรตุเกส สเปน อังกฤษ ฮอลันดา และฝรั่งเศส แล้วให้นักเรียนนำบัตรคำไปติดบนแผนที่ให้ถูกต้อง ครูซักถามนักเรียน แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่อไปนี้
   1) แผนที่ดังกล่าวเป็นแผนที่อะไร
   2) ชื่อประเทศที่นำมาติดบนแผนที่เกี่ยวข้องกับอยุธยาอย่างไร
   3) การที่อยุธยาติดต่อกับชาติตะวันตกมีผลอย่างไร
3. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก ให้นักเรียนฟัง
5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตกเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต
6. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคการระดมสมองตามประเด็นต่อไปนี้

   ประเด็นที่อภิปราย

   1) นโยบายทางการเมืองเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดให้อยุธยาต้องดำเนินความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก โดยมีจุดมุ่งหมายใดเป็นสำคัญ
   2) เพราะเหตุใดชาติตะวันตกจึงเข้ามามีความสัมพันธ์กับอยุธยา
   3) อยุธยาติดต่อกับชาติตะวันตกชาติใดบ้าง และติดต่อกันในลักษณะใด
   4) ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับโปรตุเกสเป็นอย่างไร
   5) ชาติตะวันตกชาติสุดท้ายที่เข้ามาติดต่อกับอยุธยาคือชาติใด

7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย

8. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 3 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

9. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมว่า นอกจากกรุงศรีอยุธยาแล้ว ในช่วงในช่วงเวลาดังกล่าวนี้ยังมีประเทศอาเซียนประเทศใดอีกบ้างที่มีความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก และมีความสัมพันธ์แบบใด จากนั้นให้นักเรียนสรุปสั้น ๆ นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

10. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมตอบคำถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบกลางภาคในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก สรุป และบันทึกผล

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แผนที่โลก
3. บัตรคำชื่อประเทศต่าง ๆ เช่น โปรตุเกส อังกฤษ ฮอลันดา และฝรั่งเศส
4. ใบงานที่ 3 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้_____

   _____

ลงชื่อ _____**ผู้สอน**

_____/_____/_____

การทดสอบกลางภาค

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**
การทดสอบกลางภาค	**เวลา 1 ชั่วโมง**

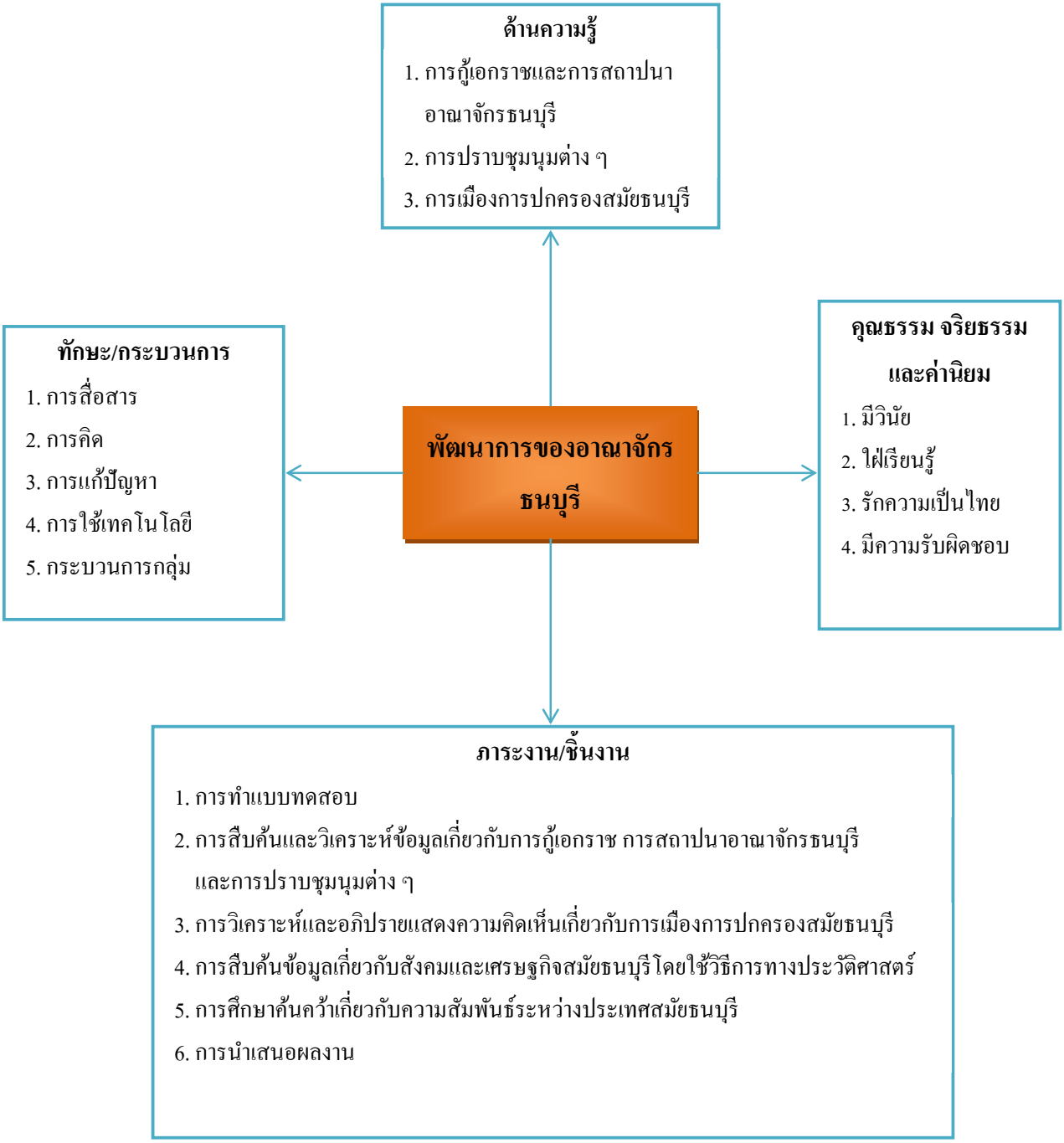
ชั่วโมงที่ 20

1. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบกลางภาค
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาราจักรธนบุรี เรื่อง การกอบกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5
พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

เวลา 4 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
• วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
หลังเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 แก่พม่า สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้กู้เอกราชและสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี ทรงฟื้นฟูบ้านเมือง และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
พระราชกรณียกิจของพระเจ้าตากสินมหาราชมีอะไรบ้าง</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ พระนคร ผู้รั้ง นาปรัง ต้นไม้เงินต้นไม้ทอง
2. เมื่อพระยาตาก (สิน) เจ้าเมืองตากทรงเห็นว่าจะรักษากรุงศรีอยุธยาไว้ไม่ได้จึงตีฝ่าวงล้อมของพม่ามุ่งหน้าไปยังหัวเมืองชายทะเลตะวันออกจนถึงเมืองจันทบุรีและตีเมืองจันทบุรีได้สำเร็จ พระยาตากได้ใช้เป็นฐานที่มั่นรวบรวมกำลังคนต่อเรือรบยกทัพกลับมากอบกู้เอกราช
3. เมื่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงขับไล่พม่าออกจากกรุงศรีอยุธยาแล้ว พระองค์ทรงย้ายราชธานีไปตั้งที่ใหม่ที่เมืองธนบุรี ทรงปราบปรามชุมนุมต่าง ๆ ให้อยู่ในอำนาจเพื่อรวมอาณาจักรให้เป็นปึกแผ่น ได้แก่ การปราบชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก ชุมนุมเจ้าพิมาย ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช และชุมนุมเจ้าพระฝาง
4. การเมืองการปกครองสมัยธนบุรีดำเนินตามแบบแผนสมัยอยุธยาตอนปลาย โดยแบ่งการบริหารออกเป็นการปกครองส่วนกลางและการปกครองหัวเมือง อาณาจักรธนบุรีก่อตั้งขึ้นมาได้</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อภิปรายเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ
2. อภิปรายเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี</td></tr>
</table>

เวลา 15 ปี สิ้นสุดลงใน พ.ศ. 2325 5. สังคมสมัยธนบุรีมีการควบคุมกำลังคนอย่างเข้มงวด เพราะบ้านเมืองตกอยู่ในภาวะสงคราม จึงมีการกวดขันการสักเลกไพร่เป็นพิเศษ เพื่อความสะดวกในการเกณฑ์คนไปรบ ด้านเศรษฐกิจประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดแคลนอาหารบริโภค สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงทรงแก้ไขวิกฤตการณ์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ที่สำคัญได้แก่ การแจกข้าวสารและเครื่องอุปโภคบริโภค การส่งเสริมการทำนา การลงโทษผู้กระทำผิดทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การเปิดประมูลค่าภาคหลวงขุดทรัพย์ การติดต่อชาวต่างชาติให้เข้ามาค้าขายในอาณาจักร 5. ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับรัฐเพื่อนบ้าน เช่น พม่า เขมร ล้านช้าง ล้านนา ความสัมพันธ์กับจีน และความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก ได้แก่ ฮอลันดา อังกฤษ และโปรตุเกส ซึ่งความสัมพันธ์กับรัฐต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นไปในรูปแบบของการสู้รบ รัฐบรรณาการ การค้า และการทูต	

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

1.2 วิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์

1.4 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทำแบบทดสอบ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17	สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15
การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

เมื่อพระยาตาก (สิน) เจ้าเมืองตากทรงเห็นว่าจะรักษากรุงศรีอยุธยาไว้ไม่ได้จึงตีฝ่าวงล้อมของพม่ามุ่งหน้าไปยังหัวเมืองชายทะเลตะวันออกจนถึงเมืองจันทบุรีและตีเมืองจันทบุรีได้สำเร็จ พระยาตากได้ใช้เป็นฐานที่มั่นรวบรวมกำลังคนต่อเรือรบยกทัพกลับมากกู้เอกราช

เมื่อสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงขับไล่พม่าออกจากกรุงศรีอยุธยาแล้ว พระองค์ทรงย้ายราชธานีไปตั้งที่ใหม่ที่เมืองธนบุรี ต่อจากนั้นทรงปราบปรามชุมนุมต่าง ๆ ให้อยู่ในอำนาจเพื่อรวบรวมอาณาจักรให้เป็นปึกแผ่น ได้แก่ การปราบชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก ชุมนุมเจ้าพิมาย ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช และชุมนุมเจ้าพระฝาง

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ ได้ (K ,P)

2. สนใจศึกษาเรื่องการกอบกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ (A)

3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ ได้ถูกต้องและเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. การกู้เอกราชและการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี
2. การปราบชุมนุมต่าง ๆ

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช สถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 21

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช แล้วซักถามว่ามีความสำคัญอย่างไร และเกี่ยวข้องกับสมัยใด จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ
5. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกอบกู้เอกราช สถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบ

ชุมนุมต่าง ๆ จากนั้นตั้งคำถามซักถามนักเรียน โดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

ตัวอย่างคำถาม

1) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงดำเนินการกู้เอกราชอย่างไร

2) เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงเลือกเมืองจันทบุรีเป็นฐานที่มั่น

3) เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงทรงเลือกเมืองธนบุรีเป็นที่ตั้งราชธานีใหม่

4) การปราบชุมนุมใดที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงไว้ชีวิตหัวหน้าชุมนุม เพราะอะไร

6. หลังจากนักเรียนตอบคำถามแล้วครูสรุปคำตอบของนักเรียนและอธิบายเพิ่มเติม

7. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 การกู้เอกราช

กลุ่มที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี

กลุ่มที่ 3 การปราบชุมนุมต่าง ๆ

8. ครูให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์สรุป แล้วบันทึกผล จากนั้นนำมารายงานให้เพื่อนฟังและเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องที่นำเสนอ

10. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

11. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า นอกจากการกอบกู้เอกราชของไทยในสมัยกรุงธนบุรีแล้วนั้น มีประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศใดอีกบ้างที่มีการเรียกร้องเอกราชเกิดขึ้น จากนั้นนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนกันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ โดยให้นักเรียนบันทึกข้อสรุปลงในสมุด

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช สถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ เพิ่มเติมนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
3. แบบบันทึกผลการสืบค้นข้อมูลเรื่อง การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16
การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

การเมืองการปกครองสมัยธนบุรีดำเนินตามแบบแผนสมัยอยุธยาตอนปลาย โดยแบ่งการบริหารออกเป็นการปกครองส่วนกลางและการปกครองหัวเมือง อาณาจักรธนบุรีก่อตั้งขึ้นมาได้ 15 ปี สิ้นสุดลงใน พ.ศ. 2325

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์การเมืองการปกครองสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง (K)
2. สนใจศึกษาเรื่อง การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี
  1. ลักษณะการปกครอง
  2. การสิ้นสุดสมัยธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 22

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในสมัยอยุธยาว่ามีลักษณะอย่างไร จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็น โดยใช้ความรู้จากที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา ในประเด็นต่อไปนี้

   1) การเมืองการปกครองในสมัยธนบุรีมีลักษณะอย่างไร

   2) การเมืองการปกครองสมัยธนบุรีแตกต่างจากสมัยอยุธยาหรือไม่ อย่างไร

   3) ในสมัยธนบุรีการปกครองหัวเมืองมีลักษณะอย่างไร

   4) เมืองพระยามหานครมีความสำคัญอย่างไร

   5) จตุสดมภ์อยู่ในความดูแลของใคร

   6) อาณาจักรธนบุรีสิ้นสุดลงเพราะสาเหตุใด

5. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานด้วยรูปแบบที่น่าสนใจ และนำผลงานมาติดที่ป้ายนิเทศ จากนั้นครูสรุปความรู้และอธิบายเพิ่มเติม

6. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

9. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรีไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นทราบ

ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

11. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

1. ครูให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสมัยธนบุรีแล้วนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู
2. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง ลักษณะการเมืองการปกครองสมัยธนบุรี

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

1. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17
สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

สังคมสมัยธนบุรีมีการควบคุมกำลังคนอย่างเข้มงวด เพราะบ้านเมืองตกอยู่ในภาวะสงครามจึงมีการกวดขันการสักเลกไพร่เป็นพิเศษ เพื่อความสะดวกในการเกณฑ์คนไปรบ

ด้านเศรษฐกิจประสบปัญหาภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดแคลนอาหารบริโภค สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงทรงแก้ไขวิกฤตการณ์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวที่สำคัญ ได้แก่ การแจกข้าวสารและเครื่องอุปโภคบริโภค การส่งเสริมการทำนา การลงโทษผู้กระทำผิดทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง การเปิดประมูลค่าภาคหลวงขุดทรัพย์ การติดต่อชาวต่างชาติให้เข้ามาค้าขายในอาณาจักร

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง (K)
2. สนใจศึกษาเรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี
  1. สังคมสมัยธนบุรี
  2. เศรษฐกิจสมัยธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 23

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาอภิปรายถึงพระราชกรณียกิจที่สำคัญของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชที่สร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา โดยครูตอบข้อสงสัยและอธิบายเพิ่มเติม
4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ดังนี้
   1) เรื่องที่ศึกษา: สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีเป็นอย่างไร
   2) แหล่งที่ศึกษาและสืบค้นในประเด็นดังกล่าวมีอะไรบ้าง
   3) แหล่งที่สืบค้นนั้นเชื่อถือได้หรือไม่ เพราะอะไร
   4) ข้อมูลที่ศึกษาและสืบค้นได้มีความเป็นเหตุเป็นผลกันหรือไม่ อย่างไร
   5) ข้อมูลหรือคำตอบที่ได้จากการสืบค้นในประเด็นดังกล่าวคืออะไร
5. ครูให้แต่ละกลุ่มเรียบเรียงและนำผลงานออกมานำเสนอด้วยวิธีการที่น่าสนใจ
6. ครูให้แต่ละกลุ่มออกมาสรุปผลที่ได้จากการสืบค้นข้อมูลด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ แล้วบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้
7. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า สมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้มีการติดต่อค้าขายกับประเทศสมาชิกอาเซียนประเทศใดบ้าง จากนั้นนำมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้ทรงแก้ไขวิกฤตทางเศรษฐกิจเพื่อมุ่งช่วยเหลือประชาชนที่กำลังประสบปัญหาขาดแคลนอาหารบริโภค ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า โดยพระราชทานพระราชทรัพย์ซื้อข้าวสารและนำมาแจกราษฎร ผู้ยากไร้ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ต่อไปได้ และค่อยหาทางเรียนรู้แก้ปัญหาอื่น ๆ ตามมา

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรีมาติดที่หน้าชั้นเรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับสังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูให้นักเรียนทำแผ่นพับเรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง สังคมและเศรษฐกิจสมัยธนบุรี แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงานส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบบันทึกความรู้
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีที่สำคัญ ได้แก่ ความสัมพันธ์กับรัฐเพื่อนบ้าน เช่น พม่า เขมร ล้านช้าง ล้านนา ความสัมพันธ์กับจีน และความสัมพันธ์กับชาติตะวันตก ได้แก่ ฮอลันดา อังกฤษ และโปรตุเกส ซึ่งความสัมพันธ์กับรัฐต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นไปในรูปแบบของการสู้รบ รัฐบรรณาการ การค้า และการทูต

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี (A)
3. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีได้ถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
  1. ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับรัฐเพื่อนบ้าน
  2. ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับจีน
  3. ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับชาติตะวันตก

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย	➡	ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
ศิลปะ	➡	จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี
การงานอาชีพฯ	➡	สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 24

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูนำภาพพระบรมสาทิสลักษณ์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมาติดที่แผ่นป้ายหน้าชั้นเรียน และร่วมกันสนทนาอภิปรายถึงพระราชกรณียกิจที่สำคัญที่สร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับประเทศของพระองค์ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา ในประเด็นต่อไปนี้

   1) การมีความสัมพันธ์กับต่างประเทศมีผลดีต่อธนบุรีอย่างไร

   2) ในสมัยธนบุรีความสัมพันธ์กับรัฐเพื่อนบ้านมีลักษณะอย่างไร

   3) สมัยธนบุรีความสัมพันธ์กับเขมรมีลักษณะอย่างไร

   4) รัฐใดที่มีความเป็นมิตรกับกรุงธนบุรีมากที่สุด เพราะเหตุใด

   5) ชาติตะวันตกชาติใดบ้างเข้ามาติดต่อกับกรุงธนบุรี เพราะอะไร

   6) เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีจึงส่งทูตและนำพระราชสาส์นพร้อมบรรณาการไปจีนหลายครั้ง

4. ครูให้ความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีเรื่องต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับรัฐเพื่อนบ้าน

กลุ่มที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับจีน

กลุ่มที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างธนบุรีกับชาติตะวันตก

6. ครูให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์สรุป และบันทึกผล จากนั้นรายงานให้เพื่อน ๆ ฟังหน้าชั้นเรียน แล้วเพื่อน ๆ แสดงความคิดเห็น

7. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า นอกเหนือจากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีที่กล่าวมานั้น กรุงธนบุรียังมีความสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ๆ อีกหรือไม่ จากนั้นนำแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

11. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรีที่น่าภาคภูมิใจ

12. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี เพื่อเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม .2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยธนบุรี แล้วนำผลมาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพพระบรมสาทิสลักษณ์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6
ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทย
สมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 3 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

<table>
<tr><th colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</th></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
• ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา (ส 4.3 ม. 2/3)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีเป็นสิ่งสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอันดีงามส่งผลต่อมรดกทางวัฒนธรรมอันมีค่ามาจนถึงปัจจุบัน</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีมีผลต่อสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ ตำราโอสถพระนารายณ์ พระพุทธรูปทรงเครื่อง หรดาล เกษียรสมุทร วิทยาธร พญาครุฑ
2. ภูมิปัญญาไทยเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะและความชำนาญที่สร้างสรรค์ของคนไทย ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ได้สืบทอดต่อมายังสมัยรัตนโกสินทร์มีมากมาย ที่สำคัญได้แก่ การควบคุมกำลังคน อาหารการกิน บ้านเรือน การแพทย์ และเงินตรา ซึ่งภูมิปัญญาเหล่านี้ได้สืบทอดต่อมาจนถึงปัจจุบัน
3. ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยามีทั้งที่เป็นแบบฉบับอยุธยาแท้ และที่ได้รับอิทธิพลมาจากที่อื่น เช่น จากเขมร จากสุโขทัย ส่วนศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรีได้รับแบบอย่างมาจากอยุธยา ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีแบ่งออกเป็น 4 แขนงใหญ่ ได้แก่ ศิลปกรรม ดนตรีและนาฏศิลป์ วรรณกรรมและประเพณี</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อภิปรายภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี
2. อภิปรายศิลปวัฒนธรรมสมัยอยุธยาและธนบุรี</td></tr>
</table>

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 ยกตัวอย่างภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี

1.2 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

1.3 สำรวจศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีประโยชน์ต่อศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบัน

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้

1) การทำแบบทดสอบ
2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้

1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19 ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 19
ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ภูมิปัญญาไทยเป็นความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความชำนาญที่สร้างสรรค์ของคนไทย ภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ได้สืบทอดต่อมายังสมัยรัตนโกสินทร์มีมากมาย ที่สำคัญได้แก่ การควบคุมกำลังคน อาหารการกิน บ้านเรือน การแพทย์ และเงินตรา

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา *(ส 4.3 ม. 2/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีในเรื่องต่าง ๆ ได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี (A)
3. นำความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีไปเผยแพร่ได้อย่างถูกต้อง (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

● ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี

ศิลปะ ➡ ทำสมุดภาพเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีแล้วตกแต่งให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 25

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูนำดูภาพเงินตราสมัยธนบุรีให้นักเรียนดู และซักถามว่าเกี่ยวข้องกับเงินตราสมัยธนบุรีให้นักเรียนช่วยกันตอบ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี
5. ครูให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี ในเรื่องต่อไปนี้
   1) การควบคุมกำลังคน
   2) อาหารการกิน
   3) บ้านเรือน
   4) การแพทย์
   5) เงินตรา

ในการให้ความรู้ครูอาจใช้สื่ออื่น ๆ ประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน เช่น สไลด์ วีดิทัศน์ ภาพ หรืออาจตั้งประเด็นคำถาม ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มระดมสมองเพื่อหาคำตอบ

6. ครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่บรรยายและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามตามความสนใจ จากนั้นให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญลงในสมุด

7. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

8. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาดั้งเดิมของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีอิทธิพลต่อไทยหรือที่ไทยมีอิทธิพลต่อภูมิปัญญาดังกล่าว แล้วส่งตัวแทนกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีที่ทำให้เราเกิดความภาคภูมิใจ

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

12. ครูแนะนำให้นักเรียนทำสมุดภาพเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี พร้อมทั้งตกแต่งให้สวยงาม แล้วนำมาเผยแพร่ความรู้

ขั้นที่ 5 สรุป

13. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

14. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรีและอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเกี่ยวกับภูมิปัญญาสมัยอยุธยาและธนบุรีคนละ 1 หน้ากระดาษ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ภาพเงินตราสมัยธนบุรี
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20
ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยามีทั้งที่เป็นแบบฉบับอยุธยาแท้ และที่ได้รับอิทธิพลมาจากที่อื่น เช่น จากเขมร จากสุโขทัย ส่วนศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรีได้รับแบบอย่างมาจากอยุธยา ศิลปะ-วัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีแบ่งออกเป็น 4 แขนงใหญ่ ได้แก่ ศิลปกรรม ดนตรีและนาฏศิลป์ วรรณกรรม และประเพณี

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา *(ส 4.3 ม. 2/3)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีได้ถูกต้อง (P, K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี (A)
3. สืบค้น สำรวจ และนำความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีไปเผยแพร่ได้อย่างเหมาะสม (P, K)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี
  1. ศิลปกรรม
  2. ดนตรีและนาฏศิลป์
  3. วรรณกรรม
  4. ประเพณี

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 25–26

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูซักถามนักเรียนว่ารู้จักศิลปวัฒนธรรมไทยอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดนครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ

3. ครูให้นักเรียนดูภาพปรางค์ประธานวัดพุทไธศวรรย์ พระเจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคล ภาพจากสมุดภาพไตรภูมิบุราณฉบับกรุงธนบุรี แล้วให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

   1) ภาพดังกล่าวเกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมสมัยใด

   2) ภาพดังกล่าวมีอิทธิพลต่อศิลปวัฒนธรรมไทยในปัจจุบันอย่างไร

4. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงให้ไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี แล้วบอกวิธีการสืบค้นข้อมูลศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และยกตัวอย่างศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีให้นักเรียนฟัง จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น

   1) งานสถาปัตยกรรมในสมัยอยุธยาส่วนใหญ่สร้างขึ้นมาเพื่อจุดประสงค์ใด

   2) พัฒนาการของจิตรกรรมในสมัยอยุธยาเป็นอย่างไร

   3) ดนตรีและนาฏศิลป์ของสมัยอยุธยากับสมัยธนบุรีแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

4) มหาชาติคำหลวงเป็นวรรณกรรมที่มีความสำคัญอย่างไร

5) ประเพณีพระราชพิธีสิบสองเดือนมีความสำคัญอย่างไร

6. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีตามหัวข้อต่อไปนี้

1) ศิลปกรรม

2) ดนตรีและนาฏศิลป์

3) วรรณกรรม

4) ประเพณี

จากนั้นให้แต่ละคนนำผลงานมาร่วมกันกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น แล้วร่วมกันสรุปผลการอภิปราย

7. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสำรวจศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีที่มีประโยชน์ต่อศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบัน แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกผลการสำรวจ

8. ครูให้นักเรียนนำผลการสำรวจมาร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการอภิปราย

9. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

10. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะศิลปกรรม ดนตรีและนาฏศิลป์ วรรณกรรม และประเพณีของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศในช่วงเวลาเดียวกับสมัยอยุธยาหรือสมัยธนบุรี แล้วเขียนสรุปเป็นความรู้เสริม

11. ครูอธิบายเพิ่มเติมหรือเสริมความรู้ว่า การดูแลรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยถือเป็นการดำเนินชีวิตตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างหนึ่ง เนื่องจากถ้าทุกคนช่วยกันดูแลรักษาศิลปวัฒนธรรมจะทำให้คงอยู่คู่กับคนไทยตลอดไป ซึ่งแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี โดยใช้ความรู้ควบคู่ไปกับคุณธรรม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรี

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี ไปเผยแพร่และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมสมัยอยุธยาและธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

17. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม .2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

18. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนสอบถามผู้ปกครองหรือผู้รู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยในสมัยอยุธยาและธนบุรี จากนั้นนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. ภาพปรางค์ประธานวัดพุทไธศวรรย์ พระเจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคล ภาพจากสมุดภาพไตรภูมิบุราณ ฉบับกรุงธนบุรี
3. แบบบันทึกผลการสำรวจเรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี
4. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

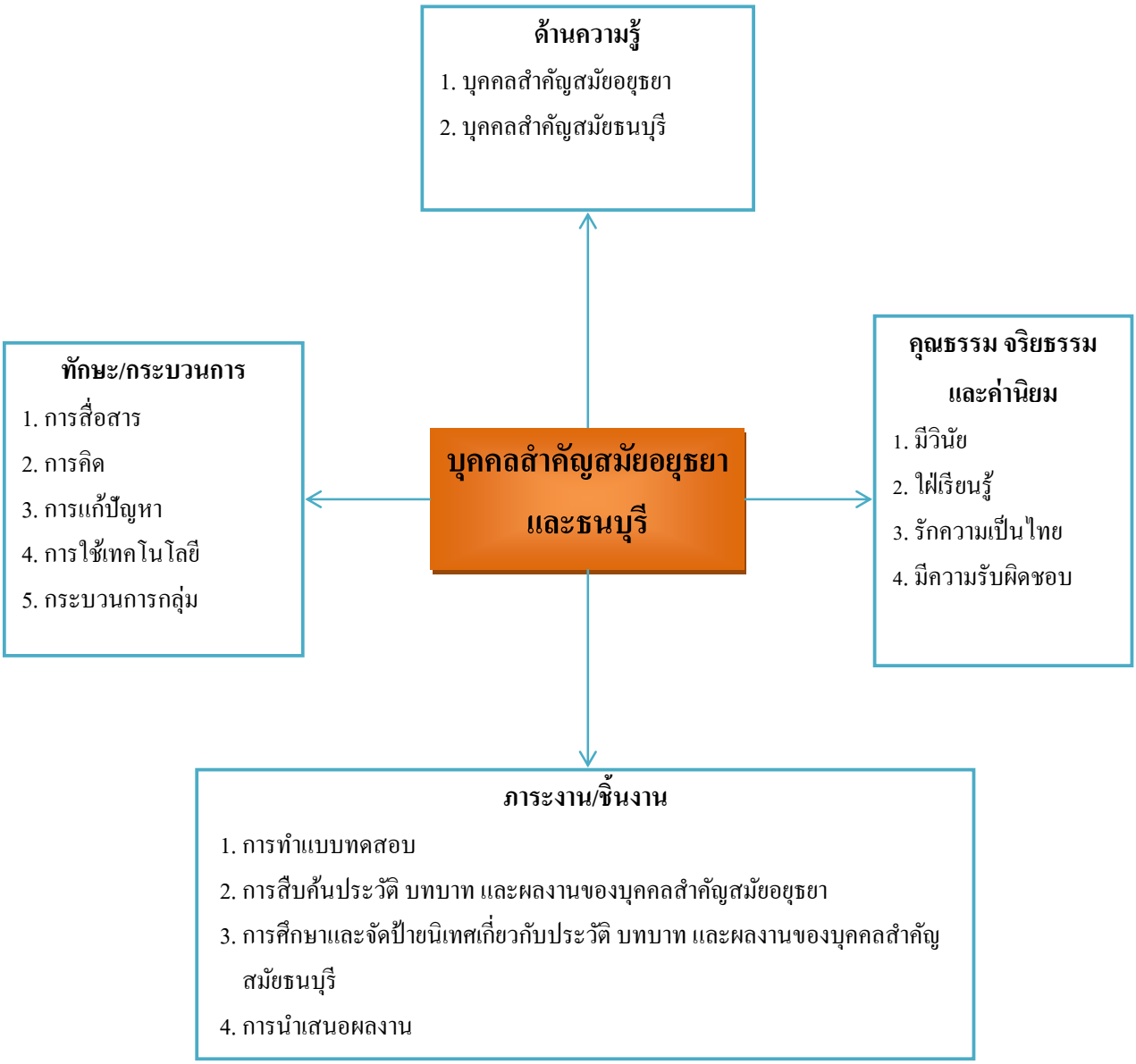
ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7
บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

เวลา 3 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน	**คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน**
นักเรียนจะเข้าใจว่า... บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม	การเรียนรู้เรื่องบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรีมีประโยชน์อย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... 1. คำสำคัญ ได้แก่ ตำราพิชัยสงคราม อิสรภาพ ออกหาก 2. บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ที่สำคัญ ได้แก่ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 สมเด็จพระสุริโยทัย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระนารายณ์มหาราช 3. บุคคลสำคัญสมัยธนบุรีที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม ที่สำคัญ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (กรมพระราชวังบวรสุรสิงหนาท)	**ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...** 1. สืบค้นข้อมูลวิเคราะห์บทบาทและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 2. สืบค้นข้อมูลวิเคราะห์บทบาทและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

1.1 สืบค้นประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

1.2 ศึกษาและจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้	
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทำแบบทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต	
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้	
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22 บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี	เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21
บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมที่สำคัญ ได้แก่ สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 สมเด็จพระสุริโยทัย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าประวัติและวิเคราะห์บทบาทและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา (A)
3. นำความรู้และข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติและผลงานบุคคลสำคัญสมัยอยุธยามาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนใฝ่รู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา
  1. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
  2. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2
  3. สมเด็จพระสุริโยทัย
  4. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
  5. สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่นอินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 28–29

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูซักถามนักเรียนว่า รู้จักพระมหากษัตริย์สมัยอยุธยาพระองค์ใดบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบโดยใช้ความรู้จากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ จากนั้นสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คน ออกมาจับสลากเลือกรายชื่อบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา 1 ชื่อ จากชื่อต่อไปนี้
   1) สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
   2) สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2
   3) สมเด็จพระสุริโยทัย
   4) สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
   5) สมเด็จพระนารายณ์มหาราช
6. แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาที่จับสลากได้ จากนั้นร่วมกันวิเคราะห์บทบาทและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา บันทึกผล แล้วส่งตัวแทนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

7. หลังจากนำเสนอผลงานครบทุกกลุ่มแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียนที่นักเรียนสนใจในช่วงเวลาที่ตรงกับสมัยอยุธยา สรุป บันทึกผล แล้วนำเสนอในชั้นเรียน

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยอยุธยาแล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

11. ครูให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาที่ตนเองชื่นชอบพร้อมทั้งผลงานมา 1 ท่าน แล้วช่วยกันคัดเลือกผลงานมาจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูแนะนำให้นักเรียนทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา จากนั้นนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. สลากรายชื่อบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 22
บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

บุคคลสำคัญสมัยธนบุรีที่มีบทบาทในการพัฒนาประเทศทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคมที่สำคัญ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) และเจ้าพระยาสุรสีห์ (กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท)

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เล่าประวัติและวิเคราะห์บทบาทผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีได้ (K)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี (A)
3. นำความความและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี
  1. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
  2. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช)
  3. เจ้าพระยาสุรสีห์ (กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท)

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 30

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูเล่าประวัติความเป็นมาของอาณาจักรธนบุรีให้นักเรียนฟัง จากนั้นซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมาในประเด็นต่าง ๆ เช่น
   1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ได้ฟังประวัติความเป็นมาของอาณาจักรธนบุรี
   2) บุคคลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการก่อตั้งอาณาจักรธนบุรีมีใครบ้าง

3. ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี จากนั้นซักถามนักเรียนว่า เพราะเหตุใดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชจึงต้องทรงยกทัพเข้าตีอาณาจักรต่าง ๆ

5. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลากเลือกรายชื่อของบุคคลต่อไปนี้
   1) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
   2) สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก (พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช)
   3) เจ้าพระยาสุรสีห์ (กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท)

6. ครูให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีตามที่กลุ่มของตนเองจับสลากได้

7. ครูให้แต่ละกลุ่มข้อมูลที่ได้มาอภิปรายร่วมกันและจัดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน แล้วตัวแทนกลุ่มยืนประจำที่ป้ายนิเทศของตนเอง เพื่ออธิบายตอบข้อซักถามของเพื่อนต่างกลุ่มซึ่งจะเวียนไปศึกษาจากป้ายนิเทศ โดยให้จดบันทึกไว้ทุกหัวข้อ จนครบทุกหัวข้อ แล้วนำมาอภิปรายร่วมกันอีกครั้ง

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลการอภิปราย

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

10. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลว่า บุคคลสำคัญในสมัยกรุงธนบุรีมีบทบาทต่อแคว้นหรืออาณาจักรต่าง ๆ ที่เป็นประเทศสมาชิกอาเซียนในปัจจุบันประเทศใดบ้างและมีบทบาทในด้านใด จากนั้นสรุปผลการวิเคราะห์ลงในสมุด

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

11. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี ไปเผยแพร่และนำแบบอย่างของบุคคลสำคัญสมัยธนบุรีไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยธนบุรี โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิดหรือผังมโนทัศน์ลงในสมุด พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

15. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม .2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

17. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย เรื่อง เอเชียตะวันออก เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

● แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. สลากรายชื่อบุคคลสำคัญสมัยธนบุรี

3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา_____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

   _____

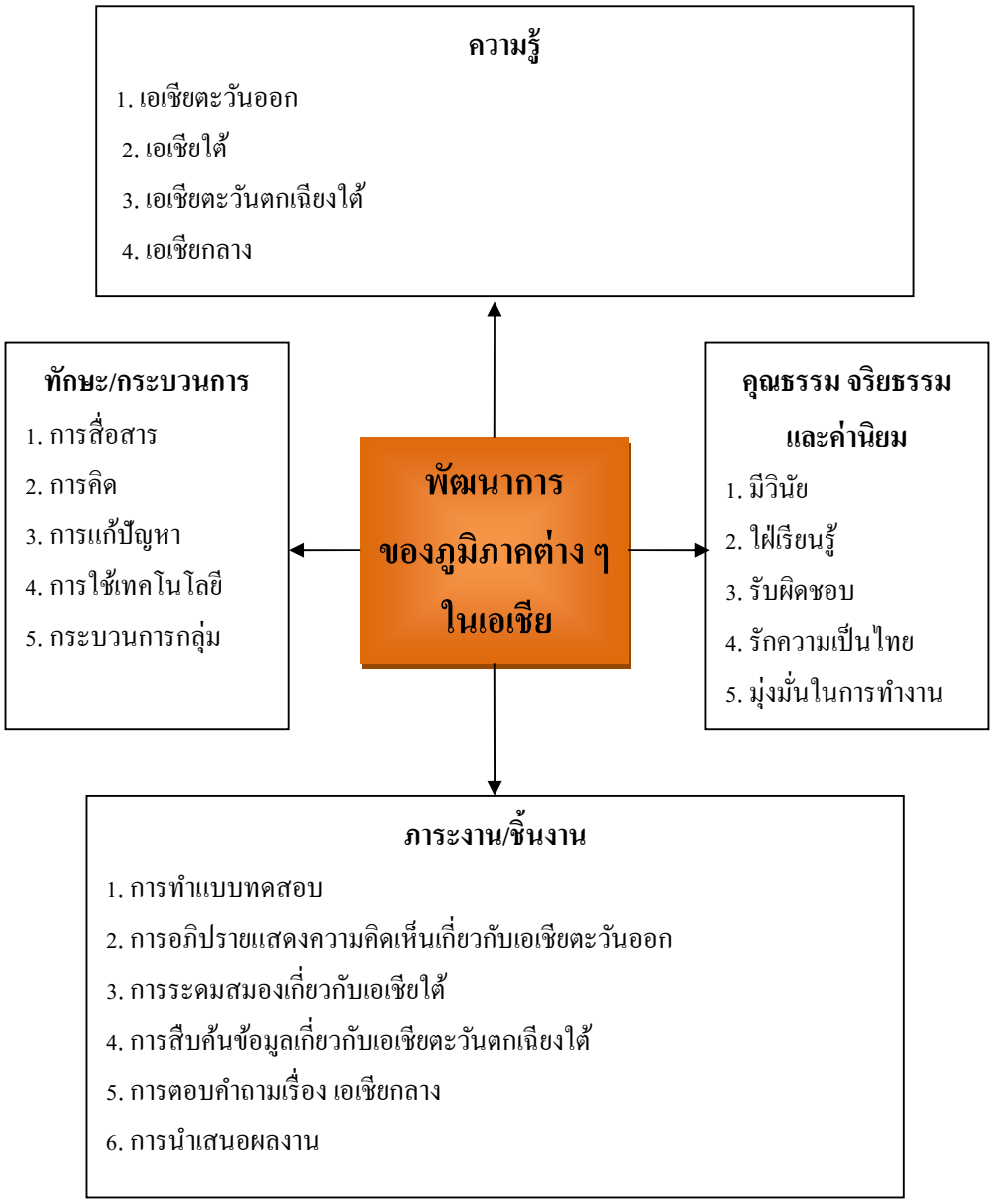
ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8
พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

เวลา 2 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระ/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
● อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ส 4.2 ม . 2/1)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
เอเชียเป็นทวีปที่ใหญ่ที่สุด เป็นดินแดนที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน เป็นแหล่งอารย-ธรรมที่สำคัญของโลก และแหล่งอารยธรรมแต่ละแห่งมีร่องรอยพัฒนาการมาจนถึงปัจจุบัน</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน

เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าดินแดนทวีปเอเชียเป็นแหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ จักรวรรดิ นครรัฐ ระบอบสาธารณรัฐ ดินดอนสามเหลี่ยม ภูมิอากาศแบบเมดิเตอร์เรเนียน สงครามครูเสด
2. เอเชียตะวันออกมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ เนื้อที่ของภูมิภาคนี้แบ่งเป็น 2 เขต ได้แก่ เขตผืนแผ่นดินใหญ่เขตหมู่เกาะ พัฒนาการของเอเชียตะวันออกเริ่มจากการรวมตัวแบบนครรัฐสมัยราชวงศ์ชาง และโจว ต่อมาเปลี่ยนการปกครองเป็นแบบจักรวรรดิ และพัฒนามาเป็นสาธารณรัฐทำให้รักษาอำนาจไว้ได้เป็นเวลานาน ส่วนญี่ปุ่นมีจักรพรรดิปกครองและรับวัฒนธรรมหลายด้านไปจากจีน
3. เอเชียใต้มีสภาพภูมิศาสตร์แตกต่างกันมาก เป็นบริเวณที่มนุษย์ตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่ 4,500 ปีมาแล้ว พัฒนาการของเอเชียใต้เริ่มจากชุมชนเมืองของชาวดราวิเดียนตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มน้ำสินธุ ต่อมาชาวอารยันเข้ามามีอำนาจแทนชาวพื้นเมือง อินเดียเริ่มปกครองเป็นจักรวรรดิครั้งแรกในราชวงศ์เมารยะ</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. อภิปรายที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียตะวันออก
2. อภิปรายที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียใต้
3. อภิปรายที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้
4. อภิปรายที่ตั้ง สภาพทางภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียกลาง</td></tr>
</table>

4. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้อยู่บริเวณกึ่งกลางระหว่างทวีปเอเชียกับทวีปยุโรป จึงเป็นดินแดนที่มีการผสมผสานระหว่างชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานในดินแดนแถบนี้ตั้งแต่โบราณ พัฒนาการของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เป็นแหล่งอารยธรรมลุ่มน้ำที่เก่าแก่ที่สุด โดยเฉพาะลุ่มน้ำไทกริสและยูเฟรทีส 5. เอเชียกลางเป็นดินแดนที่ตั้งอยู่ตอนกลางของทวีปเอเชีย เป็นแหล่งผสมผสานกันระหว่างอารยธรรมตะวันตกและอารยธรรมตะวันออกมาร่วม 2,000 ปี พัฒนาการของเอเชียกลางในอดีตอยู่ในอำนาจของชนชาติอื่นจนถึง ค.ศ. 1991 ประเทศในเอเชียกลางจึงแยกเป็นอิสระจากสหภาพโซเวียต	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 อภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเอเชียตะวันออก 1.2 ระดมสมองเกี่ยวกับเอเชียใต้ 1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ 1.4 ตอบคำถามเรื่อง เอเชียกลาง	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลงและนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่นและการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม	

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ เวลา 1 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง เวลา 1 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23
เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

เอเชียตะวันออกมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ เนื้อที่ของภูมิภาคนี้แบ่งเป็น 2 เขต ได้แก่ เขตผืนแผ่นดินใหญ่ และเขตหมู่เกาะ พัฒนาการของเอเชียตะวันออกเริ่มจากการรวมตัวแบบนครรัฐสมัยราชวงศ์ชางและโจว ต่อมาเปลี่ยนการปกครองเป็นแบบจักรวรรดิ และพัฒนามาเป็นสาธารณรัฐทำให้รักษาอำนาจไว้ได้เป็นเวลานาน ส่วนญี่ปุ่นมีจักรพรรดิปกครองและรับวัฒนธรรมหลายด้านไปจากจีน

เอเชียใต้มีสภาพภูมิศาสตร์แตกต่างกันมาก เป็นบริเวณที่มนุษย์ตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่ 4,500 ปีมาแล้ว พัฒนาการของเอเชียใต้เริ่มจากชุมชนเมืองของชาวดราวิเดียนตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มน้ำสินธุ ต่อมาชาวอารยันเข้ามามีอำนาจแทนชาวพื้นเมือง อินเดียเริ่มปกครองเป็นจักรวรรดิครั้งแรกในราชวงศ์เมารยะ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายที่ตั้ง สภาพภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ได้ (K)
2. สนใจใฝ่รู้เรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ (A)
3. ระดมสมองและแสดงความคิดเห็นเรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. เอเชียตะวันออก
    1.1 ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์
    1.2 พัฒนาการของเอเชียตะวันออก
2. เอเชียใต้
    2.1 ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์
    2.2 พัฒนาการของเอเชียใต้

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้
การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 31

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ครูให้นักเรียนดูแผนที่ทวีปเอเชีย แล้วนักเรียนช่วยกันตอบคำถามว่า เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้อยู่บริเวณใด ประกอบด้วยประเทศอะไรบ้าง โดยใช้ข้อมูลจากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา
4. ครูสรุปคำตอบเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

5. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเอเชียตะวันออก
6. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้
    1) เอเชียตะวันออกมีสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นอย่างไร
    2) เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเอเชียตะวันออกมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เอื้อต่อการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์
    3) เอเชียตะวันออกประกอบด้วยดินแดนใดบ้าง
    4) เอเชียตะวันออกมีพัฒนาการเป็นมาอย่างไร
    5) ชาวต่างชาติเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในประเทศจีนสมัยราชวงศ์ใด
    6) เพราะเหตุใดญี่ปุ่นจึงเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่มั่งคั่งและมีเศรษฐกิจที่มั่นคงที่สุด
7. ครูให้แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน
8. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง เอเชียใต้
9. ครูจัดการเรียนการสอนแบบอภิปรายโดยใช้เทคนิคการระดมสมองในประเด็นต่อไปนี้

1) เอเชียใต้ตั้งอยู่บริเวณใดของทวีปเอเชีย

2) เอเชียใต้ประกอบด้วยประเทศอะไรบ้าง

3) ชนกลุ่มแรกที่ตั้งอารยธรรมในลุ่มน้ำสินธุคือชนกลุ่มใด

4) เพราะเหตุใดชาวเศรษฐกิจของอินเดียจึงเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยจักรวรรดิมุคัล

5) นักเรียนคิดว่าแหล่งอารยธรรมในเอเชียใต้เจริญรุ่งเรืองเพราะอะไร

6) การที่ชาวยุโรปเข้ามาแสวงหาอาณานิคมในเอเชียใต้มีผลเป็นอย่างไร

7) จากการศึกษาเรื่อง เอเชียใต้ นักเรียนสรุปได้ว่าอย่างไร

10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการระดมสมอง

11. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุป

12. ครูให้นักเรียนบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้และให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง เอเชียใต้

13. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียนกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ บันทึกผล และสรุปส่งครู

14. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

15. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูแนะนำให้นักเรียนทำสมุดภาพเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

19. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

□ ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่อง เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้ จากนั้นนำมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน

2. แผนที่ทวีปเอเชีย

3. แบบบันทึกความรู้
4. ใบงานที่ที่ 1 เรื่อง เอเชียใต้
5. แบบประเมินพฤติกรรมในการประเมินรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
6. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
9. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24
เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย **เวลา 1 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

เอเชียตะวันตกเฉียงใต้อยู่บริเวณกึ่งกลางระหว่างทวีปเอเชียกับทวีปยุโรป จึงเป็นดินแดนที่มีการผสมผสานระหว่างชนกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานในดินแดนแถบนี้ตั้งแต่โบราณ พัฒนาการของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ เป็นแหล่งอารยธรรมลุ่มน้ำที่เก่าแก่ที่สุด โดยเฉพาะลุ่มน้ำไทกริสและยูเฟรทีส

เอเชียกลางเป็นดินแดนที่ตั้งอยู่ตอนกลางของทวีปเอเชีย เป็นแหล่งผสมผสานกันระหว่างอารยธรรมตะวันตกและอารยธรรมตะวันออกมาร่วม 2,000 ปี พัฒนาการของเอเชียกลางในอดีตอยู่ในอำนาจของชนชาติอื่น จนถึง ค.ศ. 1991 ประเทศในเอเชียกลางจึงแยกเป็นอิสระจากสหภาพโซเวียต

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายที่ตั้ง สภาพภูมิศาสตร์ และพัฒนาการของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางได้ (K)
2. มีความสนใจใฝ่รู้เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง (A)
3. อภิปรายเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

1. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้
2. เอเชียกลาง

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง

ศิลปะ ➡ วาดแผนเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางและระบายสีให้สวยงาม

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 32

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนดูแผนที่ทวีปเอเชีย แล้วซักถามนักเรียนว่า เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางตั้งอยู่บริเวณใดของทวีปเอเชีย และเกี่ยวข้องกับอารยธรรมและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์อย่างไร ให้นักเรียนช่วยกันตอบ โดยใช้ข้อมูลจากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา แล้วครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสุ่มนักเรียน 2–3 คน ออกมาชี้แผนที่ว่า เอเชียตะวันตกเฉียงใต้มีอาณาเขตติดต่อกับอะไร แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

4. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้

5. ครูให้แต่ละคู่แสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

   1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เป็นอย่างไร

   2) ดินแดนรูปพระจันทร์เสี้ยวมีความอุดมสมบูรณ์เพราะอะไร

   3) เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เป็นแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่ที่สุด

6. ครูให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญ บันทึกผล และเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียน

7. ครูให้แต่ละคู่ออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน นักเรียนคู่อื่น ๆ ที่ไม่ได้นำเสนอซักถามและแสดงความคิดเห็น

8. ครูประเมินผลพร้อมทั้งให้คำแนะนำเพิ่มเติม

9. ครูให้นักเรียน 2–3 คน ออกมาชี้แผนที่ทวีปเอเชียว่าเอเชียกลางมีอาณาเขตติดต่อกับอะไร มีประเทศอะไรบ้าง แล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

10. ครูจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย โดยให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้

    1) ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์

    2) พัฒนาการของเอเชียกลาง

11. ครูสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่บรรยายและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย

12. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง บันทึกผล และสรุปส่งครู

13. ในขณะปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

14. ครูให้นักเรียนทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางติดที่หน้าชั้นเรียน

15. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบ

16. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

17. ครูให้นักเรียนวาดแผนที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลางแล้วระบายสีให้สวยงาม

ขั้นที่ 5 สรุป

18. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

19. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

20. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

21. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย เรื่อง อารยธรรมจีน เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

☐ แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมเรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง แล้วนำมาจัดทำเป็นรายงาน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แผนที่ทวีปเอเชีย
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. ใบงานที่ 2 เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้
5. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

7. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
8. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางการพัฒนา _____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____
   แนวทางแก้ไข _____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____
   เหตุผล _____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

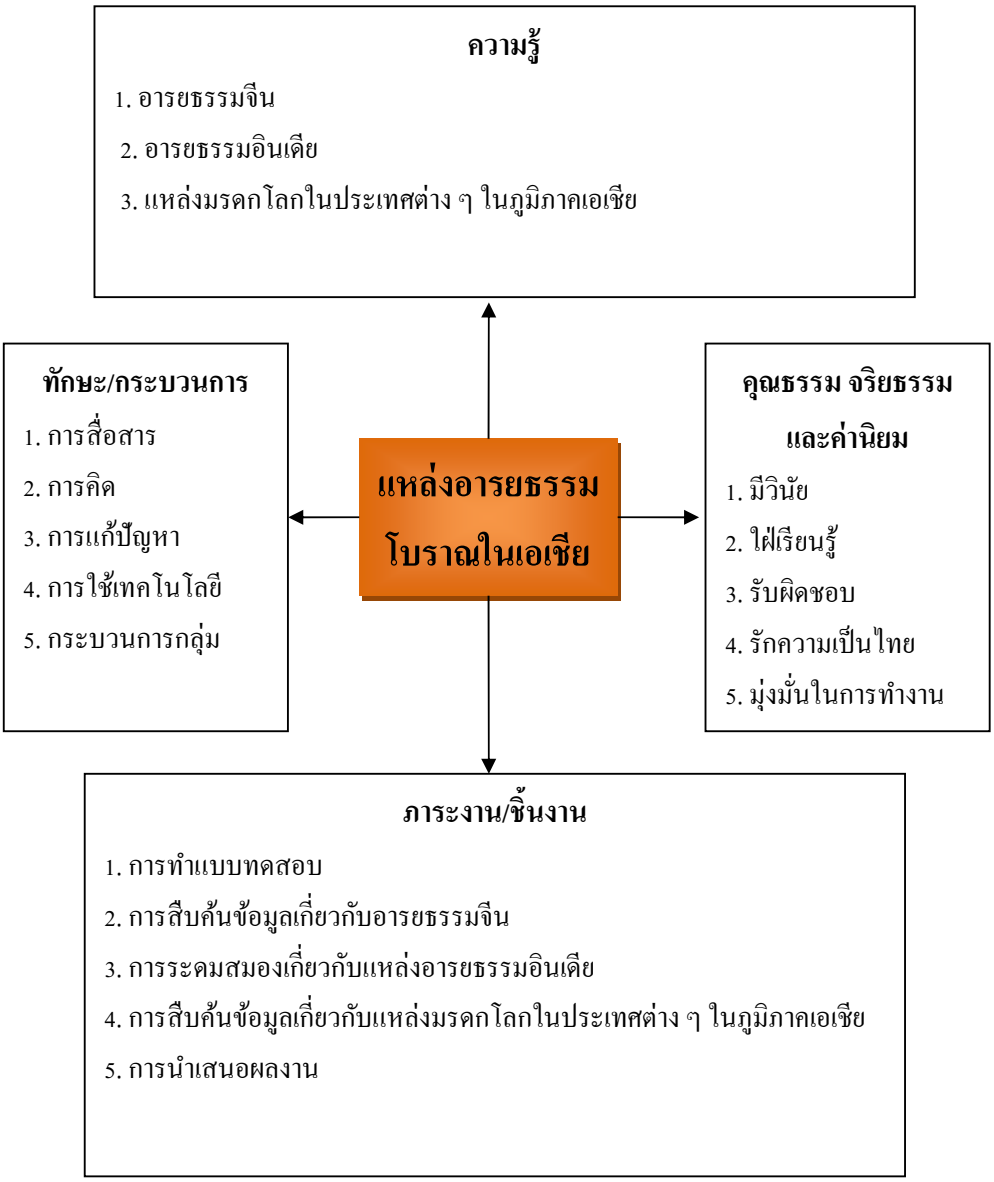
ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9
แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

เวลา 6 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
• ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย (ส 4.2 ม. 2/2)</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
ทวีปเอเชียเป็นแหล่งอารยธรรมโบราณที่สำคัญ ได้แก่ อารยธรรมจีนและอารยธรรมอินเดีย ซึ่งอารยธรรมทั้งสองนี้ได้แผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งในทวีปเอเชียและทวีปยุโรป</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
การเรียนรู้แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชียมีประโยชน์อย่างไร</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. คำสำคัญ ได้แก่ อาณัติสวรรค์ สวินจื่อ จันทรุปราคา พระสูตร โยคี อวตาร มหายาน
2. อารยธรรมจีนโบราณแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์และอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์ อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ได้ปรากฏหลักฐานชัดเจนจากการขุดค้นแหล่งโบราณคดี 2 แหล่ง คือ วัฒนธรรมหยางเชาและวัฒนธรรมหลงชาน ส่วนอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์มีพัฒนาการและความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ศาสนาและความเชื่อ ศิลปะและนวัตกรรม ตัวอักษรและวรรณกรรม การติดต่อค้าขาย อารยธรรมจีนจึงแผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งในทวีปเอเชียและทวีปยุโรป
3. อารยธรรมอินเดียโบราณแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุและอารย-ธรรมอินเดียภายหลังจากการเข้ามาของพวกอารยัน อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเป็นอารยธรรมของชาวดราวิเดียน ซึ่งเป็นชนพื้นเมือง เมื่ออารยธรรมของพวกอารยันแพร่เข้ามาในบริเวณ</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. สืบค้นข้อมูลและอธิบายแหล่งอารยธรรมจีน
2. สืบค้นข้อมูลและอธิบายแหล่งอารยธรรมอินเดีย
3. อธิบายแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย</td></tr>
</table>

ลุ่มน้ำสินธุ ทำให้อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเสื่อมลง อารยธรรมของพวกอารยันเข้ามาแทนที่และได้สร้างสรรค์อารยธรรมที่โดดเด่นในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่จักรวรรดิ โดยเฉพาะอารย-ธรรมที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ อันเป็นที่มาของการสร้างขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ภาษา วรรณกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม ส่งผลให้อารย-ธรรมอินเดียแพร่ขยายไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วทวีปเอเชีย โดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 4. แหล่งมรดกโลกที่สำคัญในทวีปเอเชียมีอยู่เป็นจำนวนมากกระจายอยู่ตามประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งมรดกโลกทางธรรมชาติและมรดกโลกทางวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น กำแพงเมืองจีนในจีน ปราสาทเมจิในญี่ปุ่น สุสานราชวงศ์โชซอนในเกาหลีใต้ ตาชมะฮัลในอินเดีย ตักศิลาในปากีสถาน เปตราในจอร์แดน ซามาร์คันด์ในอุซเบกิสถาน	
ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง	
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมจีน 1.2 ระดมสมองเกี่ยวกับแหล่งอารยธรรมอินเดีย 1.3 สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย	
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ	2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ

3. สิ่งที่มุ่งประเมิน

3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง

3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การคิด การแก้ปัญหา กระบวนการกลุ่ม

3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง รักความเป็นไทย รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ

ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25	อารยธรรมจีน	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26	อารยธรรมอินเดีย	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27	แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25
อารยธรรมจีน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย	**เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

อารยธรรมจีนโบราณแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์และอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์ อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ได้ปรากฏหลักฐานชัดเจนจากการขุดค้นแหล่งโบราณคดี 2 แหล่ง คือ วัฒนธรรมหยางเชาและวัฒนธรรมหลงชาน ส่วนอารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์มีพัฒนาการและความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ ศาสนาและความเชื่อ ศิลปะและนวัตกรรม ตัวอักษรและวรรณกรรม การติดต่อค้าขาย อารยธรรมจีนจึงแผ่ขยายออกไปอย่างกว้างขวางทั้งในทวีปเอเชียและทวีปยุโรป

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายแหล่งอารยธรรมและอิทธิพลของอารยธรรมจีนได้ (K, P)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับอารยธรรมจีน (A)
3. สืบค้นความรู้เกี่ยวกับอารยธรรมจีนได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง อารยธรรมจีน 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรม เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• อารยธรรมจีน

1. อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์
2. อารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์
3. อิทธิพลของอารยธรรมจีน

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมจีน

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมจีนจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 33–34

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนรู้จักอารยธรรมอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันตอบ ครูเขียนคำตอบบนกระดานดำ จากนั้นครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับอารยธรรมจีน จากนั้นเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยจากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา

5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มออกมาจับสลากเลือกเรื่องเกี่ยวกับอารยธรรมจีน 1 เรื่อง จากเรื่องต่อไปนี้

1) อารยธรรมจีนสมัยก่อนประวัติศาสตร์

2) อารยธรรมจีนสมัยประวัติศาสตร์

3) อิทธิพลของอารยธรรมจีน

6. ครูให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเรื่องที่จับสลากได้ จากหนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 หรือค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ บันทึกผล และเตรียมตัวเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและสืบค้น

7. ครูให้แต่ละกลุ่มผลัดกันออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน แล้วร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมจีน บันทึกผล และสรุปส่งครู

9. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของ

นักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

10. ครูให้นักเรียนจับคู่กันทำใบงานที่ 1 เรื่อง อารยธรรมจีน โดยใช้เวลา 15 นาที

11. เมื่อหมดเวลาที่กำหนดให้นักเรียนแลกเปลี่ยนใบงานกับคู่อื่นเพื่อตรวจคำตอบ โดยครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบ

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอารยธรรมจีน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

13. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอารยธรรมจีน ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

14. ครูให้นักเรียนทำจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง อารยธรรมจีน

ขั้นที่ 5 สรุป

15. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อารยธรรมจีน โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

16. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง อารยธรรมอินเดีย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง อารยธรรมจีน สรุป บันทึกผล แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันระหว่างกลุ่มในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียน
2. ใบงานที่ 1 เรื่อง อารยธรรมจีน
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26
อารยธรรมอินเดีย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

อารยธรรมอินเดียโบราณแบ่งออกเป็น 2 ช่วงเวลา คือ อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุและอารยธรรมอินเดียภายหลังจากการเข้ามาของพวกอารยัน อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเป็นอารยธรรมของชาวดราวิเดียน ซึ่งเป็นชนพื้นเมือง เมื่ออารยธรรมของพวกอารยันแพร่เข้ามาในบริเวณลุ่มน้ำสินธุ ทำให้อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุเสื่อมลง อารยธรรมของพวกอารยันเข้ามาแทนที่และได้สร้างสรรค์อารยธรรมที่โดดเด่นในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะพัฒนาไปสู่จักรวรรดิ โดยเฉพาะอารยธรรมที่เกี่ยวกับศาสนาและความเชื่อ อันเป็นที่มาของการสร้างขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ภาษา วรรณกรรม สถาปัตยกรรม ประติมากรรม และจิตรกรรม ส่งผลให้อารยธรรมอินเดียแพร่ขยายไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วทวีปเอเชีย โดยเฉพาะเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายแหล่งอารยธรรมอินเดียและอิทธิพลของอารยธรรมอินเดียได้ (K)
2. สนใจศึกษาเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย (A)
3. สืบค้นความรู้เกี่ยวกับอารยธรรมอินเดียได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่องอารยธรรมอินเดีย 2. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

● อารยธรรมอินเดีย

1. อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุ
2. อารยธรรมอินเดียภายหลังการเข้ามาของชาวอารยัน
3. อิทธิพลของอารยธรรมอินเดีย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดียจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 35–36

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูเล่าเรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับประเทศอินเดียในอดีต จากนั้นสุ่มนักเรียน 2–3 คน ออกมาเล่าเรื่องประเทศอินเดียให้เพื่อนฟัง โดยใช้ข้อมูลจากเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา เมื่อเล่าจบแล้วเพื่อน ๆ ปรบมือให้กำลังใจ ครูสรุปเรื่อง ประเทศอินเดีย แล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันระดมสมองว่า แหล่งอารยธรรมอินเดียมีอิทธิพลต่อภูมิภาคต่าง ๆ ในปัจจุบันอย่างไร พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการระดมสมองและให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับอารยธรรมในเอเชียใต้

5. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย

กลุ่มที่ 1 อารยธรรมลุ่มน้ำสินธุ

กลุ่มที่ 2 อารยธรรมอินเดียภายหลังการเข้ามาของชาวอาหรับ

กลุ่มที่ 3 อิทธิพลของอารยะรรมอินเดีย

ครูสุ่มเลือกตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

6. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมอินเดีย บันทึกผล และสรุปส่งครู

7. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลและทำสมุดภาพเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเรื่อง อารยธรรมอินเดีย เพื่อเผยแพร่ความรู้

11. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 2 เรื่อง อารยธรรมอินเดีย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

12. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง อารยธรรมอินเดีย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมจัดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

 แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย สรุป บันทึกผล และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบงานที่ 2 เรื่อง อารยธรรมอินเดีย
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____/_____/_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27
แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ **ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย **เวลา 2 ชั่วโมง**

1. สาระสำคัญ

แหล่งมรดกโลกที่สำคัญในทวีปเอเชียมีอยู่เป็นจำนวนมากกระจายอยู่ตามประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งมรดกโลกทางธรรมชาติและมรดกโลกทางวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น กำแพงเมืองจีนในจีน ปราสาทเมจิในญี่ปุ่น สุสานราชวงศ์โชซอนในเกาหลีใต้ ตาชมะฮัลในอินเดีย ตักศิลาในปากีสถาน เปตราในจอร์แดน ซามาร์คันด์ในอุซเบกิสถาน

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

● ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียได้ (K, P)
2. สนใจศึกษาแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย (A)
3. สืบค้นความรู้เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียได้ (P)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้านความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

• แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

6. แนวทางบูรณาการ

ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

การงานอาชีพฯ ➡ สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 37–38

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ

2. ครูซักถามนักเรียนว่า รู้จักมรดกโลกอะไรบ้าง อยู่ที่ไหน สุ่มนักเรียนให้ออกมาเล่าเกี่ยวกับมรดกโลกดังกล่าวให้เพื่อน ๆ ฟัง โดยใช้ข้อมูลจากที่ได้รับมอบหมายให้ไปอ่านมา จากนั้นครูสรุปและเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

4. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 แหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียตะวันออก

กลุ่มที่ 2 แหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียใต้

กลุ่มที่ 3 แหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

กลุ่มที่ 4 แหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียกลาง

แต่ละกลุ่มบันทึกผลลงในแบบบันทึกผลการค้นคว้าและส่งตัวแทนออกมารายงานหน้าชั้นเรียน

5. ในขณะนักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ให้ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

6. ครูให้นักเรียนวาดภาพแผนที่ทวีปเอเชียและลงชื่อประเทศที่เป็นแหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียตะวันออก เอเชียใต้ เอเชียตะวันตกเฉียงใต้ และเอเชียกลาง แล้วระบายสีให้สวยงาม

7. ครูให้นักเรียนเล่นเกมเกี่ยวกับมรดกโลกในภูมิภาคเอเชีย แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย ในแบบฝึก

ทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

9. ครูแนะนำให้นักเรียนทำจัดป้ายนิเทศเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

ขั้นที่ 5 สรุป

10. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย โดยให้นักเรียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

11. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน แล้วช่วยกันเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง

12. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ในแบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 ของบริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม และด้านทักษะ/กระบวนการของนักเรียน

13. ครูมอบหมายให้นักเรียนอ่านเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย และหน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย เป็นการบ้านเพื่อเตรียมทดสอบปลายภาคในครั้งต่อไป

8. กิจกรรมเสนอแนะ

 ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย สรุป บันทึกผล และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบหลังเรียน
2. แบบบันทึกผลการค้นคว้าเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย
3. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
6. คู่มือการสอน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
7. สื่อการเรียนรู้ PowerPoint รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ม. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

   แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

   เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ **ผู้สอน**

_____/_____/_____

การทดสอบปลายภาค

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	**ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**
การทดสอบปลายภาค	**เวลา 1 ชั่วโมง**

ชั่วโมงที่ 39–40

- ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบปลายภาค

ตอนที่ 3
เอกสาร/ความรู้เสริมสำหรับครู
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์
(ประวัติศาสตร์ ม. 2)
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตอนที่ 3.1
มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดชั้นปี และสาระการเรียนรู้แกนกลาง
สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ม. 2

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. ประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ	1. วิธีการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุ ช่วงระยะเวลา รูปลักษณ์ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น 2. ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง หรือหลักฐานสมัยอยุธยา (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3)
2. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	1. ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในสมัยอยุธยาและธนบุรี (เชื่อมโยงกับ มฐ. ส 4.3) เช่น ข้อความบางตอนในพระราช-พงศาวดารอยุธยา/จดหมายเหตุชาวต่างชาติ 2. การแยกแยะระหว่างข้อมูลกับความคิดเห็น รวมทั้งความจริงกับข้อเท็จจริงจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์
3. เห็นความสำคัญของการตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ	1. ตัวอย่างการตีความข้อมูลจากหลักฐานที่แสดงเหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยาและธนบุรี 2. ความสำคัญของการวิเคราะห์ข้อมูล และการตีความทางประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย	1. ที่ตั้งและสภาพภูมิศาสตร์ของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) ที่มีผลต่อพัฒนาการ โดยสังเขป 2. พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)
2. ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย	1. ที่ตั้งและความสำคัญของแหล่งอารยธรรมตะวันออกและแหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย 2. อิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชนชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัดชั้นปี	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
1. วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ	1. การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา 2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา 3. พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาในด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ 4. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช 5. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา เช่น การควบคุมกำลังคน และศิลปวัฒนธรรม 6. การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 การกู้เอกราช และการสถาปนาอาณาจักรธนบุรี 7. ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยธนบุรี 8. วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย ผลงานของบุคคลสำคัญของไทยและต่างชาติที่มีส่วนสร้างสรรค์ชาติไทย เช่น
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา	
3. ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา	

	1) สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 2) พระสุริโยทัย 3) สมเด็จพระนเรศวรมหาราช 4) สมเด็จพระนารายณ์มหาราช 5) สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 6) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช 7) สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท

ตอนที่ 3.2
โครงงานและแฟ้มสะสมผลงาน

1. โครงงาน (Project Work)

โครงงานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามแผนการดำเนินงานที่นักเรียนได้จัดขึ้น โดยครูช่วยให้คำแนะนำปรึกษา กระตุ้นให้คิด และติดตามการปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย โครงงานแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. โครงงานประเภทสำรวจ รวบรวมข้อมูล
2. โครงงานประเภททดลอง ค้นคว้า
3. โครงงานที่เป็นการศึกษาความรู้ ทฤษฎี หลักการหรือแนวคิดใหม่
4. โครงงานประเภทสิ่งประดิษฐ์

การเรียนรู้ด้วยโครงงานมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา นักเรียนคิดหัวข้อโครงงาน ซึ่งอาจได้มาจากความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียนเองหรือได้จากการอ่านหนังสือ บทความ การไปทัศนศึกษาดูงาน เป็นต้น โดยนักเรียนต้องตั้งคำถามว่า “จะศึกษาอะไร” “ทำไมต้องศึกษาเรื่องดังกล่าว”

2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นักเรียนศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องและปรึกษาครู หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ

3. เขียนเค้าโครงของโครงงานหรือสร้างแผนผังความคิด โดยทั่วไปเค้าโครงของโครงงานจะประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1) ชื่อโครงงาน
2) ชื่อผู้ทำโครงงาน
3) ชื่อที่ปรึกษาโครงงาน
4) ระยะเวลาดำเนินการ
5) หลักการและเหตุผล
6) วัตถุประสงค์
7) สมมุติฐานของการศึกษา (ในกรณีที่เป็นโครงงานทดลอง)
8) ขั้นตอนการดำเนินงาน
9) ปฏิบัติโครงงาน
10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ
11) เอกสารอ้างอิง/บรรณานุกรม

4. ปฏิบัติโครงงาน ลงมือปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้ ในระหว่างปฏิบัติงานควรมีการจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียดว่าทำอย่างไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรและมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

5. เขียนรายงาน เป็นการรายงานสรุปผลการดำเนินงาน เพื่อให้ผู้อื่นได้ทราบแนวคิด วิธีดำเนินงาน ผลที่ได้รับ และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงงาน ซึ่งการเขียนรายงานนี้ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย ชัดเจน และครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา

6. แสดงผลงาน เป็นการนำผลของการดำเนินงานมาเสนอ อาจจัดได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดนิทรรศการ การทำเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย หรืออาจนำเสนอในรูปของการแสดงผลงาน การนำเสนอด้วยวาจา บรรยาย อภิปรายกลุ่ม สาธิต

2. แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)

แฟ้มสะสมผลงาน หมายถึง แหล่งรวบรวมเอกสาร ผลงาน หรือหลักฐาน เพื่อใช้สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ ความสามารถ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียน มีการจัดเรียบเรียงผลงานไว้อย่างมีระบบ โดยนำความรู้ ความคิด และการนำเสนอมาผสมผสานกัน ซึ่งนักเรียนเป็นผู้คัดเลือกผลงานและมีส่วนร่วมในการประเมิน แฟ้มสะสมผลงานจึงเป็นหลักฐานสำคัญที่จะทำให้นักเรียนสามารถมองเห็นพัฒนาการของตนเองได้ตามสภาพจริง รวมทั้งเห็นข้อบกพร่อง และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ลักษณะสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

1. ครูสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีผลงานสะสมไว้ ครูจะทราบจุดเด่น จุดด้อยของนักเรียนแต่ละคนจากแฟ้มสะสมผลงาน และสามารถติดตามพัฒนาการได้อย่างต่อเนื่อง

2. มุ่งวัดศักยภาพของนักเรียนในการผลิตหรือสร้างผลงานมากกว่าการวัดความจำจากการทำแบบทดสอบ

3. วัดและประเมินโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ นักเรียนเป็นผู้วางแผน ลงมือปฏิบัติงาน รวมทั้งประเมินและปรับปรุงตนเอง ซึ่งมีครูเป็นผู้ชี้แนะ เน้นการประเมินผลย่อยมากกว่าการประเมินผลรวม

4. ฝึกให้นักเรียนรู้จักการประเมินตนเองและหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาตนเอง

5. ช่วยให้นักเรียนเกิดความมั่นใจและภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง รู้ว่าตนเองมีจุดเด่นในเรื่องใด

6. ช่วยในการสื่อความหมายเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ตลอดจนพัฒนาการของนักเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น ผู้ปกครอง ฝ่ายแนะแนว ตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน

การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานมี 10 ขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียด ดังนี้

1. การวางแผนจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน การจัดทำแฟ้มสะสมผลงานต้องมีส่วนร่วมระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง

ครู การเตรียมตัวของครูต้องเริ่มจากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร คู่มือครู คำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดและประเมินผลในหลักสูตร รวมทั้งครูต้องมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน จึงสามารถวางแผนกำหนดชิ้นงานได้

นักเรียน ต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ การประเมินผลโดยใช้แฟ้ม

สะสมผลงาน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดชิ้นงาน และบทบาทในการทำงานกลุ่ม โดยครูต้องแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

ผู้ปกครอง ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกผลงาน การแสดงความคิดเห็น และรับรู้พัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นก่อนทำแฟ้มสะสมผลงาน ครูต้องแจ้งให้ผู้ปกครองทราบหรือขอความร่วมมือ รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานแก่ผู้ปกครองเมื่อมีโอกาส

2. การรวบรวมผลงานและจัดระบบแฟ้ม ในการรวบรวมผลงานต้องออกแบบการจัดเก็บหรือแยกหมวดหมู่ของผลงานให้ดี เพื่อสะดวกและง่ายต่อการนำข้อมูลออกมาใช้ แนวทางการจัดหมวดหมู่ของผลงาน เช่น

1) จัดแยกตามลำดับวันและเวลาที่สร้างผลงานขึ้นมา

2) จัดแยกตามความซับซ้อนของผลงาน เป็นการแสดงถึงทักษะหรือพัฒนาการของนักเรียนที่มากขึ้น

3) จัดแยกตามวัตถุประสงค์ เนื้อหา หรือประเภทของผลงาน

ผลงานที่อยู่ในแฟ้มสะสมผลงานอาจมีหลายเรื่อง หลายวิชา ดังนั้นนักเรียนจะต้องทำเครื่องมือในการช่วยค้นหา เช่น สารบัญ ดัชนีเรื่อง จุดสี แถบสีติดไว้ที่ผลงานโดยมีรหัสที่แตกต่างกัน เป็นต้น

3. การคัดเลือกผลงาน ในการคัดเลือกผลงานนั้นควรให้สอดคล้องกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่โรงเรียน ครู หรือนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา และผู้คัดเลือกผลงานควรเป็นนักเรียนเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน หรือมีส่วนร่วมกับครู เพื่อน และผู้ปกครอง

ผลงานที่เลือกเข้าแฟ้มสะสมผลงานควรมีลักษณะดังนี้

1) สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

2) เป็นผลงานชิ้นที่ดีที่สุด มีความหมายต่อนักเรียนมากที่สุด

3) สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของนักเรียนในทุกด้าน

4) เป็นสื่อที่จะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้ปกครอง และเพื่อน ๆ

ส่วนจำนวนชิ้นงานนั้นให้กำหนดตามความเหมาะสม ไม่ควรมีมากเกินไป เพราะอาจจะทำให้ผลงานบางชิ้นไม่มีความหมาย แต่ถ้ามีน้อยเกินไปจะทำให้การประเมินไม่มีประสิทธิภาพ

4. การสร้างสรรค์แฟ้มสะสมผลงานให้มีเอกลักษณ์ของตนเอง โครงสร้างหลักของแฟ้มสะสมผลงานอาจเหมือนกัน แต่นักเรียนสามารถตกแต่งรายละเอียดย่อยให้แตกต่างกัน ตามความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละบุคคล โดยอาจใช้ภาพ สี สติ๊กเกอร์ ตกแต่งให้สวยงามเน้นเอกลักษณ์ของเจ้าของแฟ้มสะสมผลงาน

5. การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะได้รู้จักการวิพากษ์วิจารณ์ หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับผลงานของตนเอง ตัวอย่างข้อความที่ใช้แสดงความรู้สึกต่อผลงาน เช่น

1) ได้แนวคิดจากการทำผลงานชิ้นนี้มาจากไหน

2) เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้คืออะไร

3) จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้คืออะไร

4) รู้สึกพอใจกับผลงานชิ้นนี้มากน้อยเพียงใด

5) ได้ข้อคิดอะไรจากการทำผลงานชิ้นนี้

6. การตรวจสอบความสามารถของตนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินความสามารถของตนเอง โดยพิจารณาตามเกณฑ์ย่อย ๆ ที่ครูและนักเรียนช่วยกันกำหนดขึ้น เช่น นิสัยการทำงาน ทักษะทางสังคม การทำงานเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนด การขอความช่วยเหลือเมื่อมีความจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้การตรวจสอบความสามารถตนเองอีกวิธีหนึ่ง คือ การให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

7. การประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนที่สำคัญเนื่องจากเป็นการสรุปคุณภาพของงานและความสามารถหรือพัฒนาการของนักเรียน การประเมินแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน และการประเมินโดยให้ระดับคะแนน

1) การประเมินโดยไม่ให้ระดับคะแนน ครูกลุ่มนี้มีความเชื่อว่า แฟ้มสะสมผลงานมีไว้เพื่อศึกษากระบวนการทำงาน ศึกษาความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อผลงานของตนเอง ตลอดจนดูพัฒนาการหรือความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการ ครู ผู้ปกครอง และเพื่อนสามารถให้คำชี้แนะแก่นักเรียนได้ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะได้คะแนนมากน้อยเท่าไร

2) การประเมินโดยให้ระดับคะแนน มีทั้งการประเมินตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การประเมินระหว่างภาคเรียน และการประเมินปลายภาค ซึ่งจะช่วยในวัตถุประสงค์ด้านการปฏิบัติเป็นหลัก การประเมินแฟ้มสะสมผลงานต้องกำหนดมิติการให้คะแนน (scoring rubrics) ตามเกณฑ์ที่ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดขึ้น การให้ระดับคะแนนมีทั้งการให้คะแนนเป็นรายชิ้นก่อนเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงาน และการให้คะแนนแฟ้มสะสมผลงานทั้งแฟ้ม ซึ่งมาตรฐานคะแนนนั้นต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน และมุ่งเน้นพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมากกว่าการนำไปเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น

8. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ เพื่อน ครู และผู้ปกครอง อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดประชุมในโรงเรียนโดยเชิญผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาร่วมกันพิจารณาผลงาน การสนทนาแลกเปลี่ยนระหว่างนักเรียนกับเพื่อน การส่งแฟ้มสะสมผลงานไปให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องช่วยให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำ

ในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์นั้นนักเรียนจะต้องเตรียมคำถามเพื่อถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงงานของตนเอง ตัวอย่างคำถาม เช่น

1) ท่านคิดอย่างไรกับผลงานชิ้นนี้

2) ท่านคิดว่าควรปรับปรุงแก้ไขส่วนใดอีกบ้าง

3) ผลงานชิ้นใดที่ท่านชอบมากที่สุด เพราะอะไร

9. การปรับเปลี่ยนผลงาน หลังจากที่นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และได้รับคำแนะนำจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว จะนำมาปรับปรุงผลงานให้ดีขึ้น นักเรียนสามารถนำผลงานที่ดีกว่าเก็บเข้าแฟ้มสะสมผลงานแทนผลงานเดิม ทำให้แฟ้มสะสมผลงานมีผลงานที่ดี ทันสมัย และตรงตามจุดประสงค์ใน

การประเมิน

10. การประชาสัมพันธ์ผลงานของนักเรียน เป็นการแสดงนิทรรศการผลงานของนักเรียน โดยนำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนทุกคนมาจัดแสดงร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ครู และนักเรียนทั่วไปได้เข้าชมผลงาน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง ผู้ที่เริ่มต้นทำแฟ้มสะสมผลงานอาจไม่ต้องดำเนินการทั้ง 10 ขั้นตอนนี้ อาจใช้ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การรวบรวมผลงานและการจัดระบบแฟ้ม การคัดเลือกผลงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกต่อผลงาน

องค์ประกอบสำคัญของแฟ้มสะสมผลงาน มีดังนี้

1. ส่วนนำ ประกอบด้วย
- ปก
- คำนำ
- สารบัญ
- ประวัติส่วนตัว
- จุดมุ่งหมายของการทำแฟ้มสะสมผลงาน

2. ส่วนเนื้อหาแฟ้ม ประกอบด้วย
- ผลงาน
- ความคิดเห็นที่มีต่อผลงาน
- Rubrics ประเมินผลงาน

3. ส่วนข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย
- ผลการประเมินการเรียนรู้
- การรายงานความก้าวหน้าโดยครู
- ความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เพื่อน ผู้ปกครอง

ตอนที่ 3.3

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้และ
รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

1. ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

<table>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน</td></tr>
<tr><td colspan="2">ตัวชี้วัดชั้นปี
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td>ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน
นักเรียนจะเข้าใจว่า...
1. _____
2. _____</td><td>คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td>ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน
นักเรียนจะรู้ว่า...
1. _____
2. _____</td><td>ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ...
1. _____
2. _____</td></tr>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง</td></tr>
<tr><td colspan="2">1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ
1.1 _____
1.2 _____</td></tr>
<tr><td>2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้
1) _____
2) _____</td><td>
2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้
1) _____
2) _____</td></tr>
<tr><td colspan="2">3. สิ่งที่มุ่งประเมิน
3.1 _____
3.2 _____</td></tr>
<tr><td colspan="2">ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้</td></tr>
<tr><td colspan="2">_____
_____</td></tr>
</table>

2. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง

เมื่อครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Backward Design แล้ว ครูสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายชั่วโมงโดยใช้รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียงหัวข้อ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชื่อแผน...(ระบุชื่อและลำดับที่ของแผนการจัดการเรียนรู้)

ชื่อเรื่อง...(ระบุชื่อเรื่องที่จะทำการจัดการเรียนรู้)

สาระที่...(ระบุสาระที่ใช้จัดการเรียนรู้)

ชั้น...(ระบุชั้นที่จัดการเรียนรู้)

หน่วยการเรียนรู้ที่...(ระบุชื่อและลำดับที่ของหน่วยการเรียนรู้)

เวลา...(ระบุระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อ 1 แผน)

สาระสำคัญ...(เขียนความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ของหัวเรื่องที่จะจัดการเรียนรู้)

ตัวชี้วัดช่วงชั้น...(ระบุตัวชี้วัดช่วงชั้นที่ใช้เป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้)

จุดประสงค์การเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนหลังจากสำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วยด้านความรู้ความคิด (Knowledge: K) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ (Affective: A) และด้านทักษะ/กระบวนการ (Performance: P))

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้...(ระบุวิธีการและเครื่องมือวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน)

สาระการเรียนรู้...(ระบุสาระและเนื้อหาที่ใช้จัดการเรียนรู้ อาจเขียนเฉพาะหัวเรื่องก็ได้)

กระบวนการจัดการเรียนรู้...(กำหนดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของกลุ่มสาระการเรียนรู้และการบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้)

กิจกรรมเสนอแนะ...(ระบุรายละเอียดของกิจกรรมที่นักเรียนควรปฏิบัติเพิ่มเติม)

แนวทางบูรณาการ...(เสนอแนะและระบุกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่บูรณาการร่วมกัน)

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้...(ระบุสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้)

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้...(ระบุรายละเอียดของผลการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ อาจนำเสนอข้อเด่นและข้อด้อยให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัยในชั้นเรียนได้)

ตอนที่ 3.4

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนประจำหน่วยการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานประวัติศาสตร์

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ร่องรอยการกระทำของมนุษย์ในอดีตที่ยังหลงเหลืออยู่ในปัจจุบันเรียกว่าอะไร

ก วิธีการทางประวัติศาสตร์

ข หลักฐานทางประวัติศาสตร์

ค เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

ง กระบวนการทางประวัติศาสตร์

2. ข้อใดเป็นหลักฐานชั้นรอง

ก อนุสาวรีย์บุคคลสำคัญ

ข โบราณสถานโบราณวัตถุ

ค หนังสือพิมพ์ที่รายงานข่าว

ง จดหมายเล่าเรื่องราวต่าง ๆ

3. ข้อใดเป็นการแบ่งประเภทหลักฐานทางประวัติศาสตร์ตามความสำคัญ

ก หลักฐานชั้นต้นกับหลักฐานชั้นรอง

ข หลักฐานที่มนุษย์สร้างขึ้นกับหลักฐานทางธรรมชาติ

ค หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษรกับไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

ง หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์กับหลักฐานสมัยประวัติศาสตร์

4. ลิลิตยวนพ่ายเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยใด

ก สมัยธนบุรี

ข สมัยอยุธยา

ค สมัยสุโขทัย

ง สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

5. การพิจารณาสาระที่อยู่ในหลักฐานว่าบอกเล่าเรื่องราวอะไรบ้าง เรียกว่าอะไร

ก การประเมินภายใน

ข การตีความหลักฐาน

ค การประเมินภายนอก

ง การตรวจสอบหลักฐาน

6. เพราะเหตุใดจึงต้องมีการประเมินภายนอก

ก เพื่อดูว่าข้อมูลเชื่อถือได้หรือไม่

ข เพื่อต้องการช่วงเวลาของหลักฐาน

ค เพื่อต้องการรู้วิธีการนำเสนอข้อมูล

ง เพื่อให้รู้ว่าหลักฐานนั้นจริงหรือปลอม

7. **การทำความเข้าใจข้อมูลแล้วตีความเพื่อตอบคำถามเป็นขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์**

ก การรวบรวมข้อมูล

ข การวิเคราะห์ข้อมูล

ค การเรียบเรียงนำเสนอ

ง การตรวจสอบและประเมินหลักฐาน

8. การทำความเข้าใจว่าหลักฐานให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอะไร เป็นขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก การตีความ

ข การประเมินหลักฐาน

ค การรวบรวมหลักฐาน

ง การเรียบเรียงและนำเสนอ

9. สิ่งใดที่อาจเกิดขึ้นได้โดย*ไม่จำเป็น*ต้องมีหลักฐานสนับสนุน

ก ความจริง

ข ข้อเท็จจริง

ค ความคิดเห็น

ง ถูกทุกข้อ

10. การตีความขั้นต้นจะ*ทำไม่ได้*เลยถ้าผู้ตีความขาดความรู้เรื่องอะไร

ก อายุของหลักฐาน

ข ประวัติของผู้สร้างหลักฐาน

ค สภาพสังคมในช่วงเวลาที่สร้างหลักฐาน

ง ความหมายของถ้อยคำสำนวนในหลักฐาน

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 หลักฐานประวัติศาสตร์

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. พระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขาได้ชื่อเช่นนี้เพราะอะไร

ก รัชกาลที่ 4 ทรงค้นพบ

ข รัชกาลที่ 5 ทรงค้นพบ

ค รัชกาลที่ 4 ทรงตรวจแก้ไข

ง รัชกาลที่ 5 ทรงตรวจแก้ไข

2. วิธีการใดช่วยให้รู้ว่าหลักฐานที่ได้มาเป็นของจริงหรือของปลอม

ก การตีความขั้นต้น

ข การตีความขั้นลึก

ค การประเมินภายใน

ง การประเมินภายนอก

3. หลักฐานสำคัญที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการศึกษาพระราชประวัติของพระมหากษัตริย์และประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาและธนบุรีได้แก่อะไร

ก จารึก

ข ตำนาน

ค จดหมายเหตุ

ง พระราชพงศาวดาร

4. หลักฐานชั้นต้นมีลักษณะที่สำคัญอย่างไร

ก ให้ข้อมูลที่เข้าใจง่าย

ข เชื่อถือได้โดยไม่มีข้อสงสัย

ค นักประวัติศาสตร์เป็นผู้เขียน

ง ทำขึ้นในสมัยที่เกิดเหตุการณ์

5. การประเมินภายในเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับอะไร

ก ผู้เขียนหลักฐาน

ข เนื้อหาของหลักฐาน

ค สถานที่ที่พบหลักฐาน

ง จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

6. ประพันธ์กับสมรทำรายงานทางประวัติศาสตร์เรื่องเดียวกันและใช้หลักฐานชุดเดียวกัน ผลปรากฏว่ารายงานของสมรมีน้ำหนักน่าเชื่อถือมากกว่าของประพันธ์ ที่เป็นเช่นนี้เกิดจากความสามารถของสมรในขั้นตอนใดของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ก การกำหนดปัญหา

ข การตีความหลักฐาน

ค การรวบรวมหลักฐาน

ง การประเมินหลักฐาน

7. ในการตีความหลักฐาน*ไม่ควร*ปฏิบัติอย่างไร

ก ตีความทั้งขั้นต้นและขั้นลึก

ข ตีความตามสาระในหลักฐาน

ค ตีความโดยไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ง ตีความให้กว้างขวางเพิ่มเติมจากหลักฐาน

8. ความรู้พื้นฐานในเรื่องใดที่มีความสำคัญ*น้อยที่สุด*ต่อการตีความหลักฐาน

ก ประวัติของผู้เขียนหลักฐาน

ข ถ้อยคำสำนวนที่ใช้ในหลักฐาน

ค จุดมุ่งหมายของผู้เขียนหลักฐาน

ง สภาพแวดล้อมในเวลาที่สร้างหลักฐาน

9. อะไรไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงได้ยากที่สุด

ก ความจริง

ข ข้อเท็จจริง

ค ความคิดเห็น

ง ความจริงและข้อเท็จจริง

10. อะไรเปลี่ยนแปลงได้ทั้งหมดถ้ามีหลักฐานที่ดีกว่ามาสนับสนุน

ก ความจริงกับข้อเท็จจริง

ข ความคิดเห็นกับความจริง

ค ข้อเท็จจริงกับความคิดเห็น

ง ความจริง ข้อเท็จจริง และความคิดเห็น

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. พระเจ้าอู่ทองมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์อย่างไร

ก กู้เอกราชจากพม่า

ข รวมสุโขทัยกับอยุธยาเข้าด้วยกัน

ค สถาปนากรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

ง ปกครองบ้านเมืองแบบพ่อปกครองลูก

2. ข้อใด*ไม่ใช่*ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ก ช่องว่างทางการเมือง

ข ความมั่นคงทางยุทธศาสตร์

ค ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่

ง การให้ความช่วยเหลือจากต่างชาติ

3. ใครที่เสนอแนวคิดว่า พระเจ้าอู่ทองเป็นผู้ครองเมืองละโว้ หรือเมืองสุพรรณภูมิมาก่อน

ก ซีมง เดอ ลาลูแบร์

ข นายตรี อมาตยกุล

ค หลวงประเสริฐอักษรนิติ์

ง สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ

4. ในสมัยอยุธยาตอนต้น กรมใดมีหน้าที่ดูแลรักษาพระราชทรัพย์ และผลประโยชน์ของอาณาจักร

ก กรมวัง

ข กรมนา

ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

5. เมืองในข้อใดเป็นเมืองลูกหลวงในสมัยอยุธยาตอนต้น

ก ลพบุรี ปราจีนบุรี ถลาง

ข ทวาย ตะนาวศรี สงขลา

ค พระประแดง ลพบุรี นครนายก

ง นครศรีธรรมราช เพชรบุรี สุพรรณบุรี

6. กฎหมายใดที่ลงโทษผู้ละเมิดพระราชโองการพระราชบัญญัติ

ก กฎมณเฑียรบาล พ.ศ. 2011

ข กฎหมายลักษณะอาญาหลวง (เพิ่มเติม)

ค กฎหมายลักษณะอาญาขบถศึก พ.ศ. 2000

ง พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน พ.ศ. 1998

7. "พระมหากษัตริย์ทรงเป็นศูนย์กลางอำนาจทางการเมือง" คำกล่าวนี้มีความหมายตรงกับข้อใดมากที่สุด

ก ทรงเป็นจอมทัพ

ข ทรงเป็นพระเจ้าแผ่นดิน

ค ทรงเป็นประมุขของชาติ

ง ทรงควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

8. กฎหมายฉบับใดที่จำแนกฐานะทางสังคมของชาวอยุธยาตั้งแต่ชนชั้นสูงสุดจนถึงต่ำสุด

ก กฎมณเฑียรบาล พ.ศ. 2011

ข กฎหมายลักษณอาญาขบถศึก พ.ศ. 2000

ค พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือน พ.ศ. 1998

ง พระไอยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง พ.ศ. 1998

9. อะไรเป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุแห่งความเสื่อมของอาณาจักรอยุธยา

ก ความเข้มแข็งของอาณาจักรพม่า

ข ความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

ค การแย่งชิงอำนาจของพวกขุนนางและเจ้านาย

ง ถูกทุกข้อ

10. พระมหากษัตริย์พระองค์สุดท้ายของกรุงศรีอยุธยาคือใคร

ก สมเด็จพระเพทราชา

ข สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

ค สมเด็จพระมหาธรรมราชาธิราช

ง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยาและการเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. หลักฐานสำคัญที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยอยุธยาคืออะไร

ก จารึก

ข ตำนาน

ค บันทึกคำให้การ

ง พระราชพงศาวดาร

2. ข้อใด*ไม่ใช่*ปัจจัยที่เอื้อต่อการสถาปนากรุงศรีอยุธยา

ก มีแนวแม่น้ำป้องกันข้าศึก

ข ได้รับการสนับสนุนจากจีน

ค พื้นที่มีดินและน้ำอุดมสมบูรณ์

ง ติดต่อกับเมืองอื่น ๆ ได้สะดวก

3. ข้อใดเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา

ก มีทำเลที่ตั้งเหมาะสม

ข มีลักษณะทางกายภาพดี

ค พระมหากษัตริย์มีพระปรีชาสามารถ

ง ถูกทุกข้อ

4. หลักฐานใดให้ข้อมูลว่าพระเจ้าอู่ทองมาจากกำแพงเพชร

ก พงศาวดารเหนือ

ข จดหมายเหตุลา ลูแบร์

ค เทศนาจุลยุทธการวงศ์

ง พระราชพงศาวดารกรุงเก่าฉบับหลวงประเสริฐฯ

5. วัดใดมีหลักฐานว่าสร้างมาก่อนตั้งกรุงศรีอยุธยา

ก วัดมหาธาตุ

ข วัดพนัญเชิง

ค วัดมงคลบพิตร

ง วัดสุวรรณดาราราม

6. อาณาจักรอยุธยาเกิดจากการรวมตัวกันของรัฐใดกับรัฐใด

ก แคว้นละโว้กับอาณาจักรสุโขทัย

ข แคว้นละโว้กับแคว้นสุพรรณภูมิ

ค อาณาจักรล้านนากับแคว้นสุพรรณภูมิ

ง แคว้นสุพรรณภูมิกับอาณาจักรศรีวิชัย

7. พระมหากษัตริย์อยุธยาใช้หลักอะไรในการปกครองบ้านเมือง

ก อิทธิบาท 4

ข พรหมวิหาร 4

ค สัปปุริสธรรม 7

ง ทศพิธราชธรรม

8. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ทรงสถาปนาราชวงศ์อะไร

ก อู่ทอง

ข สุโขทัย

ค สุพรรณภูมิ

ง ปราสาททอง

9. สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเป็นพระมหากษัตริย์ราชวงศ์อะไร

ก สุโขทัย

ข สุพรรณภูมิ

ค ปราสาททอง

ง บ้านพลูหลวง

10. ในการตีกรุงศรีอยุธยาเมื่อ พ.ศ. 2307 พม่ายกกองทัพมาทางด้านไหน

ก ทางใต้และทางเหนือ

ข ทางใต้และทางตะวันตก

ค ทางเหนือและทางตะวันตก

ง ทางเหนือ ทางตะวันตก และทางใต้

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สมัยอยุธยาใช้ระบบใดในการจัดระเบียบชนชั้นในสังคม

ก ระบบขุนนาง

ข ระบบมูลนาย

ค ระบบศักดินา

ง ระบบชนชั้นปกครอง

2. ในสังคมอยุธยาคนกลุ่มใดมีจำนวนมากที่สุด

ก ไพร่

ข ทาส

ค ขุนนาง

ง พระสงฆ์

3. บุคคลใด*ไม่มี*การกำหนดศักดินาไว้

ก ไพร่

ข ทาส

ค พระสงฆ์

ง พระมหากษัตริย์

4. ไพร่ประเภทใดขึ้นทะเบียนสังกัดพระมหากษัตริย์ โดยตรง

ก ไพร่สม

ข ไพร่ส่วย

ค ไพร่ทาส

ง ไพร่หลวง

5. ข้อใดเป็นพระราชกณียกิจที่สำคัญของพระมหากษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยาในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา

ก สร้างวัด

ข เสด็จออกผนวช

ค สังคายนาพระไตรปิฎก

ง ส่งสมณทูตไปเผยแผ่ศาสนา

6. ในสมัยอยุธยามีการเก็บฤชา อากร ส่วย จากบุคคลกลุ่มใด

ก ราษฎร

ข ชาวจีน

ค ขุนนาง

ง ชาวตะวันตก

7. กรมท่าซ้ายในสมัยอยุธยามีหน้าที่เกี่ยวกับอะไร

ก การค้าภายใน

ข การค้ากับชาติยุโรป

ค การค้ากับดินแดนทางตะวันตก

ง การค้ากับดินแดนทางตะวันออก

8. ในสมัยอยุธยาสินค้าประเภทใดต้องซื้อขายผ่านพระคลังสินค้า

ก ผ้าแพร

ข พริกไทย

ค กำมะถัน

ง เครื่องปั้นดินเผา

9. อากรประเภทใดเก็บจากผู้ปลูกอ้อยและข้าวโพด

ก อากรนา

ข อากรสวน

ค อากรศุลกากร

ง อากรสมพัตสร

10. การสร้างและดูแลป้อม ค่าย จัดเป็นค่าใช้จ่ายประเภทใด

ก เบี้ยหวัด

ข การทหาร

ค พระราชพิธี

ง การทำนุบำรุงศาสนา

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 สังคมและเศรษฐกิจสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใดกล่าวถึงสภาพสังคมโดยทั่วไปในสมัยอยุธยา*ไม่ถูกต้อง*

ก ชอบทำบุญสร้างกุศล

ข สร้างบ้านเรือนด้วยไม้

ค ทำหัตถกรรมเป็นอาชีพหลัก

ง อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวใหญ่

2. การจัดระเบียบทางสังคมในสมัยอยุธยาใช้อะไรเป็นกลไกสำคัญ

ก ระบบศักดินา

ข พระพุทธศาสนา

ค สถาบันพระมหากษัตริย์

ง วัฒนธรรมที่รับมาจากรัฐโบราณ

3. ข้อใดที่แสดงว่าพระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจสูงสุด

ก เป็นเจ้าชีวิต

ข เป็นสมมติเทพ

ค เป็นเจ้าแผ่นดิน

ง เป็นพุทธมามกะ

4. ถ้าพ่อแม่เป็นทาส ลูกที่เกิดมาจะเป็นทาสประเภทใด

ก ทาสเชลย

ข ทาสสินไถ่

ค ทาสในเรือนเบี้ย

ง ทาสที่ได้รับจากบิดามารดา

5. กลุ่มคนต่อไปนี้กลุ่มใดมีโอกาสเลื่อนฐานะทางสังคมได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น

ก ทาส

ข ไพร่สม

ค พระสงฆ์

ง ไพร่หลวง

6. กรมใดมีหน้าที่เก็บอากรพืชผลทางการเกษตร

ก กรมวัง

ข กรมนา

ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

7. การสีข้าวและการถลุงแร่ในสมัยอยุธยาส่วนใหญ่ใครเป็นเจ้าของกิจการ

ก ชาวจีน

ข ขุนนาง

ค เจ้านาย

ง ชาวตะวันตก

8. “จังกอบ” เกี่ยวข้องกับกิจการใดมากที่สุด

ก การทำไร่ทำนา

ข การฟ้องร้องคดี

ค การขนส่งสินค้า

ง การตั้งบ่อนการพนัน

9. เบี้ยหวัดเป็นเงินรายปีที่จ่ายให้ใคร

ก พระสงฆ์

ข คนยากไร้

ค ไพร่และทาส

ง เจ้านายและขุนนาง

10. การบำเพ็ญพระราชกุศล จัดเป็นค่าใช้จ่ายประเภทใด

ก เบี้ยหวัด

ข การทหาร

ค พระราชพิธี

ง การทำนุบำรุงศาสนา

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. การดำเนินนโยบายทางการเมือง ปัจจัยที่กำหนดให้อยุธยาดำเนินความสัมพันธ์กับต่างชาติมีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร

ก การขยายอำนาจ

ข การแลกเปลี่ยนสินค้ากับชาวต่างชาติ

ค แสดงความเข้มแข็งและอำนาจของอาณาจักร

ง ให้ต่างชาติเข้ามามากขึ้นเพื่อให้ราษฎรมีความรู้ด้านภาษา

2. การที่อยุธยาได้ผลักดันนโยบายทางการเมืองและขยายอำนาจไปยังรัฐอื่นเพื่อเหตุต่อไปนี้ *ยกเว้น*ข้อใด

ก บรรณาการ

ข การเผยแผ่ศาสนา

ค การขยายดินแดน

ง การควบคุมเมืองท่า

3. อยุธยามีความสัมพันธ์แบบรัฐบรรณาการกับชาติใด

ก จีน

ข ญี่ปุ่น

ค อังกฤษ

ง ฝรั่งเศส

4. อยุธยากับญี่ปุ่นเสื่อมลงในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด

ก สมเด็จพระเอกาทศรถ

ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ค สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

5. ในสมัยอยุธยากษัตริย์พระองค์ใดเสด็จไปประทับที่เมืองพิษณุโลก

ก สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ข สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ค สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1

ง สมเด็จพระบรมบรมไตรโลกนาถ

6. อาณาจักรใดเป็นรัฐกันชนระหว่างอยุธยากับพม่า

ก อาณาจักรเขมร

ข อาณาจักรมอญ

ค อาณาจักรล้านนา

ง อาณาจักรล้านช้าง

7. อะไรคือสาเหตุที่ทำให้อยุธยากับบริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษมีความขัดแย้งกัน

ก การค้า

ข ศาสนา

ค การเมือง

ง ทรัพยากรธรรมชาติ

8. ชาติตะวันตกที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีกับอยุธยามีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร

ก เผยแพร่วิทยาการ

ข แสวงหาอาณานิคม

ค ค้าขายและเผยแผ่ศาสนา

ง แสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ

9. จุดประสงค์สำคัญที่สุดที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงเจริญสัมพันธไมตรีกับฝรั่งเศส คือเรื่องอะไร

ก การค้าระหว่างประเทศ

ข การสร้างพระราชวังใหม่

ค การให้คานอำนาจกับฮอลันดา

ง การช่วยเหลือทางด้านวิทยาการสมัยใหม่

10. อยุธยามีสัมพันธไมตรีกับชาติตะวันตกก่อให้เกิดผลดีในด้านใดมากที่สุด

ก ชาติตะวันตกไม่กล้ารุกรานไทย

ข ชาวไทยมีโอกาสนับถือคริสต์ศาสนา

ค อยุธยาเป็นที่รู้จักของชาติตะวันตกมากขึ้น

ง ได้รับวิทยาการจากชาติตะวันตกมาพัฒนาบ้านเมือง

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมัยอยุธยา

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. **การดำเนินนโยบายต่างประเทศสมัยอยุธยาขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านใด**

   ก เศรษฐกิจและสังคม

   ข การเมืองและเศรษฐกิจ

   ค การเมืองและการศาสนา

   ง สังคมและศิลปวัฒนธรรม

2. **เมืองต่อไปนี้เมืองใด *ไม่ใช่* เมืองท่าในสมัยอยุธยา**

   ก มะริด

   ข ทวาย

   ค ลพบุรี

   ง ตะนาวศรี

3. **เหตุการณ์ใดที่ถือว่าอาณาจักรสุโขทัยถูกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา**

   ก พระมหาธรรมราชาที่ 4 สวรรคต

   ข พระยารามได้รับการแต่งตั้งให้ปกครองเมืองสุโขทัย

   ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถเสด็จไปประทับที่เมืองพิษณุโลก

   ง สมเด็จพระบรมราชาธิราชไม่ได้ตั้งใครเป็นพระมหาธรรมราชาคนใหม่

4. **สงครามยืดเยื้อระหว่างล้านนากับอยุธยาเกิดขึ้นในสมัยที่ใครปกครองอยุธยา**

   ก สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

   ข สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

   ค สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพ่องั่ว)

   ง สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา)

5. **รัฐใดมักอยู่ในอำนาจของอยุธยาและพม่าสลับกัน**

   ก มอญกับล้านนา

   ข มอญกับล้านช้าง

   ค ล้านนากับล้านช้าง

   ง ล้านนากับหัวเมืองมลายู

6. **ศิลปวัฒนธรรมเขมรด้านใดมีอิทธิพลต่ออยุธยาน้อยมาก**

   ก ศิลปกรรม

   ข ระบบการปกครอง

   ค ดนตรีและนาฏศิลป์

   ง ขนบธรรมเนียมประเพณี

7. หลักการสำคัญของระบบบรรณาการที่จีนกำหนดให้รัฐที่ต้องการติดต่อกับจีนต้องปฏิบัติคืออะไร

ก ยอมรับวัฒนธรรมจีน

ข สำเภาที่ไปค้าขายกับจีนต้องมีทูตเป็นผู้ดูแล

ค ยอมอ่อนน้อมและส่งของไปถวายจักรพรรดิจีน

ง รัฐที่เปลี่ยนผู้ปกครองใหม่ ผู้ปกครองนั้นต้องไปคารวะจักรพรรดิจีน

8. ข้าราชการในราชสำนักกรุงศรีอยุธยาคนใดเป็นชาวญี่ปุ่น

ก ออกญาเสนาภิมุข

ข ออกญาวิไชเยนทร์

ค ออกพระวิสุทธสุนทร

ง พระยาชลยุทธโยธินทร์

9. ชาติตะวันตกชาติใดพยายามชักชวนสมเด็จพระนารายณ์มหาราชให้หันไปนับถือคริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิก

ก สเปน

ข ฝรั่งเศส

ค ฮอลันดา

ง โปรตุเกส

10. พระมหากษัตริย์อยุธยาพระองค์ใดส่งคณะทูตไทยไปยุโรปเป็นครั้งแรก

ก สมเด็จพระเอกาทศรถ

ข สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม

ค สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สาเหตุสำคัญที่สุดที่ทำให้กรุงศรีอยุธยาสิ้นอำนาจใน พ.ศ. 2310 คืออะไร

ก พม่ามีกำลังเหนือกว่า

ข ขาดแคลนเสบียงอาหาร

ค พม่าใช้กลยุทธ์ไส้ศึกภายใน

ง ความอ่อนแอทางด้านทหารและการเมือง

2. พระเจ้าตากหนีออกจากกรุงศรีอยุธยาไปรวบรวมผู้คนที่เมืองใด

ก เมืองตาก

ข เมืองจันทบุรี

ค เมืองพิษณุโลก

ง เมืองกำแพงเพชร

3. ชุมนุมแรกที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงปราบปรามได้สำเร็จคือชุมนุมใด

ก ชุมนุมเจ้าพิมาย

ข ชุมนุมเจ้าพระฝาง

ค ชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก

ง ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช

4. อะไรคือเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการเลือกเมืองธนบุรีเป็นราชธานีใหม่แทนกรุงศรีอยุธยา

ก มีป้อมปราการพร้อม

ข มีทางหนีออกทะเลสะดวก

ค อยู่ใกล้ปากน้ำเหมาะแก่การค้า

ง เป็นเมืองเล็กเหมาะกับกำลังพลที่มีอยู่

5. ในสมัยธนบุรีกรมใดที่มีหน้าที่ติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ

ก กรมวัง

ข กรมพระคลัง

ค กรมนครบาล

ง กรมเกษตราธิการ

6. หัวเมืองใดที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งข้าราชการผู้ใหญ่ไปปกครอง

ก หัวเมืองชั้นใน

ข หัวเมืองชั้นนอก

ค หัวเมืองชั้นจัตวา

ง หัวเมืองประเทศราช

7. เพราะเหตุใดในสมัยธนบุรีจึงมีการสักเลกไพร่ทุกคน

ก เพื่อควบคุมกำลังพล

ข เพื่อต้องการจำกัดอำนาจของมูลนาย

ค เพื่อต้องการให้ราษฎรมีระเบียบวินัย

ง บ้านเมืองอยู่ในภาวะสงครามตลอดเวลา

8. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงใช้นโยบายใดแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเกี่ยวกับการขาดแคลนอาหารของราษฎร

ก ทำโรงทานเลี้ยงผู้ที่อดอยาก

ข ประกาศลงโทษผู้กักตุนสินค้า

ค ขุดคลองชลประทานเพื่อทำนาปรัง

ง สละพระราชทรัพย์ซื้อข้าวแจกราษฎร

9. กรุงธนบุรีมีความเป็นมิตรกับรัฐใดมากที่สุด

ก พม่า

ข เขมร

ค ล้านนา

ง ล้านช้าง

10. ชาติตะวันตกชาติใด*ไม่ได้*เข้ามาติดต่อกับกรุงธนบุรี

ก อังกฤษ

ข ฮอลันดา

ค โปรตุเกส

ง สหรัฐอเมริกา

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาการของอาณาจักรธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. พระยาตากนำทหารพวกไหนตีฝ่าวงล้อมของพม่าออกจากกรุงศรีอยุธยา

ก ทหารจีน

ข ทหารอยุธยา

ค ทหารเมืองตาก

ง ทหารหัวเมืองชายทะเล

2. เหตุผลสำคัญที่พระยาตากตีฝ่าวงล้อมของพม่าไปทางหัวเมืองชายทะเลคืออะไร

ก เป็นเส้นทางที่มีชาวจีนอยู่มาก

ข เป็นเส้นทางที่มีทหารพม่าอยู่น้อย

ค หนีออกทะเลได้เมื่อถูกพม่าโจมตี

ง พระยาตากคุ้นเคยกับดินแดนแถบนี้

3. พระยาตากตั้งตนเป็นเจ้าที่เมืองใด

ก ระยอง

ข จันทบุรี

ค ปราจีนบุรี

ง ฉะเชิงเทรา

4. รัฐใดที่ธนบุรีเข้าไปแทรกแซงกิจการภายในโดยการตั้งผู้ปกครองรัฐ

ก พม่า

ข เขมร

ค ล้านช้าง

ง เวียดนาม

5. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงได้รับบาดเจ็บจากการปราบชุมนุมอะไร

ก ชุมนุมเจ้าพิมาย

ข ชุมนุมเจ้าพระฝาง

ค ชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก

ง ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช

6. ในสมัยธนบุรีเมืองชั้นใด*ไม่ใช่*เมืองพระยามหานคร

ก เมืองชั้นเอก

ข เมืองชั้นโท

ค เมืองชั้นตรี

ง เมืองชั้นจัตวา

7. เมื่อขึ้นครองราชย์ใหม่ ๆ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงแก้ปัญหาความอดอยากโดยซื้อข้าวจากพ่อค้าชาติใดมาแจกราษฎร

ก พ่อค้าจีน

ข พ่อค้าญี่ปุ่น

ค พ่อค้าล้านนา

ง พ่อค้าล้านช้าง

8. สงครามระหว่างธนบุรีกับพม่าครั้งใดถือว่ามีความสำคัญมากที่สุด

ก สงครามที่บางกุ้ง

ข สงครามที่บางแก้ว

ค สงครามพม่าตีเมืองพิชัย

ง สงครามพม่าตีหัวเมืองทางเหนือ

9. เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชพยายามผูกมิตรกับจีนคืออะไร

ก เพื่อผลประโยชน์ทางการค้า

ข ให้จีนรับรองการเป็นกษัตริย์

ค หวังการสนับสนุนทางการเมือง

ง ขอกำลังสนับสนุนหากถูกรุกราน

10. ชาติตะวันตกชาติใดเข้ามาติดต่อกับกรุงธนบุรีเป็นชาติแรก

ก อังกฤษ

ข ฝรั่งเศส

ค ฮอลันดา

ง โปรตุเกส

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีคืออะไร

ก อาหารการกิน

ข วิถีชีวิตความเป็นอยู่

ค ความเชื่อและศาสนา

ง ถูกทุกข้อ

2. การนำปลามาทำปลาเค็มเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทยด้านใดมากที่สุด

ก การแพทย์

ข ความบันเทิง

ค อาหารการกิน

ง การประกอบอาชีพ

3. งานศิลปกรรมส่วนใหญ่ในสมัยอยุธยาเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร

ก ความงามของธรรมชาติ

ข ความเป็นอยู่ของประชาชน

ค ความศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา

ง ความเป็นอยู่ของเจ้านายและขุนนาง

4. ศิลปกรรมสมัยธนบุรีรับแบบอย่างมาจากไหน

ก ลพบุรี

ข อยุธยาตอนต้น

ค อยุธยาตอนกลาง

ง อยุธยาตอนปลาย

5. พระพุทธรูปปางมารวิชัยได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะแบบใด

ก ศิลปะอู่ทอง

ข ศิลปะแบบสุโขทัย

ค ศิลปะแบบทวารวดี

ง ศิลปะแบบเชียงแสน

6. ผลงานชิ้นใดจัดเป็นงานประณีตศิลป์ในสมัยอยุธยา

ก สมุดภาพไตรภูมิพระร่วง

ข พระพุทธรูปสลักด้วยศิลาทรายสีแดง

ค พระเจดีย์ทรงลังกาวัดพระศรีสรรเพชญ์

ง ประตูโบสถ์ประดับมุกที่วัดพระศรีมหาธาตุ

7. ละครประเภทใดมีการดำเนินเรื่องรวดเร็ว ตลกขบขัน และโลดโผน

ก ละครใน

ข ละครนอก

ค ละครพื้นบ้าน

ง ละครดึกดำบรรพ์

8. ลิลิตโองการแช่งน้ำแต่งขึ้นมาเพื่ออะไร

ก อบรมสั่งสอนขุนนาง

ข สรรเสริญผู้ทำความดี

ค ใช้อ่านในพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา

ง ให้ขุนนางชั้นผู้ใหญ่นำไปเป็นแนวปฏิบัติ

9. วรรณกรรมต่อไปนี้เรื่องใดให้ข้อมูลทางประวัติศาสตร์มากที่สุด

ก ลิลิตพระลอ

ข ลิลิตยวนพ่าย

ค กาพย์มหาชาติ

ง มหาชาติคำหลวง

10. ปรางค์ประธานวัดพุทไธศรรย์ วัดราชบูรณะ สร้างขึ้นในสมัยใด

ก สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1

ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ง สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สถาปัตยกรรมในสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) ได้รับอิทธิพลจากศิลปะใด

ก เขมร

ข สุโขทัย

ค ศรีวิชัย

ง ทวารวดี

2. วัดราชบูรณะสร้างขึ้นในสมัยใด

ก สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ข สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ค สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)

ง สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา)

3. ข้อใดเป็นลักษณะเด่นของพระพุทธรูปในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ก พระพักตร์รูปไข่

ข ประดับเครื่องประดับ

ค พระโอษฐ์ขอบสองชั้น

ง พระพักตร์ค่อนข้างเหลี่ยม

4. จิตรกรรมในสมัยอยุธยาและธนบุรีมักเน้นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร

ก ความรัก

ข พระพุทธศาสนา

ค วิถีชีวิตและความเป็นอยู่

ง พระราชประวัติของพระมหากษัตริย์

5. งานเครื่องมุกนิยมสร้างกันมากในสมัยใด

ก สมเด็จพระเพทราชา

ข สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ

6. งานประณีตศิลป์ประเภทใดมักพบในกรุตามวัดต่าง ๆ

ก เครื่องมุก

ข เครื่องถม

ค ลายรดน้ำ

ง เครื่องทองประดับ

7. วงดนตรีชนิดใดที่อยุธยาได้รับสืบทอดแบบแผนมาจากสุโขทัย

ก วงมโหรี

ข วงปี่พาทย์

ค วงเครื่องสาย

ง วงปี่พาทย์เครื่องคู่

8. ข้อใดเป็นลักษณะของคำหลวง

ก เป็นร้อยแก้ว

ข เป็นคำทำนายชะตาบ้านเมือง

ค เป็นหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มแรก

ง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับศาสนาและศีลธรรมจรรยา

9. ถ้าอยากรู้เรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยธนบุรีจะต้องอ่านวรรณกรรมเรื่องอะไร

ก รามเกียรติ์

ข นิราศกวางตุ้ง

ค ลิลิตเพชรมงกุฎ

ง โคลงยอพระเกียรติพระเจ้ากรุงธนบุรี

10. ในสมัยธนบุรีช่างประเภทใดที่ได้รับความนิยมมากที่สุด

ก ช่างรัก

ข ช่างเขียน

ค ช่างต่อเรือ

ง ช่างก่อสร้าง

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงประกาศใช้กฎหมายทำเนียบศักดินาเพื่ออะไร

ก กำหนดหน้าที่ของขุนนาง

ข กำหนดศักดินาของเจ้านาย

ค กำหนดสิทธิหน้าที่ของมูลนายและไพร่

ง กำหนดอำนาจหน้าที่ของอัครมหาเสนาบดี

2. วรรณกรรมเรื่องอะไรแต่งในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ก ลิลิตพระลอและจินดามณี

ข ลิลิตยวนพ่ายและกาพย์มหาชาติ

ค มหาชาติคำหลวงและลิลิตยวนพ่าย

ง ลิลิตโองการแช่งน้ำและพระราชพงศาวดารกรุงเก่า ฉบับหลวงประเสริฐฯ

3. ชาติตะวันตกชาติใดที่เข้ามากรุงศรีอยุธยาในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2

ก สเปน

ข อังกฤษ

ค ฮอลันดา

ง โปรตุเกส

4. การทำสารบัญชีในสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 เกี่ยวข้องกับเรื่องใด

ก การคืนภาษีอากร

ข การเก็บภาษีอากร

ค การเอาชนะในการรบ

ง การสำรวจจำนวนไพร่

5. คุณธรรมข้อใดของพระสุริโยทัยที่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

ก ความขยัน

ข ความอดทน

ค ความซื่อสัตย์

ง ความกล้าหาญ

6. พระราชกรณียกิจที่สำคัญของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชรองจากประกาศอิสรภาพคืออะไร

ก การส่งทูตไปจีน

ข การขยายดินแดน

ค การทำสงครามยุทธหัตถี

ง การฟื้นฟูบ้านเมืองหลังสงคราม

7. หนังสือเรียนภาษาไทยเล่มแรกที่แต่งในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชคือเรื่องอะไร

ก จินดามณี

ข ปฐม ก กา

ค มูลบทบรรพกิจ

ง สมุทรโฆษคำฉันท์

8. เมื่อกอบกู้เอกราชแล้วสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงกระทำสิ่งใดก่อน

ก ปราบจลาจลในเขมร

ข ส่งกองทัพไปตีเวียงจันทน์

ค ปราบชุมนุมที่ตั้งตนเป็นอิสระ

ง เตรียมทัพเพื่อยกไปโจมตีพม่า

9. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกได้รับตำแหน่งใดในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์

ก หลวงยกบัตร

ข พระยายมราช

ค เจ้าพระยาจักรี

ง พระยาอภัยรณฤทธิ์

10. เจ้าพระยาสุรสีห์ได้ครองเมืองใด

ก จันทบุรี

ข เชียงใหม่

ค พิษณุโลก

ง สุพรรณบุรี

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยาและธนบุรี

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. เพราะเหตุใดสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงต้องการปฏิรูปการปกครองส่วนกลาง

ก เพื่อต้องการแบ่งแยกอำนาจกัน

ข เพื่อถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน

ค เพื่อต้องการแบ่งหน้าที่กันให้ชัดเจนขึ้น

ง เพื่อให้เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งอาณาจักร

2. สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ทรงมีบทบาทสำคัญในด้านใด

ก ด้านศิลปะ

ข ด้านการทหาร

ค ด้านเศรษฐกิจ

ง ด้านวรรณกรรม

3. บุคคลใดต่อไปนี้*ไม่มี*ความเกี่ยวข้องกับสมเด็จพระสุริโยทัย

ก พระราเมศวร

ข สมเด็จพระมหินทราธิราช

ค สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง

ง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

4. ข้อใดกล่าวถึงสมเด็จพระสุริโยทัย*ไม่ถูกต้อง*

ก ทรงปลอมพระองค์เป็นชายเข้าร่วมในสงครามกับพม่า

ข ทรงปกป้องพระสวามีจนเป็นเหตุให้พระองค์สิ้นพระชนม์

ค สงครามคราวเสียสมเด็จพระสุริโยทัยเกิดขึ้นในสมัยพระเจ้าบุเรงนอง

ง สมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้สร้างวัดสบสวรรค์ เพื่ออุทิศเป็นพระราชกุศลแก่สมเด็จพระสุริโยทัย

5. ข้อใด*ไม่ใช่*เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ก ทรงยกทัพไปตีกรุงหงสาวดี

ข ทรงจัดทำตำราพิชัยสงคราม

ค ทรงติดต่อทางการค้ากับสเปน

ง ทรงขยายเขตแดนได้กว้างขวางยิ่งกว่าสมัยใด ๆ

6. ใคร*ไม่ใช่*กวีในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ก ศรีปราชญ์

ข พระโหราธิบดี

ค พระมหาราชครู

ง เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร

7. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมีอีกพระนามหนึ่งว่าอะไร

ก สมเด็จพระบรมราชาที่ 4

ข สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 4

ค สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 4

ง สมเด็จพระมหาธรรมราชาที่ 4

8. บทบาทที่สำคัญที่สุดของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชคืออะไร

ก ทรงฟื้นฟูพระพุทธศาสนาและศิลปกรรม

ข ทรงปราบชุมนุมต่าง ๆ ของคนไทยระหว่าง พ.ศ. 2311–2313

ค ทรงตีหัวเมืองประเทศราชที่เคยเป็นของกรุงศรีอยุธยากลับมาเป็นของกรุงธนบุรี

ง ทรงยกทัพขับไล่พม่าออกจากกรุงศรีอยุธยาหลังจากผ่านเหตุการณ์การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 เพียง 7 เดือน

9. สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกได้อัญเชิญพระแก้วมรกตจากเวียงจันทน์มายังกรุงธนบุรีในสมัยที่ดำรงตำแหน่งใด

ก พระยายมราช

ข พระราชวรินทร์

ค หลวงยกกระบัตร

ง สมเด็จเจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก

10. เหตุการณ์ใดที่แสดงให้เห็นถึงความไว้วางพระราชหฤทัยในตัวเจ้าพระยาสุรสีห์ของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมากที่สุด

ก เจ้าพระยาสุรสีห์มักได้รับมอบหมายให้ทำงานที่สำคัญ

ข เจ้าพระยาสุรสีห์ได้รับการเลื่อนยศอยู่เสมอในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ค เจ้าพระยาสุรสีห์ได้ดำรงตำแหน่งแม่ทัพที่รับใช้ใกล้ชิดสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงมอบหมายให้เจ้าพระยาสุรสีห์ไปปกครองเมืองพิษณุโลก ควบคุมดูแลหัวเมืองเหนือทั้งหมด

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. เพราะเหตุใดเอเชียตะวันออกจึงมีสภาพภูมิศาสตร์เหมาะแก่การตั้งถิ่นฐาน

ก ตั้งอยู่ในเขตอบอุ่น

ข มีประชากรจำนวนมาก

ค มีทางออกทะเลทุกด้าน

ง มีแม่น้ำหลายสายไหลผ่าน

2. สมัยราชวงศ์ใดรวบรวมแผ่นดินจีนเป็นปึกแผ่นแล้วปกครองเป็นจักรวรรดิ

ก ราชวงศ์โจว

ข ราชวงศ์ชาง

ค ราชวงศ์ฉิน

ง ราชวงศ์หมิง

3. จีนยัง*ไม่ได้*ปกครองแบบจักรวรรดิในสมัยราชวงศ์ใด

ก ราชวงศ์ฉิน

ข ราชวงศ์ฮั่น

ค ราชวงศ์ถัง

ง ราชวงศ์โจว

4. ญี่ปุ่นปิดประเทศไม่ค้าขายกับชาวยุโรปทั้งหมด*ยกเว้น*ข้อใด

ก ชาวดัตช์

ข ชาวอังกฤษ

ค ชาวอเมริกัน

ง ชาวโปรตุเกส

5. เพราะเหตุใดจึงกล่าวว่าเอเชียกลางเป็นแหล่งผสมผสานกันระหว่างอารยธรรมตะวันตกและอารยธรรมตะวันออก

ก เพราะมีพื้นที่มาก

ข เพราะมีประชากรมาก

ค เพราะเป็นดินแดนที่อยู่ตอนกลางของทวีป

ง เพราะเป็นแหล่งกำเนิดศาสนาหลายศาสนา

6. อารยธรรมที่ตกทอดมาจากชาวอารยันคืออะไร

ก การปกครอง

ข ระบบวรรณะ

ค ศาสนาอิสลาม

ง พระพุทธศาสนา

7. ข้อใดเป็นลักษณะภูมิอากาศของเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ก อบอุ่นชื้น

ข ป่าฝนเมืองร้อน

ค ร้อนชื้นแบบมรสุม

ง อบอุ่นแบบเมดิเตอร์เรเนียน

8. ดินแดนรูปพระจันทร์เสี้ยวอยู่บริเวณใด

ก ลุ่มน้ำสินธุ

ข ลุ่มน้ำคงคา

ค ลุ่มน้ำหวางเหอ

ง ลุ่มน้ำไทกริส–ยูเฟรทีส

9. แหล่งที่รวมความเชื่อ ปรัชญา แหล่งกำเนิดศาสนาของโลก 3 ศาสนา อยู่ในบริเวณใด

ก เอเชียใต้

ข เอเชียกลาง

ค เอเชียตะวันออก

ง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้

10. จักรวรรดิอิสลามเริ่มเสื่อมอำนาจลงเมื่อใด

ก เกิดสงครามร้อยปี

ข เกิดสงครามครูเสด

ค เกิดสงครามกลางเมือง

ง เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 พัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในเอเชีย

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใด*ไม่ใช่*ปัจจัยที่ทำให้ดินแดนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเหมาะแก่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์

ก ตั้งอยู่ในเขตอบอุ่น

ข มีที่สูงทางตะวันตกของทวีป

ค มีที่ราบชายฝั่งทางตะวันออกของทวีป

ง มีที่ราบลุ่มแม่น้ำบริเวณแม่น้ำหวางเหอและแม่น้ำฉางเจียง

2. ประเทศจีนรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นครั้งแรกในสมัยใด

ก ราชวงศ์ฮั่น

ข ราชวงศ์ชิง

ค ราชวงศ์ฉิน

ง ราชวงศ์โจว

3. อินเดียเริ่มปกครองเป็นจักรวรรดิครั้งแรกในสมัยใด

ก จักรวรรดิมุคัล

ข จักรวรรดิคุปตะ

ค จักรวรรดิเมารยะ

ง จักรวรรดิกุษาณะ

4. จุดศูนย์กลางดั้งเดิมของภูมิภาคเอเชียใต้อยู่บริเวณใด

ก ลุ่มน้ำสินธุ

ข ลุ่มน้ำคงคา

ค ลุ่มน้ำยมุนา

ง ลุ่มน้ำพรหมบุตร

5. เพราะเหตุใดญี่ปุ่นจึงสามารถพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็วกว่าชาติอื่นในเอเชีย

ก ชาวญี่ปุ่นเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ

ข ชาวญี่ปุ่นมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง

ค ชาวญี่ปุ่นรู้จักนำแนวคิดและวิทยาการของตะวันตกมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาประเทศ

ง ถูกทุกข้อ

6. เหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้อังกฤษต้องการยึดอินเดียเป็นอาณานิคมของตนคืออะไร

ก อังกฤษต้องการเผยแผ่คริสต์ศาสนาในหมู่ชาวอินเดีย

ข อังกฤษต้องการพัฒนาอินเดียให้มีความเจริญก้าวหน้า

ค อังกฤษต้องการขยายดินแดนและแสดงแสนยานุภาพทางทหาร

ง อังกฤษต้องการผูกขาดแหล่งวัตถุดิบในอินเดียเพื่อป้อนโรงงานอุตสาหกรรมของตน

7. บริเวณใดเป็นบริเวณที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ก เขตเอเชียไมเนอร์

ข เขตคาบสมุทรอาหรับ

ค เขตที่ราบลุ่มรูปพระจันทร์เสี้ยว

ง เขตภูเขาและที่ราบสูงภาคเหนือ

8. ชนชาติใดเป็นชนชาติแรกที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณลุ่มน้ำไทกริส–ยูเฟรทีส

ก ฮิตไทต์

ข สุเมเรียน

ค อามอไรต์

ง อัสซีเรียน

9. เพราะเหตุใดเมื่อประเทศในทวีปยุโรปเริ่มปฏิวัติอุตสาหกรรมในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้จึงกลายเป็นประเทศที่ล้าหลังอย่างยิ่ง

ก ผู้คนในภูมิภาคนี้ต่อต้านชาวตะวันตก

ข ผู้คนในภูมิภาคนี้มุ่งสนใจแต่เรื่องศาสนา

ค ภูมิภาคนี้ขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติที่จำเป็น

ง ผู้คนในภูมิภาคนี้ต้องการอนุรักษ์วิทยาการของพวกตนไว้

10. ประชาชนในแถบเอเชียกลางทางด้านตะวันออกของทะเลแคสเปียนเริ่มนับถือศาสนาอิสลามตั้งแต่เมื่อใด

ก เมื่อตกอยู่ภายใต้การปกครองของพระเจ้าติมูร์

ข เมื่อตกอยู่ภายใต้การปกครองของสหภาพโซเวียต

ค เมื่อตกอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิอาหรับ

ง เมื่อตกอยู่ภายใต้การปกครองของจักรวรรดิมองโกล

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. จีนสมัยราชวงศ์ชางมีความก้าวหน้าทางวิทยาการมากกว่าอารยธรรมอื่นในสมัยเดียวกันในเรื่องใด

ก การใช้ตัวอักษรกึ่งภาพ

ข การหล่ออาวุธด้วยสำริด

ค การใช้กระดูกทำนายโชคชะตา

ง การประดิษฐ์ปฏิทินระบบจันทรคติ

2. ในสมัยใดของจีนมีการสร้างสุสานของจักรพรรดิจิ๋นซี

ก สมัยราชวงศ์ฮั่น

ข สมัยราชวงศ์ฉิน

ค สมัยราชวงศ์โจว

ง สมัยราชวงศ์ชาง

3. ปรัชญาขงจื๊อและเล่าจื๊อเกิดขึ้นมาในช่วงที่สังคมจีนมีสภาพเป็นอย่างไร

ก มีความสงบสุข

ข เกิดความแตกแยกวุ่นวาย

ค มีการแบ่งชนชั้นอย่างชัดเจน

ง กษัตริย์ไม่ปฏิบัติตามอาณัติสวรรค์

4. การคำนวณการเกิดแผ่นดินไหวและการเกิดจันทรุปราคามีขึ้นในสมัยราชวงศ์ใดของจีน

ก ราชวงศ์ถัง

ข ราชวงศ์ฉิน

ค ราชวงศ์สุย

ง ราชวงศ์ฮั่น

5. สมัยใดของจีนมีการนำเปลือกหอยมาเป็นสื่อกลางในการซื้อขาย

ก ราชวงศ์ถัง

ข ราชวงศ์ฮั่น

ค ราชวงศ์ชาง

ง ราชวงศ์หมิง

6. ดินแดนใดเคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของจีนเป็นเวลานาน

ก ลาว

ข พม่า

ค เขมร

ง เวียดนาม

7. คัมภีร์พระเวทเป็นตำราที่เน้นเกี่ยวกับอะไร

ก ศิลปะ

ข ศาสนา

ค การปกครอง

ง ประวัติศาสตร์

8. เพราะเหตุใดชาวอารยันจึงห้ามการแต่งงานกับชาวดราวิเดียน

ก เพราะนับถือศาสนาต่างกัน

ข เพราะชาวดราวิเดียนเป็นพวกเร่ร่อน

ค เพราะขนบธรรมเนียมประเพณีต่างกัน

ง เพราะชาวอารยันมีจำนวนน้อยอาจถูกกลืนชาติ

9. พระเวทที่ว่าด้วยระเบียบพิธีกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับคัมภีร์พระเวทในข้อใด

ก ฤคเวท

ข ยชุรเวท

ค สามเวท

ง อถรรพเวท

10. วรรณะใดเป็นผู้ผูกขาดการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ

ก วรรณะศูทร

ข วรรณะแพศย์

ค วรรณะกษัตริย์

ง วรรณะพราหมณ์

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 แหล่งอารยธรรมโบราณในเอเชีย

คำชี้แจง **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. ข้อใดเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ปักกิ่ง

ก รู้จักการทอผ้า

ข รู้จักทำเครื่องปั้นดินเผา

ค รู้จักเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

ง รู้จักใช้ไฟเพื่อให้ความอบอุ่นและทำอาหารให้สุก

2. วัฒนธรรมยุคก่อนประวัติศาสตร์วัฒนธรรมใดที่เป็นจุดเริ่มต้นของอารยธรรมจีน

ก วัฒนธรรมสินธุ

ข วัฒนธรรมคงคา

ค วัฒนธรรมหลงชาน

ง วัฒนธรรมหยางเชา

3. นักปราชญ์ชาวจีนคนใดเสนอแนวคิดว่าการปกครองที่ดีคือการไม่ปกครอง

ก ขงจื๊อ

ข เล่าจื๊อ

ค สวินจื่อ

ง หานเฟย

4. ข้อใด*ไม่ใช่*อารยธรรมที่เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ฉิน

ก การก่อสร้างพระราชวังขนาดใหญ่

ข การคิดค้นเครื่องตรวจจับแผ่นดินไหว

ค การสร้างสุสานจักรพรรดิจิ๋นซีที่มีขนาดใหญ่

ง การสร้างรูปปั้นทหารดินเผาและม้าศึกเป็นจำนวนมาก

5. ข้อใดเป็นรูปแบบอักษรจีนที่เก่าแก่ที่สุด

ก อักษรทองสำริด

ข อักษรกระดองเต่า

ค ตัวอักษรในสมัยราชวงศ์ฮั่น

ง ตัวอักษรในสมัยราชวงศ์ฉิน

6. ยุคประวัติศาสตร์ของอินเดียเริ่มต้นขึ้นในสมัยใด

ก ยุคพระเวท

ข ยุคมหากาพย์

ค จักรวรรดิเมารยะ

ง อาณาจักรกุษาณะ

7. ช่างฝีมือของอินเดียถือว่าอยู่ในวรรณะใด

ก วรรณะศูทร

ข วรรณะแพศย์

ค วรรณะกษัตริย์

ง วรรณะพราหมณ์

8. จุดมุ่งหมายในการสร้างกำแพงเมืองจีนคืออะไร

ก ป้องกันการรุกรานของข้าศึกจากต่างแคว้น

ข แสดงแสนยานุภาพและความยิ่งใหญ่ของแคว้น

ค ป้องกันการรุกรานของชนเผ่าเร่ร่อนทางภาคเหนือ

ง ป้องกันการรุกรานของชนเผ่าเร่ร่อนทางภาคตะวันตก

9. จุดเด่นที่สุดของปราสาทฮิเมจิคืออะไร

ก เป็นปราสาทสีขาว จึงได้ฉายาว่า “ปราสาทกระเรียนขาว”

ข เป็นปราสาทที่แสดงให้เห็นถึงสถาปัตยกรรมอันสวยงามแบบญี่ปุ่น

ค เป็นปราสาทที่รอดพ้นจากการถูกทำลายด้วยระเบิดในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2

ง เป็นปราสาทที่แสดงให้เห็นถึงความเฉลียวฉลาดของชาวญี่ปุ่นที่ซ่อนระบบป้องกันอันซับซ้อนไว้

10. เมืองตักศิลารุ่งเรืองที่สุดในสมัยใด

ก กรีก

ข โรมัน

ค เปอร์เซีย

ง อาณาจักรกุษาณะ

ตอนที่ 3.5

แบบทดสอบกลางภาค

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เอกสารในข้อใดจัดเป็นหลักฐานชั้นต้น

ก สารานุกรมประวัติศาสตร์ไทย

ข ผลงานวิจัยทางประวัติศาสตร์

ค จดหมายเหตุโหรตามต้นฉบับเดิม

ง พระราชพงศาวดารที่มีการชำระแล้ว

2. เพราะเหตุใดการประเมินภายนอกจึงจำเป็นต้องรู้จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

ก ทำให้รู้อายุของหลักฐาน

ข ทำให้รู้ว่าใครเป็นผู้สร้าง

ค ทำให้ได้ข้อมูลจำนวนมาก

ง ทำให้พิจารณาความน่าเชื่อถือได้

3. การตีความต้องคำนึงถึงความรู้ในเรื่องอะไร

ก จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

ข อิทธิพลของทัศนคติค่านิยม

ค การใช้ถ้อยคำและสำนวนโวหาร

ง ถูกทุกข้อ

4. การที่กรุงศรีอยุธยามีแม่น้ำล้อมรอบมีผลดีต่อความมั่นคงทางยุทธศาสตร์อย่างไร

ก เป็นแนวป้องกันข้าศึกได้ดี

ข ทำให้ข้าศึกเสียขวัญกำลังใจ

ค ทำให้ข้าศึกขาดเสบียงอาหาร

ง ยกกองทัพออกไปตั้งรับข้าศึกได้สะดวก

5. อยุธยารับรูปแบบการปกครองแบบจตุสดมภ์มาจากไหน

ก พม่า

ข มอญ

ค เขมร

ง ล้านช้าง

6. การจัดเตรียมเสบียงไว้ใช้ในราชการเป็นหน้าที่กรมใด

ก กรมวัง

ข กรมนา

ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

7. ลูกทาสที่เกิดจากพ่อแม่ที่เป็นทาสในเรือนของนายเงิน มีฐานะเป็นทาสตั้งแต่เกิด เป็นทาสประเภทใด

ก ทาสเชลย

ข ทาสสินไถ่

ค ทาสในเรือนเบี้ย

ง ทาสที่ได้จากบิดามารดา

8. คำในข้อใดเป็นราชทินนาม

ก พระยา

ข โกษาธิบดี

ค สมุหนายก

ง สมุหพระกลาโหม

9. ในสมัยอยุธยาถ้าจะเรียนวิชาช่างต้องไปเรียนที่วัดจริงหรือไม่ เพราะอะไร

ก จริง เพราะวัดเป็นแหล่งรวมคนที่ได้รับการศึกษา

ข จริง เพราะวัดเป็นแหล่งรวมช่างฝีมือและงานศิลปะ

ค ไม่จริง เพราะวัดเป็นที่อยู่ของพระสงฆ์ จึงต้องการความสงบ

ง ไม่จริง เพราะวัดเป็นแหล่งศึกษาธรรมะ ไม่เกี่ยวกับความรู้ทางโลก

10. กรมใดที่มีหน้าที่ดูแลรักษาพระราชทรัพย์และผลประโยชน์ของราชอาณาจักรคือกรมใด

ก กรมวัง

ข กรมนา

ค กรมคลัง

ง กรมเวียง

11. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติใดมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากความสัมพันธ์กับชาติอื่น

ก จีน

ข ญี่ปุ่น

ค ฝรั่งเศส

ง ฮอลันดา

12. สินค้าที่อยุธยาซื้อจากจีนคืออะไร

ก กระวาน

ข พริกไทย

ค เครื่องเทศ

ง เครื่องเคลือบ

13. ข้อใดคือรัฐในเอเชียตะวันออก

ก พม่า

ข ญี่ปุ่น

ค ล้านนา

ง โปรตุเกส

14. สงครามระหว่างอยุธยากับล้านนาใน พ.ศ. 2003–2017 ทำให้พระมหากษัตริย์อยุธยาต้องเสด็จไปประทับที่ใด

ก เมืองลพบุรี

ข เมืองสุโขทัย

ค เมืองพิษณุโลก

ง เมืองกำแพงเพชร

15. สงครามระหว่างอยุธยากับพม่าเกิดขึ้นครั้งแรกในรัชสมัยใด

ก สมเด็จพระไชยราชาธิราช

ข สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ

ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. สาเหตุที่สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถทรงปฏิรูประเบียบการปกครองใหม่เพื่อแก้ปัญหาอะไร

แนวคำตอบ

1) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ กรุงศรีอยุธยาควบคุมหัวเมืองได้ไม่ทั่วถึง บรรดาเมืองต่าง ๆ เบียดบังรายได้จากภาษีอากรไว้ ทำให้ราชธานีได้รับผลประโยชน์ไม่เต็มที่

2) ปัญหาด้านการเมืองการปกครอง เนื่องจากเจ้าเมืองลูกหลวงมีอำนาจมากและมักยกกำลังทหารเข้ามาแย่งชิงราชสมบัติอยู่บ่อย ๆ และอยุธยามีอาณาเขตกว้างขวางขึ้น ถ้าปกครองแบบเดิมจะควบคุมรัฐที่อยู่ในอำนาจไว้ไม่ได้จึงต้องมีการปฏิรูปการปกครอง

2. การที่อยุธยาติดต่อค้าขายกับต่างประเทศมีผลดีอย่างไร

แนวคำตอบ

ทำให้การค้าขยายตัวขึ้น ทำให้อยุธยามีความเจริญก้าวหน้า เป็นศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ และทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจมั่นคง

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ_____ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้จ่ายทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน 3	คะแนน 2	คะแนน 1	หมายเหตุ
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3 ☐	2 ☐	1 ☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตอนที่ 3.6

แบบทดสอบปลายภาค

ด้านความรู้

ตอนที่ 1 **เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว**

1. "เอกสารนี้เป็นการรายงานผลงานของรัฐบาลจึงเน้นเฉพาะด้านที่รัฐบาลทำสำเร็จ" ข้อสรุปนี้ได้จากการประเมินภายนอกที่ใช้อะไรพิจารณา

ก ผู้เขียนหลักฐาน

ข อายุของหลักฐาน

ค รูปเดิมของหลักฐาน

ง จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

2. "ราชวงศ์บ้านพลูหลวงเป็นราชวงศ์สุดท้ายที่ปกครองอยุธยา" เป็นข้อความประเภทใด

ก ความจริง

ข ความเชื่อ

ค ข้อเท็จจริง

ง ความคิดเห็น

3. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้หลักฐานลดความน่าเชื่อถือลง

ก ประเภทของหลักฐาน

ข จุดมุ่งหมายของหลักฐาน

ค สำนวนภาษาที่ใช้ในการเขียน

ง วิธีการนำเสนอข้อมูลในหลักฐาน

4. การไม่นำปัจจุบันไปตัดสินอดีตเป็นข้อปฏิบัติในการตีความหลักฐานในข้อใด

ก ตีความด้วยใจเป็นกลาง

ข ตีความตามความเป็นจริง

ค ตีความในขอบเขตของหลักฐาน

ง ตีความตามยุคสมัยของหลักฐาน

5. หลักฐานใดกล่าวว่าพระเจ้าอู่ทองเดิมสร้างเมืองพิษณุโลก

ก พงศาวดารเหนือ

ข จดหมายเหตุกรุงศรี

ค จดหมายเหตุลา ลูแบร์

ง หนังสือจุลยุทธการวงศ์

6. สมุหนายกเป็นชื่อเรียกอะไร

ก ยศ

ข ศักดินา

ค ตำแหน่ง

ง ราชทินนาม

7. สมัยสมเด็จพระนารายณ์อยุธยามีความขัดแย้งกับชาติใด

ก ญี่ปุ่น

ข อินเดีย

ค ฝรั่งเศส

ง ฮอลันดา

8. สุโขทัยรวมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยาในสมัยกษัตริย์พระองค์ใด

ก สมเด็จพระเอกาทศรถ

ข สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ค สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ง สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

9. เพราะเหตุใดสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจึงทำให้อังกฤษถ่วงดุลอำนาจกับฮอลันดาไม่สำเร็จ

ก เพราะเกิดสงคราม

ข เพราะอังกฤษยกเลิกการค้า

ค เพราะเกิดความขัดแย้งกันทางการค้า

ง เพราะฮอลันดาไม่ยอมให้อังกฤษเข้ามาค้าขายในอยุธยา

10. พระกรณียกิจใดของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทำให้พระองค์เป็นมหาราชอย่างแท้จริง

ก ความสามารถในการกู้เอกราช

ข การสถาปนากรุงธนบุรีเป็นราชธานี

ค การสร้างระบบการปกครองที่เข้มแข็ง

ง ความสามารถในการปราบชุมนุมต่าง ๆ

11. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชปราบชุมนุมเจ้าพระยาพิษณุโลก*ไม่สำเร็จ*มีสาเหตุมาจากอะไร

ก ขาดเสบียงอาหาร

ข ถูกทหารพม่าซุ่มโจมตี

ค เกิดกบฏในเมืองราชธานี

ง ถูกกระสุนปืนข้าศึกบาดเจ็บ

12. ในสมัยธนบุรีสมุหพระกลาโหมมีหน้าที่อะไร

ก ดูแลทหารในราชธานี

ข ดูแลหัวเมืองฝ่ายเหนือ

ค ดูแลพลเรือนในราชธานี

ง ดูแลหัวเมืองฝ่ายตะวันออก

13. ตำรายาไทยที่เก่าแก่ที่สุดเท่าที่ค้นพบเป็นตำรายาสมัยไหน

ก สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1

ข สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ

ค สมเด็จพระนารายณ์มหาราช

ง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

14. ข้อใดเป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาในยุคที่ 1

ก เจดีย์ใหญ่วัดภูเขาทอง

ข พระเจดีย์ที่วัดใหญ่ชัยมงคล

ค ปรางค์ประธานวัดพุทไธศวรรย์

ง พระเจดีย์ที่วัดชุมพลนิกายาราม

15. ขงจื๊อมีทัศนะทางการเมืองว่าอย่างไร

ก การเมืองที่ดีคือการไม่ปกครอง

ข การปกครองต้องอาศัยกฎหมายที่เข้มงวด

ค ผู้ปกครองต้องทำให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

ง ผู้ปกครองต้องทำให้รัฐมีความมั่งคั่งและเข้มแข็ง

16. ข้อใดเป็นราชวงศ์แรกในยุคประวัติศาสตร์ของจีน

ก ราชวงศ์ซ่ง

ข ราชวงศ์ชิง

ค ราชวงศ์ชาง

ง ราชวงศ์โจว

17. ระบบวรรณะที่แบ่งแยกชาวอารยันกับพวกดราวิเดียนเริ่มมีขึ้นในยุคใด

ก ยุคพระเวท

ข ยุคจักรวรรดิ

ค ยุคมหากาพย์

ง ไม่มีข้อใดถูก

18. พระพุทธรูปศิลปะคันธาระได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะใด

ก ศิลปะจีน

ข ศิลปะกรีก

ค ศิลปะโรมัน

ง ศิลปะเปอร์เซีย

19. วรรณะใดเป็นผู้ใช้แรงงานหรือทำงานรับใช้เจ้านาย

ก วรรณะศูทร

ข วรรณแพศย์

ค วรรณะกษัตริย์

ง วรรณะจัณฑาล

20. ข้อใดเป็นแหล่งมรดกโลกในดินแดนเอเชียใต้

ก เปตรา

ข ตาชมะฮัล

ค ซามาร์คันด์

ง กำแพงเมืองจีน

ตอนที่ 2 ตอบคำถาม

1. เพราะเหตุใดเมืองธนบุรีจึงเหมาะที่จะเป็นราชธานีแห่งใหม่

แนวคำตอบ

1) เป็นเมืองขนาดเล็กเหมาะกับกำลังคนของพระเจ้าตากที่จะป้องกันรักษาได้

2) ในกรณีที่ข้าศึกมีกำลังมากกว่าที่จะรักษาราชธานีไว้ได้ก็อาจย้ายไปตั้งมั่นที่จันทบุรี โดยทางเรือได้สะดวก

3) มีป้อมปราการที่สร้างไว้แล้วใช้ป้องกันข้าศึกได้

4) อยู่ใกล้ปากน้ำ ค้าขายกับต่างประเทศได้สะดวก

2. สมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาทได้สมัญญาว่าอะไร เพราะอะไร

พระยาเสือ เพราะมีอุปนิสัยเป็นคนกล้าหาญ เข้มแข็ง เด็ดขาด

3. ตาชมะฮัลสร้างขึ้นมาเพื่ออะไร

เพื่อเป็นอนุสรณ์ถึงความรักของพระเจ้าชาร์จะฮานที่มีต่อพระนางมุมตาช มะฮัล

ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางอาญา ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและวิชาการ

การบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการควบคุมยาเสพติดให้โทษ

สรุปผลการประเมิน	คะแนน	
	เต็ม	ได้
ตอนที่ 1		
ตอนที่ 2		
รวม		

ลงชื่อ_____ผู้ประเมิน

ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. มีวินัย	1. มีการวางแผนการทำงานและจัดระบบการทำงาน				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. ทำงานตามขั้นตอนต่าง ๆ ที่ได้วางแผนไว้				
	3. ตรวจสอบความถูกต้อง ความเรียบร้อย หรือคุณภาพของงาน				
2. ใฝ่เรียนรู้	4. มีความกระตือรือร้นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้				
	5. ชอบสนทนา ซักถาม ฟัง หรืออ่านเพื่อให้ได้ความรู้เพิ่มขึ้น				
	6. มีความสุขที่ได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองต้องการเรียนรู้				
3. อยู่อย่างพอเพียง	7. ใช้จ่ายทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน เสื้อผ้า สิ่งของ อย่างประหยัด				
	8. ใช้น้ำ ไฟฟ้า และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ อย่างประหยัดและคุ้มค่า				
	9. มีส่วนร่วมในการดูแลและรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม				
4. รักความเป็นไทย	10. ใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง				
	11. รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตนและมีสัมมาคารวะ				
	12. มีส่วนร่วมในการเผยแพร่และอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไทย				
5. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	13. ร่วมกิจกรรมที่สำคัญเกี่ยวกับชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์				
6. มีจิตสาธารณะ	14. เสียสละ มีน้ำใจ รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น				
	15. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน				
7. มีความรับผิดชอบ	16. ยอมรับผลการกระทำของตนเองทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย				
	17. ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สมบูรณ์ตามกำหนดและตรงต่อเวลา				
8. ซื่อสัตย์สุจริต	18. บันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและไม่ใช้ความคิดเห็นของตนเองไปเกี่ยวข้อง				
	19. ไม่แอบอ้างผลงานของผู้อื่นว่าเป็นของตน				
	20. เคารพหรือปฏิบัติตามข้อตกลง กฎ กติกา หรือระเบียบของกลุ่มที่กำหนดไว้				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3	2	1
	☐	☐	☐

ด้านทักษะ/กระบวนการ

สำหรับครูประเมินนักเรียน

คำชี้แจง สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วใส่คะแนนลงในช่องตารางให้ตรงกับความเป็นจริง

รายการประเมิน	พฤติกรรมที่แสดงออก	คะแนน			หมายเหตุ
		3	2	1	
1. การสื่อสาร	1. ใช้วิธีการสื่อสารในการนำเสนอข้อมูลความรู้ได้อย่างเหมาะสม				**3** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ **2** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นเป็นครั้งคราว **1** หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นน้อยครั้ง
	2. เลือกรับข้อมูลความรู้ด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง				
2. การใช้เทคโนโลยี	3. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง				
	4. เลือกใช้เทคโนโลยีในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม				
3. การคิด	5. สรุปความคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา				
	6. แปลความ ตีความ หรือขยายความของคำ ข้อความ ภาพ และสัญลักษณ์ในเรื่องที่ศึกษา				
	7. วิเคราะห์หลักการและนำหลักการไปใช้ได้อย่างสมเหตุสมผล				
4. การใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์	8. ตั้งคำถามหรือตั้งสมมุติฐานต่อเรื่องที่ศึกษาอย่างมีระบบ				
	9. รวบรวมข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ				
	10. ตรวจสอบและประเมินความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลความรู้ที่ได้จากการเก็บรวบรวม				
	11. นำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการตรวจสอบและประเมินมาวิเคราะห์หรือแยกแยะเพื่อความสะดวกในการทดสอบสมมุติฐาน				
	12. ทดสอบสมมุติฐานและสรุปเป็นหลักการด้วยภาษาของตนเองที่เข้าใจง่าย				
	13. นำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน				
5. กระบวนการกลุ่ม	14. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการทำงานของกลุ่ม				
	15. ร่วมกันวางแผนและแบ่งหน้าที่การทำงานกับสมาชิกในกลุ่ม				
	16. เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามในการทำงานกลุ่ม				
	17. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ				
	18. ช่วยลดข้อขัดแย้งและแก้ปัญหาของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
	19. สร้างสรรค์ผลงานเสร็จทันเวลาและมีคุณภาพ				
	20. ภูมิใจและพึงพอใจในผลงานและการทำงานกลุ่ม				
คะแนนรวม					
คะแนนเฉลี่ย					

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	2.34–3.00	1.67–2.33	1.00–1.66
ระดับคุณภาพ	3 = ดีมาก	2 = พอใช้	1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมิน (เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐)

ระดับคุณภาพที่ได้	3 ☐	2 ☐	1 ☐

หมายเหตุ การหาคะแนนเฉลี่ยหาได้จากการนำเอาคะแนนรวมในแต่ละช่องมาบวกกัน แล้วหารด้วยจำนวนข้อ จากนั้นนำคะแนนเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพและสรุปผลการประเมิน

ตอนที่ 3.7

ใบงาน แบบบันทึก และแบบประเมินต่าง ๆ

ใบงานที่ 1

เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การสถาปนาอาณาจักรอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง ตอบคำถาม

ผู้ก่อตั้ง คือ *สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง)*

กรุงศรีอยุธยามีทำเลที่เหมาะสม เพราะ

1) พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์

2) เป็นศูนย์กลางการคมนาคม

3) มีความมั่นคงทางยุทธศาสตร์

อาณาจักรและแคว้นก่อนอยุธยา คือ *ละโว้ (ลพบุรี) สุพรรณภูมิ (สุพรรณบุรี)*

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเมืองการปกครองสมัยอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของอาณาจักรอยุธยา *(ส 4.3 ม. 2/2)*

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. ในสมัยอยุธยาตอนต้นการเมืองมีลักษณะอย่างไร

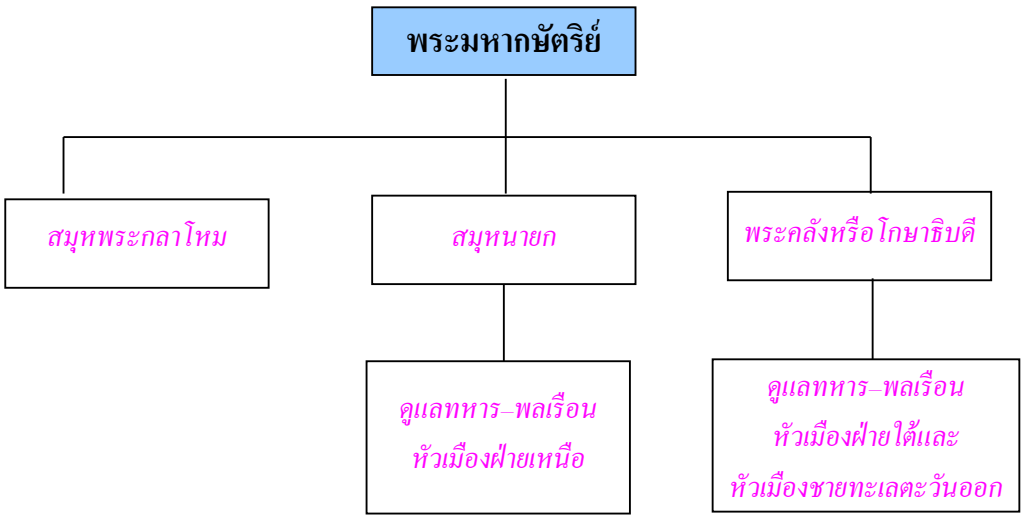
มีการแย่งชิงอำนาจระหว่างเมืองลูกหลวงและราชธานี

2. เพราะเหตุใดสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงทรงปฏิรูปการปกครอง

1) อาณาจักรอยุธยามีอาณาเขตกว้างขวางทำให้ควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง

2) ปัญหาการแย่งชิงราชสมบัติ เนื่องจากเมืองลูกหลวงหรือเมืองหน้าด่าน เจ้าเมืองมีอำนาจมาก จึงมักยกกำลังทหารมาแย่งชิงราชสมบัติ

3. เขียนแผนผังความคิดการปรับปรุงการปกครองสมัยอยุธยาตอนปลาย

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงาน

เรื่อง วิเคราะห์รายจ่ายในสมัยอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 รายได้และรายจ่ายของอาณาจักรอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในสมัยต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลและวิเคราะห์รายจ่ายในสมัยอยุธยาว่ามีรายจ่ายในด้านใดบ้าง และใครเป็นผู้ใช้จ่าย นำมาแสดงความคิดเห็นร่วมกัน แล้วบันทึกผล

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง นโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 นโยบายต่างประเทศและรัฐที่มีความสัมพันธ์กับอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเรื่อง นโยบายต่างประเทศในสมัยอยุธยา แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน และบันทึกผล

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับรัฐเพื่อนบ้าน

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. ในสมัยสมเด็จพระอินทราชา อยุธยากับสุโขทัยมีความสัมพันธ์กันแบบใด

แบบเครือญาติ

2. เพราะเหตุใดสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจึงทำสงครามกับล้านนา

อยุธยาผนวกอาณาจักรสุโขทัยเข้าเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอยุธยา ทำให้เจ้านายสุโขทัยเดิมไม่พอใจ จึงไปสวามิภักดิ์ต่อล้านนา และพระเจ้าติโลกราชกษัตริย์ล้านนาได้ยกทัพมาตีหัวเมืองสุโขทัย จึงเกิดสงครามขึ้น

3. เมืองท่าของมอญที่สำคัญได้แก่เมืองอะไร

เมืองทวาย มะริด และตะนาวศรี

4. ในสมัยอยุธยามีความสัมพันธ์กับพม่าในรูปแบบใด สาเหตุมาจากอะไร

มีความขัดแย้งกัน และทำสงครามกันโดยตลอด เพราะต่างฝ่ายต่างต้องการขยายอำนาจออกไป

5. อะไรคือหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างล้านช้างกับอยุธยาเป็นบ้านพี่เมืองน้อง

พระบรมธาตุศรีสองรัก ที่อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย

6. เขมรดำเนินนโยบายต่างประเทศกับไทยในรูปแบบใด

สองฝักสองฝ่าย เมื่อใดที่ไทยมีอำนาจเข้มแข็ง เขมรจะสวามิภักดิ์ต่อไทย เมื่อใดไทยอ่อนแอเขมรก็จะไปสวามิภักดิ์ต่อเวียดนาม และถือโอกาสรุกรานไทยตามแนวชายแดน

7. ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับหัวเมืองมลายูเป็นไปเพื่อเป้าหมายใด

ผลประโยชน์ทางการค้า

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 3

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับชาติตะวันตก

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ (ส 4.3 ม. 2/1)

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. ปัจจัยสำคัญที่ทำให้อยุธยาติดต่อกับชาติตะวันตกคืออะไร

สร้างสัมพันธไมตรี รับวิทยาการตะวันตก รักษาเอกราชของอาณาจักร

2. จุดมุ่งหมายที่โปรตุเกสเข้ามาติดต่อกับอยุธยาคืออะไร ประโยชน์ที่อยุธยาได้รับคืออะไร

เพื่อการค้าและเผยแผ่คริสต์ศาสนา อยุธยาได้รับดินปืนและกระสุนปืนที่โปรตุเกสจัดหาให้

3. เพราะเหตุใดความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับสเปนจึงไม่ราบรื่น

ชาวสเปนไม่มีนโยบายที่จะค้าขายกับไทยอย่างจริงจัง แต่มุ่งค้าขายกับเขมรและเผยแผ่คริสต์ศาสนาเข้าสู่เขมรมากกว่า

4. ข้อเสียเปรียบที่อยุธยาได้รับจากฮอลันดาคืออะไร

ฮอลันดาผูกขาดการค้าประเทศเดียว

5. อะไรเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การค้าระหว่างอยุธยากับอังกฤษไม่พัฒนาเท่าที่ควร

เพราะอังกฤษแข่งขันทางการค้ากับโปรตุเกสและฮอลันดา อังกฤษได้กำไรน้อยจึงยกเลิกสถานีการค้าที่อยุธยา ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับอังกฤษขาดหายไป

6. เพราะเหตุใดสมเด็จพระนารายณ์มหาราชจึงทรงพยายามที่จะเป็นมิตรกับฝรั่งเศส

ต้องการให้ฝรั่งเศสถ่วงดุลอำนาจกับฮอลันดา

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง เอเชียใต้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 23 เอเชียตะวันออกและเอเชียใต้

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. เอเชียใต้มีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นอย่างไร

เอเชียใต้เป็นคาบสมุทรขนาดใหญ่ในมหาสมุทรอินเดียขนาบด้วยเทือกเขาสูงทางด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ด้านเหนือ และด้านตะวันตกเฉียงเหนือ ทำให้เอเชียใต้แยกจากส่วนอื่น ๆ ของเอเชีย

2. เพราะเหตุใดอินเดียจึงมีความเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยจักรวรรดิมุคัล

มีการติดต่อค้าขายกับชาติต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียและชาติตะวันตก

3. อารยธรรมแห่งแรกของเอเชียใต้เกิดขึ้นบริเวณใด

เกิดขึ้นบริเวณลุ่มน้ำสินธุ เช่น เมืองฮารัปปาและเมืองโมเฮน โจดาโร

4. เพราะเหตุใดชาวอารยันจึงอพยพเข้ามาอยู่บริเวณลุ่มน้ำสินธุ

บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์

5. ประเทศในเอเชียใต้ประกอบด้วยประเทศอะไรบ้าง

ประเทศอินเดีย ปากีสถาน บังกลาเทศ เนปาล อัฟกานิสถาน ภูฏาน ศรีลังกา และมัลดีฟส์

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง เอเชียตะวันตกเฉียงใต้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 24 เอเชียตะวันตกเฉียงใต้และเอเชียกลาง

ตัวชี้วัดชั้นปี อธิบายพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษา แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ แล้ว นำผลที่ได้มาอภิปรายแสดงความคิดเห็นร่วมกัน จากนั้นสรุปสาระสำคัญ

พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

ใบงานที่ 1

เรื่อง อารยธรรมจีน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 25 อารยธรรมจีน

ตัวชี้วัดชั้นปี ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

คำชี้แจง ตอบคำถาม

1. อารยธรรมที่เก่าแก่ของจีนพบที่บริเวณใด

ลุ่มน้ำหวางเหอ

2. เครื่องปั้นดินเผาวัฒนธรรมหลงชานมีลักษณะอย่างไร

เป็นเครื่องปั้นดินเผาสีดำขัดมันเป็นเงา มีเนื้อบางละเอียดกว่าเครื่องปั้นดินเผาสีแดงที่พบในวัฒนธรรมหลงชาน

3. ศาสนาและความเชื่อในสมัยราชวงศ์ชางเป็นอย่างไร

สมัยนี้ชาวจีนจะนับถือเทพเจ้าที่มาจากธรรมชาติ และเชื่อในเรื่องวิญญาณ เคารพบูชาบรรพบุรุษ

4. ทัศนะทางการเมืองตามแนวคิดของเล่าจื๊อเป็นอย่างไร

ต่อต้านรัฐและการปกครอง เพราะคิดว่าการปกครองที่ดีคือการไม่ปกครอง

5. ทัศนะทางจริยธรรมของขงจื๊อเป็นอย่างไร

ขงจื๊อพยายามปลูกฝังคุณธรรมและแบบอย่างที่ดีแก่ประชาชนทั่วไป เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูกตเวที ความสุภาพ และมารยาทที่ถูกต้อง

6. อักษรที่เก่าแก่ที่สุดคืออะไรและอยู่ในสมัยราชวงศ์ใด

อักษรกระดองเต่า อยู่ในสมัยราชวงศ์ชางและราชวงศ์โจว

7. อารยธรรมจีนที่แพร่ขยายไปในเอเชียกลางและเอเชียตะวันตกเฉียงใต้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร

วิทยาการและสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ เช่น กระดาษ

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

ใบงานที่ 2

เรื่อง อารยธรรมอินเดีย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 26 อารยธรรมอินเดีย

ตัวชี้วัดชั้นปี ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอารยธรรมอินเดีย แล้วนำผลที่ได้มาอภิปรายร่วมกัน จากนั้นสรุปสาระสำคัญ *พิจารณาจากผลงานของนักเรียน*

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกผลการสืบค้นข้อมูล

เรื่อง การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆ

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เอกราช การสถาปนาอาณาจักรธนบุรี และการปราบชุมนุมต่าง ๆจากหนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต บันทึกผล และนำเสนอผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่ช่วยกันคิดขึ้น *พิจารณาจากคำตอบของนักเรียน*

1. การกู้เอกราช

_____

_____

_____

_____

_____

2. การตั้งกรุงธนบุรีเป็นราชธานี

_____

_____

_____

_____

_____

3. การปราบชุมนุมต่าง ๆ

_____

_____

_____

_____

_____

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกผลการสำรวจ

เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 20 ศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี

ตัวชี้วัดชั้นปี ระบุภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรี และอิทธิพลของภูมิปัญญาดังกล่าวต่อการพัฒนาชาติไทยในยุคต่อมา *(ส 4.3 ม. 2/3)*

คำชี้แจง สำรวจศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบันว่าได้รับอิทธิพลจากศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยาและธนบุรีอย่างไร และศิลปวัฒนธรรมไทยสมัยนั้นมีประโยชน์ต่อศิลปวัฒนธรรมในปัจจุบันอย่างไร แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกผลการสำรวจ *พิจารณาจากผลงานของนักเรียน*

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกผลการวิเคราะห์

เรื่อง บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 21 บุคคลสำคัญสมัยอยุธยา

ตัวชี้วัดชั้นปี วิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรีในด้านต่าง ๆ *(ส 4.3 ม. 2/1)*

คำชี้แจง แบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ประวัติ บทบาท และผลงานของบุคคลสำคัญสมัยอยุธยา แล้วบันทึกผลการวิเคราะห์สำรวจ *พิจารณาจากผลงานของนักเรียน*

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกผลการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 27 แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย

ตัวชี้วัดชั้นปี ระบุความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย *(ส 4.2 ม. 2/2)*

คำชี้แจง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาค้นคว้าและสืบค้นข้อมูลเรื่อง แหล่งมรดกโลกในประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชีย แล้วบันทึกข้อมูลลงในกรอบที่กำหนดให้ *พิจารณาจากผลงานของนักเรียน*

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

แบบบันทึกความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **เรื่อง** _____

1. สรุปความรู้ที่ได้ _____

2. สรุปแนวคิดใหม่ที่ได้ _____

3. การนำไปใช้ประโยชน์ _____

ชื่อ _____ **นามสกุล** _____ **เลขที่** _____

ชั้น _____ **โรงเรียน** _____

แบบบันทึกความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **เรื่อง** _____

1. สรุปความรู้ที่ได้ _____

2. สรุปแนวคิดใหม่ที่ได้ _____

3. การนำไปใช้ประโยชน์ _____

กลุ่มที่ _____

สมาชิกกลุ่ม

1. _____ **4.** _____

2. _____ **5.** _____

3. _____ **6.** _____

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการเขียนเรียงความ

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่_____**หน่วยการเรียนรู้ที่**_____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน						รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การเว้นประโยคแรก (5 คะแนน)	ประโยคหลักให้แนวคิดหลักที่สำคัญต่อย่อหน้า (5 คะแนน)	เขียนประโยคที่สมบูรณ์ (5 คะแนน)	คำสะกดผิดพลาดไม่เกิน 5 คำ (5 คะแนน)	สรุปอย่างมีเหตุผล (6 คะแนน)	ลายมืออ่านออก (4 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินทักษะการพูด

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่_____**หน่วยการเรียนรู้ที่**_____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน										รวมคะแนน (30 คะแนน)	สรุปผล	
		การปรากฏตัว (3 คะแนน)	การเริ่มเรื่อง (3 คะแนน)	การออกเสียงและจังหวะ (4 คะแนน)	การลำดับเนื้อหา (5 คะแนน)	บุคลิกท่าทาง (2 คะแนน)	การใช้ถ้อยคำเหมาะสม (3 คะแนน)	ความเร้าใจ (2 คะแนน)	ความสนใจของผู้ฟัง (2 คะแนน)	คุณค่าของเรื่องที่พูด (3 คะแนน)	การสรุปที่เหมาะสม (3 คะแนน)		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1														
2														
3														
4														
5														
6														
7														
8														
9														
10														
11														
12														
13														
14														
15														

เกณฑ์การประเมิน

ได้คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคล

เรื่อง_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14–17 คะแนน = 3 (ดี)

10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นกลุ่ม

เรื่อง_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน					รวมคะแนน (20 คะแนน)	ระดับคุณภาพ			
		ความถูกต้องของผลงาน/กิจกรรม (6 คะแนน)	จุดเด่นของผลงาน/กิจกรรม (4 คะแนน)	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (4 คะแนน)	รูปแบบการนำเสนอผลงาน (3 คะแนน)	การนำไปใช้ประโยชน์ (3 คะแนน)		4	3	2	1
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสม หรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

18–20 คะแนน = 4 (ดีมาก)

14–17 คะแนน = 3 (ดี)

10–13 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–9 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคล

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____**เรื่อง**_____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		สนใจในการทำงาน	ไม่เอาเปรียบเพื่อนในการทำงาน	เสนอความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	ประเมินและปรับปรุงงานด้วยความเต็มใจ	เคารพข้อตกลงของกลุ่ม	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	พอใจกับความสำเร็จของงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

1. เขียนเครื่องหมาย ✓ ให้ 1 คะแนน
2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9–10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7–8 คะแนน = 3 (ดี)

5–6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นกลุ่ม

ผลงาน/กิจกรรมที่ _____ **เรื่อง** _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ **หน่วยการเรียนรู้ที่** _____

ชั้น _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.** _____

กลุ่มที่ _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมินพฤติกรรม										รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ			
		แบ่งงานกันรับผิดชอบ	มีกระบวนการทำงานเป็นขั้นตอน	ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	ร่วมกันแสดงความคิดเห็น	รับฟังความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่ม	นำมติ/ข้อตกลงของกลุ่มไปปฏิบัติ	ร่วมกันปรับปรุงผลงานด้วยความเต็มใจ	มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ	พอใจกับความสำเร็จของงาน	บรรยากาศในการทำงาน		4	3	2	1
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																

เกณฑ์การประเมิน (ตัวอย่าง)

1. เขียนเครื่องหมาย ✓ ให้ 1 คะแนน
2. การสรุปผลการประเมินให้เป็นระดับคุณภาพ 4, 3, 2, 1 กำหนดเกณฑ์ได้ตามความเหมาะสมหรืออาจใช้เกณฑ์ดังนี้

9–10 คะแนน = 4 (ดีมาก)

7–8 คะแนน = 3 (ดี)

5–6 คะแนน = 2 (พอใช้)

0–4 คะแนน = 1 (ควรปรับปรุง)

ตัวอย่างแบบประเมินกระบวนการแสวงหาความรู้

เรื่อง _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ _____ หน่วยการเรียนรู้ที่ _____

ชั้น _____ วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

ที่	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ				หมายเหตุ
		4	3	2	1	
1	การวางแผนการศึกษาค้นคว้า					
2	การเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้					
3	การนำเสนอข้อค้นพบ					
4	การวิเคราะห์และอภิปราย					
5	การสรุปองค์ความรู้					

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

รายการที่ 1 การวางแผนการศึกษาค้นคว้า

4 หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิชาการ อุปกรณ์ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสมและครบถ้วนทุกประเด็น

3 หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิชาการ อุปกรณ์ ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม แต่ยังไม่ครบถ้วน

2 หมายถึง กำหนดจุดประสงค์ ประเด็นการเรียนรู้ วิชาการ อุปกรณ์ ยังไม่สอดคล้องกัน

1 หมายถึง ต้องได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมในการกำหนดจุดประสงค์ และประเด็นการเรียนรู้ จึงสามารถกำหนดวิธีการและเลือกอุปกรณ์ได้

รายการที่ 2 การเรียนรู้ตามที่วางแผนไว้

4 หมายถึง ศึกษาค้นคว้าได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลได้ตรงประเด็น ผลงานครบสมบูรณ์ดี

3 หมายถึง ศึกษาค้นคว้าได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลได้บางประเด็น ผลงานดี

2 หมายถึง ศึกษาค้นคว้าได้ตรงตามแผนที่วางไว้ บันทึกข้อมูลยังไม่ตรงประเด็น ผลงานแก้ไขเล็กน้อย

1 หมายถึง ศึกษาค้นคว้ายังไม่ตรงตามแผนที่วางไว้ ผลงานต้องปรับปรุง

รายการที่ 3 การนำเสนอข้อค้นพบ

4 หมายถึง นำเสนอข้อค้นพบตรงประเด็น ชัดเจน เข้าใจง่าย ครบถ้วนสมบูรณ์ดี

3 หมายถึง นำเสนอข้อค้นพบได้บางประเด็น ต้องเก็บรายละเอียดข้อมูลอีกเล็กน้อย จึงจะครบถ้วนสมบูรณ์

2 หมายถึง การนำเสนอข้อค้นพบยังไม่ชัดเจน สื่อความหมายได้เข้าใจพอสมควร

1 หมายถึง การนำเสนอข้อค้นพบไม่ชัดเจน ต้องปรับปรุง

รายการที่ 4 การวิเคราะห์และอภิปราย

4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบได้อย่างละเอียดและสามารถอภิปรายได้ชัดเจนดี

3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบและสามารถอภิปรายได้ชัดเจนดี

2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบและสามารถอภิปรายได้เป็นบางประเด็น

1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อค้นพบยังไม่ค่อยตรงประเด็น ต้องปรับปรุง

รายการที่ 5 การสรุปองค์ความรู้

4 หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานได้ดี

3 หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานเป็นบางประเด็น

2 หมายถึง สรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้แต่บางส่วน ยังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ต้องแก้ไขเล็กน้อย

1 หมายถึง ยังสรุปองค์ความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอดได้ไม่ชัดเจนและยังไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์เท่าใดนัก ต้องแก้ไข

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในแต่ละองค์ประกอบอย่างน้อยระดับ 2 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5 ถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินรายงานการศึกษาค้นคว้า

เรื่อง _____ **กลุ่มที่** _____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น** _____

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		เนื้อหาครบถ้วนตรงตามประเด็น	ความถูกต้องของเนื้อหา	ภาษาถูกต้องเหมาะสม	ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ	ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										
20										

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 6 ด้าน

รายการที่ 1 เนื้อหาสาระครบถ้วนตรงตามประเด็น

4 หมายถึง มีเนื้อหาสาระครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด

3 หมายถึง มีเนื้อหาสาระค่อนข้างครบถ้วนตามประเด็นที่กำหนดทั้งหมด

2 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วนตามประเด็นแต่ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์พอใช้

1 หมายถึง มีเนื้อหาสาระไม่ครบถ้วน ภาพรวมของสาระทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง

รายการที่ 2 ความถูกต้องของเนื้อหาสาระ

4 หมายถึง เนื้อหาสาระทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา

3 หมายถึง เนื้อหาสาระเกือบทั้งหมดถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชา

2 หมายถึง เนื้อหาสาระบางส่วนถูกต้องตามข้อเท็จจริงและหลักวิชาต้องแก้ไขบางส่วน

1 หมายถึง เนื้อหาสาระส่วนใหญ่ไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง หลักวิชาต้องแก้ไขเป็นส่วนใหญ่

รายการที่ 3 ภาษาถูกต้องเหมาะสม

4 หมายถึง สะกด การันต์ถูกต้อง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดีมาก ลำดับความได้ชัดเจน เข้าใจง่าย

3 หมายถึง สะกด การันต์ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมดี ลำดับความได้ดีพอใช้

2 หมายถึง สะกด การันต์มีผิดอยู่บ้าง ถ้อยคำสำนวนเหมาะสมพอใช้ ลำดับความพอเข้าใจ

1 หมายถึง สะกด การันต์ผิดมาก ถ้อยคำสำนวนไม่เหมาะสม สำดับความได้ไม่ชัดเจน

รายการที่ 4 ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 4 แหล่งขึ้นไป

3 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งแต่ 3 แหล่งขึ้นไป

2 หมายถึง ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ 2 แหล่ง

1 หมายถึง ใช้ความรู้เพียงแหล่งเรียนรู้เดียว

รายการที่ 5 รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจ

4 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานแปลกใหม่ น่าสนใจดี ลำดับเรื่องราวได้ดีมาก

3 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ดี

2 หมายถึง รูปแบบการนำเสนองานน่าสนใจพอใช้ ลำดับเรื่องราวได้พอใช้

1 หมายถึง รูปแบบการนำเสนอผลงานไม่น่าสนใจ ลำดับเรื่องราวได้ไม่ดี

รายการที่ 6 ประเมิน ปรับปรุง และแสดงความรู้สึกต่อชิ้นงาน

4 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้ชัดเจน ปรับปรุงพัฒนางานได้เหมาะสม และแสดงความรู้สึกต่องานทั้งกระบวนการทำงานและผลงานได้อย่างชัดเจน

3 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้บางส่วน ปรับปรุงพัฒนางานได้บ้าง แสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน

2 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานได้เล็กน้อย ปรับปรุงพัฒนางานด้วยตนเองไม่ได้ ต้องได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น แสดงความรู้สึกต่องานได้แต่ไม่ครบถ้วน

1 หมายถึง วิเคราะห์ข้อเด่น ข้อด้อยของงานไม่ได้ ไม่ปรับปรุงพัฒนางาน แสดงความรู้สึกต่องานได้เล็กน้อยหรือไม่แสดงความรู้สึกต่องาน

เกณฑ์การตัดสินการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 4 ใน 6 รายการ ถือว่าผ่าน

มิติคุณภาพของการบันทึกผลงาน

กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการบันทึกผลงานโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ
– บันทึกผลงานได้ถูกต้องตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกได้ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน – ใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม คำศัพท์ถูกต้อง	**4**
– บันทึกผลงานได้ตรงตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกที่มีบางส่วนยังไม่ชัดเจน แนวคิดหลักถูกต้อง มีประเด็นสำคัญครบถ้วน – ใช้ภาษาและคำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	**3**
– บันทึกผลงานยึดตามจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน แนวคิดหลักบางส่วนไม่ถูกต้อง ส่วนที่เป็นประเด็นสำคัญมีไม่ครบถ้วน – ใช้ภาษาและคำศัพท์ไม่ถูกต้องในบางส่วน	**2**
– บันทึกผลงานไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เขียนบันทึกไม่ชัดเจน และแนวคิดหลักส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง – ใช้ภาษาและคำศัพท์ไม่ถูกต้อง	**1**

ตัวอย่างแบบประเมินโครงงาน

เรื่อง _____ **กลุ่มที่** _____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน				รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		ความสำคัญของการจัดทำโครงงาน	เนื้อหาของโครงงาน	กระบวนการทำงาน	การนำเสนอโครงงาน		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								
13								
14								
15								

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

รายการที่ 1 ความสำคัญของการจัดทำโครงงาน

4 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สอดคล้องกับเนื้อหา และมีประโยชน์ในชีวิตจริง

3 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บางส่วนไม่สอดคล้องกับเนื้อหา แต่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

2 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

1 หมายถึง มีการทำงานเป็นกระบวนการกลุ่ม แต่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

และไม่มีประโยชน์ในชีวิตจริง

รายการที่ 2 เนื้อหาของโครงงาน

4 หมายถึง เนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ใช้แนวคิดและข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสม และมีการสรุปได้ดี

3 หมายถึง เนื้อหาเกือบทั้งหมดถูกต้อง ใช้แนวคิดที่เหมาะสม มีข้อมูลข่าวสารบางเรื่องไม่เหมาะสม และการสรุปต้องแก้ไข

2 หมายถึง เนื้อหาบางส่วนถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารบางส่วนต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไข

1 หมายถึง เนื้อหาส่วนใหญ่ไม่ถูกต้อง แนวคิดและข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องแก้ไข และการสรุปต้องแก้ไขทั้งหมด

รายการที่ 3 กระบวนการทำงาน

4 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน

3 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินงานตามแผน ลงมือปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ แต่ขาดการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงาน

2 หมายถึง มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้ดำเนินงานตามแผน แม้จะปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ และมีการประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานก็ตาม

1 หมายถึง มีการวางแผนไม่เป็นระบบ การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จ

รายการที่ 4 การนำเสนอโครงงาน

4 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3 หมายถึง สื่อความหมายได้ชัดเจน ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่ค่อยเหมาะสม แต่ข้อสรุปของโครงงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2 หมายถึง สื่อความหมายไม่ค่อยชัดเจน ข้อมูลบางส่วนขาดสมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม ข้อสรุปของโครงงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทั้งหมด

1 หมายถึง สื่อความหมายไม่ชัดเจน ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ ใช้รูปแบบที่ไม่เหมาะสม และข้อสรุปของโครงงานไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 3 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 4 รายการ ถือว่าผ่าน

ตัวอย่างแบบประเมินโครงงาน (ทั่วไป)

ชื่อโครงงาน _____ **กลุ่มที่** _____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น** _____

เลขที่	ชื่อ–สกุล	รายการประเมิน					รวมจำนวนรายการที่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ	สรุปผล	
		กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน	วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม	ลงมือปฏิบัติตามแผน	สามารถนำไปใช้กับปัญหาในชีวิตประจำวัน	เขียนรายงานนำเสนอ		ผ่าน	ไม่ผ่าน
1									
2									
3									
4									
5									

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 5 ด้าน

รายการที่ 1 กำหนดประเด็นปัญหาชัดเจน

4 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดีมาก

3 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเอง ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนดี

2 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาได้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน ปัญหาที่กำหนดมีความเฉพาะเจาะจงชัดเจนพอใช้

1 หมายถึง กำหนดประเด็นปัญหาด้วยตนเองไม่ได้

รายการที่ 2 วางแผนกำหนดขั้นตอนการแก้ปัญหาได้เหมาะสม

4 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ถูกต้องเหมาะสม

3 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ค่อนข้างเหมาะสม

2 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้เหมาะสมพอใช้

1 หมายถึง ออกแบบวิธีการ ขั้นตอนการแก้ปัญหา ระบุควบคุมตัวแปรได้ไม่เหมาะสม

รายการที่ 3 ลงมือปฏิบัติตามแผน

4 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองทั้งหมด

3 หมายถึง ลงมือแก้ปัญหาตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างครบถ้วนจริงจัง สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่

2 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดบ้าง แต่ไม่ครบถ้วน สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้ด้วยตนเองเป็นบางส่วน

1 หมายถึง ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดได้น้อยมาก ไม่สามารถค้นพบความรู้ ข้อคิด แนวทางการปฏิบัติตามประเด็นปัญหาที่ตั้งไว้

รายการที่ 4 สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

4 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้องและต่อเนื่อง

3 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ครบถ้วน ถูกต้องแต่ขาดความต่อเนื่อง

2 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้เป็นบางส่วน และต้องกระตุ้นเตือนให้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

1 หมายถึง นำข้อค้นพบ วิธีปฏิบัติไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้น้อยมาก หรือไม่นำไปใช้เลย

รายการที่ 5 เขียนรายงานนำเสนอ

4 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหาและข้อค้นพบที่ได้ครบถ้วน

3 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้ถูกต้องชัดเจน แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ค่อนข้างครบถ้วน

2 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้บ้าง แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้เพียงบางส่วน

1 หมายถึง บันทึกผลการศึกษาค้นคว้าและนำเสนอข้อมูลได้น้อยมาก เห็นขั้นตอนการวางแผน การลงมือแก้ปัญหา และข้อค้นพบที่ได้ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินผลการเรียน

นักเรียนต้องมีพฤติกรรมในแต่ละรายการอย่างน้อยระดับ 2 ขึ้นไป จำนวน 3 ใน 5 รายการ ถือว่าผ่าน

แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นแหล่งรวบรวมผลงานของนักเรียนอย่างเป็นระบบที่นำมาใช้ประเมินสมรรถภาพของนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียน ครู ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจและมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้ว่า การปฏิบัติงานและผลงานของนักเรียนมีคุณภาพมาตรฐานอยู่ในระดับใด

แฟ้มสะสมผลงานเป็นเครื่องมือประเมินผลตามภาพจริงที่ให้โอกาสนักเรียนได้ใช้ผลงานจากที่ได้ปฏิบัติจริงสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจถึงความสามารถที่แท้จริงของตน ซึ่งผลงานที่เก็บสะสมในแฟ้มสะสมผลงานมีหลายลักษณะ เช่น บทความ การเขียนรายงาน การศึกษาค้นคว้า การทำโครงงาน บันทึกการบรรยาย บันทึกการอภิปราย บันทึกประจำวัน แบบทดสอบ

แบบบันทึกความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลงานในแฟ้มสะสมผลงาน

ชื่อผลงาน _____ **วันที่** _____ **เดือน** _____ **พ.ศ.**_____

หน่วยการเรียนรู้ที่ _____ **เรื่อง**_____

รายการประเมิน	บันทึกความคิดเห็นของนักเรียน
1. เหตุผลที่เลือกผลงานชิ้นนี้ไว้ในแฟ้มสะสมผลงาน	
2. จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานชิ้นนี้มีอะไรบ้าง	
3. ถ้าจะปรับปรุงผลงานชิ้นนี้ให้ดีขึ้น ควรปรับปรุงอย่างไร	
4. ผลงานชิ้นนี้ควรได้คะแนนเท่าใด เพราะเหตุใด (ถ้ากำหนดให้คะแนนเต็ม 10 คะแนน)	

ความเห็นของครูหรือที่ปรึกษา

_____

_____

_____

_____

ความเห็นของผู้ปกครอง

_____

_____

_____

_____

ผลการประเมินของครูหรือที่ปรึกษา

_____

_____

_____

_____

ตัวอย่างแบบประเมินแฟ้มสะสมผลงาน

เรื่อง _____ **กลุ่มที่**_____

ภาคเรียนที่ _____ **ชั้น**_____

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	1	2	3	4
1. โครงสร้างและองค์ประกอบ				
2. แนวความคิดหลัก				
3. การประเมินผล				
4. การนำเสนอ				

เกณฑ์การประเมิน แยกตามองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
รายการที่ 1 โครงสร้างและองค์ประกอบ	
4	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญครบถ้วนและจัดเก็บได้อย่างเป็นระบบ
3	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเกือบครบถ้วนและส่วนใหญ่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ
2	ผลงานมีองค์ประกอบที่สำคัญเป็นส่วนน้อย แต่บางชิ้นงานมีการจัดเก็บที่เป็นระบบ
1	ผลงานขาดองค์ประกอบที่สำคัญและการจัดเก็บไม่เป็นระบบ
รายการที่ 2 แนวความคิดหลัก	
4	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีหลักฐานแสดงว่ามีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มาก
3	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนที่ได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีหลักฐานแสดงว่าสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ตัวอย่างได้
2	ผลงานสะท้อนแนวความคิดหลักของนักเรียนว่าได้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มีหลักฐานแสดงถึงความพยายามที่จะนำไปใช้ประโยชน์
1	ผลงานจัดไม่เป็นระบบ มีหลักฐานแสดงว่ามีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ น้อยมาก
รายการที่ 3 การประเมินผล	
4	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่เป็นไปได้ที่จะจัดทำต่อไปไว้อย่างชัดเจนหลายโครงการ
3	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงาน รวมทั้งการเสนอแนะโครงการที่ควรจัดทำต่อไป
2	มีการประเมินความสามารถและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานบ้าง รวมทั้งมีการเสนอแนะโครงการที่จะทำต่อไปแต่ไม่ชัดเจน
1	มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและผลงานน้อยมากและไม่มีข้อเสนอแนะใด ๆ

รายการที่ 4 การนำเสนอ	
4	เขียนบทสรุปและรายงานที่มีระบบดี มีขั้นตอน มีข้อมูลครบถ้วน มีการประเมินผลครบถ้วน แสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
3	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นส่วนมาก
2	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน มีการประเมินผลเป็นบางส่วน
1	เขียนบทสรุปและรายงานแสดงให้เห็นว่ามีขั้นตอนการจัดเก็บผลงาน แต่ไม่มีการประเมินผล

เกณฑ์การประเมินโดยภาพรวม

ระดับคุณภาพ	รายการประเมิน
4	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอ ไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ มีความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาโดยมีการบูรณาการหรือเชื่อมโยงแนวความคิดหลักต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
3	ผลงานมีรายละเอียดมากเพียงพอและไม่มีข้อผิดพลาดหรือแสดงถึงความไม่เข้าใจ แต่ข้อมูลต่าง ๆ เป็นลักษณะของการนำเสนอที่ไม่ได้บูรณาการระหว่างข้อมูลกับแนวความคิดหลักของเรื่องที่ศึกษา
2	ผลงานมีรายละเอียดที่บันทึกไว้ แต่พบว่าบางส่วนมีความผิดพลาดหรือไม่ชัดเจน หรือแสดงถึงความไม่เข้าใจเรื่องที่ศึกษา
1	ผลงานมีข้อมูลน้อย ไม่มีรายละเอียดบันทึกไว้